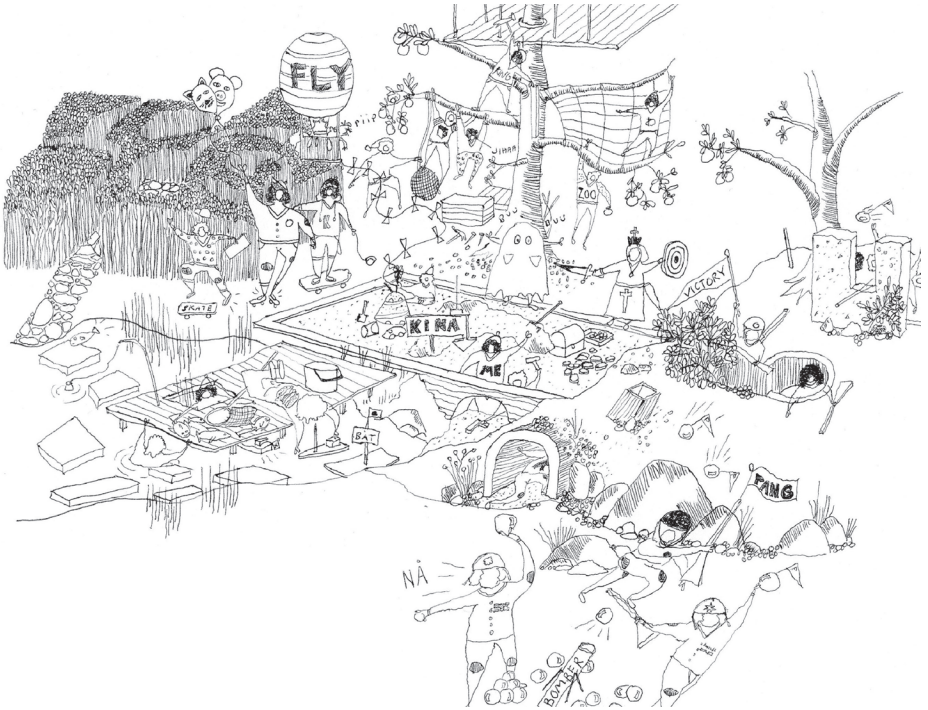

pangstart

en aktivitetshage for barn | haakon heyerdahl-larsen

prosesshefte

pangstart

haakon heyerdahl-larsen

veileder fredrik lund
NTNU, 2013-2014

pangstart

pangstart pang!!!start PANG! PANG! **PANG!**start

Denne boken vil ta deg med på en kronologisk reise gjennom arbeidet med PANGstart, og viser alle dens oppturer, nedturer, overraskelser og oppdagelser. Jeg gikk inn i masteroppgaven med et håp og ønske om å bruke denne unike anledningen til å undersøke, teste, eksperimentere, prøve og feile. Fokuset har, med andre ord, hele veien vært på selve undersøkelsene, eksperimentene og spørsmålene snarere enn resultatet. Prosessheftet spiller i så måte en viktig rolle i formidlingen av prosjektet.

Det har vært et fantastisk år med mange utfordringer og mye moro. Et år jeg ikke ville vært foruten. Jeg håper mitt personlige engasjement og glede knyttet til oppgaven skinner gjennom og gjør lesingen til en spennende opplevelse.

God fornøyelse!

innhold

prosess forarbeid	8
prosess diplomoppgave	54

forarbeid

PANGstart // et følelsesutbrudd

"Når jeg blir voksen skal jeg bli en mann"

Pernille "Pøni", 3 år

Dagens barnehager er for rasjonelle! Deres fysiske omgivelser er opplagt laget av voksne med "voksne" kriterier i bakhodet. Kriterier et barn verken kjenner til eller bryr seg nevneverdig om. I vår ektefølte streben etter å skape det beste utgangspunktet for våre barn har vi entret en tid dominert av økende standardisering, rasjonalisering, økte sikkerhetskrav og strenge krav om oversikt og enkel orientering. Alt er argumentert for med barnas beste for øyet, men likevel, i en slik verden er det lite rom for fantasi, eventyrlyst, uventede opplevelser eller det grensesprengende! Jeg mener tiden er overmoden for å skape fysiske omgivelser for våre barn, som også tar opp i seg noe av det irrasjonelle, surrealistiske, ukritiske, kreative og fantasifulle de har i seg; En arkitektur som i enda større grad beveger, inviterer og engasjerer.

Som en øvelse for å dokumentere akkurat hvor overraskende, ukonvensjonelt, utforskende og kreativt barn bruker sine fysiske omgivelser har jeg skissert meg gjennom et lite knippe av måter mine søsken, venner, familie eller jeg selv brukte rommene i mine barndomshjem. De er alle eksempler på hvordan arkitektur i et barns øyne har et potensiale for læring gjennom eventyr, utforskning og spenning!

1. Om å se, seise

2. Å se, seise

3. Om å se, seise

4. Å se, seise

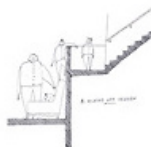
5. Å se, seise

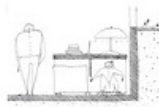
6. Å se, seise

7. Å se, seise

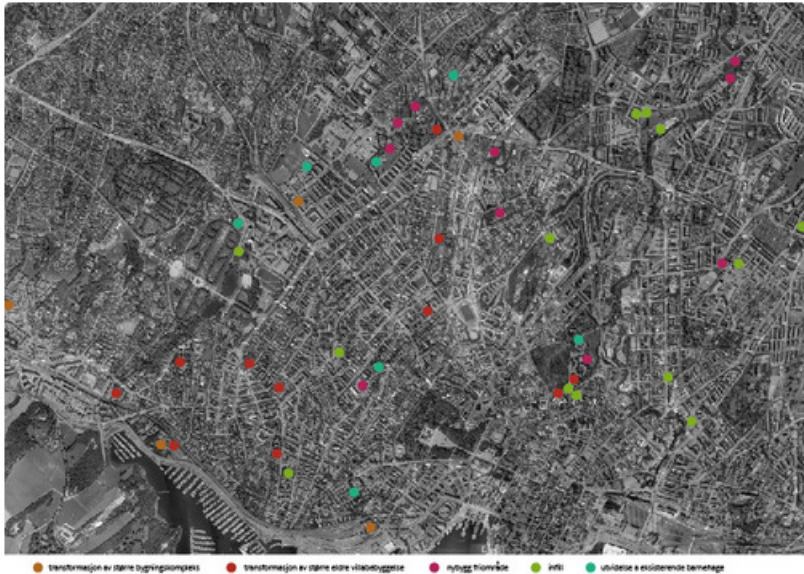
8. Å se, seise

9. Å se, seise

10. Å se, seise

tomte-skattejakt

med værgudene trygt på min side, har jeg den siste uken brukt alt av døgnet lys timer på jernhesten på jakt etter skatter, eller snarere, passende tomter for en barnehage i Oslo! Jakten har kort fortalt vært delt i fire deler:

1: undersøker tomter anbefalt av Omsorgsbygg i Oslo, de som til daglig faktisk driver med akkurat dette

2: følger egen intuisjon og søker etter tomter i naturskjønne områder jeg anser som spennende for barn, slik som Akerselva og andre grøntdrag

3: sykler gjennom deler av bydelene Grünerløkka og Gamle Oslo, som i en artikkel i Aftenposten tirsdag 17. september beskrives som de bydelen med dårligst barnehagedekning per i dag

4: sjekker ut tomter Arbeiderpartiet i Oslo har prøvd å få gjennom som barnehagetomter i byrådet. (Dekket i Aftenpostens artikkel 1. august 2013)

Har med andre ord regelrett svettet meg gjennom omlag 50 tomter, som de nærmeste dagene skal ned til en! Har nå "shortlistet" rundt 10 alternativer som skal analyseres grundigere. Bli spennende!

Unge unngår kreativ utdanning av hensyn til fremtidig jobbsikkerhet.

Tør ikke å velge kreativt

STUDIEVALG

JEANETTE SJØBERG

«Vi trenger et paradigmeskifte i hele utdanningssystemet, der kreativ tenkning som kompetanse utvikles, sier Erik Lerdahl, professor i kreativitet.

Over halvparten (54 prosent) av unge mellom 19-25 år i Norge tror arbeidsmarkedet i større grad vil etterpære kreativitet i fremtiden. Liketall unngår halvparten (49 prosent) en mer kreativ utdanning av hensyn til jobbsikkerhet.

Det viser en undersøkelse YouGov har utført på vegne av Adobe blant 500 norske ungdommer mellom 15 og 25 år.

«Det er spåkatter at retten halvparten velger beten en mer kreativ utdanning, når den økonomiske krisen har vist at forestillingen om en den ukre utdanning er en myte. På sikt betyr det at det vil være færre kandidater med kreativ kompetanse i Norden. Det er problematisk fordi flere av eksportsektorene med størst vekst i Norden nettopp omhandler film, musikk og design.

Det sier Therese Johansen fra KreaNord, som arbeider med å fremme kulturelle og kreative yrker i Norden og harer under Nordisk Miniorrinald.

«Ikke bare estetiske fag
Samtidig oppgit fire av ti av dem som allerede studerer at de skulle ønske seg mer kreativitet i sin utdanning.

Erik Lerdahl, professor i kreativitet.

«Kreativ kompetanse er ikke viktig i ikke-estetiske fag, mener professoren i kreativitet, Erik Lerdahl.

«Det er en vanlig feiloppfatning at kreativitet er noe som kun er forbeholdt estetiske fag. Det er like viktig i fag som leder opp til for eksempel ingenieryrker og næringslivet. Det er også en myte at kreativitet er en personlig egenskap som noen har og andre ikke. Det bør i stedet anses som en kompetanse, og kreativitet må læres og trenes systematisk opp, sier Erik Lerdahl. Noget lærste og eneste professor i kreativitet.

Han mener det norske utdanningssystemet må revolusjoneres for å gjøre større plass til kreativ tenkning.

«Undersøkelser viser ofte til at kreativitet rangerer øverst som viktigste lederegenskap, og er også det ledere vektlegger hos sine ansatte. Men det anes ofte som et bonusanlegg, og er ikke en del av den daglige driften. Det vektlegges ikke i like stor grad som en kompetanse. For å bli til dette må det inn i utdanningssystemet, og helt fra barnehagen av. Lærerne må bli skoleing og det må settes på timeplanen. Kreativ tenkning bryter med det læringsystemet man i dag har i skolen, hvor man lærer hvordan man kommer frem til riktig svar, pugges, og reproducerer stort sett denne teksten i alle fag. Kreativitet handler om å legge til side vedtatte sannheter, lære å overskride egne begrensninger og gå ut av komfortsonen, sier Lerdahl.

Måtte kreativitet

Han fremhever kreativitet som drivkraft i all nyskaping, og noe som også gir økt trykkel og motivasjon hos de ansatte.

«Det er trist at det i all størrelse om satning på innovasjon ikke ender opp med noe konkret, et reell kompetanselift. Det er en skremmende mangfold på kompetanse og bevissthet når det gjelder kreativitet i arbeidslivet, mener han.

«Hvordan kan man måle den kreative kompetansen til en bedrift eller organisasjon?

«Man kan for eksempel se hvor ofte de utvikler nye konsepter i markeder, eller utføre undersøkelser blant de ansatte for å gå var på om de får bruk for sin kreativitet, sier Lerdahl.

Nordisk tendens

Bare en av fem (20 prosent) svarer nei til at kreativ kompetanse vil bli mer ettertraktet i arbeidsmarkedet fremover.

Isvarene nok er andelen som tror kreativitet blir viktigere enda større (60 prosent) blant dem som velger bort en mer kreativ utdanning av hensyn til jobbsikkerhet.

«Undersøkelsen viser den samme tendensen i andre nordiske land. Det er et misforhold mellom de unges valg av utdanning og deres forventninger til fremtiden, sier Kati Rinne, nordisk markedschef for undersøkelsen i Adobe.

Mot et tall på 54 prosent i Norge, mener 57 prosent av svenskerne at arbeidslivet i større grad vil etterpære kreativitet i fremtiden, i Danmark er tallet på 49 prosent, i Finland 45 prosent.

menet 57 prosent av svenskerne at arbeidslivet i større grad vil etterpære kreativitet i fremtiden, i Danmark er tallet på 49 prosent, i Finland 45 prosent.

«Anyone who has never made a mistake has never tried anything new.»

Albert Einstein

Svettende oppover en av de mange svært uventede dødarbakkene langs Akerelva passerte jeg i sneglefart et enormt reklameskilt med disse ordene. Totalt utslitt etter strevet tok jeg meg en relativt velfortjent pause i halvhorisontal posisjon opp mot skiltet. Mens hjertet hamret som besatt dødset jeg uredde inn i en av mine mange faglige dagdrømmer.

Denne gangen gikk turen tilbake til min senere barndom ved Fagerborg videregående skole og en av de skrekkyfalte firetimersseansene, der jeg svettende prøvde å ståtre meg gjennom en 1000 ords skolestil om kloning eller hva det måtte være. Det slo meg, der jeg nå knelte foran ordene til en av vår tids absolutt mest kreative mesterhjerner, at jeg på videregående, etter 12 års utdanning, ikke engang nådde Einstein til skotuppen hva gjaldt kreativ, nytenkende og selvstendig tankegang! Jeg husket med ett hvorfor det fra min side ble produsert mer svette enn ord på disse heldagstestene; frykten for å feile eller miste ansikt overvart fullstendig lysten og evnen til å skape eller i det minste prøve! Hvert ord, hver bidige setning ble kaldkvelt

skape eller i det minste prøve! Hvert ord, hver bidige setning ble kaldkvelt av mitt interne korrekthetspoliti, som hadde som eneste oppgave å sikre at jeg aldri gjorde feil, ikke engang foran meg selv! Jeg er neppe alene i å ha denne følelsen av å ha gjennomgått en fullstendig indoktrinering, der hjernen etterhvert kun er innstilt på å finne det rette svaret. Så på lik linje med så mange andre, kan det virke som min kreativitet sakte, men sikkert, startet sin vellykkede flukt 21. august 1994, da jeg satte mine første men optimistiske steg innenfor skolegården på Bestum skole!

Men står vi i dag ved et veiskille? Er et paradigmeskifte innen utdanning og pedagogikk i emning? På mange måter kan det virke sånn. På lik linje med Ken Robinson

(http://www.ted.com/talks/ken_robinson_says_schools_kill_creativity.html) peker artikkelen i Aftenposten på den enorme utfordring vi står ovenfor i dagens utdanningssystem. Til tross for at vi anerkjenner kreativitet som en av vår tids mest dyrebare ressurser og mest ettertraktede egenskaper, fortsetter vi under ledelse av dagens skolevesen en nådeløs nedslakting av enkeltmenneskers kreativitet. Som professor Lehrdal påpeker i artikkelen; "kreativitet handler om å legge til side vedtatte sannheter, lære å overskride egne begrensninger og gå ut av komfortsonen" Dette er med andre ord en dag? Men kanskje enda viktigere er det å spørre seg;

Hvordan kan arkitekturen i framtidens barnehager stykke, ivareta og foredle barns kreativitet på en bedre måte?

Dette etter min mening en spennende problemstilling som danner grunnlaget for en oppgave myntet på ideen om nytenkning og sosialt engasjement. Kanskje dette er problemstillingen for diplomoppgaven?

hvor langt kan man strekke strikken?

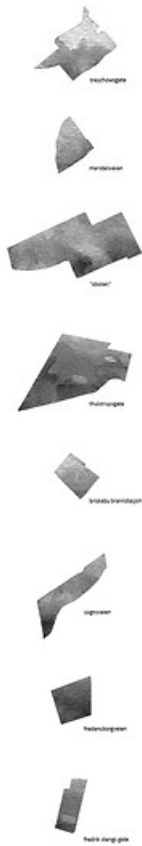
Det virker som om alle er enige om at å falle, slå seg eller skade seg er sunt, da spesielt i ung alder. Likevel er det få som vil skade seg, og enda færre som vil at barnet sitt skal det. Da er det heller ikke så overraskende at den sistnevnte holdningen kommer sterkt til uttrykk i "Felles kravspesifikasjon for Oslo kommune- Barnehager", der man gjør det klinkende klart at skader er direkte uønsket og helst ikke skal forekomme. "Lokaler, innredning og utstyr skal planlegges og utformes ut fra *minimal* risiko for skader" lyder det så pent og korrekt. Men er denne holdningen egentlig riktig eller fornuftig?

La oss gjøre et tankeeksperiment;

Tenk dere en virkelighet der man i stedet for å forvandle barnehagen til det absolutt tryggeste stedet barna oppholder seg, tar det komplett motsatte standpunktet, og på en gjennomtenkt måte forvandler det til det farligste og mest utfordrende stedet. Dette betyr ikke at man skal transformere barnehagene om til de reneste dødsfellene, men på en forsvarlig måte løse opp i dagens tilsynelatende nulltoleranse for skader. Selvom "skader" er en samlebetegnelse alle er inneforstått med, mener jeg bestemt man bør operere med en alvorlighetsskala, der brukede negler naturlig nok kategoriseres anderledes enn et nakkebrudd. For det er vel egentlig de *alvorlige* skadene kommunen vil unngå i sin noe unyanserte bruk av skadebegrepet? Personlig mener jeg skrubbsår, hoderystelser, kul i pannen, kuttskader, blåveiser og i verste fall brudd hører hjemme i barnehagens hverdag.

Videre er tiden overmoden for å spørre seg om man ønsker et samfunn der formgiverne av våre fysiske omgivelser skal stå som garantist for brukernes sikkerhet. Om vi fortsetter denne linjen kan vi snart konstantere at vi har entret pasifiseringens tidsalder, en tid der mennesket er fratatt muligheten til å selv bedømme risiko og egne ferdigheter i møte med omgivelsene. Er vi virkelig så sarte og inkompetente at vi må beskyttes mot oss selv? Ved å fjerne farer, mister vi ikke bare unike læringsmuligheter, men også uvurdelige kilder til spenning og moro. Som en god venn sa etter noe overraskende å ha kommet uskaded gjennom en gruvevandring i Guatemala; "Fy flate så gøy. Dette ville aldri vært lov i Norge, vårt trygge men gud så kjedelige Norge!"

Til slutt vil jeg minne om at det bak hvert skrubbsår ligger mye lærdom man kan ta med seg videre, som utvidet forståelse av egne begrensninger og risikovurdering. Så vi arkitekt må kanskje spørre oss hvordan vi kan forme omgivelser som er utfordrende og lærerike uten å være direkte livsfarlige, framfor å fortsette jakten etter de trygge læringslokalene!

tomtejaket fortsetter

nå er de over femti tomtene jeg besøkte forrige uke kuttet ned til 11 som jeg nå analyserer nærmere. alle tomtene vurderes etter en rekke kriterer, der de viktigste er:

1. orientering / lysforhold
2. adkomst / parkering
3. støy
4. vern
5. nærhet til grøntområder
6. behov
7. tomtestørrelse
8. naboforhold
9. egnethet for barn
10. tilgjengelighet / universell utforming
11. biologisk mangfold
12. egeninteresse
13. tomtens relevans i forhold til problemstilling

det store antallet tomter gjør det både tidkrevende og vanskelig å vurdere dem inngående, spesielt hva gjelder rent kvalitative aspekter. jeg ønsker derfor å beholde tre tomter som skal vurderes mer inngående iløpet av de neste dagene, spesielt hva angår tomtenes egnethet for barn og deres relevans i forhold til problemstillingen. jeg ønsker at det skal gå en rød tråd gjennom prosjektet, der tomtevalget er logisk i forhold til problemstillingen. ettersom problemstillingen fortsatt ikke er spikret, vil jeg komme tilbake til dette fortløpende.

en arkitektonisk visjon

i sommer så jeg fullstendig motvillig den japanske animasjonsfilmen "spirited away". etter en drøy time totalt superlimt til skjermen, måtte jeg derimot kripe til det velkjente korset, og ta av meg den berømmelige hatten, for maken til et fyrverkeri av en emosjonell festforestilling har jeg aldri vært vitne til! *vitnet til* er derimot fullstendig misvisende. For sannheten er at dette er en av de ytterst få filmene jeg snarere aktivt opplevde, deltok i og sanset med hele kroppen;

jeg luktet den onde åndens grufulle søppelfyllingsånde, smakte de krydrede og ytterst saftige kyllingvingene sammen med de grådige foreldrene og kjente vinden, gresset og alt annet som utgjorde "åndenes sento-rike". alt opplevd som om jeg faktisk *var* der sammen med vår lille japanske helt chihiro.

filmen klarte det mesterstykket å sveipe meg av beina og ta meg med på en reise inn i en verden så irrasjonell, rar, ukonvensjonell, uventet, pussig, emosjonell, utfordrende, mystisk, spennende, underlig, ubeskrivelig, uforståelig, storslått, skummel, lekent, eventyrlig, useriøs, morsom og enestående, at jeg selv i dag lengter tilbake. i skrivende stund slår det meg at jeg den sommerkvelden hadde gleden av å besøke steder, rom og byer der jeg hadde en ubeskrivelig følelse av at alt var mulig, absolutt alt! mer levende kan man knapt føle seg.

de siste dagene, mens jeg har jobbet med å meisle ut fundamentet for diplomoppgaven, har denne sterke opplevelsen stadig dukket opp, nå tydeligere og tydeligere som en uvurdelig inspirasjon og referanse. håndverket innen animasjonsbransjen er muligens vanskelig å sammenligne med den innenfor arkitektur. men likevel, i et rent visjon- og intensjonsmessig perspektiv, ønsker vi vel at arkitektur, og da spesielt for våre barn, skal ha den samme inspirerende, motiverende og gledesskapende dimensjonen animasjonsskapere maler fram i sine filmer? vi ønsker vel på samme engasjerende måte å kombinere glede og læring?

inspirert av studio ghibli, ønsker jeg å forfølge denne tanken videre, å lage en arkitektonisk ramme rundt barnas hverdag som inspirerer til og genererer kreativitet og læringslyst. jeg er overbevist om at veien til læring går gjennom hjertet snarere enn hodet! i det legger jeg at egenskaper som skapertrang, eventyrlyst, nysgjerrighet og læringsglede er viktigere å fremdyrke enn faktiske kunnskaper, da disse egenskapene danner uvurdelige verktøy til livslang læring og vekst. det blir litt som med mannen og fisken. skal man gi han fisk på bordet, eller lære han å fiske? i det lange

løp er den sistnevnte strategien til det beste for alle parter, mannen, læreren og samfunnet ellers. videre blir det viktig å definere hva som definerer et fysisk miljø som inspirerer og engasjerer til læringslyst, utforskertrang og kreativitet. ballen ruller!

arkitektoniske elementers skjulte potensiale

etter forrige ukes korte øvelse, der jeg tegnet meg gjennom et knippe av barndomsminnene mine, slår det meg i ettertid at vi i stor grad utforsket våre fysiske omgivelser på jakt etter lek og spenning. helt konvensjonelle elementer som trapper, dører, rekkverk, peiser osv fikk en helt annen mening og funksjon gjennom vår ukonvensjonelle og eksperimentelle bruk. muligens ligger det et stort potensiale nettopp her!

det japanske arkitektkontoret tezuka jobber i sine prosjekter aktivt med kjente arkitektoniske elementer, men utfordrer deres anvendelse og de konvensjonene som er knyttet til dem. i "roof house" er taket mer enn et horisontalt element som beskytter mot regn, vær, varme og vind, slik det som oftest er; det er gitt en større, mer leken og opphøyd funksjon som husets viktigste rom- familien som eier huset tilbringer faktisk mesteparten av sin tid sammen oppå taket!

mange kreativitetstester handler nettopp om å finne flest mulig måter å bruke en hverdagslig gjenstand på. i slike tester handler det om å tenke ukonvensjonelt, være utforskende og åpen og å se det uante potensialet, fremfor å la seg hindre eller blende av gjenstandens tiltenkte funksjon eller den funksjonen vi har lært at den har. i forhold til den midlertidige problemstillingen, om hvordan arkitekturen i barnehagen kan bidra til å bedre barns kreativitet, kan denne arkitektoniske holdningen være en retning å forfølge videre. den har ihvertfall noen klare fordeler:

- o i stedet for å lage spesifikke og gjennomdesignede lekearealer kan man tenke kreativt og ukonvensjonelt i forhold til de elementene som uansett utgjør en naturlig del av barnehagens fysiske omgivelser. vanlige elementer gjøres flerfunksjonelle og bidrar til barnas lek og utfoldelse!

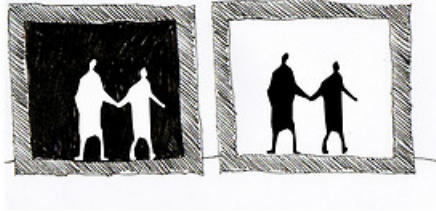
- o arkitektoniske elementer sender ingen klare signaler om tiltenkte læringsmessige funksjoner. denne strategien krever med andre ord at barna bruker sin utforskertrang, eventyrlyst, eksperimentell og kreativ tenkning.

- o det er en iboende spenning i å utfordre konvensjoner; være der det ikke er ment å være, gjøre ting det ikke er ment å gjøre på et spesifikt sted eller finne en ny bruk for en gjenstand. ved å bryte konvensjoner tar man med ett et steg vekk fra virkeligheten.

- o fra en arkitekts ståsted vil denne strategien hindre at masteroppgaven blir en designoppgave for leker og lekestativer. i stedet danner arkitekturen utgangspunktet for barnas utforsking og læring!

parallelt med videre tomteundersøkelser og spesifisering av problemstillingen, ønsker å forfølge denne tanken videre gjennom en ny tegneøvelse.

oct 10 '13

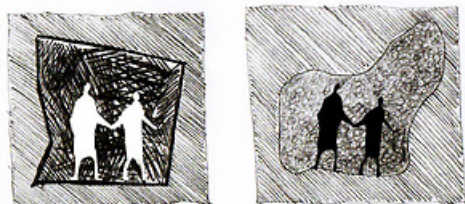
mørkt // lyst

fargeløst // fargesprakende

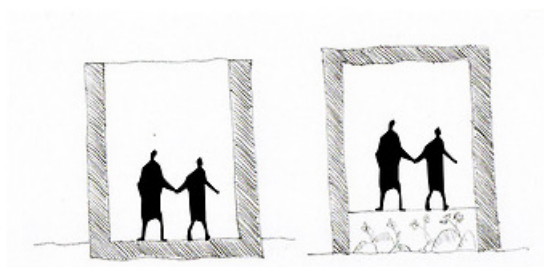
varmt // kaldt

hardt // mykt

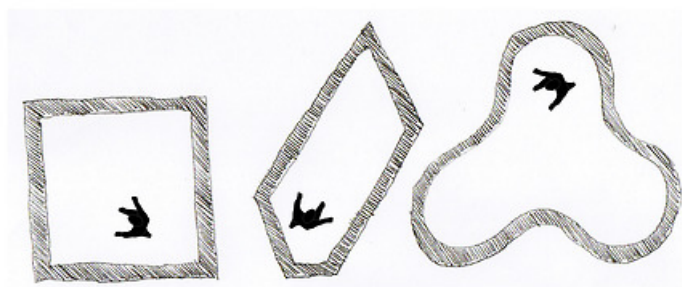
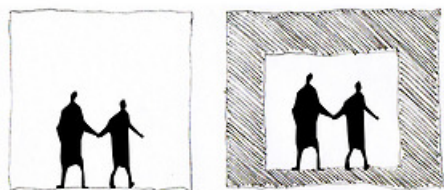
rasjonelt // irrasjonelt

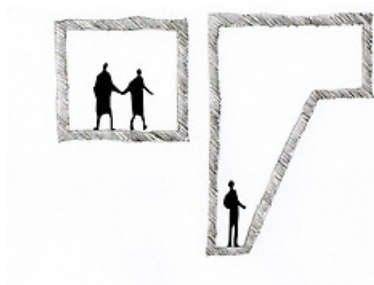
oppovervendt // nedovervendt

over // på // under bakken

rettvirket // vinklet // sirkulært

flat // bratt

romlig mangfold // en mangelvare

dagens barnehager er preget av en relativ homogen samling av fleksible rom med gode solforhold og god kontakt med uteområdene. disse rommene er svært funksjonelle, men konsekvensen er likevel at dagens barnehager både romlig og opplevelsesmessig befinner seg trygt innenfor det nøytrale og trygge gråpartiet av skalaen. det er ingen enkel sak, men likevel, hvorfor kan ikke de fysiske omgivelsene være mer varrierte, utfordrende og grensesprengende, der hele det sanslige, emosjonelle og romlige registeret er representert? i det minste en større del av den! når vi i tillegg vet at opplevelsesrikdom er en stor og nødvendig kilde til lærdom de første leveårene, er det enda tydeligere at dagens barnehager ikke er rustet eller tilpasset sin viktige oppgave.

selvfølgelig er ikke arkitekturen den eneste oppdrageren eller kilden til sanselige opplevelser, lek, undring eller spenning, og det skal den heller ikke være! foreldre, ansatte, jevnaldrende, bøker, leker og annet inventar spiller i dag, og vil også i fremtiden spille en nøkkelrolle i barnas oppdragelse. likvel mener jeg våre fysiske omgivelser har et potensiale som oppdrager og læringskilde som ikke kan kompenseres for av andre oppdragere. den utfordrer oss fysisk, appellerer til fantasien, skaper sterke reelle kroppslige opplevelser og muliggjør læring på en aktiv og innlevd måte. det er derfor beskyrmingsverdig at barnehagebyggene i stor grad er nedgradert til en tilskuer i barnas hverdagsliv.

jeg ser derfor for meg at en viktig del av oppgave vil være å finne måter å implementere et større romlig mangfold uten at dette går på akkord med barnehagens funksjonalitet. som et ledd i denne øvelsen har jeg skissert meg gjennom en rekke kontrasterende sanselige og romlige situasjoner.

bilde: daniel zupanc

det nysgjerrige mennesket

jeg ønsker å lage rom som pirrer nysgjerrigheten og bidrar til læring og danning. mer konkret bør rommene gi både kroppslige og sanselige utfordringer. den britiske pedagogen sir ken robinsons fokuserer på menneskets *mangfoldige* intelligens, og vektlegger det faktum at mennesket tenker om verden på alle måtene vi opplever den på, altså gjennom alle sansene, og at vår intelligens derfor ikke utelukkende utvikles gjennom akademisk dannelse. spesielt i ung alder er sanselige og kroppslige opplevelser i stor grad med på å utvikle vår forståelse av verden og dens sammenhenger. arkitektur kan altså på en interaktiv, spennende, engasjerende og morsom måte implementere lærdom i barnas hverdag. utfordringen blir å finne spennende rom som også bidrar i læringsprosessen. håpet er at barna finner arkitekturen jeg skaper like spennende, mystisk, uventet, nytt og morsomt som marekattene finner kameraet.

første veiledning med fredrik lund

i går hadde jeg en meget interessant og konstruktiv veiledning med fredrik lund, der retningen på oppgaven ble tydeliggjort. etter flere uker med individuelt arbeid, var det både befriende og høyst nødvendig å forklare, argumentere og diskutere oppgaven. her er noen av momentene som ble diskutert:

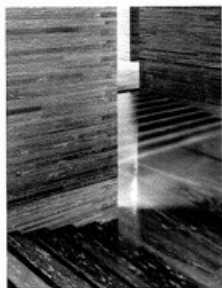
o jeg MÅ tydeliggjøre at oppgaven er et ide-prosjekt, der jeg undersøker og prosjekterer et *alternativ* til barnehagen. oppgaven er altså et debattinnspill omkring barns oppvekst og hvordan dagstilbudet for barn under utdanningspliktig alder bør utformes. jeg må være ytterst klar på at jeg ikke prosjekterer en konvensjonell barnehage, men søker å undersøke muligheten for et tilbud som utfordrer dagens barnehageløsning og dens konvensjoner.

o ettersom ideprosjekter har kimen i seg til å distansere seg fra virkeligheten, jeg bør reflektere grundig over hva jeg ønsker å oppnå og hva jeg kan tilføre arkitektfaget. videre bør jeg være tydelig i defineringen av oppgavens premisser. hvor i spennet mellom realistisk- idealistisk bør oppgaven plassere seg?

o oppgaven er tydelig fundamentert på en kritikk av dagens barnehagesystem og -arkitektur. det er derfor avgjørende at jeg tydeliggjør hva jeg anser som svakheter i dagens barnehager og hvorfor de er uheldige. oppgaven vil langt på vei utformes som et svar på disse svakhetene.

o fredrik mener arkitektonisk programmering er avgjørende for oppgaven. gjennom en prosess med arkitektonisk programmering kan jeg utforske mulighetene innenfor dagstilbudet for barn. hva er spennende, engasjerende, morsomt, men samtidig dannende og lærerikt for barn? hva ønsker jeg å tilby barn som de ikke har idag?

o fredrik mener at jeg snarest bør foreta et tomtevalg og gå i gang med videre tomteanalyser. han luftet også muligheten for å ta ideprosjektet helt ut ved å velge en fiktiv tomt. likevel var han tydelig på at oppgaven potensielt er mer troverdig om man kobler den til en reell tomt.

Have had an extraordinary sense of the presence and weight of materials, indeed of the very things I'm trying to talk about.

Thomas Bates on, Peter Zumthor
1996, Yale University

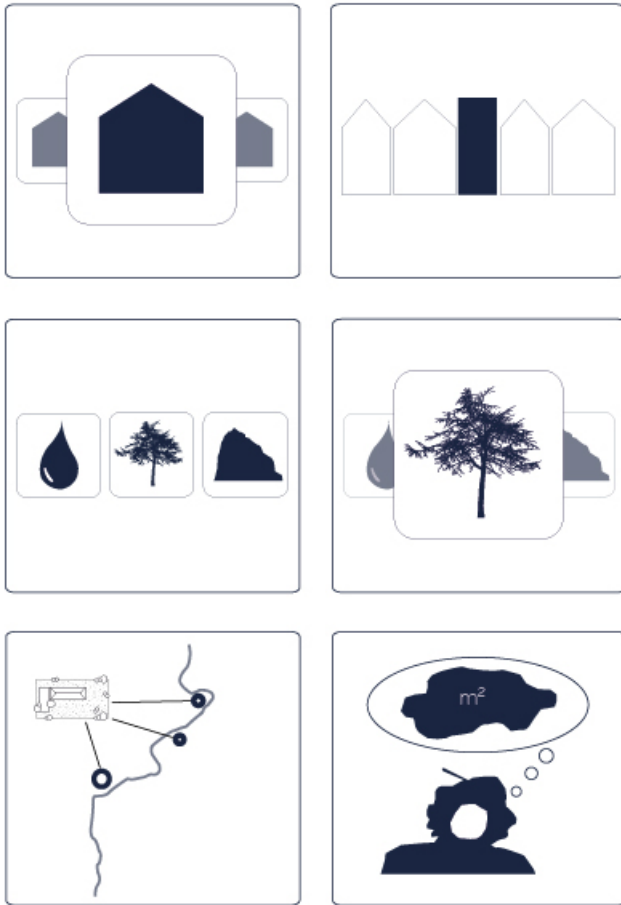
Thirdly, *The Sound of a Space*: (Inter) interiors are like large instruments, collecting sound, amplifying it, transmitting it elsewhere. That has to do with the shape peculiar to each room and with the surfaces of the materials they contain, and the way those materials have been applied. Take a wonderful spruce floor like the top of a violin and lay it across wood. Or again, stack it to a concrete slab. Do you notice the difference in sound? Of course. But unfortunately many people are not aware of the sound a room makes. The sounds we associate with certain rooms, speaking personally, what always comes first to my mind are the sounds when I was a boy, the noises my mother made in the kitchen. They made me feel happy if I was in the front room I always knew my mother was at home because I could hear her banging about with pots and pans and what have you. But there are sounds, too, in a great hall: the noises in the grand interior of a railway terminal, or you hear sounds in a town and so on. But if

hentet fra: <http://ebookbrowse.net>

arbeidet med forarbeidet er godt i gang, og det er mange baller som skal sjongleres. til nå har layout-ballen ligget fullstendig død, ensom, forlatt og glemt i et støvete hjørne, mens tomte-ballen, problemstillingsballen, programmeringsballen og premisser-ballen har fløyet veggemellom i mitt desperate forsøk på å holde kontroll over dem. nå er derimot layout-ballen funnet, og arbeidet med å finne en passende grafiskprofil har startet. det er for min del avgjørende at forarbeidet framstår delikat, vakkert, lett, luftig, ryddig og stemningsfull.

i løpet av sommeren og høsten har jeg lest en mengde bøker i forbindelse med masteroppgaven. selvom bøkernes faglige innholdet har stått i fokus, har jeg merket med deres grafiske profil som et ledd i min egen søken etter en passende layout for forarbeidet.

av bøkene jeg har lest, er det peter zumthors "atmospheres" som har beveget meg mest. den er selvfølgelig imponerende lesning, men det slår meg også hvordan layouten bidrar til å gi boken et lettlest og stemningsfullt uttrykk. som bildet viser, følger den lille boken et konsekvent oppsett der hver dobbeltside består av en tekst- og en bildeside. dette er et enkelt oppsett som gir en lettfattelig struktur, der tekst og bilder henger tett sammen og underbygger hverandre. jeg ønsker å ta utgangspunkt i denne strukturen, men er åpen for endringer etterhvert som prosessen med boken skrider fram. ved å ta denne beslutningen såpass tidlig er fundamentet lagt og produksjonen kan for alvor gå i gang.

ulike strategier i forhold til tomtevalg

denne uken har jeg jobbet mye med tomtevalg, og hvilke konsekvenser det har for oppgaven. tomtevalget kan være med å forme oppgaven og vinklingen jeg tar. jeg har derfor sett på seks ulike strategier, som vinkler oppgaven svært forskjellig:

1. en av tomtene der det allerede foreligger planer om å føre opp en barnehage

i denne oppgaven vil tomtevalget være svært trygt, da tomten oppfyller alle de kravene oslo kommune selv setter for formålet. oppgaven vil i større grad handle om å finne nye løsninger for dagstilbudet for barn på en tomt som i seg selv ikke representerer noe nytt. fordelene med en slik innfallsvinkel er at tomtevalget gir et sammenligningsgrunnlag opp mot eksisterende løsninger. oppgaven vil i større grad være et innspill i debatten om hvordan en barnehage på den gitte tomten kan utformes. undersøkelsene jeg gjør, og løsningene jeg kommer fram til har i så måte en spesiell relevans i en enkel barnehageutbyggingssak, men også i en større diskusjon omkring barnehageutbyggingen.

2. innfill- barnehage i urban setting

denne innfallsvinkelen handler om å utforme en barnehage på en urban tomt som i utgangspunktet ikke oppfyller kravene for barnehager, da spesielt i forhold til størrelse. denne strategien representerer i så måte noe svært nytt, og til nå uprøvd. en slik vinkling føyer seg inn i en større debatt omkring barnehageutbyggingen i et byplanperspektiv; i oslos indre by opplever man allerede en mangel på barnehageplasser, men også egnede tomter. hvordan kan man sikre flere barnehageplasser uten at det går på akkord med viktige rekreasjonsområder? oppgaven kan i så måte representere et innspill i denne debatten. det er fra kommunens side derimot flagget at det i en situasjon med tomtmangel, vil være aktuelt å rive bygninger for å oppdrive tilstrekkelig med plass. sånn sett vil mitt innspill være et løsningsforslag de selv anser som uaktuelt og irrelevant.

3. gjøre et prosjekt på tre ulike tomter

her føyer jeg meg i første omgang inn i debatten omkring dagens økende bruk av standardiserte barnehageløsninger, og den homogeniseringen av våre fysiske omgivelser dette medfører. dagens standardisering fører til at våre omgivelser blir stadig likere, og steders særegenheter og kvaliteter går tapt for oss og framtidige generasjoner. i denne vinklingen ønsker jeg å vise hvordan et dagstilbud for barn kan utformes på en stedstilpasset

måte. jeg ønsker derfor å ta utgangspunkt i tre tomter med svært ulike, men tydelige særegenheter. disse tomtenes tydeligste særtrekk i et landskapsperspektiv er at de henholdvis ligger i en tett skog, på en elvebredd og i en sterk skråning. mye av poenget med denne oppgaven er å velge tomter med sterke særtrekk, som jeg overbevist om at ville gått tapt med en standardisert barnehageløsning.

denne oppgaven vil derimot være svært krevende og innebære at jeg mest sannsynlig ikke får dykket like dypt i løsningene som jeg vil ved prosjektering av et enkelt prosjekt. man kan også spørre seg om prosjektering av **ett** prosjekt som viser en stedstilpasset løsning vil være et like sterkt innspill i debatten.

4. gjøre ett prosjekt en uvanlig tomt

denne vinklingen handler, som den forrige, i stor grad om stedstilpasning. her velger jeg derimot **en** tomt, og går dypere i løsningen av denne.

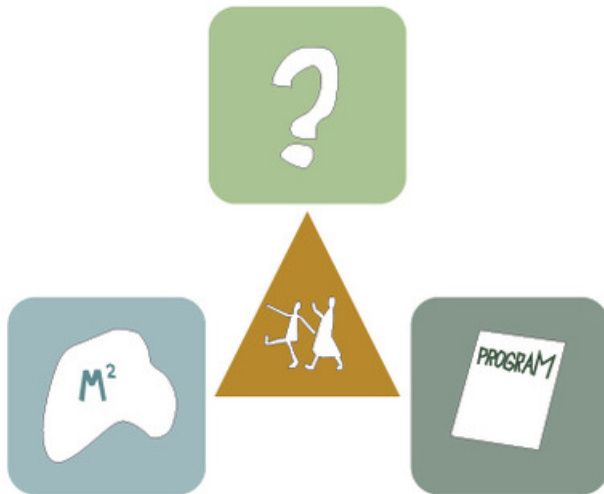
5. nomadeinspirert løsning

gjennom høstens utallige vandringer langs akerselven har jeg forelsket meg i elverommets særegenhet, stemning og sterke historiske røtter. denne vinklingen tar i så måte utgangspunkt i en personlig interesse og fascinasjon for et av byens viktigste rekreasjonstilbud, men også en sterk tro på akerselvas potensiale som utgangspunkt for et dagstilbud for barn med store kvaliteter både i forhold til læring og trivsel.

et annen viktig del av vinklingen handler om å utvikle et nytt dagstilbud som utfordrer dagens komprimerte tilbud, der barna tilbringer det meste av tiden innenfor et inngjerdet og relativt begrenset område. oppgaven handler i så måte om å utvikle et mer nomadisk tilbud der en stor del av elveløpet og tilknyttede grøntområdene utnyttes og brukes. oppgaven vil i større grad handle om å utforme ulike **baser** langs elven som barnehagen benytter, samt å tilrettelegge for lek og læring langs elveløpet. tanken er at løsningene som presenteres kan benyttes av et bredere publikum og tilrettelegger for aktiv bruk av elverommet for hele befolkningen.

6. oppdiktet tomt

ettersom jeg er på jakt etter nye løsninger som utfordrer dagens barnehage tilbud, kan jeg ved å velge en oppdiktet og fiktiv tomt oppnå en nødvendig distanse til virkeligheten. det vil derfor være ytterst klart at jeg søker å gjøre et **ideprosjekt** som i første omgang er ment å virke utfordrende, grensesprengende, provoserende og nytenkende. poenget med en slik vinkling er å skaffe seg et handlingsrom for å undersøke og forske på nye løsninger som innenfor dagens pedagogikk, rammerplaner og regelverk er utenkelig. oppgaven er dermed ikke bare en arkitekturkritikk, men også en dyptgripende kritikk av de grunnleggende premissene for dagens barnehageutbygging. oppgaven vil dermed på en **gjennomtenkt, konstruktiv og fornuftig** måte peke på enkelte utfordringer dagens system medfører, og vise mulighetene som finnes dersom man utfordrer disse. det er forøvrig mulig å følge denne ideprosjekt-vinklingen på en eksisterende og reell tomt også.

en nyervervet innsikt i egen prosess så langt

jeg har de siste uken slitt med å definere, snevre inn og spisse oppgaven. det slår meg at dette på en side skyldes beslutningsvegring, men på den annen at utgangspunktet for oppgaven var svært åpen og la opp til at nettopp svært mange valg måtte tas.

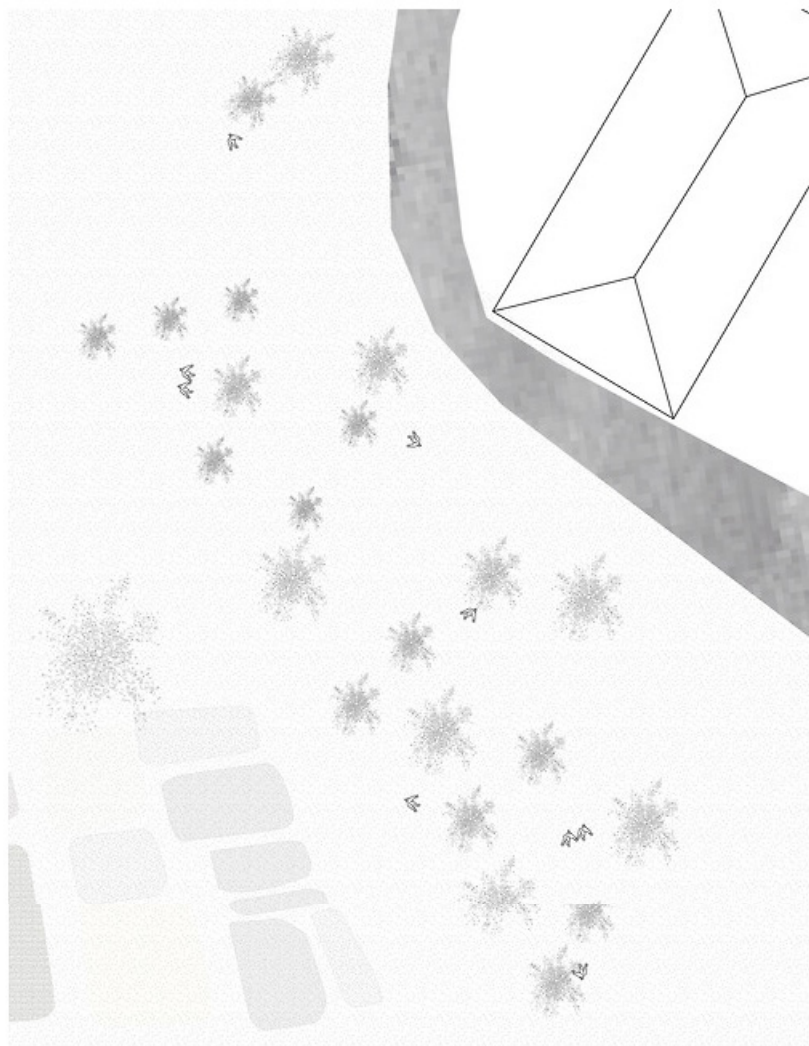
med utgangspunkt i en egeninteresse og fascinasjon for arkitektur for barn startet prosessen helt uten program, tomt og problemstilling. etter min mening, er dette noe som har gjort prosessen med forarbeidet veldig spennende, men også tidkrevende. målet har vært at en sammenheng mellom tomt, program og problemstilling skulle oppstå gradvis ved vekslende arbeid med de tre nevnte aspektene:

1. tomt: kan tomteundersøkelser med utgangspunkt i arkitektur for barn resultere i en problemstilling og et program?

2. program: kan skisserende programanalyse og brainstorming omkring program resultere i en problemstilling og en passende tomt?

3. problemstilling: kan defineringen av en problemstilling resultere i et program og en tomt?

Til nå har jeg jobbet mye med de to sistnevnte alternativene. Jeg vil derfor bruke de neste dagene på å undersøke mulighetene som ligger i den førstnevnte; tomt.

Tomtebefaring og oppmåling

I dag har jeg besøkt tomten og nærområdet for å forstå stedet bedre, samt å gjøre oppmålinger og nærmere registreringer av eksisterende vegetasjon. Etter besøket har jeg tegnet ut frukthagen med korrekte avstander og plassering, samt laget en collage av materialiteten i området.

I etterkant av besøket har jeg gjort meg opp noen tanker:

a. tungt | mørkt

Området gjennomgår en vannvittig forandring gjennom året. Mer presist går det fra å være frodig gjennom sommerhalvåret til å framstå goldt og livløst etter bladfallet på senhøsten. Mens et mangfold av vegetasjon preger området på sommerhalvåret, kommer den omkringliggende bebyggelsen tydeligere fram på vinteren. De omkringliggende bygningene setter altså et betydelig større preg på stemningen. At majoriteten av bygningene er murale, tunge og dystre forsterker vinterhalvårets mørke, grå og livløse karakter.

b. åpent | eksponert

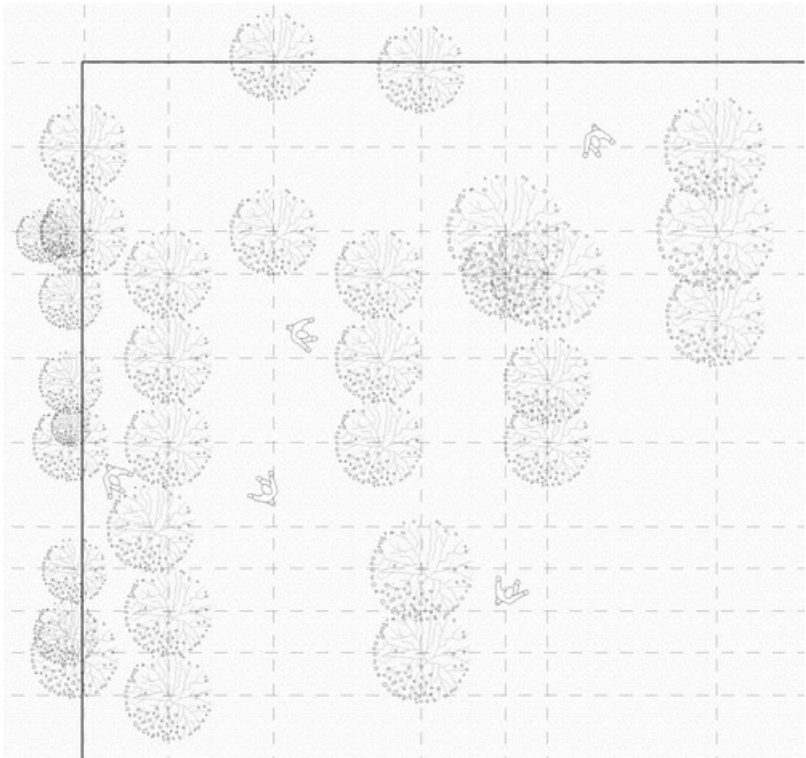
Bladfallet på senhøsten gjør tomten betydelig mer åpent, eksponert og romlig utflytende. Området åpner seg mer mot de omkringliggende omgivelsene og sikten fra tomten forlenges.

c. vind

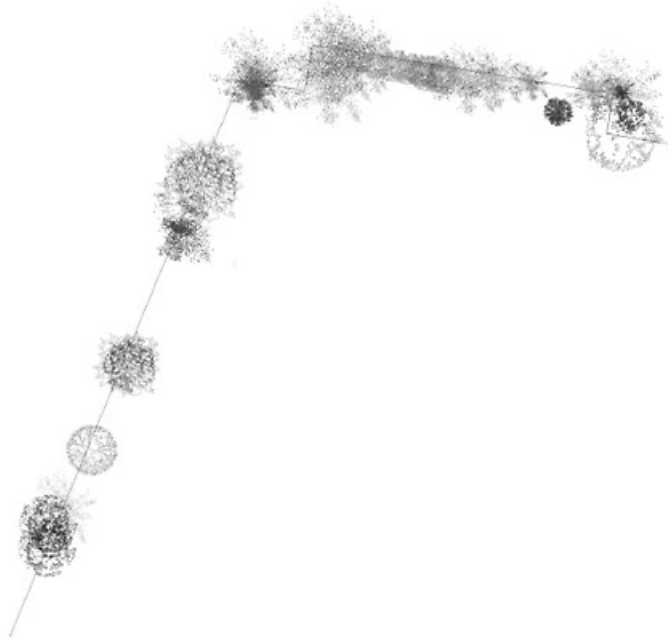
Tomten er utsatt for vind, da spesielt på vinteren da vegetasjonen mister mye av sin evne til å stoppe den.

d. Støy

Området er utsatt for urban bakgrunnstøy, da spesielt fra ringveien i nord og Sognsveien i sør-vest. Det oppfattes derimot uproblematisk da lyden er relativt lav og jevn, og derfor raskt forsvinner fra bevisstheten.

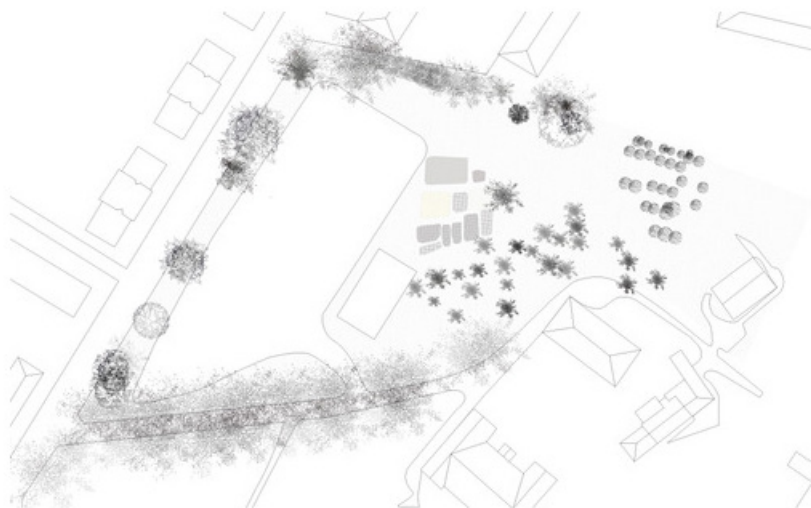

Tomtebefaring | oppmåling av lindskogen

tomtebefaring | randsonen i nord og vest

Dagens befarings gikk i stor grad ut på å registrere vegetasjonen i randsonen av tomten. Dette var et betydelig større arbeid enn først antatt, da vegetasjonen i denne delen av tomten var mer mangfoldig enn først antatt. Mens trærne på de andre delene av tomten bærer preg av menneskelig beplantning gjennom relativt klare grid og jevne avstander, bærer denne vegetasjonen mer preg av naturlig vekst. Dette gir deler av randsonen et preg av "villniss", da spesielt i nordøst.

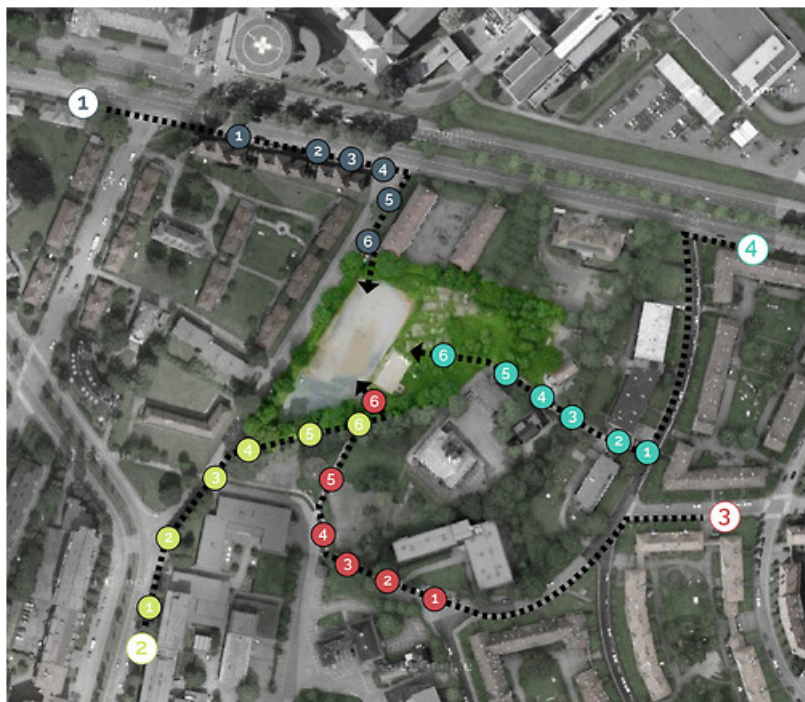
Midlertidig plan

Etter dagens ekskursjon har jeg tegnet ut planen over tomten med korrekt vegetasjon. Etter å ha tilbrakt mye tid på tomten de siste dagene, blir det stadig tydeligere at kartgrunnlaget er for dårlig, da spesielt når et gjelder koter. Jeg vil derfor bruke morgendagen på å måle landskapet mer presist.

Tomtens vegetasjon

I arbeidet med tidligere oppgaver har jeg i liten grad skaffet meg presis kunnskap om eksisterende vegetasjon. Det mest avgjørende har vært å plassere vegetasjonene og registrere deres høyder og kronens utstrekning. Som et ledd i å skaffe meg mer inngående kunnskap har jeg derfor samlet inn kvister fra alle de ulike tresortene på tomten. Bildet vil sendes til en botaniker i håp om at vedkommende kan gi svar på hvilken tresort pinnene stammer fra.

Analyse | adkomst

De siste dagene har jeg gått til tomten fra Majorstuen, men alltid den samme veien. Ubevisst har jeg bestemt meg for at tomten kun har en adkomst. Under dagens befaring ønsket jeg derfor å undersøke adkomstforholdene nærmere for å bryte denne illusjonen. Det var en enkel men svært lærerik øvelse, som viste tydelig at området per i dag kan ankommes både fra nordvest, vest og sør. Denne "oppdagelsen" blir viktig i arbeidet videre, for å sikre at anlegget ivaretar de besøkendes behov, uavhengig av hvilken adkomst de velger.

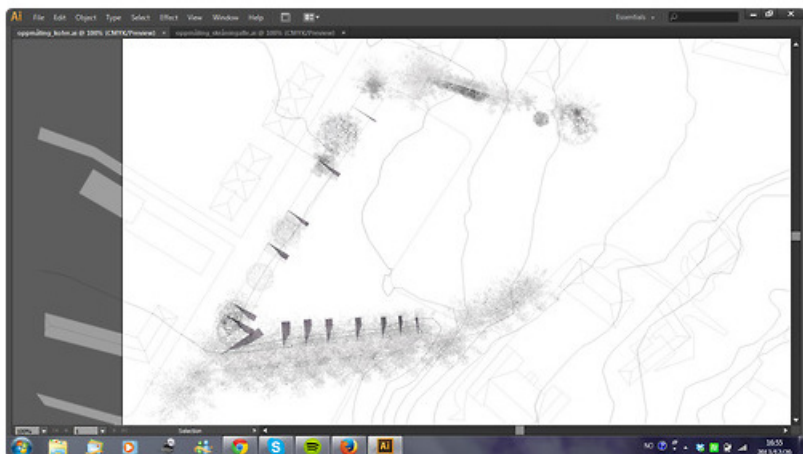
tomtebefaring | oppmåling av landskap i randsonen

I dag startet arbeidet med å måle opp landskapet. Det virker til at kartgrunnlaget er relativt korrekt når det gjelder de flate områdene av tomten. De største avvikene begrenser seg altså til de brattere områdene i randsonen i vest og sør ned mot alleen og ved nivåspranget som skiller idretts- og parkeringsplassen fra parsell- og frukthagen. Jeg har bestemt meg for å måle opp landskapet ved å presisjonsmåle et utvalg karakteristiske snitt, for så å interpolere landskapet i mellom dem.

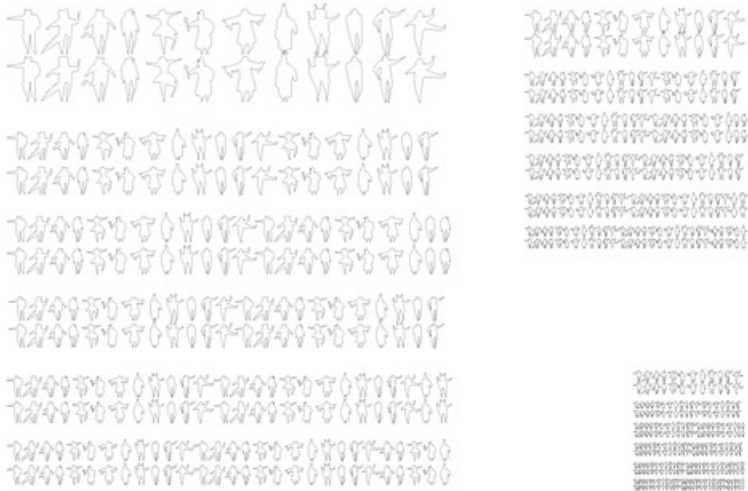

oppmåling skråning alle

Da er arbeidet med oppmålingen ferdigstilt. Neste mål på agendaen er å fullføre situasjonsplanen og en 3D-modell av området.

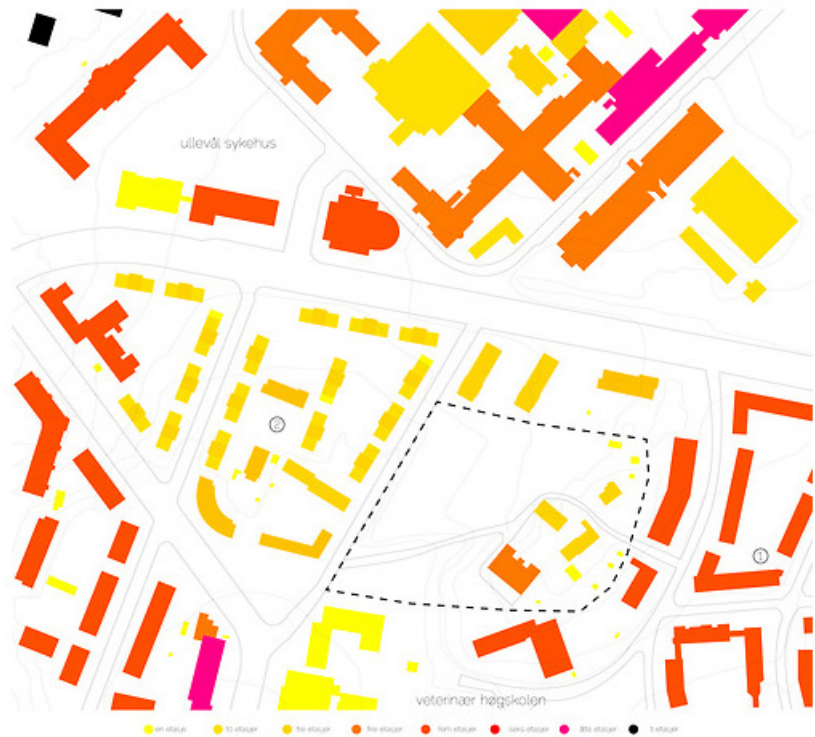
Arbeidet med planen og 3D-modellen er igang! Med utgangspunkt i snittene jeg har målt opp lager jeg kotene for tomten som senere vil brukes i de fysiske modellene og 3D-modellen.

Modellarbeid // Skalafolk i ulike aldersgrupper

Ettersom jeg ønsker å jobbe aktivt med modell har jeg tatt meg tiden med å lage skalafigurer for de seks ulike aldersgruppene som bruker aktivitetshagen. Disse vil komme godt med når prosjekteringen for alvor starter i slutten av neste uke.

diplomoppgaven

Høyde på omkringliggende bebyggelse

I forbindelse med opptegning av grunnlagsmaterialet for de fysiske modellene har jeg undersøkt bygningshøyden i området. Som tegningen viser er området preget av varierende bygningshøyder. Mens områdene rett sør og nord for tomten karakteriseres av større institusjonsbygninger i ulike stiler, epoker, høyder og materialitet, er kvartalene i umiddelbar nærhet til tomten homogene boligområder, der samtlige bygg er tegnet og oppført samtidig med samme arkitekt og utbygger. Eksempler på dette er Lindern hageby (1) i øst og Eugene Hansens småhjem (2) i vest. Den store majoriteten av bygningene i området, da spesielt i sør og sør-vest mot bislett og østover langs ringveien, er fem etasjers bygårder.

På mange måter skiller tomten seg betraktlig fra resten av området;

- Området er åpent, mer kuppert og minimalt bebyggt
- Bebyggelsen på området er lav, varriert, spredt og virker mindre planlagt. Den gir klare assosiasjoner til mer rurale bygningsmiljøer som gårdstun, da flere av bygningene ligger tilsynelatende tilfeldig omkring ett felles rom.
- Flere av bygningene er eldre trehus

modellbygging

etter mye arbeid er omsider grunnlaget for de to landskapsmodellene ferdige slik at lasringen kan gå igang. problemer med å finne et godt kartgrunnlag må ta mye av ansvaret for det overraskende tidkrevende arbeidet.

jeg har valgt å prioritere modeller jeg mener vil bli nyttige i prosjekteringsfasen, og har landet på en 1:1000 modell av lindern og en 1:200 modell av tomten. I utgangspunktet ønsket jeg en mer detaljert modell over tomten, men størrelsen ville blitt uhåndterlig og dermed upraktisk. jeg vil komme tilbake til en slik modell når de store linjen for prosjektet er noe klarere, og modellutsnittet dermed kan minimeres noe.

trærne på tomten

arbeidet med å registrere de mange ulike trærne på tomten fortsetter. jeg har nå fått hjelp av Egil Ingvar Aune ved Vitenskapsmuseet som har kjennskap til træs vinterøkologi. forhåpentlig vil disse bildene sammen med de tidligere bildene av trærnes kvister og knopper være tilstrekkelig for å identifisere de ulike trærne. å indentifisere trærne vil være til stor hjelp for å forstå hvordan de framstår gjennom året, da spesielt i forhold til størrelsen på trekronene, bladfall, farger og vekster. I tillegg vil det kunne hjelpe meg å forstå hvor mye skygge man kan forvente at de kaster, deres røttesystem, hvor robuste og romdannende de ulike trærne er. jeg anser denne identifiseringen som spesielt viktig da jeg ikke har hatt mulighet til å oppsøke tomten på våren eller sommeren, da trærne er i full blomst. Det vil med andre ord hjelpe meg å forstå hvordan tomten framstår på sommerhalvåret.

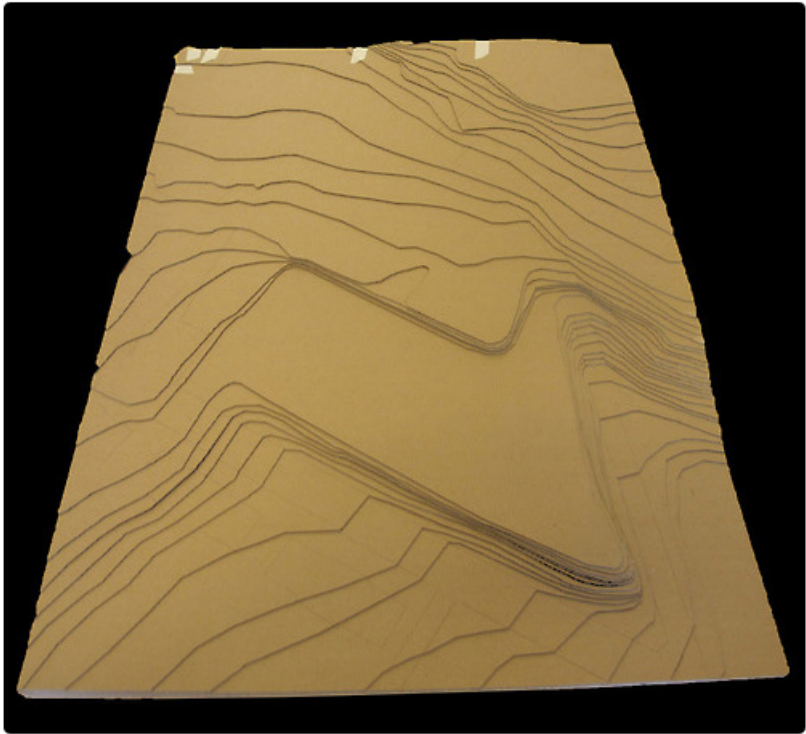
Inspirasjon fra masterutstillingen for arkiteklinjen ved NTNU høst 2013

Denne helgen har jeg besøkt masterutstillingen og latt meg imponere over materialet som er presentert. Det har vært både inspirerende og lærerikt å se de ulike prosjektenes arkitektonisk løsninger, innfallsvinkler og presentasjonsteknikk. Ettersom jeg opptil nylig har nedprioritert den visuelle presentasjonen av prosjektene mine, har det for min del vært avgjørende å sette søkelyset på dette. Jeg valgte derfor å fokusere på presentasjon og kandidatens evne til å formidle prosjektets problemstilling og intensjon på mitt andre besøk av utstillingen. Ovenfor har jeg valgt å vise en planje, en modell, en teknisk tegning og et prinsipp jeg lot meg spesielt imponere over. Jeg føler at jeg har fått mange svært gode innspill og ideer til formidling som jeg kan ta med meg inn i masteroppgaven.

Rettesnor

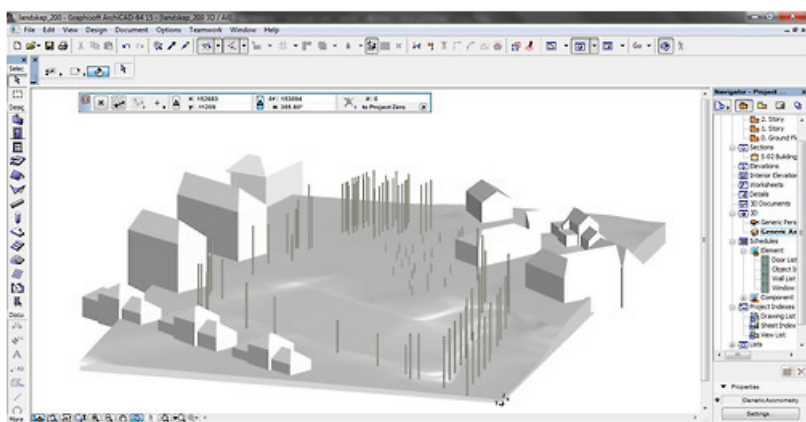
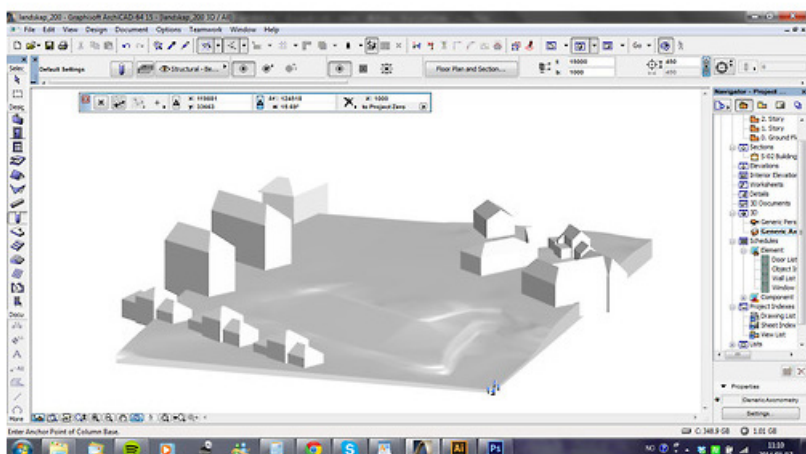
Uken som kommer markerer starten på prosjekteringen av Aktivitetshagen. Jeg ser det derfor som fornuftig å formulere oppgavens hovedintensjon som skal fungere som en rettesnor gjennom prosjekteringsjungelen:

- **hovedfokuset** i oppgaven er å undersøke hvordan våre fysiske omgivelser kan utformes for å utvikle småbarns fysiske og kognitive ferdigheter.

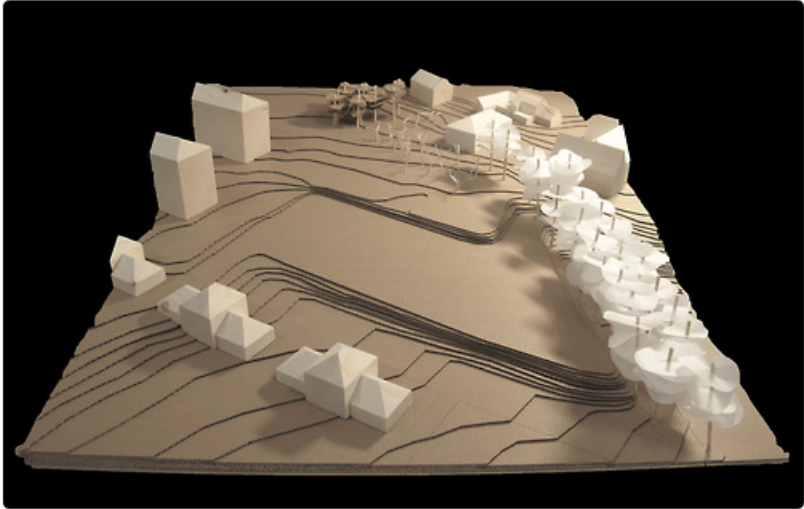

Modellarbeidet fortsetter

Grunnet problemer med lasern har arbeidet med de fysiske modellene tatt lengre tid enn først ventet. Nå er derimot landskapet til både 1:200 og 1:1000 modellen ferdige, så da gjenstår kun bygninger og trær. I dagene framover vil jeg fokusere spesielt på 1:200 modellen slik at jeg kan starte med tomteundersøkelsene. Da husene allerede er kuttet ut, regner jeg med at dette vil gå relativt raskt.

3D-modellen er nå ferdig! Jeg har nå tegnet opp tomten med et presist landskap, samt nøyaktig plassering av bygninger og trær. Modellen vil primært benyttes til lysstudier, generering av snitt, enkle tomtestudier og render.

Da er modellen endelig ferdig og grunnlaget er lagt for de nesten dages undersøkelser av tomten. Jeg har valgt å tydeliggjøre de ulike vegetasjonsområdene, med likevel bygge modellen i et relativt homogen jordfarget fargepalett. Tanken er at de arkitektoniske løsningene jeg kommer fram til skal komme tydelig fram i modellen gjennom sterkere fargeinnspill.

Haakon Heyerdahl-Larsen
 Hei godfolk! Da sitter jeg fullstendig oppslukt i arbeidet med å utforme gåsehudfremkallende omgivelser for barn. Rett og slett kjempespennende! Barn og barnehager er derimot et tema som på en eller annen måte berør, provoserer eller engasjerer oss alle. Jeg mener derfor det er både interessant og lærerikt å få innspill fra nettopp DEG! Ikke vær flau, men ta i mot utfordringene spørreundersøkelsen gir deg, og kos deg i utarbeidelsen av svarene. Vit at jeg gleder meg til å høre dine innspill! Tusen millioner trillioner takk på forhånd 😊

<https://www.surveymonkey.com/s/VLSNNZ6>

Innspill til utformingen av fremtidens barnehage! Survey
 Web survey powered by SurveyMonkey.com. Create your own online survey now with SurveyMonkey's expert certified FREE templates.
SURVEYMONKEY.COM

about a minute ago 🌐

Innspill i prosjekteringen

I dagene som har gått siden jeg startet med oppgaven har det slått meg at jeg i forarbeidet har vært noe ensformig fokusert på problemstillingen uten å ta de funksjonelle kravene til etterretning. Det er avgjørende at løsningene jeg kommer fram til er funksjonelle og gjennomførbare. Jeg har derfor sendt en spørreundersøkelse som fokuserer på de funksjonelle utfordringene i driften av barnehager til venner og bekjente som har eller fortsatt jobber innenfor barnehagesektoren, i håp om å bedre forstå hverdagen i dagstilbud for småbarn. Det virker også fornuftig å planlegge et barnehagebesøk i løpet av oppstartsfasen.

I tillegg har jeg laget en mer generell spørreundersøkelse der jeg håper å få et bredt mangfold av innspill som jeg kan ta med meg inn i de videre undersøkelsene.

FOTBALL
SPORT

VOLLEYBALL

TUR | GENNOMFART

GRILLING | SOSIALISERING

PANSELDYRNING

SLAPPE AV

OPPLEJING | KLATRE

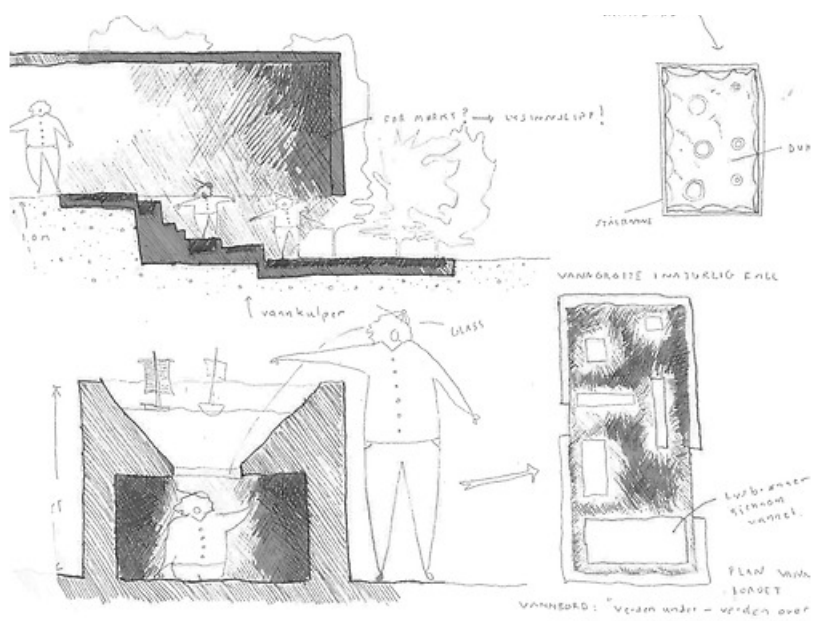
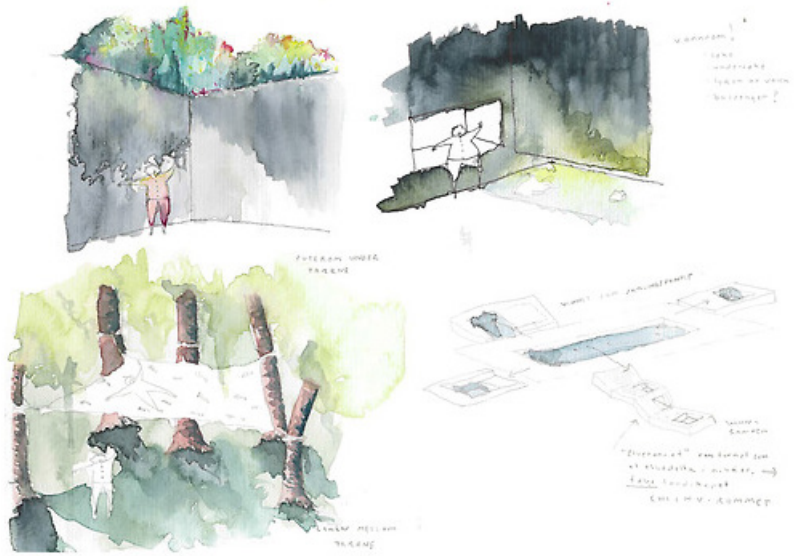

PARKERE

For å forstå tomten og hva den betyr for lokalbefolkningen og de som jobber eller studerer i området bedre har jeg studert bruken av området. Det er også interessant å studere med tanke på inspirasjon for fremtidig bruk. Er det noen aktiviteter folk gjør på tomten som kan tilrettelegges for bedre eller gjøres enda mer spennende gjennom aktivitetshagen?

Gjennom alle besøkene, høst som vinter, slår det meg at området står **svært** ubenyttet. En av grunnene til dette kan være at stedets programmering er svært rettet mot sommeraktiviteter som volleyball, fotball, grilling og avslapning. Likvel var det lite aktivitet å spore i høst, under svært gode værforhold. Den lille aktiviteten og bruken av området jeg har registrert er svært kortvarig og usosial, som parkering og rask turgåing gjennom området. De andre aktivitetene som er nevnt er basert på de fasilitetene som per i dag finnes på tomten. Det er synd at en av Linderns fineste områder forblir tilsynelatende ubrukt, i beste fall svært dårlig utnyttet! Av ukjente årsaker er tomten slik den er i dag lite attraktiv og lite inviterende. Dette er noe som bør tas tak i da aktivitetshagen bør assosieres med det motsatte og framstå som **inviterende** og spennende!

Denne oppdagelsen tydeliggjør et svært viktig aspekt ved problemstillingen jeg jobber med; man kan legge til rette for mange og i seg selv interessante aktiviteter, men er det ikke gjort på en god, spennende og engasjerende måte vil folk oppfatte det som uinteressant. Innpakningen og måten man utformer aktivitetene er altså vel så viktig! Husk å fokusere på **hvordan like mye som hva!**

pågående skisserende programanalyse

selvom jeg er midt i en intens analyse-fase der mange undersøkelser av tomten skal gjøres, er jeg opptatt av at prosjekteringen kan og bør gjøres simultant. derfor er jeg godt i gang med en skisserende programanalyse som skal gjøres innimellom analysene. for å få fortgang og holde hodet friskt og fokusert skal jeg i dagene fremover, i enda større grad, bli bedre på å skifte mellom analysene og prosjekteringen. å skifte håper jeg også skal gi uventede og spennende koblinger mellom de to oppgavene. I dagene som kommer skal jeg derfor fortsatt å diskutere aspekter ved oppgaven gjennom pennekisser, aquareller og enkle skissemodeller.

disse skissene diskuterer muligheten som ligger i **vannrommet og hvileområdene**. kan de avslappene rommene ligge i toppen av trærne i Lindeskogen eller på en duk mellom trærne med trekronene som tak? Kan vannrommet utnytte fallet på tomten å utformes som en bekk med fossefall ved skråningen mellom de to platåene? En fellesnevner i skisseringen er tanken om å knytte potensialet i de ulike funksjonene i programmet opp mot det potensialet som ligger i tomten.

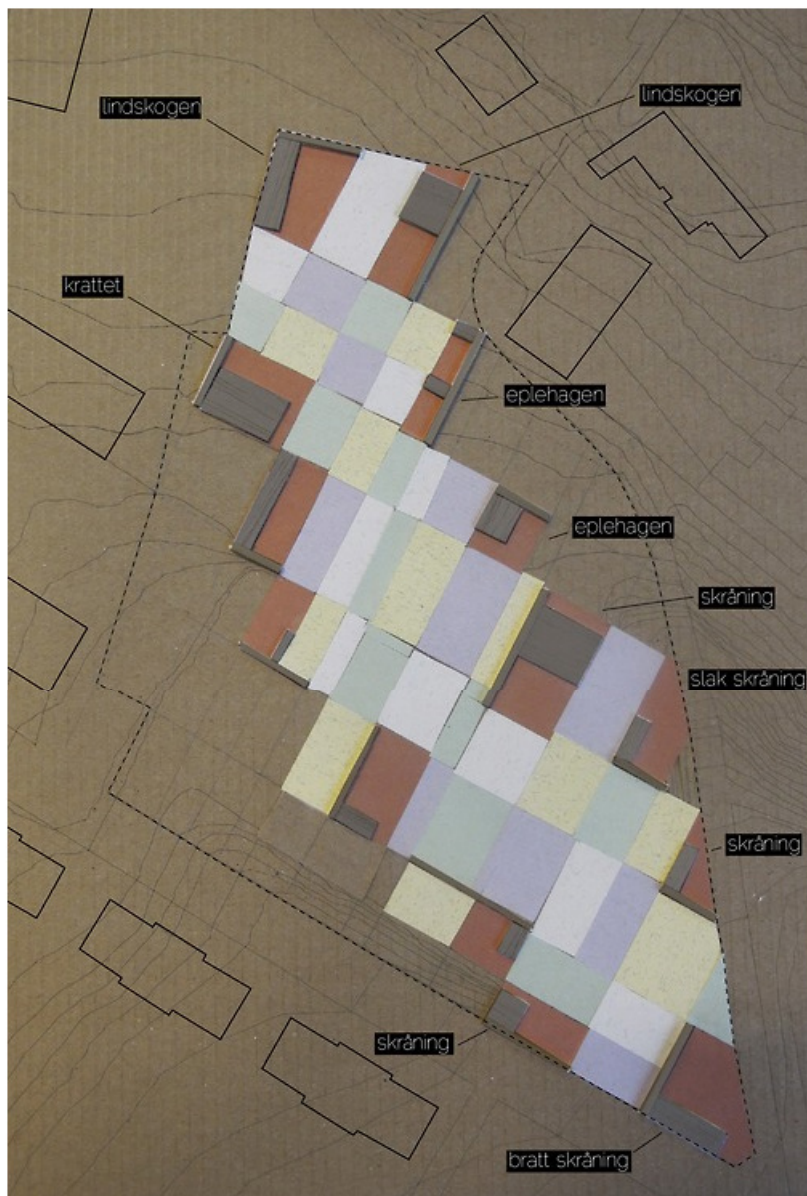
Kollokviegruppe

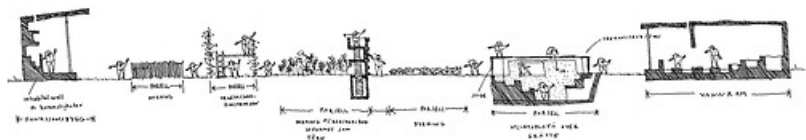
I dag gjennomførte vi vår første kollekviesamling der vi la fram oppgavens intensjoner og problemstilling. I oppstartsfasen, slik jeg er nå, var det spesielt lærerikt og spennende å formulere sin egen oppgave på en kort, konsis og forståelig måte. En god øvelse jeg kan fortsette med i utviklingen av prosjektet!

Møtet var meget interessant, da spesielt fordi Maren har en problemstilling med stor overføringsverdi til min egen. Hun jobber med boliger og hvordan de kan utformes for å aktivisere beboerne. Generelt følte jeg at alle deltagerene hadde gode innspill og virket motiverte og engasjerte. Jeg er derfor sikker på at jeg vil ha stor glede av de ukentlige møtene.

I forhold til oppgaven fikk jeg tilbakemelding om at problemstillingen er meget aktuell og interessant, og at jeg gjør klokt i å tenke på de to motpolene aktivitet og restitusjon/hvile. I forhold til problemstillingen er det lett å fokusere ensrettet på hvordan de fysiske omgivelsene kan utformes for å engasjere og inspirere til aktivitet, og dermed glemme at gode **hvile- og avslapningsmuligheter også kan fungere som en gullerot og motivasjon til aktivitet**. Ved å legge til rette for behagelig hvile og avslapning er det muligens mer sannsynlig at barna, spesielt de som nøler, kommer seg i aktivitet. Men hvordan ser et godt hvilerom ut for barn?

Ellers fikk jeg innspill om å benytte barn som en ressurs i utviklingen av prosjektet gjennom en workshop der barna selv kunne forme aktiviteter, rom, opplevelser og situasjoner de fascineres av og liker. Det føles som en slik *metode* krever mye av organisatoren for å lykkes, og dermed alene kunne dannet utgangspunktet for en masteroppgave, der man utviklet gode rom for barn gjennom brukermedvirkning. Jeg stiller meg likevel positiv til forslaget, men da muligens som et supplement eller test, for å se om ideene jeg utvikler treffer den primære brukergruppen. Jeg vil derfor bruke litt tid på kveldene for å undersøke muligheten nærmere, og muligens kombinere det med et besøk hos en interessant barnehage i Trondheimsområdet.

skissemodell situasjonsgrep

med utgangspunkt i ideen om "parsellhagen" laget jeg en relativt rask skissemodell, der tomten geometrisk deles opp i ulike parseller. Disse parsellene kan programmeres ulikt, der noen er faste andre mer fleksible. Slik jeg ser det for meg nå kan parsellene programmeres til:

- bygninger
- dyrking
- utforskning og lekesituasjoner

I forslaget som er presentert over har jeg plassert bygningene i nærheten eller ved mange av de stedene jeg har registrert som har klare kvaliteter for barn (markert med rødt papir på skissen) Disse danner en stort tun med parseller. Snittet viser noe av potensialet i et slikt tun.

+ | positive sider

- utnyttet alle de spennende stedene på tomten
- spredningen gir mye rom for utforskning og bevegelsesrom
- danner et stort, men felles rom i midten der lek, utforskning og dyrking står i fokus
- spennende sekvens av mindre tun og situasjoner som kan brukes til å skape ulike identiteter og tilhørighet for barna. En tydelig overordnet situasjon muliggjør en rikdom og kompleksitet i rom uten at barna går seg vill.
- formidler en vidrerføring av det bygningsprinsippet som finnes i kvartalet allerede med frittstående, mindre bygg i tunlignende kostellasjoner.

- | negative sider

- framstår, i dette forslaget noe tilfeldig.

- utnytter tomten, relativt dårlig da flere områder, da spesielt i nord står ubenyttet. Dette kan selvfølgelig bearbeides i et senere utkast.
- den store spredningen skaper utfordringer for de minste barna. vil de få de samme opplevelseskvalitetene?
- den store spredningen kan medføre en betydelig spredning av barna, noe som skaper utfordringer på flere plan. For det første vil dette potensielt skape problemer for de som jobber der i forhold til å ha oversikt. For det andre gjør spredning det potensielt vanskeligere med kunnskapsoverføring mellom barna. Barn lærer også gjennom å se andre utføre oppgaver de selv ikke mestrer enda. Om omgivelsene skal legge til rette for læring er dette et viktig prinsipp jeg enda ikke har reflektert over.
- utydelig hvordan de ulike funksjonene skal plasseres og struktureres i dette planforslaget. Er det fornuftig i forhold til lærerressurser og energi-aspektet?

Arbeidet med analysene fortsetter!

I dag har jeg fortsatt arbeidet med analysene, men vært betydelig bedre på å gjøre raske skift så jeg hele tiden får produsert og konsentrert meg om å skape arkitektur. Tanken bak arbeidet jeg gjør er å produsere en haug med analyser, da jeg fortsatt ikke vet hva som kommer til å formgi prosjektet, for senere vurdere hvilke som blir betydningsfulle og viktige for arbeidet videre.

Her å nå bestemmer jeg meg for at jeg skal sette en endelig strek for analysearbeidet på mandag, noe som skal markeres med en pin-up med alle analysene jeg har vært gjennom. Følg med!

PS: bildet over viser en av analysene der jeg har markert hvilke naturelementer jeg anser som betydningsfulle og dermed bør bevares.

Ekskursjon til "Cave for children" av Haugen & Zohar

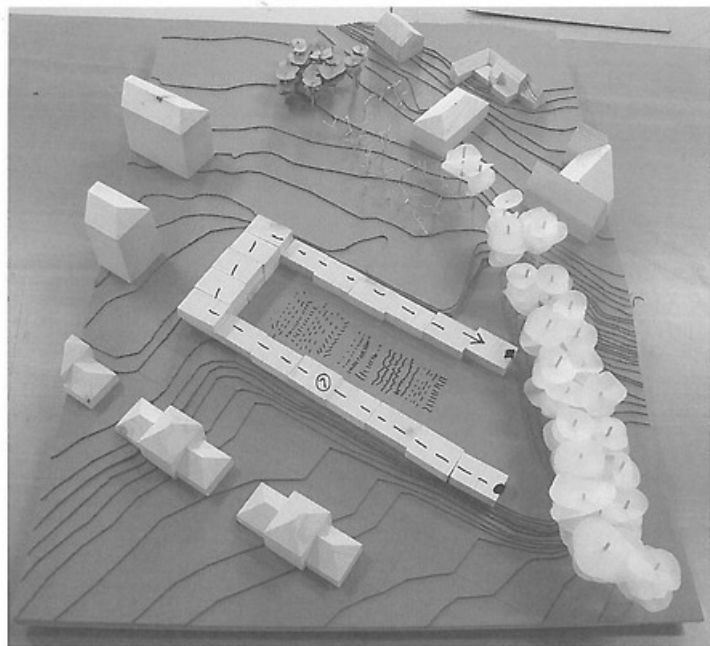
Denne helgen brukte jeg til å tilegne meg en personlig erfaring med et svært spennende rom for barn. Den menneskeskapte hulen viste seg derimot å by på en rekke spennende og helt spesielle opplevelser selv for en etterhvert voksen mann. For min egen del var det spennende å **føle** hvordan mange av de virkemidlene jeg selv ønsker å jobbe med i forhold til å pirre nysgjerrigheten og utforskertrangen virker på kroppen. I ettetid sitter jeg igjen med følgende tanker:

- Strukturens klare assosiasjoner til hulen gjør det svært lett å leve seg inn i en fantasiverden som utgangspunkt for lek. I løpet av den korte tiden jeg var der rakk jeg å være en ensom Gollum som danset rundt i hulen sin, en sjørøver på jakt etter gullet som var gjemt i dødningshode-hulen og en fjellklatrer i ferd med å bestige en hittill ukjent topp.

- strukturen er svært kroppslig og sanselig. De små rommene og gangene gjør at man konstant er i kontakt med hulen gjennom sin utforskning og bruk. Sannheten er at man nesten føler og kjenner hulen mer enn man ser den! Det er lett å forestille seg at barn trives i en struktur som tar deres kropp og størrelse på alvor og samtidig legger til rette for et mangfold av aktiviteter som å slange, krype, rulle, hukgange, skli og hoppe. At hulen i tillegg er vertikal gir brukerne en trang til å "bestige" strukturen og nå toppen!

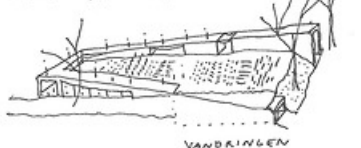
- hulen byr på et mangfold av ulike situasjoner som bryter strukturen opp i en spennende og uforutsigbar sekvens av rom med ulike lysinnslipp, form, størrelse, utsikt, akustikk, temperatur og gløttsituasjoner. Det buede bevegelsessystemet gir i tillegg brutte siktlinjer som bygger opp under uvissheten om hva som skjuler seg bak neste sving.

"ÅPEN KARRÉ"

PLUSS | + :

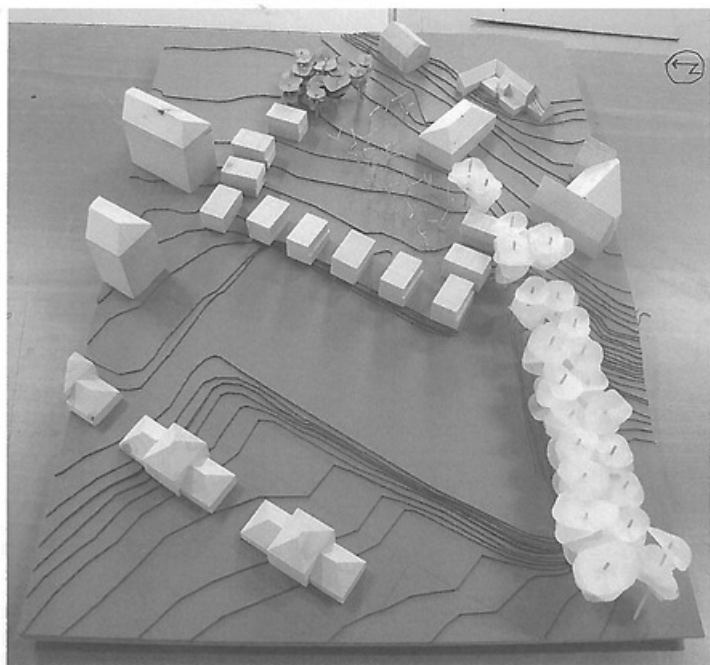
- SVART BODE JOLFØRHALD : UTEROM OG INNEN.
- BYGNINGSREKKEN KAN AKTIVISERE GATEN
→ NOUVENDIG?
- SKAPER ET FELLEES RIM-ET HJERTE
- DYKING I FELLEES ROMMET → DYKINGEN
JOM UTGANGSPUNKT, FORVUS, HJERNE,
HJERTE.
- JOM EN VANDRING? FRA BUNN TIL
TOPP (● → ■)

MINUS | - :

- ~~STRUKTUR~~
- FORSTER BARRIEREN MOT GATEN →
YELDIG STRENG → INGEN FØLELSE AV
NATUR- OG HÅG + LANDSKOP, RUM BYGNING
→ KAN BYGNINGSREKKEN I VEST (A)
BRYTES OPP, GRAVES NED, FOR SKYVES?

-
- LIGGER I LITEN GLAD OPP TIL
VTFØRNING
 - STORT → MÅNLER BARNETS SKALA
 - ~~BYGNINGEN~~ → VIRKER STORT OG
UPASSJENDE MED OMRÅDETS SKALA
 - VIL VIRKE DOMINEREND, OG SPESIELT MOT
SØR.
 - VEGG BARRIERE - VIRKER YELDIG LUKKET.
HVA SEKER MED OMRÅDET I ØST?
 - LITE MYSTIKK, OVERRASKELSER, FORBÅNSELSEN

PLUSS | + :

- SKAPE ET LUKKET TUN MED EKISTERENDE BYGNING PÅ TOMTEN - OMRÅDET. DIALOG MED EKISTERENDE BYGG.
- GIK DOO GLOTT-ITUAJNER: SILER FOLK → MER ÅPEN, INVITERENDE TUN-ITAVKTUN

- SKAPT UNGDOMS-TRUKEND I FORM
- SKAPER MANGE SITTEPÅSSNER & MIKROKLI-MATISKE OMRÅDER.
- KAN BYGNINGENE I VEST GRAVES MED BU DEKUTERE, ARBEIDE MED OG SKAPE KONTAKT MED LÅNDSKAPET?
- MINDRE SKALA.

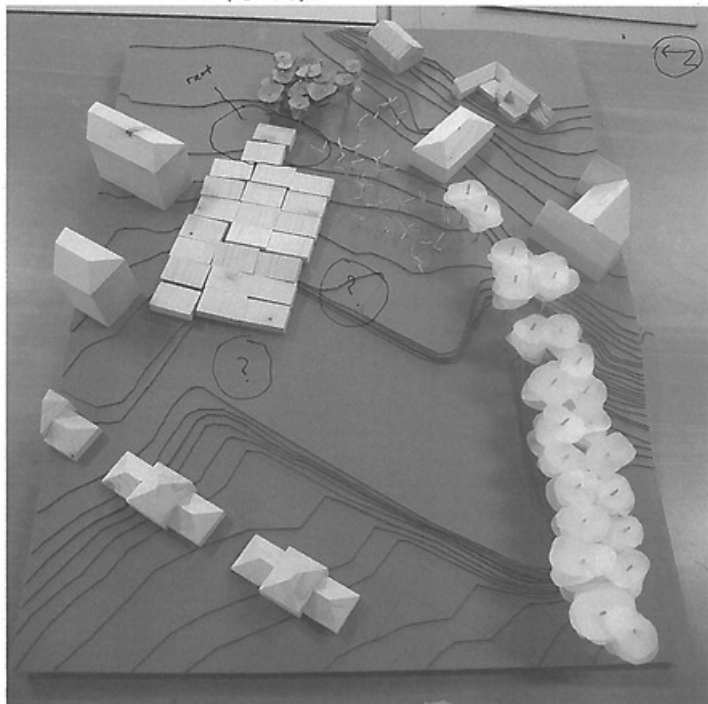
MINUS | - :

- LUKKER TUNET MOT UTSTIKEN - D
- MANGE LIKE UTEROM → KAN ENDRE, ER DISSE ROMMENE, PRESET INN MELLOM BYGG GODE? LEIFORM - MER SOM GJENNOMGANGER Å REGNE!

- SVÆRT UHELDIG STAVTUR I FORHOLD TIL SOLLYS
- LITE HIERARKISK STAVTUR. UKLAR.
- AKTIVISERER I LITEN GRAD HELE TOMTEN → STORT UVISST OMRÅDE I VEST.

"FLATEN"

PLUS + :

ELLER "DET STORE TAKET"

"DET STORE GULVET" : MAN LEGGE TIL RETTE
FOR ET STORT "EN STAJES" BYGNING MED
MANGE - SPENNENDE VARIERTE AKTIVITETER

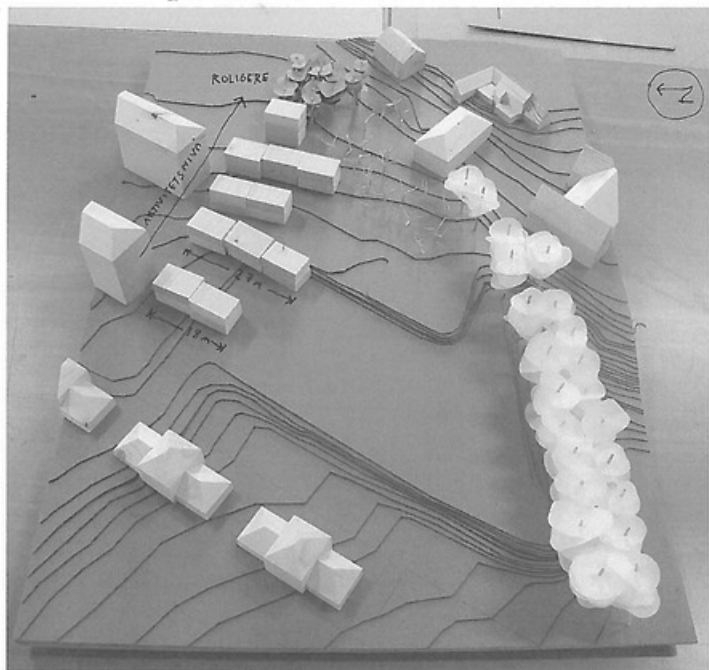
"ENKELT, RASJHELT, PRAKTISK

MINUS - :

- TAR I LITEN BRUK TAK I TOMTENS KVALITETER
- DYPE LOKALER MED ORÅDIG OPPLYS → ATRIUM?
- STORT SKILLE BYGG — LANDSKAP
- MANGLER EN SKALA FOR BARN
- STRUKTUREN SKAPER I LITEN BRUK VARIERTE, SPENNENDE UTERUM OG SERVENISER.
- UTE AV SKALA I FORHOLD TIL TOMTEN, STEDET, OG LIVELSENE.
- SKAPER TILFELDIGE "RARE" ROM — VANSKELIG Å SE HULKE KVALITETER SOM LØSER I DEM.

LAMELENE

TAR DEN TAK I TOMTENS KVALITETER?

PLUS | + :

- STRUKTUREN SKAPER ULIKE UTENDERS OPPHOLDSOMRÅDER — DE ER DOK LANGE, SMÅLE, GODT FOLFORHOLD?

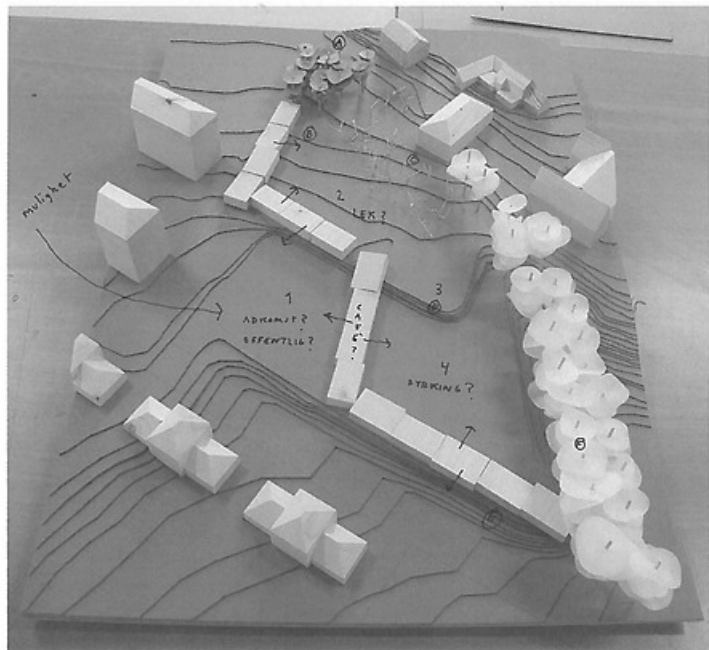

- EN STRUKTUR SOM GØR DET MULIG Å FORDELE FUNKSJONENE ETTER AKTIVITETSNIVÅ, STØY.
- KONTAKT OG SIKKULASJON MELLOM INNE OG UTE.
- ~~DE VIKTIGERE~~ BRUKT NED I EN JUNGEL SOM PASSER OMÅRDET — TOMTEN
- MÅN SKAPE SEKVENSIERTE SIKKULASJON, IGENNING OG VARIASJON MELLOM BYGGENE, UTELOMMENE.

MINUS | ÷ (STORMÅL)

- DÅRLIGE FOLFORHOLD, LYSPORHOLD INNE KORTTIDEN MOT SJØ!
- DE ULIKE UTEROMMENE ER I UTGANGSPUNKTET SVÆRT LIKE!
- HVORFOR FORDELE PROGRAMMET PÅ DENNE MÅTEN? ALDERSGRUPPER? — AKTIVITETSNIVÅ?
- HVORDAN AKTIVISERE, BRUKE RESTEN AV TOMTEN?
- KLART IKKILE MELLOM TOMT | NATUR — BYGG.
- MENNESKELIG SKALA → BARNEKALA MÅNGLER.
- LITE KONTAKT MELLOM DE ULIKE UTEROMMENE — ISPARERENDE.
- SKAPER INGEN ENHET, FELLESRAMME.
- ADKOMST: HVOR ER DEN. HIERARKI, STRUKTUR O SIKKULASJON?

"LINJEN, VEGGEN"

PLUS | + :

- SKAPER ULIKE ROM ZONER VED SJE ENKELT GAEP.
- GODT JULEFORHOLD
- TAR OPP I SJE MANGE AV DE BRUKERENS ØSKER MED INTERESSE FOR BARN → (A-F) MEN SKAL MAN BYGGE DER?
- EN KLAR TODELING VED HJELP AV BYGGET OG LANDSKAPET. GIR EN STARKTJE MED MULIGHET FOR Å TENNE EN TODELING AV PROGRAMMET:

OFFENTLIG — "PRIVAT"
 CAFE — HALV PRIVAT
 STADNING — AKTIVITETS-
 HALEN.

MINUS | - :

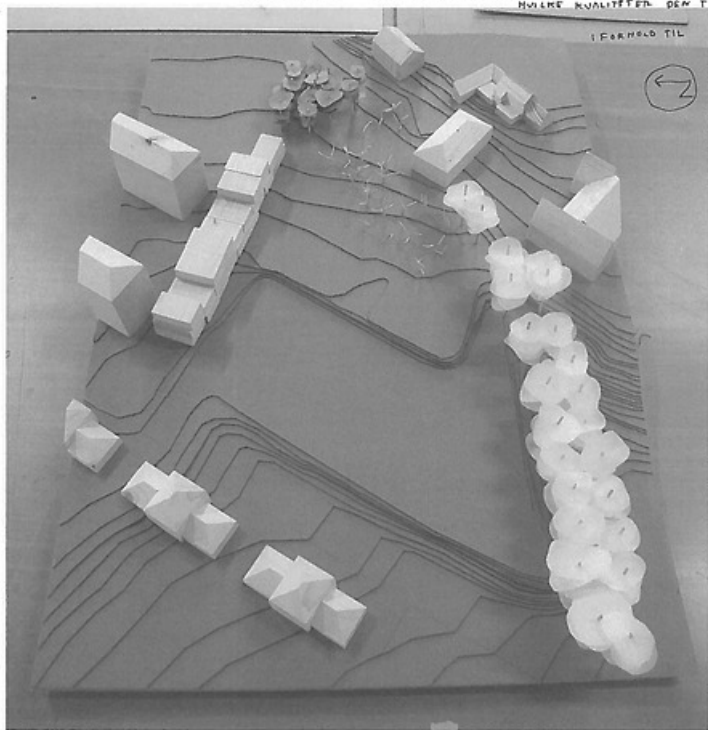
- SKAPER EN TILLYMELTENDE UKLAR DELING — HVORFOR?
- STA IKKE OPP I SJE BARNEVS STORRELSE
- SKAPER FEIRE MEN JIRE, ANNE SMÅBER.
- FORSTERKER VEGGEN/DISTANJERINGEN AV PLATÅET I HALEN I JØR-VEST VED Å FORSTERKE VEGGEN → MAN BTELENE GRAVES NED

FOR DA SKAPER DE EN FAJADE, AKTIVITET MOT GATEN.

"RYGGEN"

UTFRA RASJONALITET OG FUNKSJONALITET ENN
MULIGE KVALITETER DEN TILBET

PLUSS | + :

- RASJONELT OG FUNKSJONELT
- GODE JULFORHOLD
- GIR MYE ROM FOR PARJELLDYKING

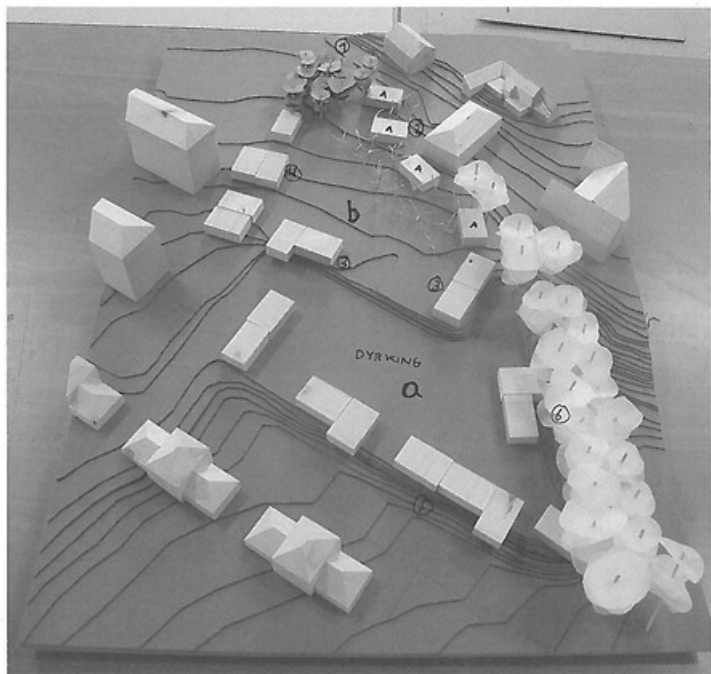
MINUS | ÷ :

- AKTIVJERER OG KOMMUNISERER MED TONTEN OG LANDSKAPET I LITEN GRAD
- MANGLER DEN MENNESKELIGE BARNAS JKALA
- LIGGER I MINDE GRAD PÅ TIL BEVEDELSE OG JKIFE MELLUM INNE OG UTE?
- UTE AV JKALA I FORHOLD TIL TONTEN, MED UNNTAK AV PARJELLBYGGENE I BAKKANT
- JKAPER I JEG SELV LITE VARIASJON, RIMLIG MANGFOLD OG MED KLIMATILIKE MIKROKLIMATER.

- LITE MYSTIKK (I UTGANGSPUNKTET) - KAN VEPORMES JAM EN LUKKET OG SVERT MYSTIKK BAKI SELVÅLLELIG
- I LITEN GRAD VEPORMET ETTER STEDETS KVALITETER

"SPREDT → UTNYTTE KVALITETER"

PLUSS +:

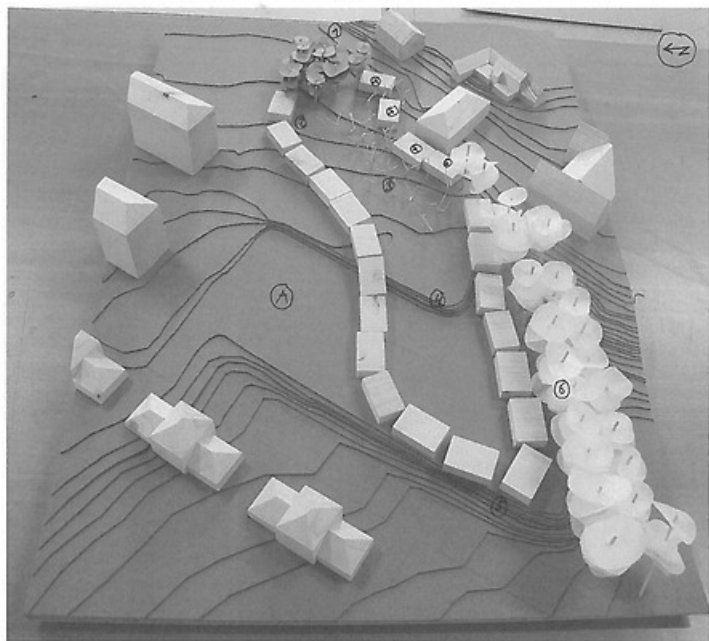
- UTNYTTER OG BRUKER TOMTEN OG DENS EKSTISTERENDE KVALITETER, MULIGHETER.
- LEGGER OPP TIL UTFORMNING, ~~OG~~ GJENNOM SPREDTE VOLUM SOM KAN GLI INN I LANDSKAPET OG GÅ I DIALOG MED DETTE. → SÅ LYN KAN LEKE I OG MED LANDSKAPET OG TOMTEN
- GODE SOLFORHOLD
- VARMISJONEN I JERNBÅLJE GJØR DET MER OVERBEVIENDE / FORHOLD TIL PROGRAMMET.

MINUS -:

- ENKELTE BYGG KOMMER VELDIG TETT PÅ EKSTISTERENDE OG VIRKER NOE MALPLASSJERT → VIL DET BØRE KLE HAGEN MER SPENNENDE VED Å BYGGE DER? NEIPE.
- SVERT SPREDT, JAKTER JØRE, ÅPNE OMRÅDER HVA ER DE?

DYRNING? 'v

STORKVARTALET: JNITTET GJENNOM LANDSKAPET

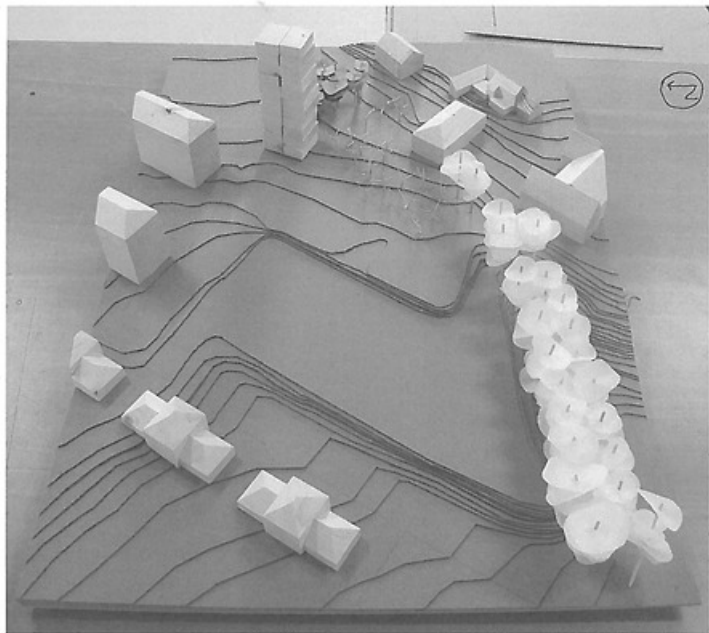
PLUS +:

- AKTIVISJERER OG DUKTERER ALLE DE EKISTERENDE OMRÅDENE MED POTENSIALE OG INTERESE FOR ROM (1-6) ER SOM ET JNITT GJENNOM LANDSKAPET OG TOMTEN.
- SKAPER EN ENHET, ET SAMLINGS-PUNKT, EN FELLESI ARENA. — SIM PÅ JNITTET FORTJENT FRAMTIDÅR DIFFERENTIERT
- STRUKTUREN INVITERER TIL BEVEGELSE, AKTIVITET OG LØPLING.
- MYSTISK?
- ET SKJULT INNE I LY.
- VIRKER STOR → TAL IKKE OPP I JEG BARNAS STORRELSE → EI HELETT JTEDET/OMRÅDETS SKALA ELLER KÅRTER → FORTJENTÅRDE B YLE → "HAGEN" SOM BILDE FØRSHINNER → "JUKER" TOMTEN.

MINUS -:

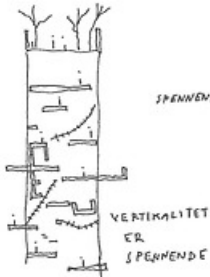
- VIRKER NOE TILFELDIG OG SKAPER ET LITT UFORENTÅENDE ROM I NORD-VEST (A) → HVA ER DET? REST AFTER PLANING? VANIKELIG Å SE KVALITETEN I ET NORVÆNT "INNEKLEMT" AREAL.
- STOR VÆRRIKJØN I JOLFIRHOLD. DE I JØR FÅR LUMERT LITE, DA SPRESSET PÅ VÅRHALVÅRET NÅR TÅRANE ER I FULL BLOMST.
- SKAPER EN VELDIG TYDLOS INNHOLD, UTJIDE → VELDIG IKJERMET. → OMRÅDET ER VELDIG ROLL, IKJERMET I JEG SELV. VIRKER UNØYVENLIG.
- UKLAR SITUASJON I SPR-ØYT (*)
- VELDIG TETT, FOR TETT PÅ EKISTERENDE BEVEGELSE.
- I DETTE STRUKTET NOE UKLAR: ER FORMEN JAMMEFØRENDE ELLER IKKE?

"TARNET" : 14 ETV

PLUS | + :

- VERTIKALITET ER SPENNENDE!
- GODT SOLFØRHOLD / LYS
- JAKTER MULIGHEN FASILITATION OG SPENNING FOR BARN.
- GIR MYE ROM TIL DYRKING OG UTEMÅLER
- UTSIKT

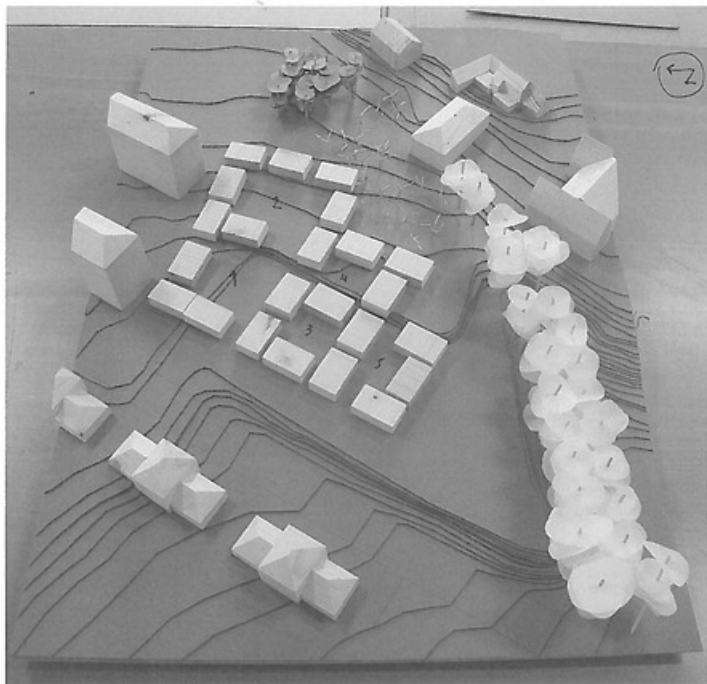

MINUS | - :

- BYR PÅ STORE UTFORDRINGER IPT. UU.
 - UPAISENDE, UBELEGENDE FOR OMRADET OG TOMTEN, PASER IKKE INN. → HOVEDHUJET, ULLEVAL UNIVER SITETS JYRENUS TARNET OG VESTRE AKER KIRKE — IKKEER FREM SOM SYMBOLISKE VIRTLIG BTBE — KNSITE VERTIKALITET
 - AKTIVISJERER I LITEN GRAD TOMTEN —
 - DÅRLIG KONTAKT MED UTEMÅLERNE
 - FÆRMEDELØRENDE
 - MÅNGLER FULLTENDIG EN MENNESKELIG SKALA —
 - RESPEKT FOR BARN.
- SPENNENDE?

"TEPPETUNET": LABIRYNTEN

Mange kvarter!?

PLUSS | + :

- HIERARKISK MEN MANGFOLDIGE ROM
- SVERT SPENNENDE - BYR PÅ EN RIKDOM OG VARIASJON I ROM. LABIRYNTEN ER INNBYGDEN
- HVA GJELDER UTFORSKNING OG KVENTYR.
- MIKROKLIMATISKE SMÅRÅDER

RIKHET
MANGFOLD
I SITUASJONER,
ROM, SERUENSÉ

MINUS | - :

- VARRIERENDE JØLFØRHOLD - FLEKTEPÅREN AV BYGNINGS- OG TUNENE PÅR ME RIKELIG MED JEL.
- OVERNER NOE TILFELDIG I OPPBYGNINGEN. - LITE KNYTTET TIL TOMTEN I JUKKER LITT SAM EN VED. UKLAR STRUKTUR
- 3-4-5 er relativt like
- SKAPER EN MARKANT OG TVØELIG UTSIDE
→ HVA BRUKES DEN TIL?
- SPIKER OPP "JORDBRUKSJODDEN", TOMTEAREALET.
- LITT PÅ "HALV DISTANS" I FORHOLD TIL GATEN - THULLSTRUBØATE
- MONOTON, ENJFORMIG BYGNINGSKOMPONENT - ~~SKA~~ TAR IKKE OPP I SEB DE PROGRAMATISKE VARIASJONENE
- INGEN VERTIKALITET.
- FRI, MEN FORBAUSENDE RIGID!

I dag gjennomførte jeg volumstudier der en lang rekke forslag ble testet ut i et relativt raskt tempo. Tanken bak øvelsen var å få en ide om programmets størrelse og hvordan det kan disponeres på tomten. Videre ønsket jeg å undersøke hvordan ulike overordnede planforslagene fungerte på tomten i forhold til skala, romdannelser, eksisterende vegetasjon, omkringliggende bebyggelse og terreng.

I ettertid har jeg brukt rikelig med tid på å vurdere de ulike forslagenes styrker og svakheter, og da spesielt i forhold til deres potensiale til å stimulere og utfordre barnas fysikk, sanser og kreativitet og hvordan de utnytter tomtens kvaliteter og særegenhet. I morgen vil jeg fullføre studien, og forhåpentlig sitte igjen med noen grep jeg ønsker å undersøke videre i detalj.

Erfaringsbasert vindundersøkelse

Da jeg gikk til skolen i dag slo det meg at vindundersøkelsene jeg har gjort egentlig ikke sier meg noen ting. Det er kun tall og piler jeg ikke har noe forhold til! Jeg tok meg derfor tiden til å oppleve vinden som i disse dager raser gjennom Trondheim. Heldigvis, viste det seg at vindstyrken ligger mellom 7-9 m/s, som er den sterkeste vinden man vanligvis opplever på Lindern.

Dette var en svært lærerik, og ikke minst, kald opplevelse.

Selvom vegetasjonen fungerer som en naturlig vindstopper, vil det på vinterhalvåret etter bladfallet være betydelig mer vindutsatt på tomten. Om jeg skal lage fysiske omgivelser som engasjerer til fysisk aktivitet **året rundt** er vind en faktor som derfor bør tas med i beregningen, da dette fort kan gjøre det svært ubehagelig å oppholde seg utendørs.

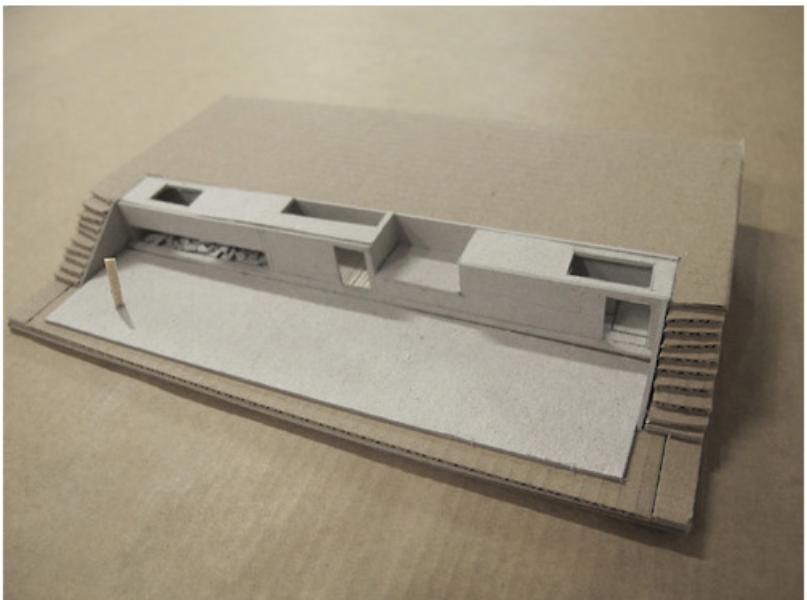
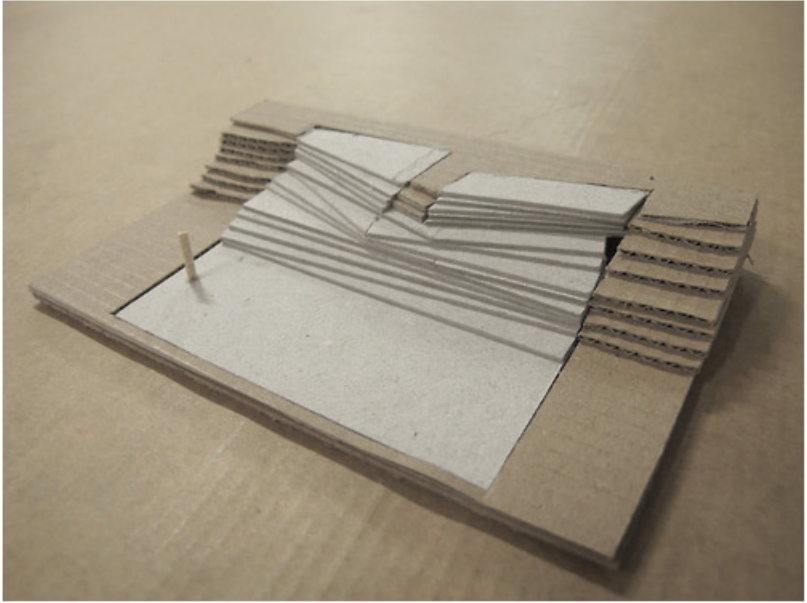
Å komme inn i varmen etter den korte turen i ute vinden var en fantastisk følelse. Det slår meg at disse termiske og sanslige kontrastene som f. eks varmt og kaldt, beskyttet og eksponert, inne og ute, hvile og aktivitet, tørt og vått bør utdypes og videreutvikles i prosjektet som en viktig strategi for å skape fysiske omgivelser som inviterer og engasjerer til fysisk og sanslig aktivitet.

Jeg mener det ligger et stort potensiale i å dyrke fram gode kvaliteter i de roligere områdene som kan fungere som en form for gullerot i etterkant og mellom aktivitetsperiodene.

PS: grunnet tekniske problemer lar det seg ikke gjøre å poste videoen på bloggen, men inntil videre er det mulig å se den på min facebook-side eller ved å følge linken:

<https://www.facebook.com/photo.php?v=10152198915696420&l=8139243090730984124>

god fornøyelse!

en arkitektur som tolker landskapet

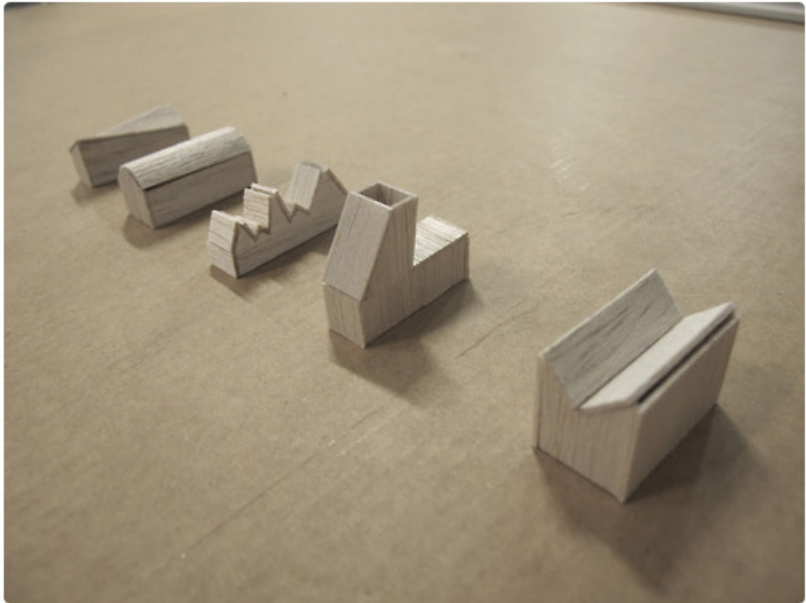
En av hovedintensjonene mine er å skape et tilbud med stedets kvaliteter, potensiale og særegenhet som utgangspunkt. Det føles derfor svært naturlig å jobbe med en eller flere strukturer som tolker og forsterker opplevelsen av terrenget. Jeg har derfor undersøkt i modell noen måter man kan bygge i de skrånende delene av tomten:

1. trappende vegg | gulv

En mulighet er å legge bygningene inn i skråningene å skape en form for trapp, amfi, klatrevegg som følger terrenget. Dette muliggjør en spennende og mer krevende sirkulasjon gjennom bygningen.

2. inhabited benk

En annen mulighet er å legge bygningene inn i skråningen å danne lange uthulede benker, der barna kan finne en rekke mindre og spennende rom.

takform | akustikk og opplevelse av lyd

som en del av en pågående skisseøvelse, der jeg fokuserer på hvordan de fysiske omgivelsene kan implementere sansemessige opplevelser, har jeg undersøkt hvordan takformen kan være med å skape ulike lydopplevelser. Måten rommene er formet på har stor innvirkning på akustikken og lydopplevelsen. Kunne man utformet de ulike rommenes tak forskjellig slik at en rundtur i aktivitetshagen framstår som en lydmessig sekvens? lyd er både gøy og spennende, så det ligger kanskje et potensiale her? Om dette skal være realistisk er det muligens viktig å tenke i retning av Jørn Utzon, der et mangfold av former kan skapes ved hjelp av minimalt med komponenter.

FOTO: Dag W. Grundseth

For tidleg skulestart

Høgrepolitikarar vil ha debatt om tidlegare skulestart. I England handlar debatten no om korvidt deira born startar for tidleg.

Viktigheten av lek for barns læring og utvikling

I disse dager raser debatten om det norske utdanningssystemet der blant annet NHO og krefter i Høyre advokerer for å utvide utdanningsløpet ved å gjøre barnehagen obligatorisk for 5-åringene. Man ser for seg en obligatorisk førskole med klare læringsmål, der basisferdigheter som bokstaver og tall skal stå i fokus.

Denne visjonen står i sterk kontrast til PANGstarts ideologiske og verdimessige utgangspunkt ved å ytterligere institusjonalisere barndommen og skjerpe fokuset på akademisk utdanning. Det er derfor oppløftende å lese dagens artikkel i aftenposten, der **lek** dras fram som vesentlig for småbarns læring og utvikling:

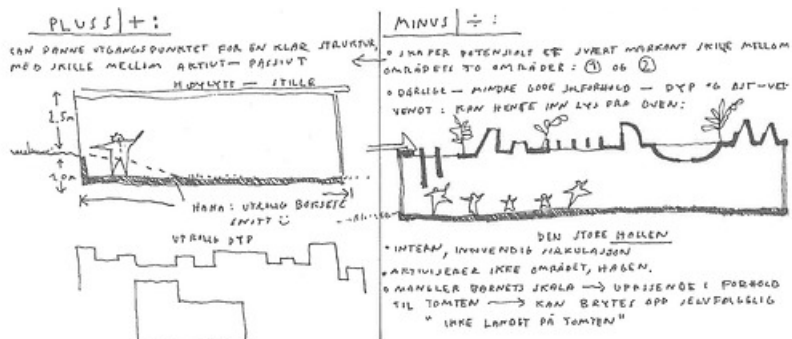
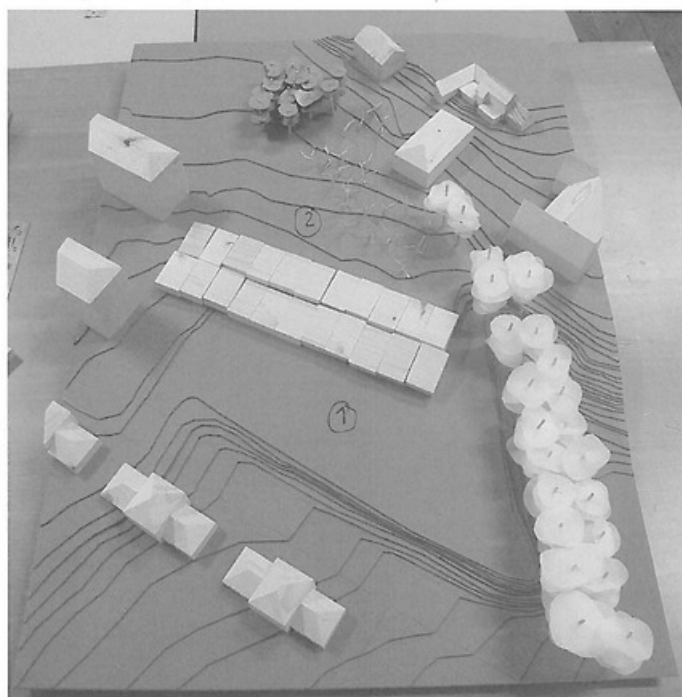
"(...) bøtter og spann av forskning (...) fortel at born i den aktuelle aldersgruppen har betre utbytte - også læringsutbytte - av leik enn av formell utdanning "

Det er muligens mer aktuelt enn noen gang å spørre seg hvordan våre fysiske omgivelsene kan stimulere til læringsrik og spennende lek for våre barn!

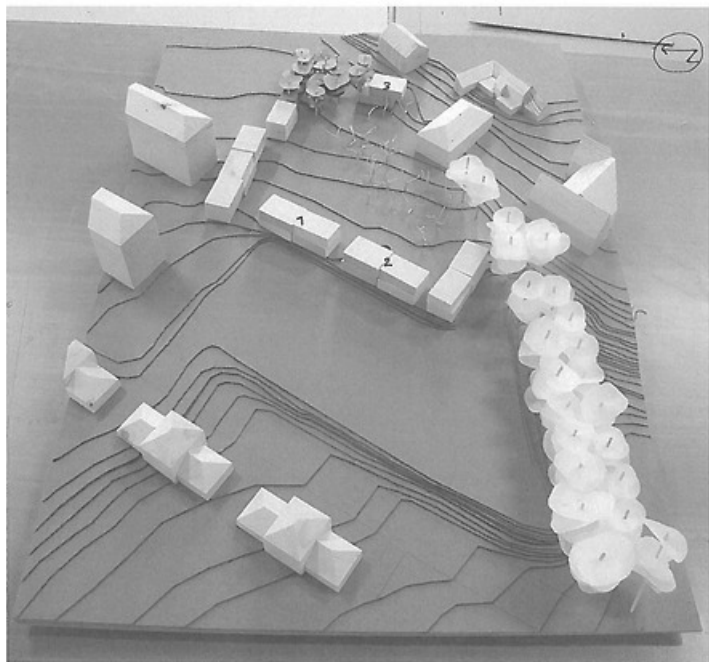
Hele artikkelen kan leses her:

<http://www.aftenposten.no/meninger/debatt/For-tidleg-skulestart-7449135.html#.UuiyahDQXIU>

"DEN STORE HÅLLEN"

"ETT TUN : ÅPENT"

PLUSS | + :

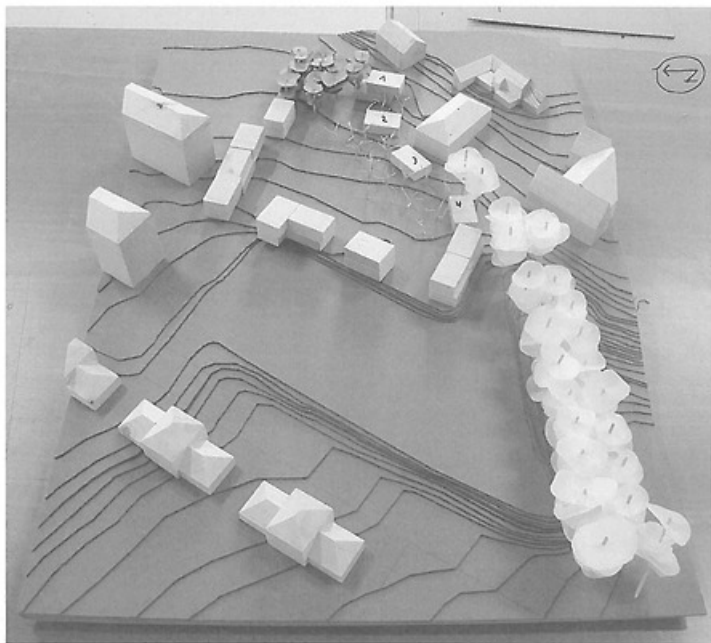
- SKAPER ET LUKKET TUN I SAMARBEID I DISTRIKSOM MED ERKJENTE ENDE
- BEBYLDELSE → KAN FORTFØLLE I EN FORLENGT AV ERKJENTE SITUASJON
- KOBLING MELLOM NYTT OG GAMMELT
- SKAPER ET FELLESSKAP - ET SENTRUM.
- GODT JOLFØRHOOLD, MED VIKTIG AV BYGG ③
- KAN BYGG 3 INKLUDERES I STRUKTUREN LEMÅRE VEIT PÅ TOMTEN?
- BRYTER NED SKALEN.
- LEGGER ÖFF TIL BEVEDELSE MELLIM FUNKSJONENE, LIKEVEL RELATIVT JÄMLET.
- KAN DYRKE KVALITETER, JÄLLEGENHETEN TIL DE ULIKE VOLUMENÅ - FUNKSJONENE. PÅSSER DER DE PÅSSER, JÄMPONGERER MED TOMTEN

MINUS | - :

- BLOKKER UTJIKTEN (BYGG 1 OG 2)
- SKAPER ET ROM MEN AKTIVITETER I LITEN GRAD DETTE RAMMET → KAN FUNKSJONER TREKNET UT?

"ETT TUN"

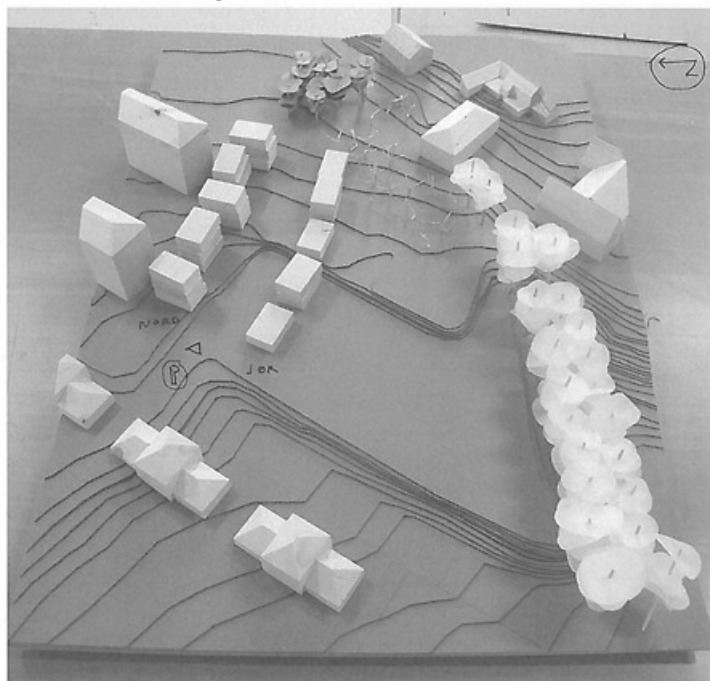
PLUSS | + :

- SKAPER ET BELLEIKKAD, EN SOCIAL STRUKTUR → ET HJERTE, ET SAMLINGSRUM
- "DOKKER" SITT INDRE LIV → MYSTISK.
- EN INNLOE - UTSIDE : KAN DYRKEJ.
- BEDEE UTSIKT BJT PÅ TOMTEN.
- MER SKULT, TILBAKESTRUKKET - I DEN ADJOLUTT MEIT BEKJENTTE OG ROLIGE DELEN AV TOMTEN.
- SKAPER ET MANGFOLD AV ROM OG LITVA SONER

MINUS | - :

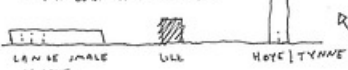
- LITT VANSKELEG Å FORITÅ ARGUMENTENE FOR OPPEDELINGEN AV VOLUMENE
- BOSLEGGER VOLUM 1-4 FRUKTHAGEN? → BYGGER FOR TETT PÅ EKSTITERENDE KVALITETER.
- TILTEM FRAMTID ÅPEN MEN ALLEREDE GANKE LUKKET OG DEFINERT. → EN FER LUKKET STRUKTUR?
- DÅRLIGERE SELFORHOLD FOR DE VOLUMENE 1 BJT - ALTJÅ 1-2-3-4.
- MEN ER DE GODDE? : mange utlytende rom, det umiddelbart er vanskelig å se kvaliteten i

"GATEN"

PLUSS | + :

- GODE SOLFORHOLD - SERVENDT
- SKAPER ET FELLESRUM, EN KJERNE, ET SENTER - ET FELLESKAP. EN ØKEND.
- INTERESSANT MED INN- OG UTSIDE: KAN DEKES PÅSIKTELLIG.
- DE ULIKE VOLUMENE BÆRER STRUKTUREN OPP I EN MINDRE SKALA OG SKAPER BEVEGELSES MULIGHETER
- SKAPER ET NATURLIG SAMLINGS-PUNKT
- SPENNENDE MED VARIERTE VOLUMER OG ET POTENSIALE
↳ GIR ØKEND KJENNELIGHET

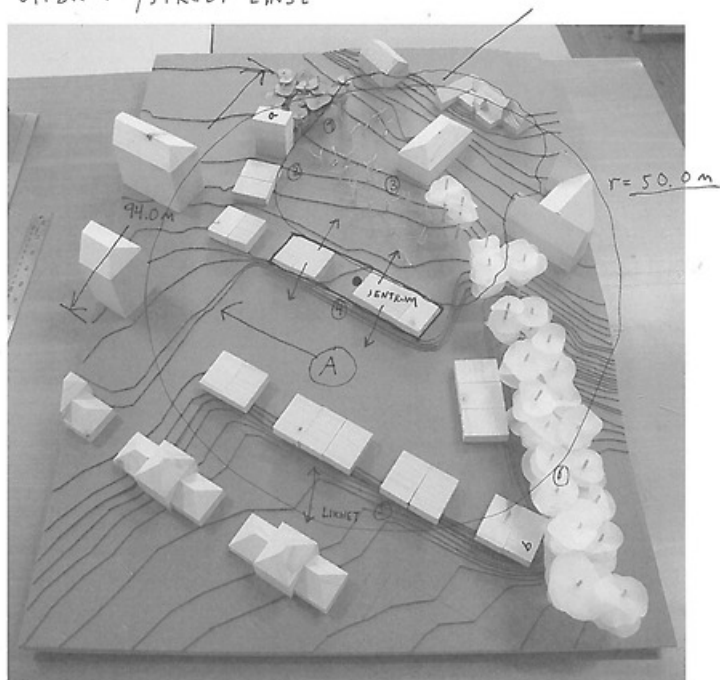
• ET SPENNENDE GÅRDITUN

MINUS | - :

- VANSKELIG Å FORSTÅ STRUKTUREN, GRUNNTEGENE FOR DEN?
- TAR IKKE TAK I STEDET KVALITETER
- ~~STRUKTUREN~~ GATE STRUKTUREN VIRKER LITE KOBLET TIL STEDET. NOE MALPASJERT OG KONCEPTUELL - HVA SVARER DEN PÅ?
- HVA ER DE ULIKE VOLUMENE?
- 3 ETASJER! MANGE JØN/MINDRE BYLL MED 3 ETASJER - UV - VANSKELIG SIKKULASJON
- DISKUTERER TOMTEN I LITEN GRAD - VIRKER JØN EN URO PÅ TOMTEN - SPESIKLT DEN JØNDE LAMELLEN

↳ GATEN
KAN KOBLES PÅ BEREGNINGEN - KAMMER RST INN I EN SPENNENDE VERDEN

"OPPBRUTT / SPREDT LINJE"

PLUSS | + :

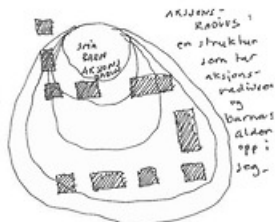
- UTNYTTER HELE TOMTEN OG DENN IBEDEDE KVALITETER (1 → 6)
- SKAPER TO TUN SOM KAN VIFORMES MED TANKE PÅ:
 - PASSIVT - AKTIVT
 - DYRKING - LER
 - HØKLYTT - STILLE
- GODE SØLFORHOLD
- LEDER OPP TIL BEVEGELSE, VIFORJKNING
- BRUKER HAGEN, UTEROM SOM BEVEGELSE → KONTAKT OG UTNYTTELSE AV NATUREN, FRILUFT
- SANSE OG OPPLEVELSEMESSIG OPPDELING → HVERT ØYGGESTRUKTUR KAN VIFORMES MED ULIKE KVALITETER, SANSESTIMULERING, ATMOSFÆRE, STEMNING: (LYS, SKALA, SJKT, ROM OSV)

MINUS | - :

- ER ORIENTERINGEN PÅ DET FØRTE TUNET MERKELIG I FORHOLD TIL "FØNDMOTIV" / TOPOGRAFI, LYSFORHOLD
- KLIMA
- TILGJENGELIGHET → SPESIELT FOR DE MINSTE BARN.

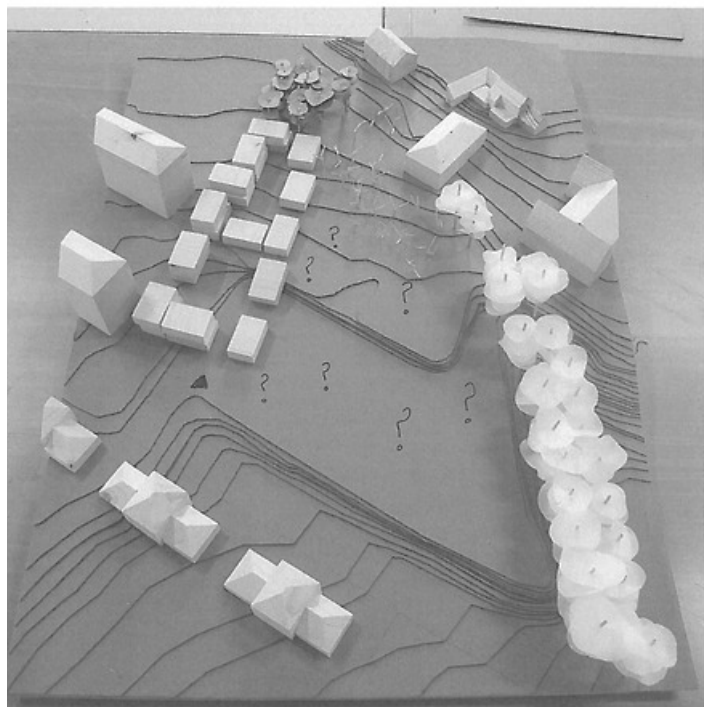
UPRARTLIG? KAN LØSES!

FRIERE ENN LEN STRUKTUR

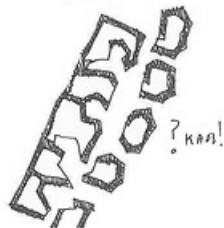
AVSTAND a - b: 140 m

"TØ TUN"

PLUS | +:

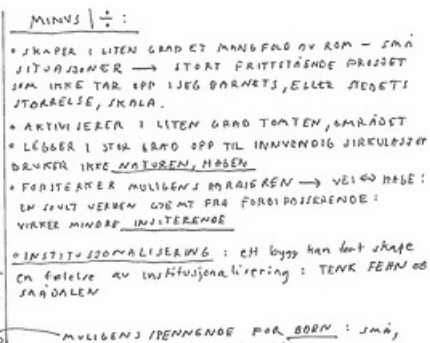
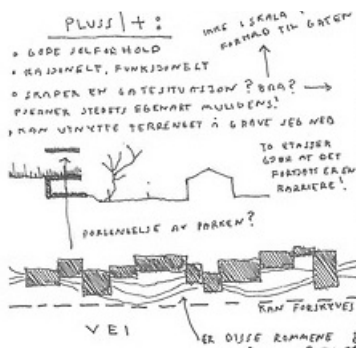
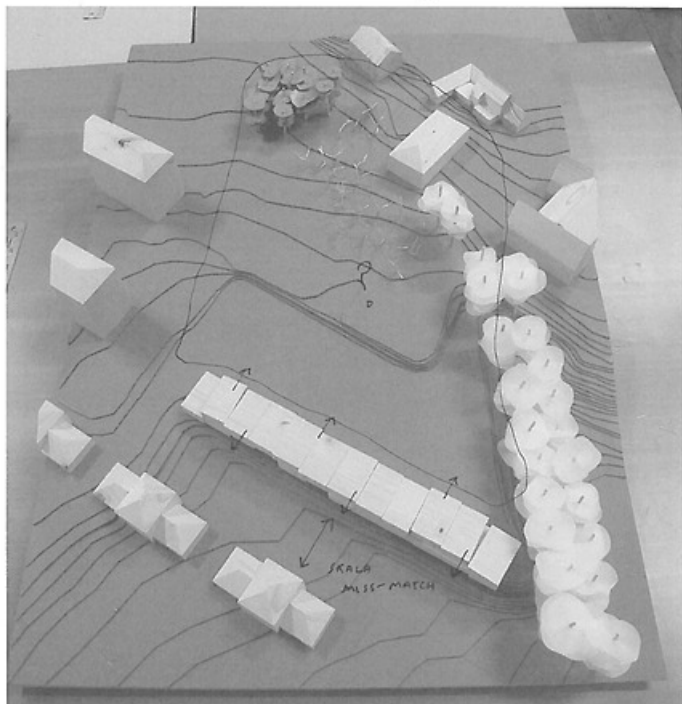
- GODE SOLFORHOLD
- JEMI-LABYRINTJIK: SKAPER MULLIGHETER FOR BEVEGELSE, UTFØRNING.
- KAN SKAPE EN IFFENHEDS STRUKTUR MED STORT ROMMELIG MANGFOLD.

MINUS | -:

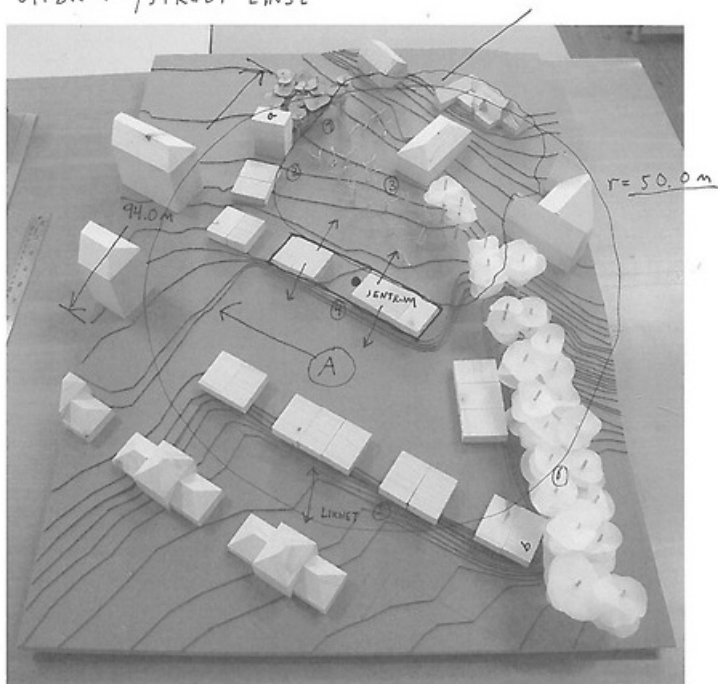
- DANNER MANGE MINORE RIM SOM DET ER VIKTIGT Å SE KVALITETENE I.
- SPREDT | FRAGMENTERT, MEN FORTIATT KOMFORT. → MELLMDISTANSJE, MELLONTING?
- TØ TUN → HVORFOR?
- MANGE MINORE VALUM DET ER VANJÆLIG Å FORSTÅ I FORHOLD TIL PRØBEMMET - HVIS ER DE OVIKTER SOM EN UFO - HAR IKKE LANDET PÅ TOMTEN.
- SKAPER EN TYDLIG DUFINGSSJIN MELLOM ØYEGG OG TUN OG LANDSKAPET RUNDT

"VEGGEN PÅ KANTEN"

volumstudier fullført!

"OPPBRUTT / SPRETT LINJE"

PLUSS | + :

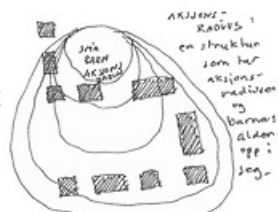
- UTMYTER HELLE TOMTEN OG DENN IBELEND KVALITETER (7 → 6)
- SKAPER TO TUN SOM KAN UTFORMES MED TANKE PÅ:
 - PASSIVT - AKTIVT
 - DYRKING - LEK
 - HØRELYTT - STILLE
- GODT ISFORHOLD
- LEGER OPP TIL BEVEGELSE, UTFORSKING
- BRUKER HAGEN, UTEROM SOM BEVEGELSE → KONTAKT OG UTNYTTELSE AV NATUREN, FRILUFT
- SAMME OG OPPLEVELSESMESSIG OPPDELING HVERT ØYGGESTRUKTUR KAN BE UTFORMES MED ULIKE KVALITETER, SAMESTIMULERING, ATMOJÆRE, STEMNING: (LYS, SKALA, SJKT, ROM OSV)

MINUS | - :

- ER ORIENTERINGEN PÅ DET FØRTE TUNET MERKELIG I FORHOLD TIL "FONDAMOTIV", TOPOGRAFI, LYSFORHOLD
- KLIMA
- OTILGJENGELIGHET → SPESIELT FOR DE MINSTE BARN.

UPRATJUK?
KAN LØSES!

FRIERE
ENN LEN
STRUKTUR

AVTAND A - h: 140M

... og den foreløpige vinneren er!

Etter en grundig vurdering har jeg valgt å forfølge denne ideen videre i detalj. Ettersom jeg har veiledning med Fredrik imorgen har jeg som mål å fullføre et skisseutkast av prosjektet i plan og snitt. Jeg anser det som svært gunstig og nødvendig for det videre arbeidet at jeg allerede våger å gå dypere i materien ved å tegne og modellere meg grundigere gjennom et forslagsalternativ, da dette vil avdekke konseptets svakheter og utfordringer. Kanskje dette ikke er det riktige for barna, tomten og problemstillingen? Da er det min jobb å finne det ut!

Jeg mener dette forslaget oppfyller mange av de visjonene og intensjonene jeg har for oppgaven, samtidig som den legger til rette for en spennende hverdag for barna. Mer presist baserer jeg valget på disse argumentene:

1. Den spredte strukturen aktiviserer hele tomten og kan skape interessante situasjoner ved å diskutere landskapet og terrenget ved de ulike områdene på tomten. De ulike bygningene blir som en "snitt gjennom tomten", der man gjennom opphold og aktivitet i bygningene opplever stedets rikdom og særegenhet.
2. Ved å spre funksjonene legger man i større grad opp til bevegelse og utforskning av omgivelsene.
3. Strukturen skaper et mangfold av mindre situasjoner og en mer labiryntisk og sekvensiell aktivitetshage. Dette gjør området mindre forutsigbart og dermed mer spennende å utforske.
4. En spredt løsning bruker hagen, naturen og landskapet som sirkulasjonsareal og legger opp til mer friluftsliv og kontakt med naturen. Sirkulasjonssystemet er fritt og mangfoldig og legger til rette for utforskning og aktivitet.
5. Ved å spre funksjonene unngår man i større grad institusjonalisering.
6. En oppbrutt struktur skaper bygningskropper som i større grad respekterer og passer barnas størrelse.

7. Bygningene speiler i større grad småhuskalkulaen som er dominerende i området.

9. Strukturen er spredt, men lettfattelig. Man skaper et mangfold av situasjoner uten at det går på bekostning av oversikt og orienterbarhet. De ulike volumene kan utformes for å skape kjennetegn, som videre vil gjøre det enklere for barna å orientere seg.

10. Man skaper to tun / hovedområder som kan gi et arkitektonisk svar på programmets todeling mellom aktivt og passivt, lek og dyrking eller beskyttet og eksponert.

11. Solforholdene er gode

12. Å dele opp strukturen gir mulighet for å framdyrke en særegen karakter, atmosfære, sanselig stimulering, lysinnslipp, forhold til landskapet og funksjon i hver av bygningskroppene. Mangfoldet og endringene dette medfører vil kunne stimulere barnas nysgjerrighet og eventyrlyst.

jorden
bakken
terrenget
under skosålen
kjenner jeg stedets historie
det spirer og gror fortsatt
her
på denne jordpletten
har mennesket
og jorden
pleiet og grodd sitt forhold
i uminnelige tider

I de siste ukene har en poetisk forståelse av stedet vokst fram stadig tydeligere. Stedet har siden middelalderen vært en arena for dyrking; et sted der mennesker har hatt både praktiske, økonomiske, sosiale og følelsesmessige glede av å arbeide med jorden og det som vokser opp av den. Så kan **jorden** være utgangspunktet for aktivitetshagen, og dens rom, opplevelser og aktiviteter? Kan jeg skape en aktivitetshage som gjør barn og voksne bevisst på jorden og skaper et forhold mellom mennesker og landskapet?

Jorden danner en flate vi mennesker forholder oss til. **Måten** vi gjør det på skaper ulike situasjoner som har potensialet til både å fascinere og interessere oss. Er vi

i jorden?

mellom?

over? litt over? langt over?

oppå?

inni?

under?

ved?

langs?

nedi? litt ned? langt ned? laaaaangt ned?

Jeg tror dette poetiske potensialet går "over hodet" på barna. Likevel mener jeg situasjonene, mulighetene og aktivitetene som kan dyrkes fram gjennom å arbeide på denne måten vil skape forundring, begreistring og nysgjerrighet hos både barn og voksne! Jeg mener derfor det er verdt å forfølge denne angrepsvinklen noe lengre, før jeg eventuelt skroter den.

Veiledning med "professor" Hegvold

I dag kom min gode venn Trond på besøk for å diskuterte prosjektet. Det ble en kjempespennende samtale som resulterte i ny input og inspirasjon. Samtalen representerte på mange måter et steg tilbake til utgangspunktet, da vi i stor grad diskuterte rammene for oppgaven. Trond var veldig tydelig på at oppgaven trenger en tydelig avgrensning, og at jeg så fort som mulig må sette noen begrensninger. Dette vil fort skape motstand som kan være med på å berike prosjektet. Dette er de viktigste temaene vi diskuterte i forhold til å spisse oppgaven:

1. utfordre barnehagen VS utvikle et alternativ

Trond var svært opptatt av at jeg må avklare hva jeg ønsker å prosjektere, og skisserte to ulike veier jeg potensielt kan ta. En mulighet er å finne nye løsninger innenfor rammene av en standardisert basebarnehage. En annen mulighet er å utvikle et alternativt dagstilbud for barn som tilbyr noe dagens løsninger ikke gjør.

2. Er oppgaven en kritikk?

Med utgangspunkt i sin egen masteroppgave mente Trond at det kunne være fornuftig å avklare hvorvidt oppgaven er en kritikk av dagens barnehageløsning eller ikke. Han fortalte at de til å begynne med, i sin masteroppgave, var sterk kritiske til passivhusstandarder, og dermed utformet oppgaven som en kritikk av denne. I løpet av prosjekteringen ble derimot denne kritikken nedtonet. De valgt å respektere passivhus som en god løsning, og var snarere kritisk til den ensrettede og hardnakkede troen på passivhus som eneste miljøstrategi innenfor byggebransjen. Oppgaven ble dermed å vise en alternativ løsning som også kan fungere på sine premisser.

Gjennom samtalen ble det tydelig at jeg respekterer de standardiserte basebarnehagene som et fullgodt tilbud for småbarna, men at jeg etterlyser et alternativ tilbud som utfordrer måten vi tenker om dagstilbud for barn på, da spesielt i forhold til aktivitet og sansestimulering.

3. Gi prosjektet mer relevans og overføringsverdi ved å knytte det enda mer opp mot virkeligheten

At prosjektet bærer preg av en viss utopi betyr ikke at oppgaven bør være fullstendig løst fra virkeligheten. Det er avgjørende for oppgaven at jeg i større grad tar tak i virkelighetens utfordringer. Trond var enig i at dagens barnehager er skjermede og "glatte", men presiserte samtidig at dagens barnehager utformes slik fordi de er svært areal- og miljøeffektive, gunstige og praktiske i forhold til bemanning, renhold og drift. Trond mente at et eventuelt nytt tilbud må ta slike forhold til etterretning.

Kan måten man strukturerer programmet på gi muligheter man ikke har i dagens tilbud? Kan enkelte funksjoner og rom gjøres større eller legges mer penger i ved å minke det totale klimatiserte arealet? Oppstår det nye muligheter om man gjør alt av lekeareal halv- eller uklimatisert? Kan man komprimere alt av funksjonene som må klimatiseres for å kunne legge mer opplevelser og kvaliteter i lekearealene?

Ettersom jeg ønsker å lage et nytt tilbud mener Trond det er både nødvendig og hensiktsmessig å se på hvilke tilbud som eksisterer og hvordan de er strukturert.

4. Presisere programmet og prosjektets størrelse

Etter en kort gjennomgang av prosessen ble det tydelig for Trond at jeg ikke har spikret programmet godt nok. Han mente det vil være til stor hjelp å raskest mulig få det presisert med arealstørrelser.

jan 31 '14

"Kunnskap er det ein forstår med heile sin kropp!"

— ansatt tonning barnehage

jan 31 '14

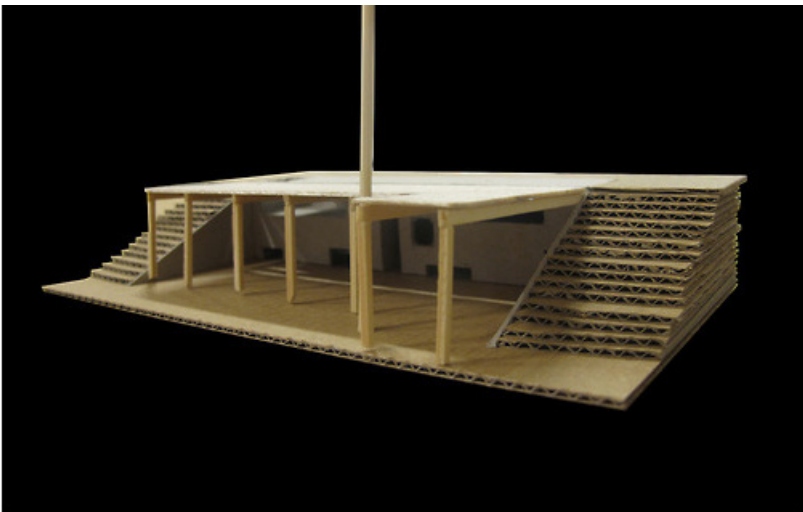
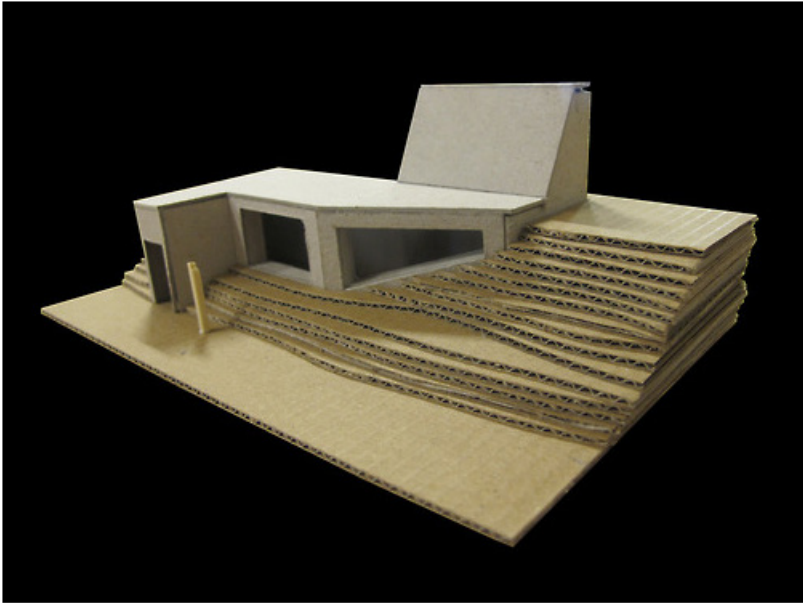

Første planutkast!

Da har jeg tegnet meg, veldig overordnet, gjennom et planutkast og kan konstantere at MYE må endres. For det første er de innbyrdes arealene helt feil - noen arealer er alt for store, mens andre knapt er gitt plass, da spesielt støttefunksjonene. Dette må knas! Prosjektets totale størrelse er derimot passende. Videre er den innbyrdes plasseringen av funksjonene lite gjennomtenkt, og da lite hensiktsmessig og komplisert. Det kan muligens være lurt å gjøre en programanalyse der de ulike funksjonenes krav til lys, klimatisering og kontakt med andre funksjoner kartlegges. Planutkastet tar heller ikke høyde for hvordan overgangen mellom skittent og rent skal løses, og de funksjonene man gjerne ser for seg klimatisert ligger spredt i landskapet. Men kan den "gjemte" passasjen i de utgravde veggene løse dette? Ellers ser jeg at rommene mellom volumene er lite gjennomtenkt å bør tenkes på i det videre arbeidet.

Til slutt slår det meg at strukturen virker litt stiv og rigid. Kan den løses opp? Tanken var at volumene skulle ligge spredt og friere i hagen. Nå virker de veldig ryddige og organiserte. Kan en løsrivelse av strukturen gi bedre uterom og en mer spennende bevegelses- og opplevelsesrikdom?

Hvordan bygge i skråningen ved alleen?

I dag har jeg bygget noen skissemodeller som viser ulike måter å bygge i i det skrånende terrenget sørvest på tomten. Den ene er massiv og ligger nedgravd i terrenget, mens den andre graver ut et stort stykke av terrenget og danner en flate under tak. Av de to syntes jeg den førstnevnte framstår mest mystisk samtidig som den skaper større kontakt mellom landskapet og bygget. Videre legger den opp til et større mangfold av situasjoner. At den graves ned gjør det mindre dominerende, men samtidig potensielt mørkere og bunkerslignende. Men kanskje nettopp det gjør den spennende? Kan eventuelt et tretak fjerne noen av bunkerfølelsen?

Egenlagde tekstil-konstruksjoner

På en lat søndag i soafen befant jeg meg plutselig under koseteppet og oppdaget til min store glede et intimt, spennende og selvlagd rom. Minnene gikk straks til barndommen, der jeg ofte lagde meg ulike borger, slott og huler rundt omkring i huset ved hjelp av nettopp laken, tepper og dyner. Hvilken glede det gav! Jeg ser derfor, av flere grunner, et stort potensiale i å legge til rette for bruk av tekstiler i aktivitetshagen:

- barna aktiviseres og inspireres til å skape sine egne rom og konstruksjoner.
- gjennom å selv kunne endre og utforme sine omgivelser utvikler de et sterkere forhold til dem.
- tekstiler er lette og dermed et "byggemateriale" som er håndterbart selv for barn
- kommer i et stort mangfold av farger, overflater, mønstre, tykkelser og "konstruksjoner" (veving, spinning, hekling, strikking, knipling, toving mm) og danner dermed utgangspunktet for en sanslig rikdom.

- tekstil-konstruksjonenes provisoriske karakter gjør at rommene kan endres, flyttes og modifiseres etter barnas eget ønske. Dette gir leken lengre levetid, da den ikke framstår så fastlåst og rigid, men tar opp i seg gleden og spenningen ved stadige endringer.

Overvekt starter i barnehagen

** Forsker: - Vi er for sent ute

** Helsedirektoratet: Innsatsen ikke vært god nok

"Det at såpass mange barn er overvektige, er en dom over hvor effektive vi har vært med forebygging"

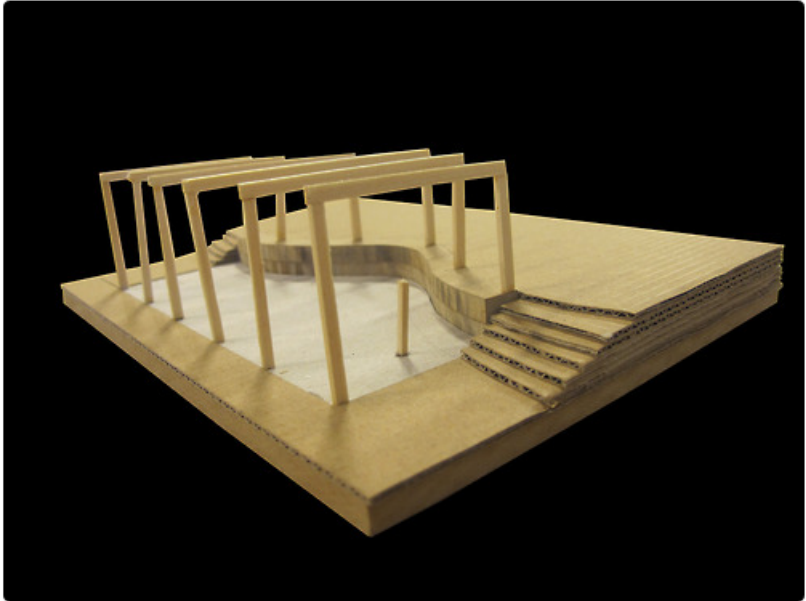
Petur Benedikt Juliusson, postdoktor og fedmeforsker

Fredagens artikkel i VG viser at problemstillingen jeg jobber med i PANGstart er både relevant og aktuell. Samtidig tydeliggjøres behovet for nye og gode innspill til hvordan barn kan inspireres og engasjeres til fysisk aktivitet.

Litt overordnet kan det virke som mange støtter seg til en profesjonalisering av barndommen gjennom kartlegging, innføring av tester og ansettelse av idrettspedagoger, ernæringsfysiologer og kokker. Jeg er overbevist om at alle disse tiltakene er gode og til barnas beste. De er kanskje til og med nødvendige! Likevel syntes jeg de i liten grad går til kjernen av utfordringen eller skaper større glede, trivsel eller kvalitet i barnas hverdag. Jeg mener derfor PANGstart kan bidra positivt ved å sette søkelyset på hvordan våre fysiske omgivelser kan formes for å engasjere og inspirere barn til lystbasert fysisk aktivitet. Å være sunn og aktiv skal være både gøy og spennende!

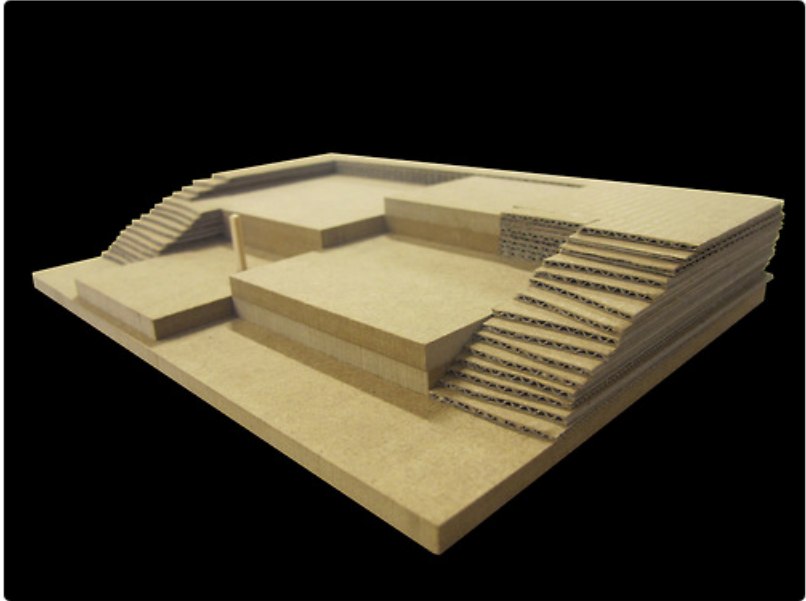
Hele artikkelen kan leses på vgs nettavis:

<http://www.vg.no/nyheter/innenriks/artikkel.php?artid=10128538>

Buet inhabited benk

Etter å ha tegnet meg gjennom et planutkast slo det meg, som tidligere nevnt, at det framstod noe stivt og rigid. Som et forsøk har jeg derfor sett på hvordan bygnigene og veggen i skråningen kan bues. Tanken var at dette ville løse opp strukturen noe, skape en variasjon i rom, samt å gjøre siktlinjene kortere inni benken, og dermed mer spennende for barna å leke i.

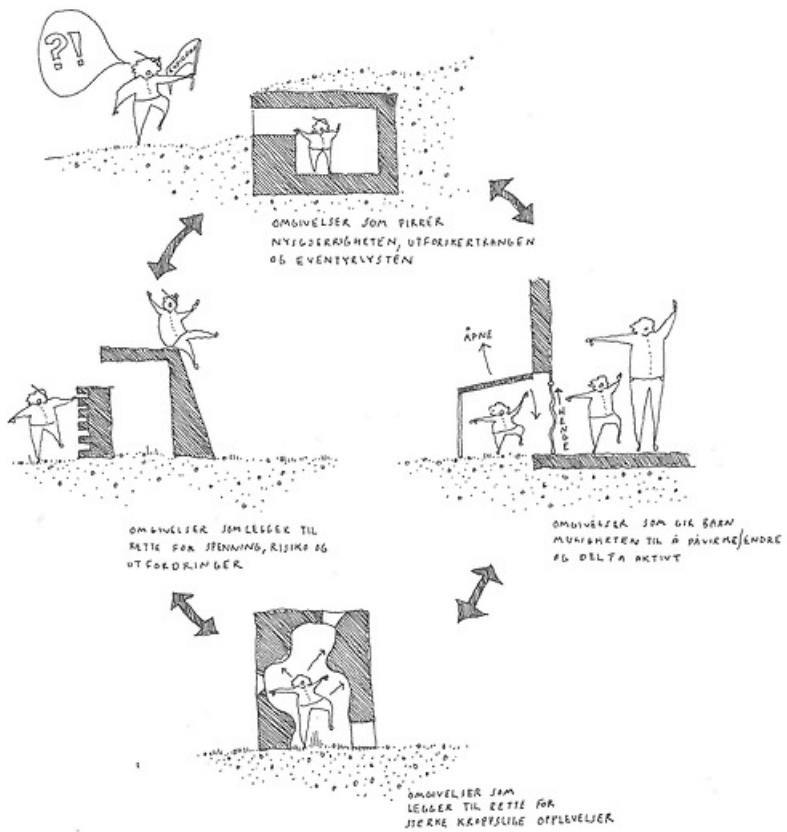

Nivåer i skråningen

Som en fortsettelse av undersøkelsene om hvordan man kan bygge i skråningen ned mot alleen har jeg sett på muligheten for å jobbe med nivåer. Dette virker svært interessant da det oppstår mange ulike situasjoner og romligheter. Måten bygningen er strukturert på legger i tillegg opp til en bevegelse som er ulik, men speiler bevegelsen utendørs. Det er derfor lett å se for seg hvordan bevegelse og lek innendørs og utendørs kan smelte sammen og berike opplevelsen.

Bruk av nivåene krever derimot en rampe (ikke lagt inn i modellen) Jeg mener dette kan være spennende av flere grunner:

1. alle barn og voksne, uavhengig av fysisk utgangspunkt kan oppleve gleden og spenningen av å oppholde og leke i sterkt skrånende terreng
2. en lang snirkelende rampe er i seg selv interessant og spennende for barn!

INTENSJONER

Under en svært inspirerende samtale med Fredrik Lund i forrige uke rådet han meg til å klargjøre intensjonene mine og hvilke temaer jeg ønsker å jobbe med. Som første ledd i dette arbeidet har jeg igjen tydeliggjort problemstillingen og hvilke overordnede grep jeg ønsker å følge i mine undersøkelser:

Utgangspunkt | Problemstilling | hva

Hvordan kan våre fysiske omgivelser utformes for å utvikle / forbedre småbarns fysiske og kognitive ferdigheter?

Denne problemstillingen handler i hovedsak om to utfordringer:

1. Hvordan kan våre fysiske omgivelser utformes for å stimulere og utfordre småbarn fysisk og sanselig?
2. Hvordan kan våre fysiske omgivelser utformes så småbarn engasjeres og inspireres til fysisk og sanselig aktivitet og utforskning?

Mens det første punktet i hovedsak handler om hva man tilbyr, handler det andre om hvordan dette tilbudet er utformet så barna finner glede og spenning i å være i fysisk og sanselig aktivitet. Problemstillingen handler med andre ord i stor grad om hvordan fysisk og sanselig stimulering og utfordring kan implementeres i barnas hverdag på en spennende og engasjerende måte!

Intensjonen er å diskutere problemstillingen på flere nivåer. Jeg ønsker derfor å forfølge problemstillingen i behandlingen og utformingen av følgende aspekter:

1. Sted
2. Program
3. Plan | struktur | organisering
4. Konstruksjon
5. Materialer
6. Detaljer

Hvordan jeg forholder meg spesifikt til disse seks aspektene vil jeg komme nærmere inn på gjennom de videre undersøkelsene. Tanken ved å definere disse seks hovedområdene er å sørge for en rød tråd i prosjektet der intensjonene og problemstillingene testes ut på alle nivåer i prosjektet.

Strategi | intensjoner | hvordan

I forhold til problemstillingen har jeg identifisert noen overordnede intensjoner | grep, som jeg mener er avgjørende for å skape fysiske omgivelser som engasjerer og inspirerer barn til fysisk og sanslig aktivitet: (se tegninger)

1. Omgivelser som pirrer barns nysgjerrighet, utforskertrang og eventyrlyst.

For meg handler dette i stor grad om begreper som forundring, mystikk, uforutsigbarhet, forventning, fantasi og magi.

2. Omgivelser som legger til rette for spenning , risiko og utfordringer

Risiko og utfordringer kan virke forlokkende og dermed vekke barns interesse. Å kjenne adrenalin pumpe gir en fantastisk følelse av å leve. Utfordrende og risikofylte omgivelser gir i tillegg barn muligheten til å oppleve mestring, men også nytteverdien av å feile innenfor trygge rammer.

3. Omgivelser som gir barna muligheten til å påvirke og delta aktivt

Aktive, dynamiske og spennende omgivelser kan oppnås ved å utforme dem slik at barna selv kan påvirke, endre og forme dem. De kan dermed i større grad forme sin hverdag, lek og aktiviteter etter eget ønske.

4. Omgivelser som legger til rette for sterke kroppslige opplevelser

Fysiske og sanselige omgivelser dimensjonert og formet etter barnas størrelse og kropp.

Program | arealer satt av til administrasjon

Når det gjelder administrative funksjoner og støttefunksjonene tar jeg utgangspunkt i de kravene Oslo kommune stiller i sin kravspesifikasjon for Barnehager. Dette føles fornuftig, da jeg personlig ikke sitter med kompetanse på hvilke funksjoner og hvor mye arealer de krever for å drifte et dagstilbud for barn på denne størrelsen. Selvom dette er det programatiske **utgangspunktet** for oppgaven, kan senere undersøkelser resultere i helt andre arealer.

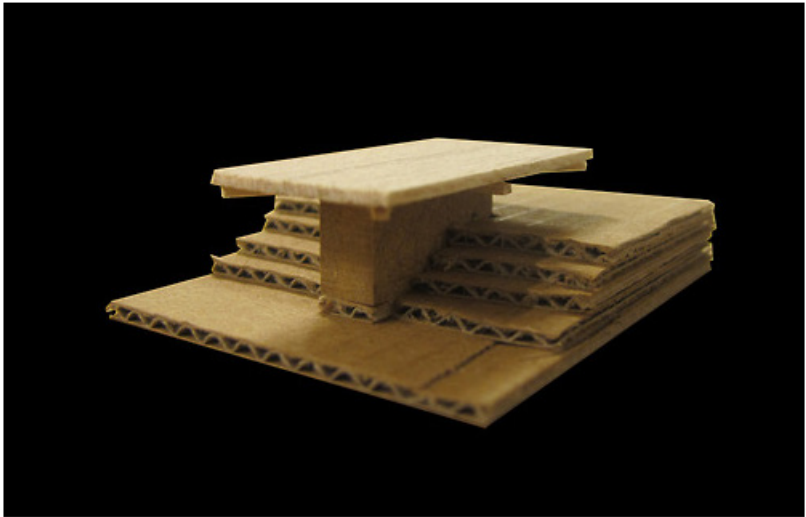
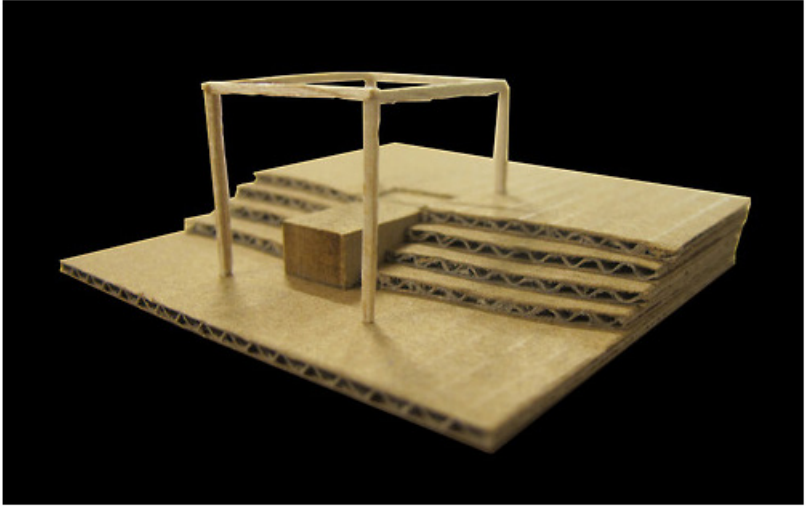
Framfor å sluke kravene rått har jeg brukt noe tid på å analysere og forstå dem bedre. Ved første øyekast syntes jeg kommunens krav til administrative funksjoner, som møterom, kontorer og arbeidsplasser, var forbausende høy, da de rent kvantitativt representerer opp mot ni prosent av det totale arealet. Etter å ha satt meg nærmere inn i ledelsesstrukturen, driften og de ansattes hverdag i en barnehage forstår jeg derimot at disse kravene ikke er urimelige:

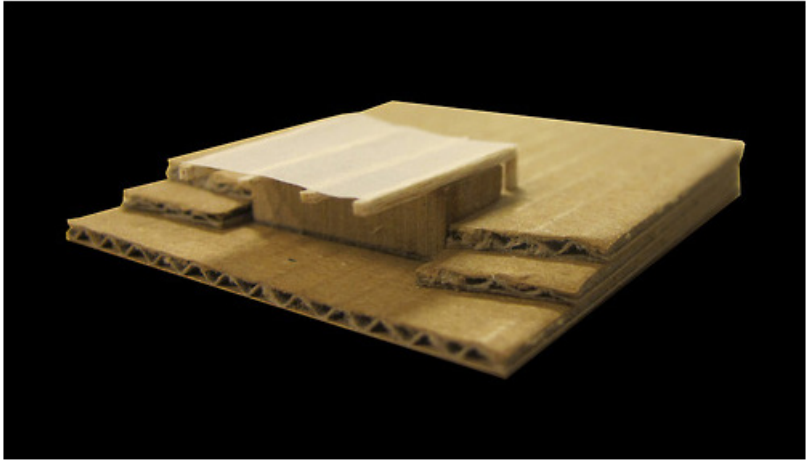
1. Som det øverste bildet viser utgjør direkte kontakt og oppfølging av barna bare en av arbeidsoppgavene til de ansatte. Litt avhengig av arbeidsstilling har man ansvar for en rekke administrative oppgaver, som krever mer konvensjonelle arbeidsplasser skjernet fra lekeområdene:

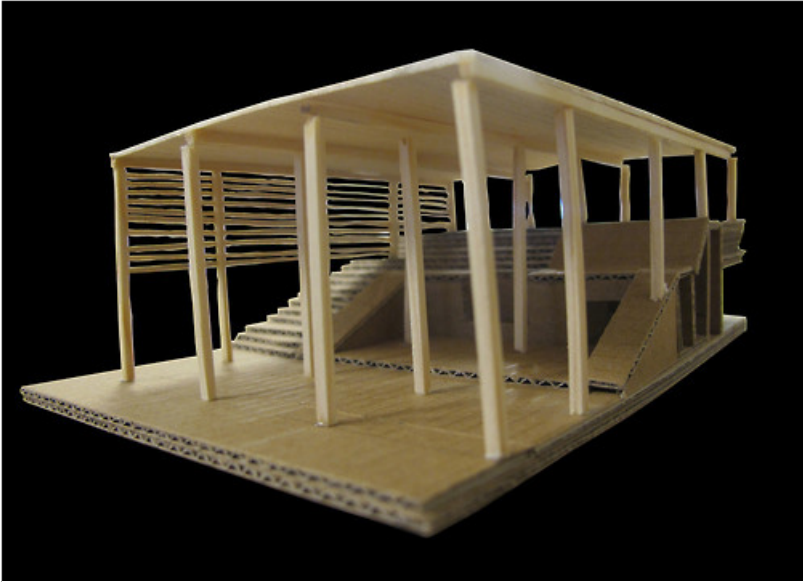
- personalarbeid
- kontakt med foreldre
- møter og planlegging
- faglig utvikling
- rapportering og dokumentasjon

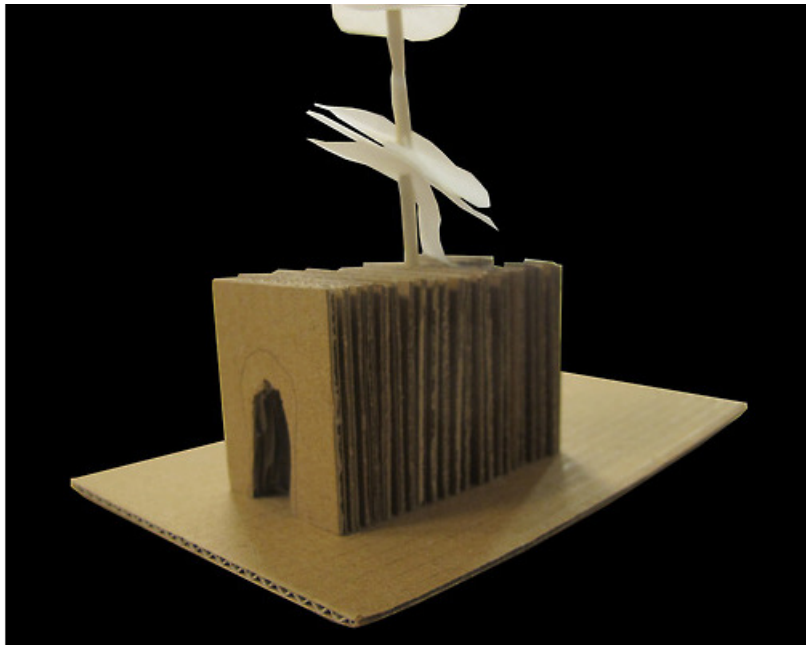
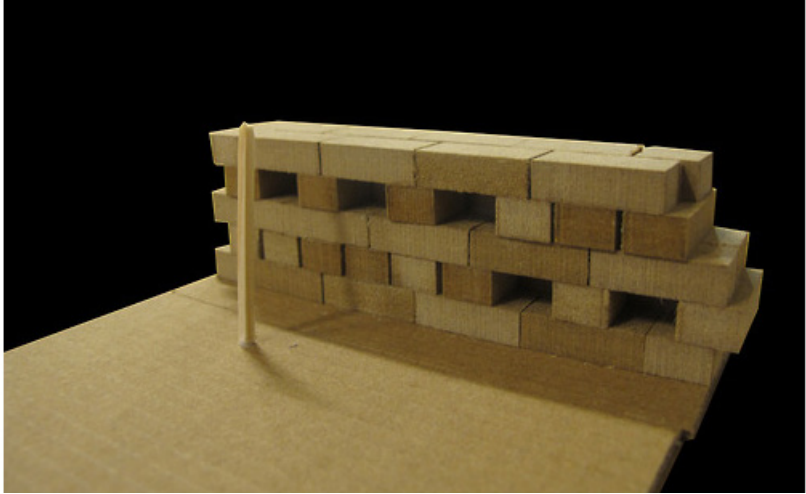
2. Det totale antallet ansatte er betydelig høyere enn først antatt. Som det andre bildet illustrerer, er **dagens krav til ansatte en for hvert tredje barn under 3 år og en ansatt per sjette barn over 3**. Med utgangspunkt i en 8-avdelingsbarnehage med 144 barn, vil dette gi 36 ansatte.

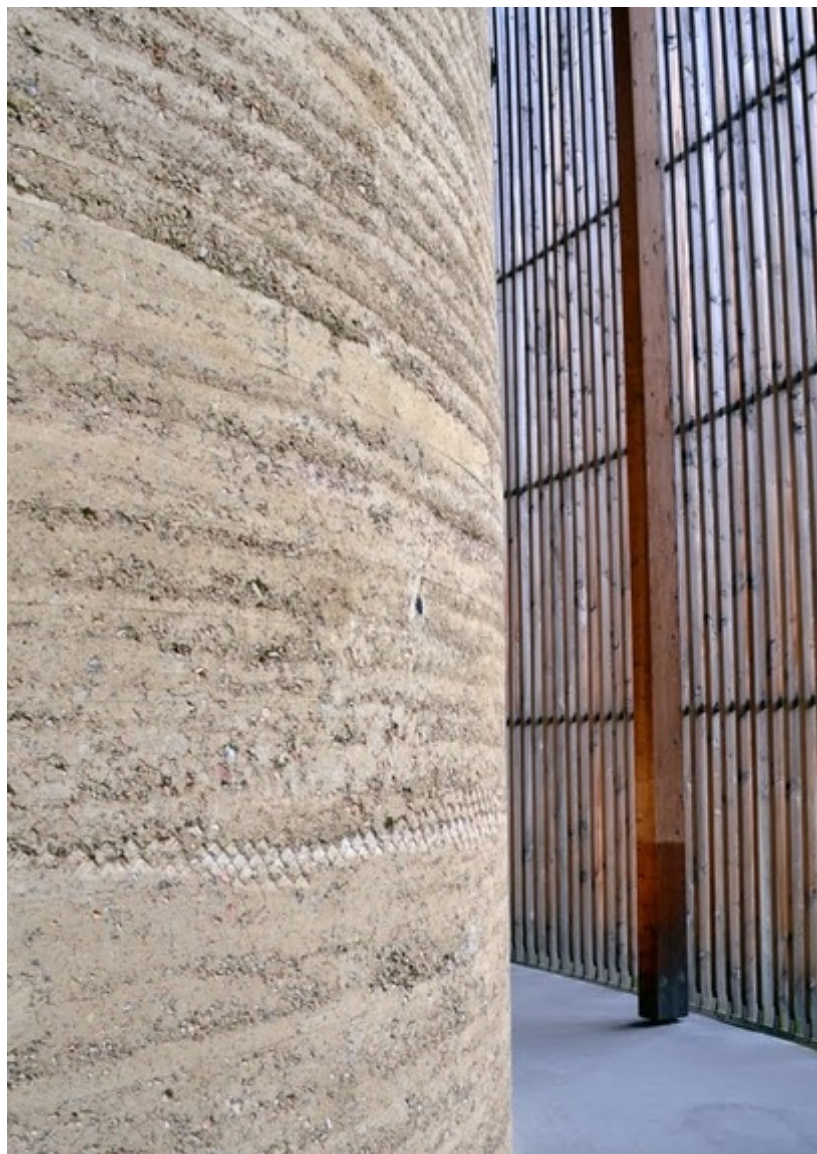
Jeg mener derfor kravene til administrative funksjoner ikke framstår så urimelig som først antatt.

"Hagen" som ledebilde | jorden som utgangspunkt

De siste dager har jeg jobbet mye med strukturer som diskuterer terrenget og i stor grad graver seg inn og ned i det. Jeg har også vært fascinert av den fremtredende rollen jorden har hatt for stedet gjennom gården, åkerlappene, frukt-, skole- og parsellhagen som har ligget der. Det har derfor følt naturlig å jobbe med strukturer som har en sterk tilknytning og nærhet til nettopp bakken og jorden.

I forlengelse av dette har jeg sett på hva dette innebærer for materialvalg og konstruksjon, og latt meg fascinere av mulighetene som ligger i jordvegger:

- Ved å bruke jord fra stedet tar man koblingen mellom mennesker og jorden til et nytt nivå - bygningene vokser nærmest opp av bakken og er fullstendig knyttet til stedet.

- Jordveggene visker ut overgangen mellom inne og ute og natur og bygning og kan forsterke og tydeliggjøre muligheten for fri flyt og bevegelse.

- At veggene framstår som en menneskelig forming av jorden forsterk følelsen av å være **i, ved, nedi, inni, oppå, under og mellom** jorden. For barna er jeg overbevist om at dette er en kvalitet som pirrer fantasien og nysgjerrigheten.

Bildene over viser undersøkelsene jeg har gjort i forbindelse med jordveggene:

Bilde 1-4 viser alternative måter å beskytte jordveggene på. Da jordvegger i mindre grad tåler regn må de beskyttes med en regnskjerm. Ettersom jeg ønsker å jobbe med klimasoner gir dette en spennende mulighet for å tydeliggjøre de ulike klimasonene i material- og konstruksjonsvalg. At jordveggene må beskyttes kan også virke spennende for barna, da man oppnår en rom-i-rom situasjon.

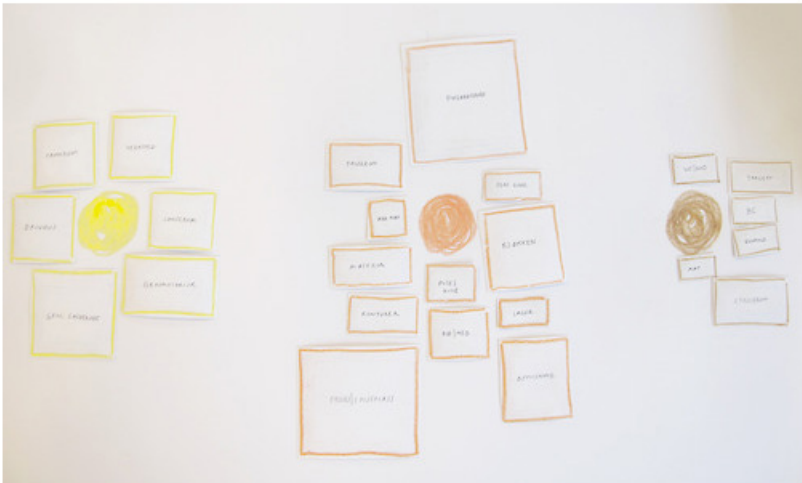
Bilde 5 og 6: Modellen viser hvordan en jordveggkonstruksjon kan ligge i skråningen ned mot alleen. I dette tilfellet ligger det en skjerm rundt jordveggene.

Bilde 7 og 8: Modellene viser ulike måter å tenke jordveggene på rent konstruktiv. Skal den bygges opp av blokker som stables og skaper mellomrom som gir lysinnslipp og barna mulighet for å klatre, eller som vertikale skiver som kan hules ut med ganger og rom for barna?

Bilde 9: Bilde viser jordveggene og skjermen som beskytter den i Chapel of reconciliation i Berlin.

Bildet er hentet fra: <http://www.pagesfrommymoleskine.com/>

Programanalyser

Det ene planskissen jeg har tegnet ut viste at jeg sårt trenger en struktur for å håndtere programmet . Jeg har derfor jobbet med å spikre programmet og dets størrelser, samt å strukturere dem etter ulike parametere:

1. Lys: hvor mye lys trenger funksjonen?
2. Støysensitivitet: i hvilken grad har funksjonen behov for ro og skjerming?
3. Støykilder: er funksjonen støyende?
4. Klimasoner: hvilke termiske behov har funksjonen?
5. Renhold: hvilket krav har funksjonen i forhold til renslighet?

Det er viktig å presisere at jeg har brukt verktøyet for å gradere behovet funksjonene har i forhold til de ulike parameterene. Måten de er strukturert på sier for eksemple ingenting om hvor mye lys hver funksjon trenger, men hvilke som trenger mer enn andre.

Bilde 1 | Lys

sort |Ingenting: Renhold, matbod, lager

blå | lite: Pute- og hvilerom, stellerom, personalgarderobe, sanserom, grov og fin garderobe, vannrom, toaletter

gul | mye: oppvisningsrom, bibliotek, møterom, drivhus, pauserom, kontorer, arbeidsplasser, kjøkken, grovmotorisk rom, spise- og fellesrom, verksted

Bilde 2 | støysensitivitet

sort | sensitiv: bibliotek, kontorer, arbeidsplasser, pute- og hvilerom, møterom, pauserom

oransj | litt sensitiv: drivhus, oppvisningsrom, toaletter, sanserom

lilla | ikke sensitiv: stellerom, kjøkken, karger, felles- og spiserom, grovmotorisk rom, personalgarderobe, grov og fin garderobe, renhold, matbod, verksted, vannrom,

Bilde 3 | støykilder

grønn | stille: matbod, arbeidsplasser, bibliotek, toaletter, renhold, pute- og hvilerom, kontorer

blå | moderat støyende: grov og fin garderobe, personalgarderobe, drivhus, stellerom, pauserom, møterom

rød | støyende: oppvisningsrom, kjøkken, grovmotorisk rom, felles- og spiserom, verksted, vannrom

Bilde 4 | klimasoner

Blå | uklimatisert: grov garderobe, verksted, grovmotorisk rom, drivhus

grønn | halvklimalisert: fin garderobe, matbod, renhold, personalgarderobe, vannrom, sanserom, lager

gul | klimatisert, uoppvarmet: oppvisningsrom, pute- og hvilerom

oransj | klimatisert, delevis oppvarmet: arbeidsplasser, møterom, stellerom, kontorer

rød | klimatisert, oppvarmet: kjøkken, toaletter, felles- og spiserom, bibliotek

Bilde 5 | renhold

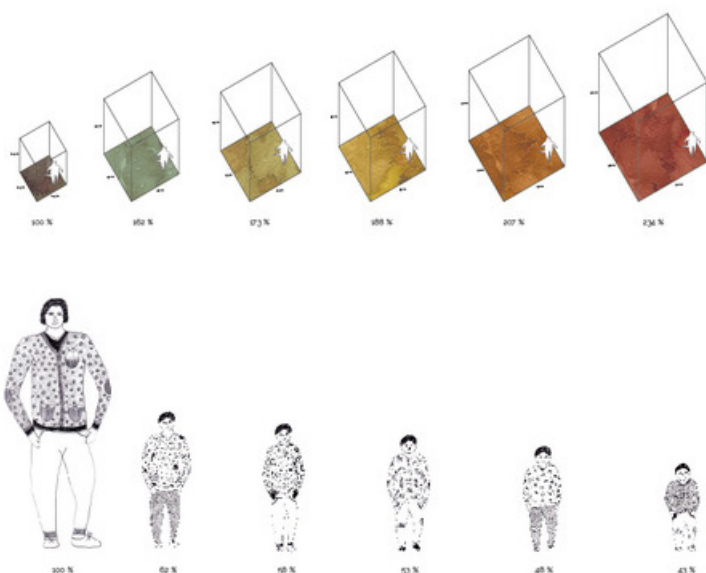
gul | skittent: vannrom, verksted, sanserom, grovmotorisk rom, grov garderobe, drivhus

oransj | rent: fin garderobe, pauserom, personalgarderobe, kjøkken, pute- og hvilerom, bibliotek, lager, oppvisning, felles- og spiserom, kontorer, møterom, arbeidsplasser, pauserom, matbod, stellerom

brun | klinisk rent: toaletter, renhold

I etterkant av øvelsen slår det meg at jeg kan ha vært litt konservativ og lite utfordrende i kategoriseringen av funksjonene, da spesielt i forhold til klimasoner og renhold. Er det mulig å trekke det enda lengre? Kan hele tilbudet oppfattes og utformes som en hage? Er bygningene halv- og helklimatiserte hager?

En annen refleksjon jeg gjør meg er den bastante kategoriseringen av funksjonene. Kan man jobbe med differensieringer innad i funksjonene også? Må hele kjøkkenet eller spiseplassen være klimatisert, eller kan deler være ute eller halvklimatisert? Jeg tror det vil være en spennende, konstruktiv og lærerik øvelse å dra denne tanken til det ytterste, for eventuelt senere å revurdere og moderere.

Arkitektur som tar barnas størrelse på alvor | matematisk tilnærming

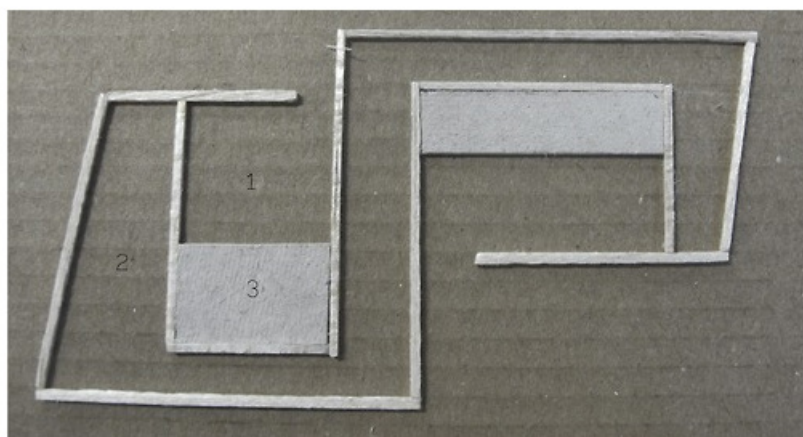
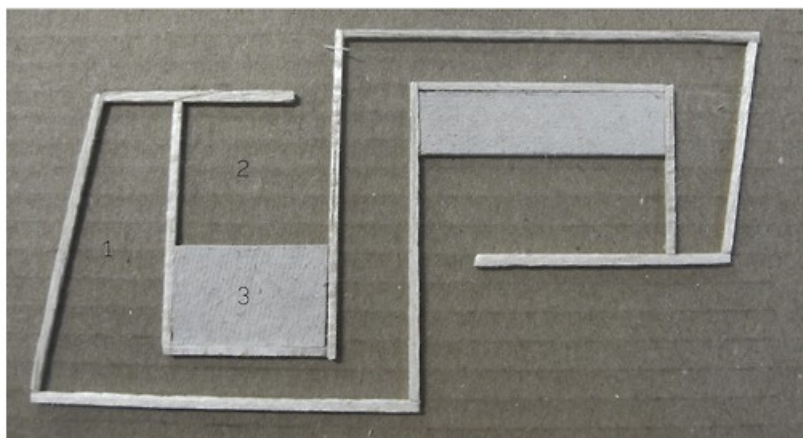
Jeg tror mange har besøkt et sted de har tilbrakt mye tid som barn og latt seg forbause over hvor mye mindre det framstår som voksen! Ved nærmere ettertanke er ikke dette så rart, da vi forstår og opplever rom med kroppen som referansepunkt. Etterhvert som man vokser opp og blir fysisk større, er det naturlig at man opplever rom som mindre enn man gjorde i barndommen.

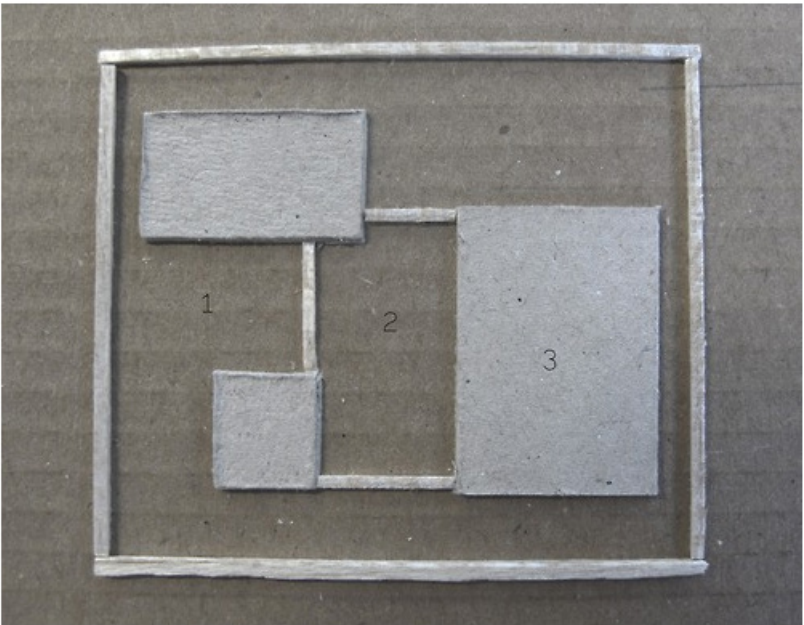
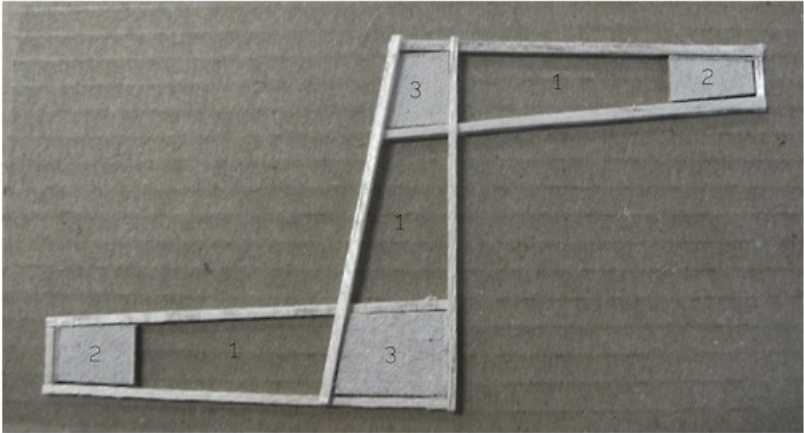
Som et ledd i å bedre forstå hvordan barn opplever rom og deres størrelse og skala har jeg gjennomført en undersøkelse med utgangspunkt i et kubisk rom med sider på 2.5 meter (se bilde)

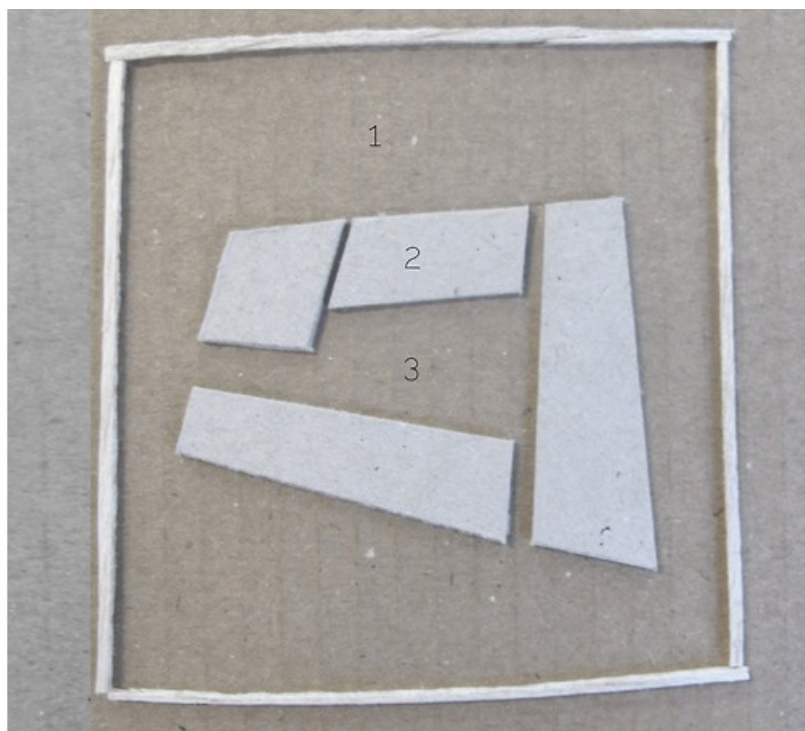
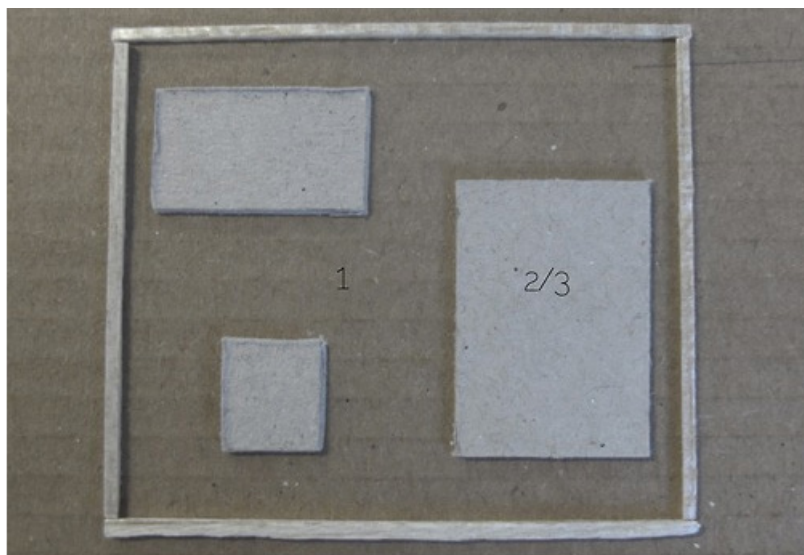
Eksempelvis har en gjennomsnittlig femåring vokst seg til en størrelse på omtrent 60 % av en gjennomsnittlig voksen. Rent matematisk innebærer dette at de relativt til kroppen opplever alle avstander som 162 % større enn voksne gjør. **Dette betyr at de opplever det kubiske rommet på samme måte som en gjennomsnittlig voksen opplever et kubisk rom med sider på 4.0 meter.**

Det var aldri poenget at undersøkelsen skal være fullstendig korrekt, men jeg tror fortsatt den kan være et viktig verktøy underveis i prosjekteringen for å **nærme seg** en forståelse av hvordan barn opplever rommene rent størrelsesmessig.

PS: Med samme metode vil en gjennomsnittlig ettåring oppleve et baserom på 30 kvadratmeter med 2.5 meters takhøyde på samme måte som en gjennomsnittlig voksen opplever et rom på 164 kvadratmeter med 5.8 meters takhøyde! Spennende!

Tegnforklaring:

1: halvklimalisert

2 klimatisert, delevis oppvarmet

3 Klimatisert, oppvarmet

Klimasoner | beskyttende skjerm rundt varme kjerner

For øyeblikket jobber jeg med klimasonene og hvordan de kan strukturere aktivitetshagen og skape spennende romromløp som pirrer nysgjerrigheten og eventyrlysten. Undersøkelsene kan deles i to hovedtyper som speiler de to konseptene jeg jobber med; veggen og pavilliongene.

Ovenfor har jeg skissert noen potensielle muligheter som jeg ønsker å undersøke nærmere i situasjonsmodellen:

Veggen

Bilde 1: Viser en lett halvklimalisert treskjerm som rammer inn og beskytter de klimatiserte områdene.

Bilde 2: Viser en klimatisert, delevis oppvarmet skjerm som rammer inn og beskytter de klimatiserte kjernene. Den delevis klimatiserte skjermen definerer også indre halvklimaliserte soner.

Bilde 3: Viser en lett treskjerm der de klimatiserte sonene ligger inni skjermen i de knekkpunktene veggen skaper.

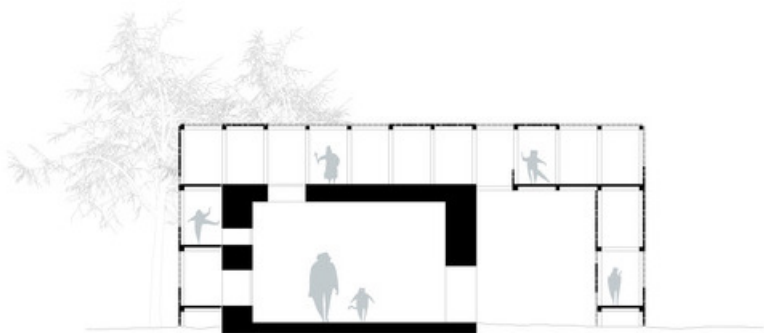
Pavilliongen

Bilde 4: Viser en skjerm som rommer mindre varme kjerner. En lettere vegg mellom disse kjernene danner et delevis klimatisert rom.

Bilde 5: Viser en skjerm som rommer mindre klimatiserte rom

Bilde 6: Viser en skjerm som rommer delevis klimatiserte rom. Disse rommene danner igjen et sentralt oppvarmet rom / kjerne

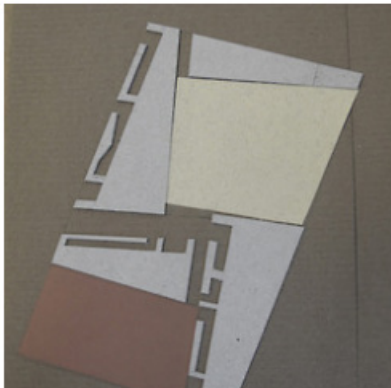
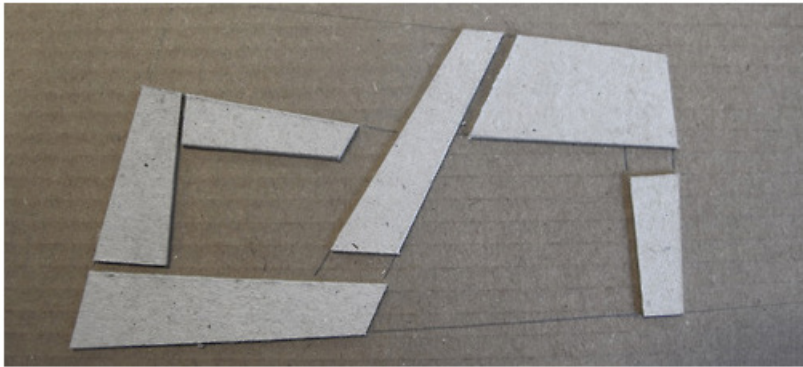
For min del var det både spennende og nødvendig å undersøke hvilket potensial som ligger i en temperaturrefensiert sekvens. Det blir kjempespennende å overføre dette mer direkte til programmet og situasjonen.

Videre undersøkelser av klimaskjermen og forholdet mellom skjermen og kjernene

Ettersom jordveggene optimalt sett trenger en regnskjerm har jeg undersøkt nærmere hvilket potensiale som ligger i en slik samspill mellom en varm tyngre kjerne og en lettere omkransende skjerm. Som tidligere nevnt legger bruken av jordvegger opp til en tydeliggjøring av klimasonene jeg ønsker å jobbe med, der de tyngre jordveggene definerer de varmere områdene, mens mellomrommet mellom jordkjernene og regnskjermen kan utnyttes og utformes som kalvklimaliserte soner. Dette konstruksjonsprinsippet legger også til rette for en materiell definerings- og differensiering av de to hovedaspektene ved prosjektet; aktivitet og hvile.

I dette forslaget er regnskjermen utformet som en romlig utforskningskonstruksjon som muliggjør et vidt spekter av fysiske aktiviteter. Det er spennende å jobbe med overgangen fra de tyngre og jordnære kjernene til det luftige og svevende trekonstruksjonen.

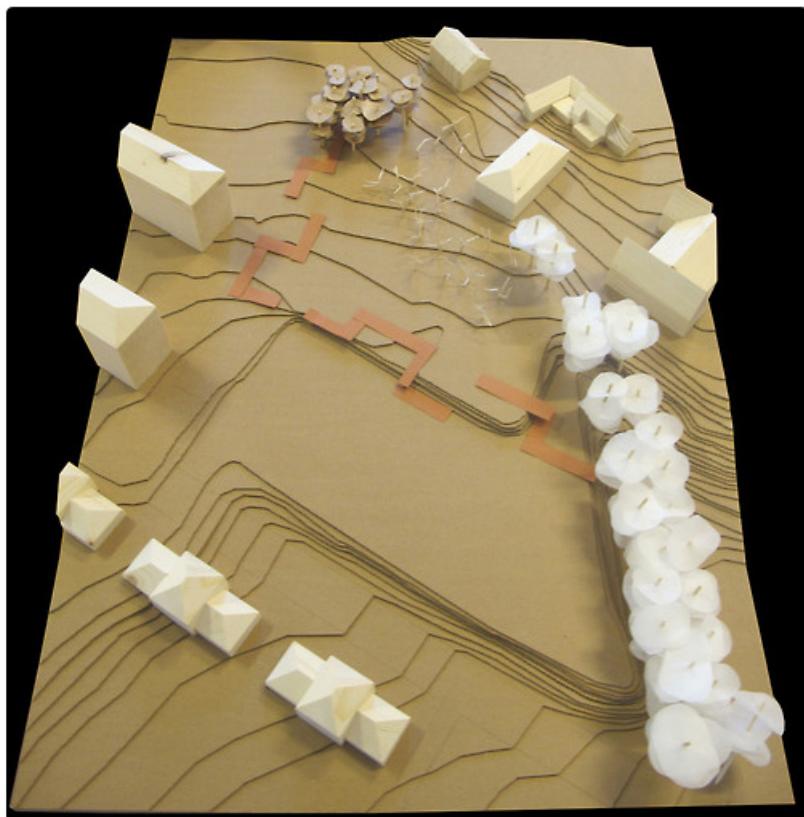

Tegnforklaring:

- uklimatisert
- halvklimalisert
- klimatisert

Den tunge veggen

Samtidig som jeg forfølger jordvegg-konseptet men de lette skjermene som beskytter de tyngre og varme kjernene, ser jeg på en motsatt løsning, der klimatiserte tyngre vegger danner uklimatiserte og halvklimaliserte rom i landskapet. Bildene viser hvordan en slik utgravd vegg kan fungere. Fordelen med en slik løsning er at alle de klimatiserte rommene settes sammen i ett system, framfor at de spres mer i landskapet.

Skissering presset fram sterkere premisser

Under gårsdagens skissering kom det fram at jeg fortsatt mangler klare premisser, rammer og begrensninger. Jeg følte at programmet for aktivitetshagen var spikret, men at programmeringen av tomten fremdeles var uklar. Litt avhengig av bygningenes fotavtrykk, er det fortsatt mer enn 2000 kvadratmeter jeg ikke har programmert. Foreløpig har jeg derfor satt meg følgende premisser:

1. Aktivitetshagen tar utgangspunkt i kommunes planer om en 8 avdelings barnehage på samme tomt:

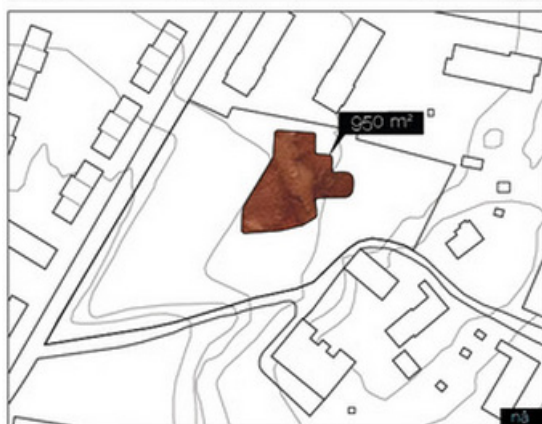
- Aktivitetshagen skal ha plass til 144 barn

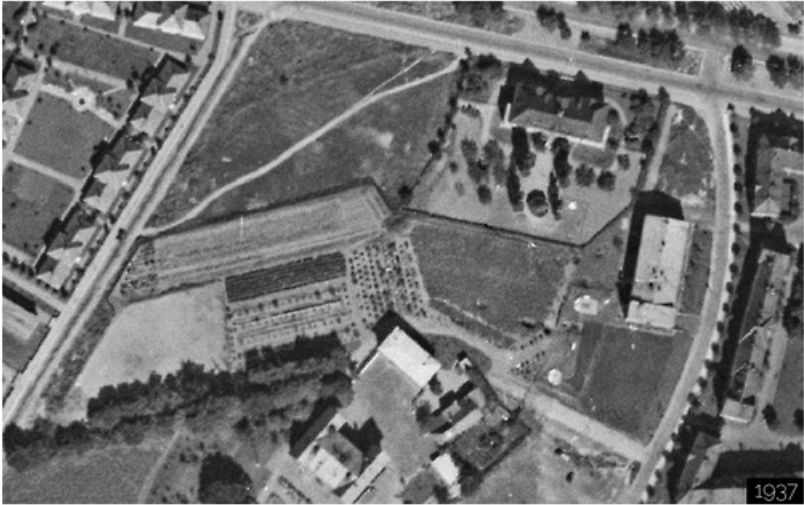
- Tilbudet skal løses innenfor den arealmessige størrelsen av en 8 avdelings barnehage med en total størrelse på 4700 kvadratmeter.

2. Det totale klimatiserte arealet skal begrenses til en tredjedel av dagens løsninger. Det betyr at det klimatiserte arealet skal ned til omtrent 415 kvadratmeter.

3. Parsellhagen beholdes og utvides til sin tidligere størrelse på omtrent 2300 kvadratmeter. Den gjenopprettes altså til sin opprinnelige størrelse før kommunen valgte å oppføre en idrettsplass som mer enn halverte deres areal.

utvikling av tomtens dyrket mark

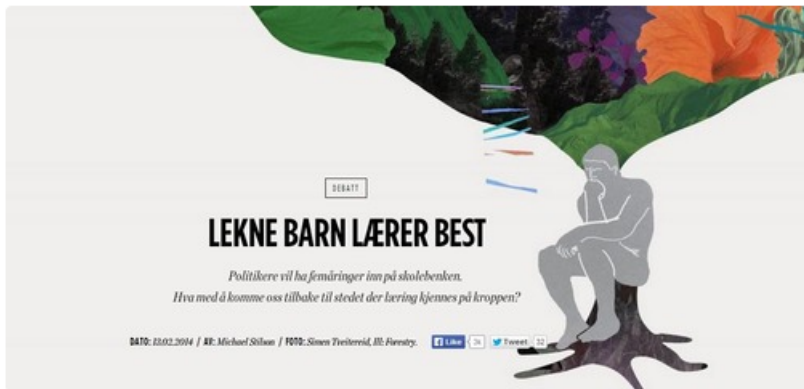

I forbindelse med programmeringen har jeg sett på utviklingen av den dyrkede marka på tomten. Som man kan se over, har det rent arealmessig vært relativt stabilt inntil 1990-tallet da store deler av parsellhagen måtte vike for en idrettsplass. Å gjenopprette dens tidligere størrelse har flere fordeler:

- representerer en styrking og videreføring av stedets historiske røtter som åker og hageanlegg. Området er en av få gjennværende parsellhager innenfor ring 2.
- i tråd med kommunens grøntplan, der opparbeiding og styrking av parsell- og skolehager gis prioritet.

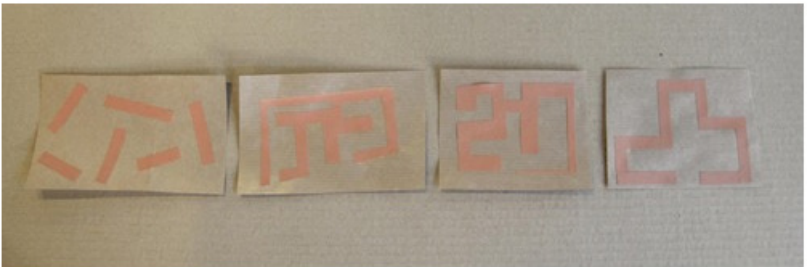
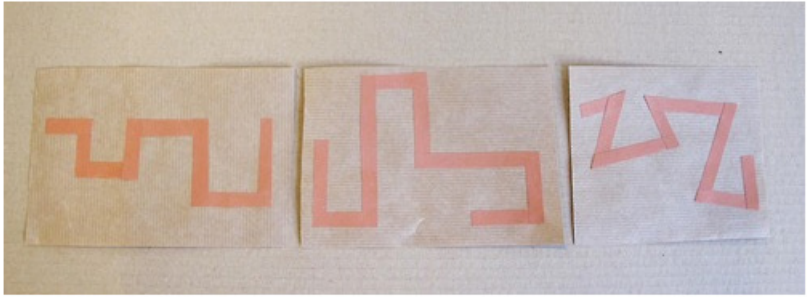
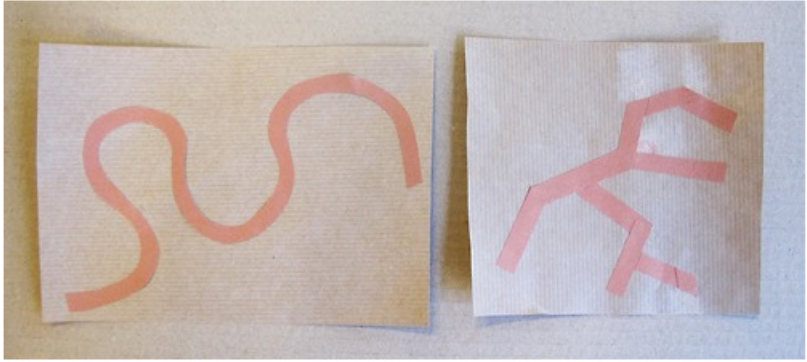
- området mangler et sosial samlingspunkt. opparbeiding av parsellhagen i samdrift med barnehagen gir muligheter for en aktiv bydelskafe for barn og voksne i alle aldre med egenprodusert mat på menyen.
- dyrkingen gir et stort utnytte både i et sosialt og læringsmessig perspektiv, både for barn ved aktivitetshagen og i lokalmiljøet.
- Representerer et interessant tilbud som ikke eksisterer i området allerede.

I disse dager raser debatten om kunnskapssamfunnet Norge og barnehagen står i sentrum av diskusjonene. Hvilken vei skal barnehagen ta? Skal vi i større grad implementere barnehagen i utdanningsløpet med sterkere fokus på måloppnåelse, undervisning og kartlegging av barnas basisferdigheter, eller skal barnehagen være en arena for læring og utvikling gjennom lek?

I denne diskusjonen støtter jeg meg utelukkende til den sistnevnte, og "PANGstart" har som mål å undersøke hvordan de fysiske omgivelsene kan legge grunnlaget for utvikling og læring gjennom nettopp lek og kroppslig aktivitet. Det er derfor spennende og interessant å lese artikler som belyser viktigheten av og behovet for lek for barn, både i et trivsels og læringsperspektiv. I denne kategorien artikler ønsker jeg å trekke fram Michael Stilson's "Lekne barn lærer best" som er å lese på Harvests hjemmesider; <http://harvest.as/artikkel/lekne-barn-laerer-best>

Et meget engasjert og viktig bidrag i debatten!

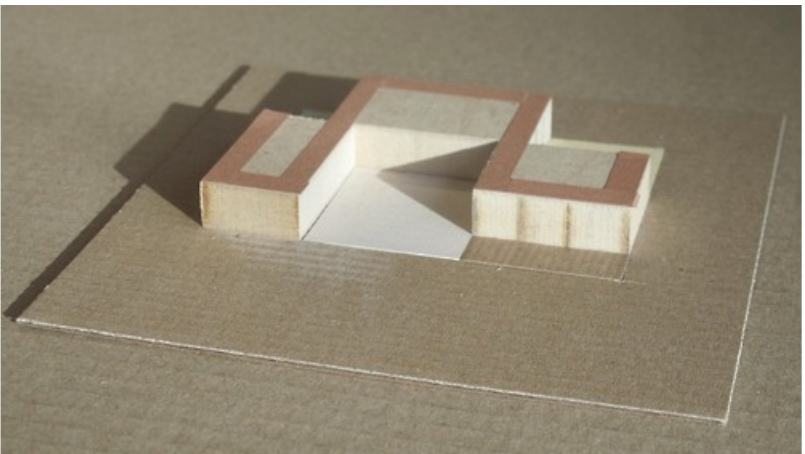
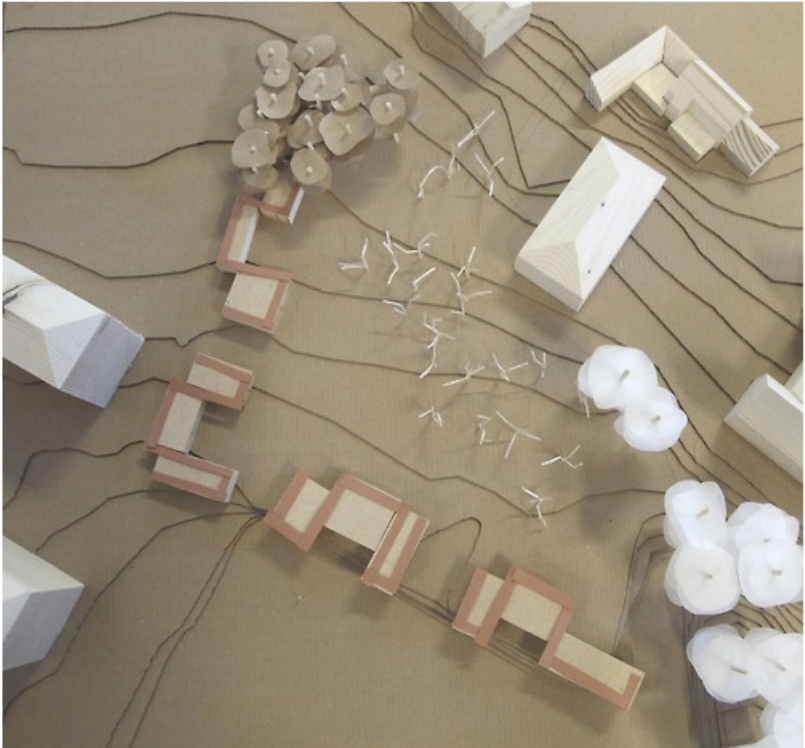

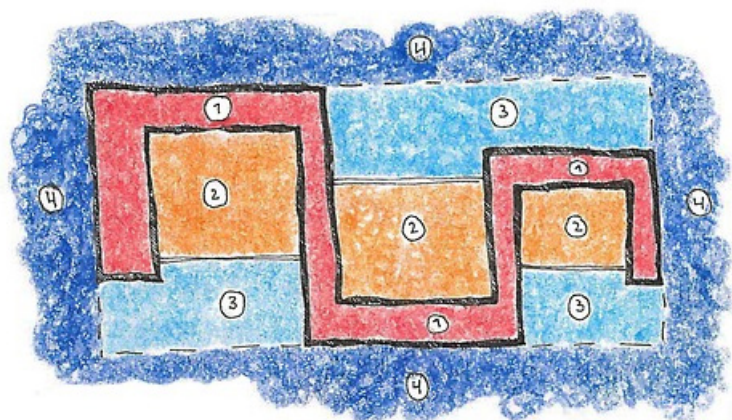
Veggen | muligheter

jeg følte at jeg litt for tidlig hadde landet på et konsept for veggen uten å ha undersøkt hvilke andre muligheter som finnes. Jeg gjennomførte derfor en liten hurtig-workshop, der jeg raskt testet ut et mangfold av variasjoner og muligheter. I forhold til struktur testet jeg ut følgende:

1. den 90 graders knukkede veggen
2. de frittstående veggene
3. den utgravde veggen
4. den irregulært knukkede veggen
5. slangen
6. treet

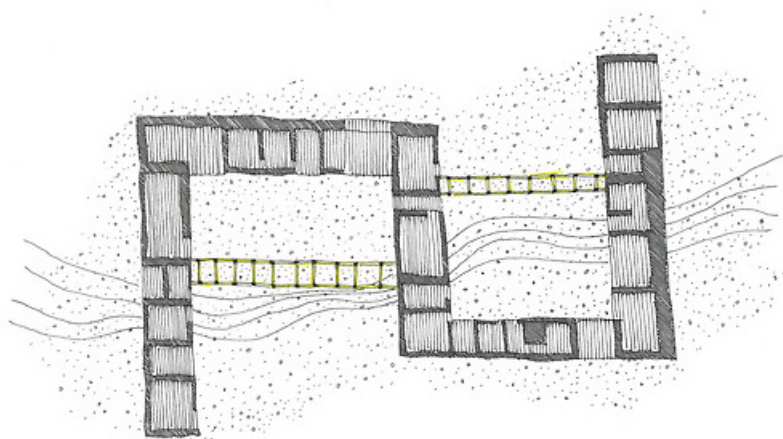
Når jeg denne uken skal tegne ut prosjektet skal jeg ta denne undersøkelsen med meg, men i utgangspunktet holder jeg meg til den 90 graders knukkede veggen, så får vi se hvordan veggen blir i møtet med programmet og tomten.

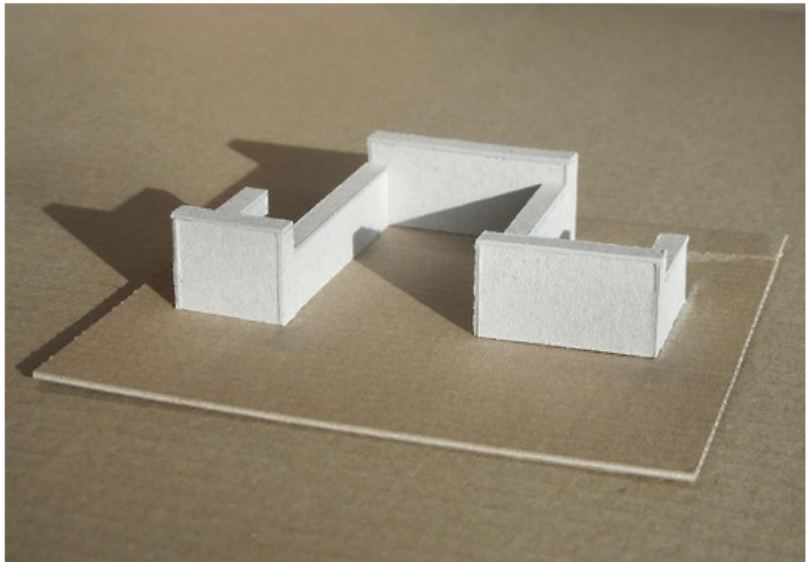
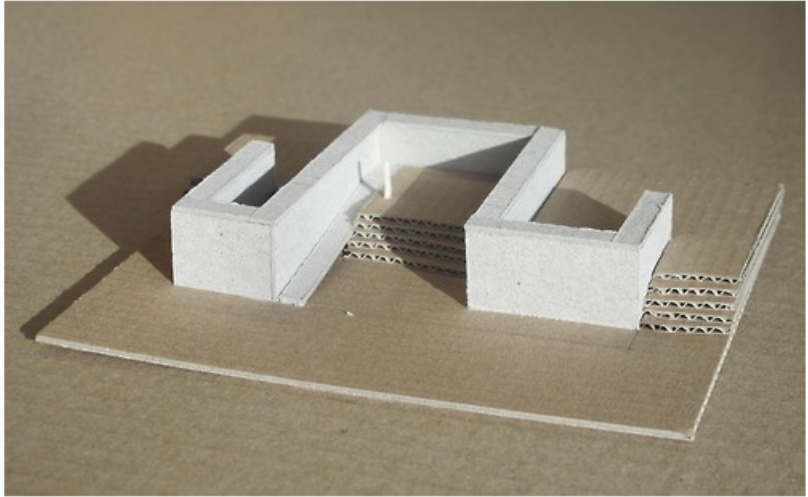

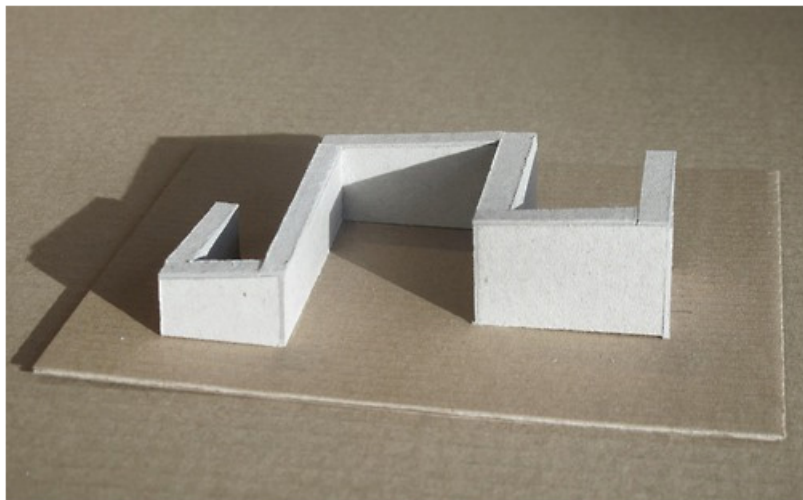

- ① VEGG : KLIMATISERT
 ② MELLOMROM : HALVKLIMATISERT

- ③ JONE : UTEOMRÅDE
 ④ UTEOMRÅDE

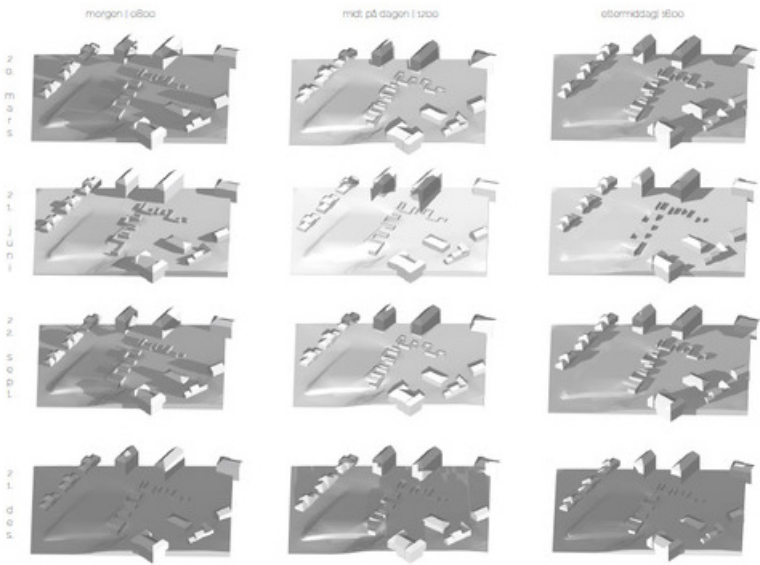
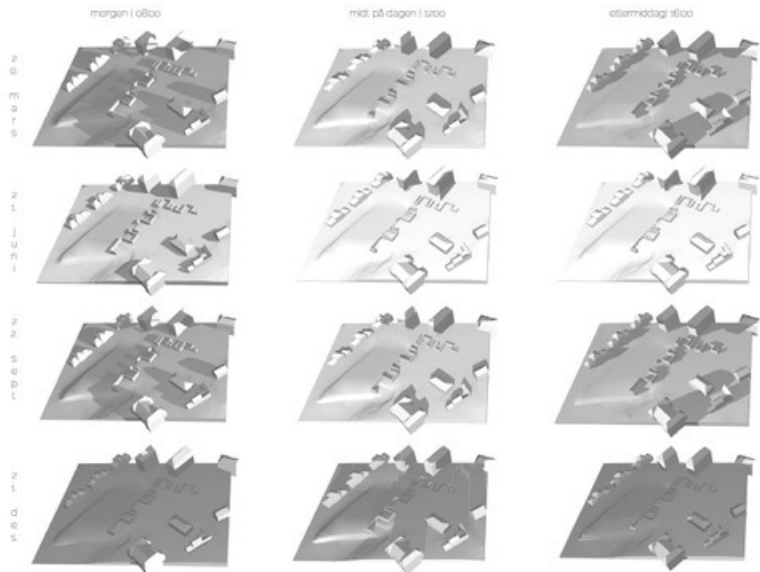

Vegg-konseptet møter paviljong-konseptet

I disse dager undersøker jeg et konsept der veggene er brutt opp i fire individuelle bygg med ulikt program. Som bilde 2-6 viser er hvert bygg bygd opp av en knukket vegg som danner tre ulike rom | lekesoner som har ulikt program og innhold. På denne måten får hvert lekeområde en sone i klimatisert, halvklimalisert og uklimatisert areal.

Bygningskroppen skaper et rikt mangfold av rom med ulik utsikt, forhold til landskapet, lysforhold, orientering i forhold til vind. Dette legger grunnlaget for en opplevelsriksdom, men også en værmessig styrke, da man uavhengig av vær vil finne uteområder eller halvklimaliserte områder skjernet for både vind og nedbør. Dette legger til rette for mye opphold og lek ute, som jeg ser på som en av de viktigste målene for prosjektet!

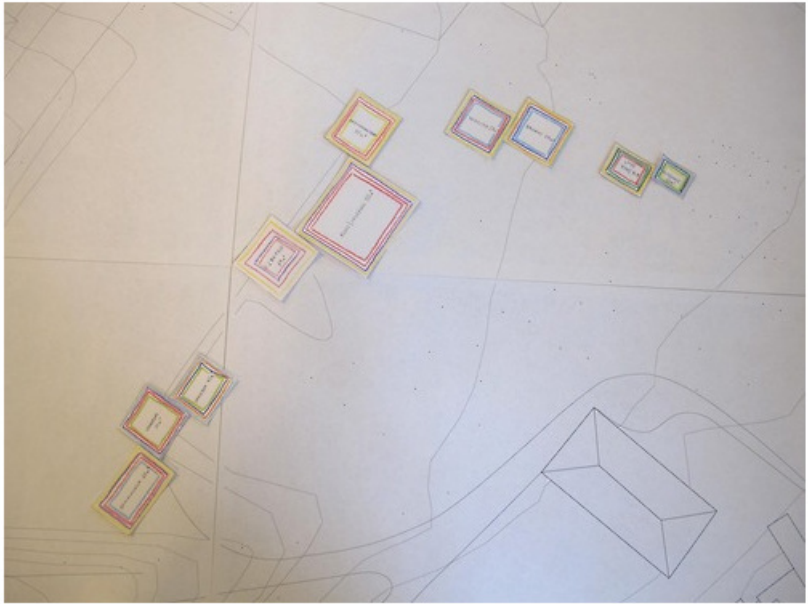
Veggen i forhold til lys

Jeg har i forbindelse med utformingen av veggen og rommene den danner sett på lysforholdene, der jeg har tatt utgangspunkt i solforholdene på morgenen, lunsjtid og ettermiddagen på vårjevndøgn, sommersolverv, høstjevndøgn og vintersolverv.

At strukturen har en tosidighet gjør at det til en hver tid vil være en viss variasjon i lysforhold. Jeg anser dette som en styrke, men innser at jeg fortløpende må oppdatere 3D-modellen for å kunne se enda nærmere på lysforholdene etterhvert som planen blir satt.

Bildene viser to forslag som er speilingen av hverandre. Mens den første har majoriteten av rommene vendt mot øst og nord, som er noe ugunstig, har den andre majoriteten av rommene mot vest og sør. Rent lysmessig er dermed den sistnevnte den mest gunstige. I dette forslaget er i tillegg mesteparten av rommene vendt inn mot tunet, og den vender sånn sett litt "ryggen til" hovedadkomsten i vest.

Ulike strukturingsprinsipper | programsammensetninger

Jeg har sett nærmere på hvordan programmet skal fordeles og struktureres. De fire forslagene ser like ut, men gir likevel svært ulike kvaliteter. Hvilken skal jeg undersøke videre?

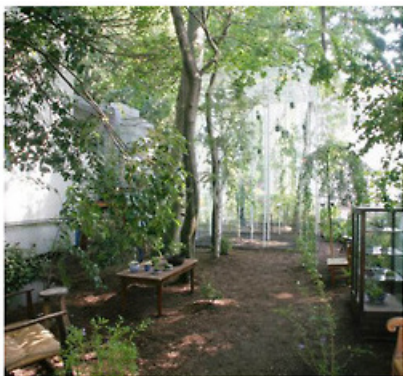
wood boat-house | ALTS Design

outside in | Takeshi Hosaka Architects

House N1 Fujiwara

greenHouse | Junya Ishigami

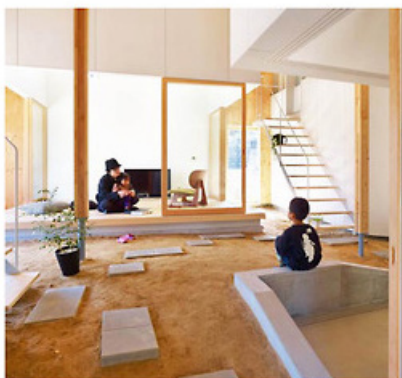
partly underground nest | UED Architects

greenHouse | Junya Ishigami

Sakawa House | SHINJOHARA

Sakaya House | Suwayama architects

House in Senju | Suwayama Architects

pit house | ULD Architects

Forholdet mellom inne og ute | inspirasjon

Jeg mener forholdet mellom **bygning | landskap** og **inne | ute** har et kjempepotensial til å skape spennende og ukonvensjonelle rom som pirrer barnas eventyrlyst og nysgjerrighet. Jeg har derfor gjennomført et søk for å finne prosjekter og arkitekter som jobber med å bryte ned overgangen mellom inne og ute ved å dra naturelementer inn i bygningen.

I denne forbindelsen har jeg spesielt latt meg inspirere av den japanske arkitekten Yunja Ishigami og hans holdning: "the act of making architecture has the same value as the making of landscape"

Hvordan kan arkitektur og landskap smelte sammen, men samtidig beholde sin motsetning?

lek | aktivitet

natur

sosialt

dyrking

BIBLIOTEK | skole

LEK Plass

YOGA | FRISKAMP

LEK Plass
LEK Plass

lek | aktivitet

LEK Plass

MUSIK Plass

LEK Plass
LEK Plass

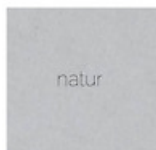
LEK Plass

BLÅN FLEKKE BED

UTSÅD MAT

natur

VEGETASJON

VANN

LOKALE SAMLINGSPUNKTER

APPUNTPUNKT

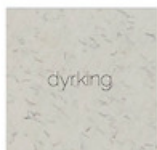
FRISJEPLASSER

DRINKS

DYRNING

DYR

Helhet | situasjonsgrep

Kan hele området struktureres som en åker eller parsellhage? Jeg ønsker at området skal oppfattes som en helhet. Jeg ser derfor på muligheten for å la ett gjennomgående struktureringsprinsipp gjelde for både utenomhusplanen, parsellhagen | dyrkingen og bygningsmassen. Dette struktureringsprinsippet kan også være med å bryte ned skillet mellom inne og ute og natur og bygning.

Den overordnede ideen er å dele tomten opp i ulike parseller som programmeres ulikt. Programmeringen er delt i fire hovedkategorier: lek | aktivitet, sosialt dyrking og natur. Tomten struktureres som et sammenhengende lappeteppe, der lette skjærmer skaper klimatiserte rom.

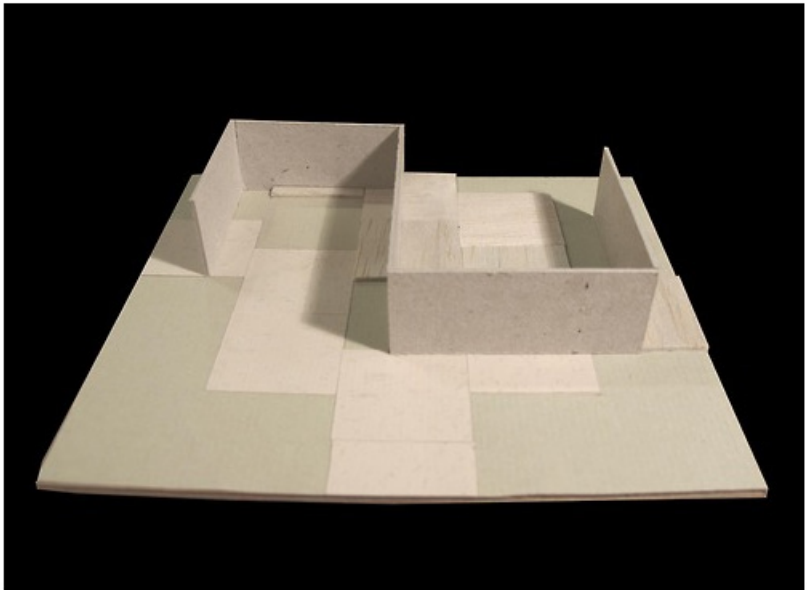
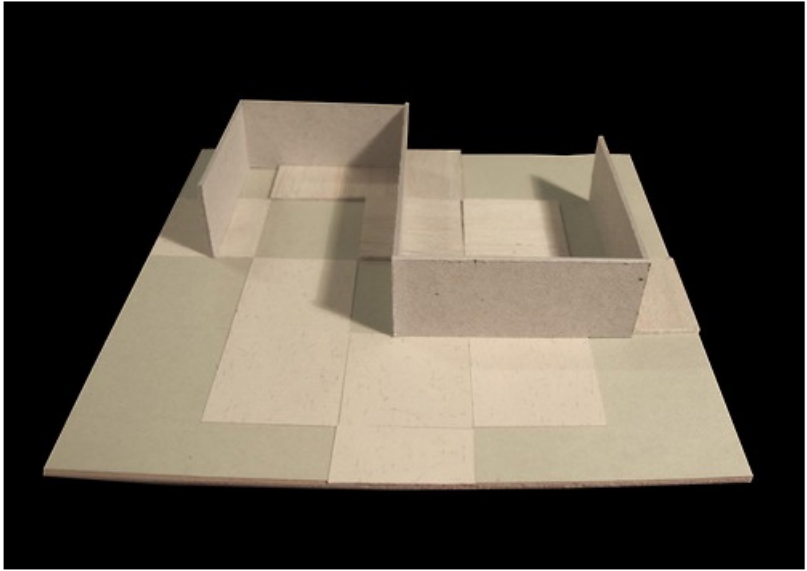
Jeg har sett på tre ulike inndelinger av parseller;

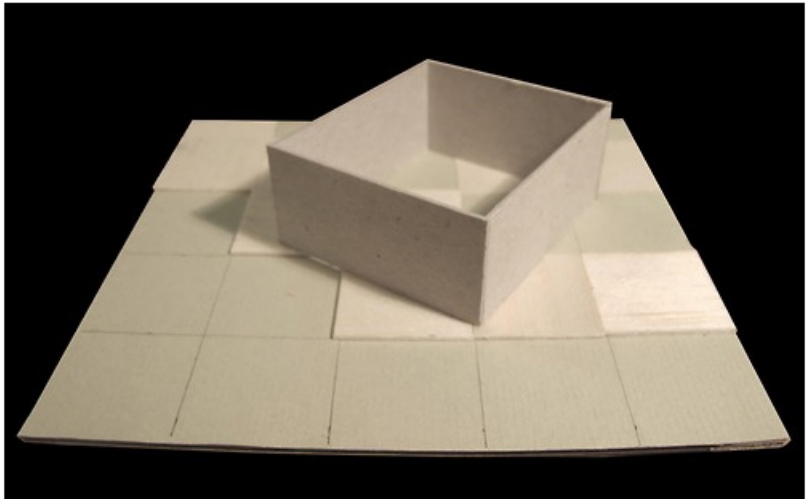
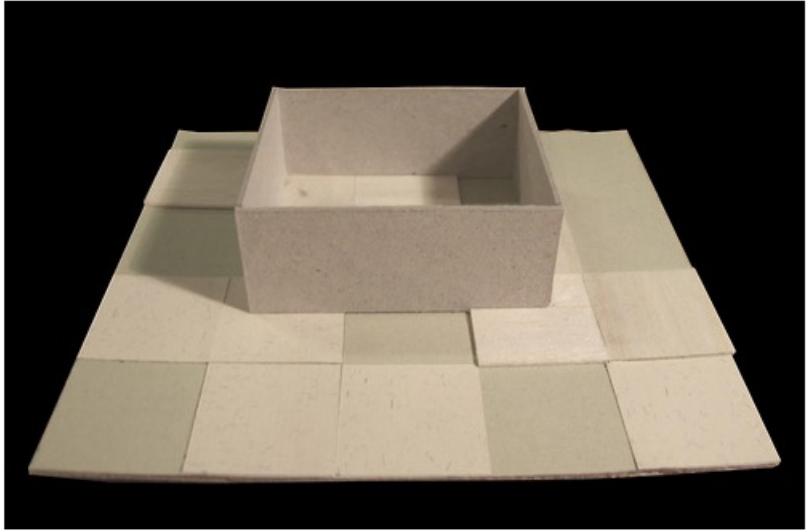
Bilde 1: Ortogonal inndeling i 35 kvadratmeters parseller

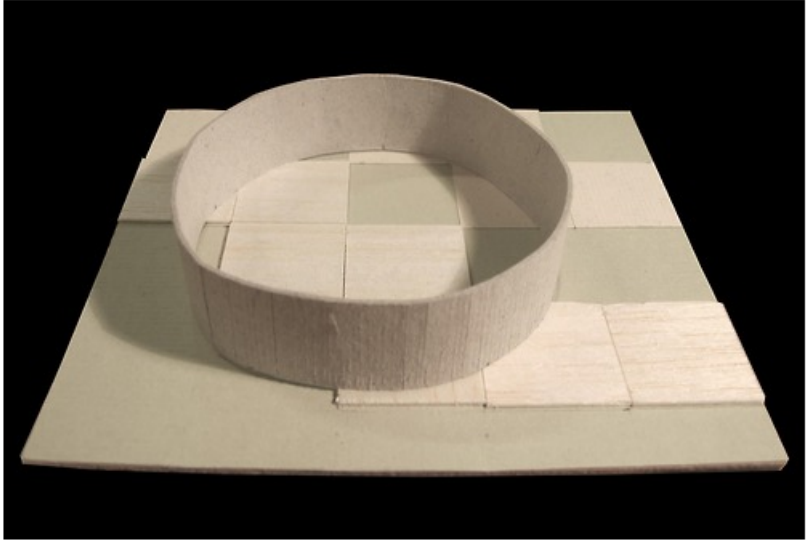
Bilde 2: Fortsettelse av eksisterende parsellstruktur. Oppdelingen baserer seg på retningen og størrelsene på de eksisterende parsellene. Retningen på parsellene er parallell med alleen og i tråd med den historiske struktureringen av hageanlegget.

Bilde 3: En inndeling basert på topografien og landskapet.

PS: stiplede linjer viser bygningsmasse

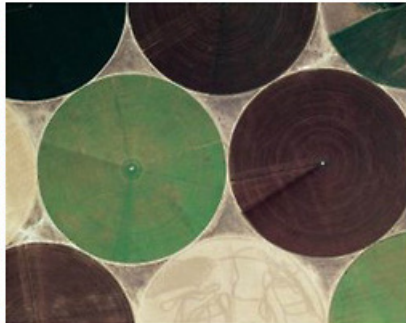
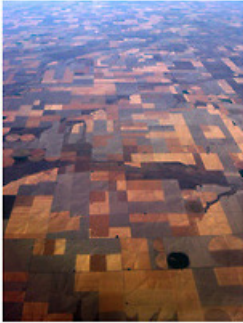

Forhold mellom parsellene og klimaskjermen

I en rask modellstudie har jeg sett på hvordan klimaskjermen kan forholde seg til det sammenhengende lappeteppet av parseller. Bildene viser en serie skjerner som alle er plassert off-grid med parsellene, noe som innebærer at det innenfor klimaskjermen | hvert rom oppstår ulike soner med forskjellig program.

Inspirasjon | strukturering av dyrket mark

For å bedre forstå hvordan dyrket mark struktureres har jeg sett på ulike eksempler. For meg personlig har åkere en sterk estetisk og formal kvalitet, da de ofte framstår som vakre komposisjoner i plan. Det er derfor lett å la seg inspirere rent formalt av dem, og dermed glemme de formgivende prinsippene som ligger bak. Ved å sette seg noe nærmere inn i jordbruk forstår jeg at disse komposisjonene på ingen måte er formet etter estetiske prinsipper, men sterkt knyttet til stedet beskaffenhet, drift, effektivitet og produktivitet. Meget overordnet kan man si at åkerlappers strukturering er et resultat av mange faktorer, deriblant:

1. landskap | terreng
2. vanning
3. eierforhold
4. effektivitet
5. teknologisk utvikling
6. klima
7. infrastruktur

Jeg mener dette er en viktig erkjennelse før det videre arbeidet med struktureringen. Jeg må unngå å falle i formgivningsfellen!

feb 27 '14

Hvordan skaper man mindre rom på en stor åpen flate?

De siste dagene har jeg jobbet med en plastisk modell av landskapet for å undersøke hvordan man kan skape mindre rom i det store åpne landskapet. Tanken har vært at barn, grunnet sin størrelse, vil oppfatte mindre skifter i terrenget mer enn voksne gjør. Istedet for å bare jobbe med bygninger som romdannende elementer, kan man også forme landskapet eller gjøre små nedsenkninger i landskapet for å skape mindre intime rom for barna? Ved å forme landskapet og skape mindre nedsenkninger i terrenget kan man skape rom i sterk kontakt med terrenget og landskapet. Nedsenkningene byr derimot på et par utfordringer i forhold til universell utforming og bevegelse. Likevel gir dette en mulighet for å forme en spennende sekvens av rom med ulik kontakt med landskapet.

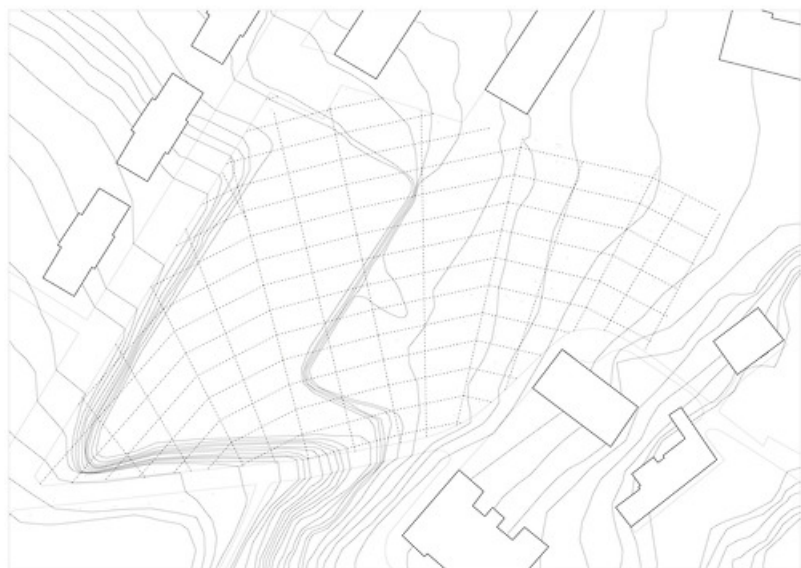

Forming av landskapet

Som bildene viser har landskapet på tomten blitt endret i senere tid i forbindelse med opparbeidingen av idrettsplassen i vest. Jeg har et noe ambivalent forhold til endringen, da det har medført både negative og positive konsekvenser. På en side har man skapt et mer differensiert terreng med to klare skrenter | kanter | skråninger som tilfører området noen kvaliteter som det er lett å se at barn ser gleden og spenningen i. På den andre siden har planeringen av idrettsbanen resultert i en betydelig barrieredannelse i overgangen fra Thulstrupsgate, og da spesielt i det sørvestlige hjørnet av tomten. Dette byr på enkelte utfordringer når jeg ønsker å åpne området opp og gjøre det mer tilgjengelig. På den annen side ønsker jeg at området skal ha en rekreativ funksjon og atmosfære, der man fysisk og mentalt distanserer seg fra bylivet og hverdagens mas. Slik sett kan en tydeligere barriere | overgang, som terrenget representerer, utnyttes til å tydeliggjøre denne overgangen!

Ellers syntes jeg denne undersøkelsen viser at terrenget er plastisk og mulig å endre. Jeg kan forme og forsterke de trekkene og kvalitetene som allerede er der, for å gjøre landskapet og stedet enda mer spennende for barn!

Hva styrer | organiserer parsellene?

Tanken jeg for tiden jobber med går ut på å behandle hele tomten som et sammenhengende lappeteppe av parseller, som programmeres og utformes etter behov. Men hvordan skal tomten deles opp i parseller? Hva styrer systemet. Bildene viser et utvalg av muligheten jeg har sett på;

Bilde 1: Retningen på dagens parseller, de historiske åkerlappene og alleen er førende for et grid.

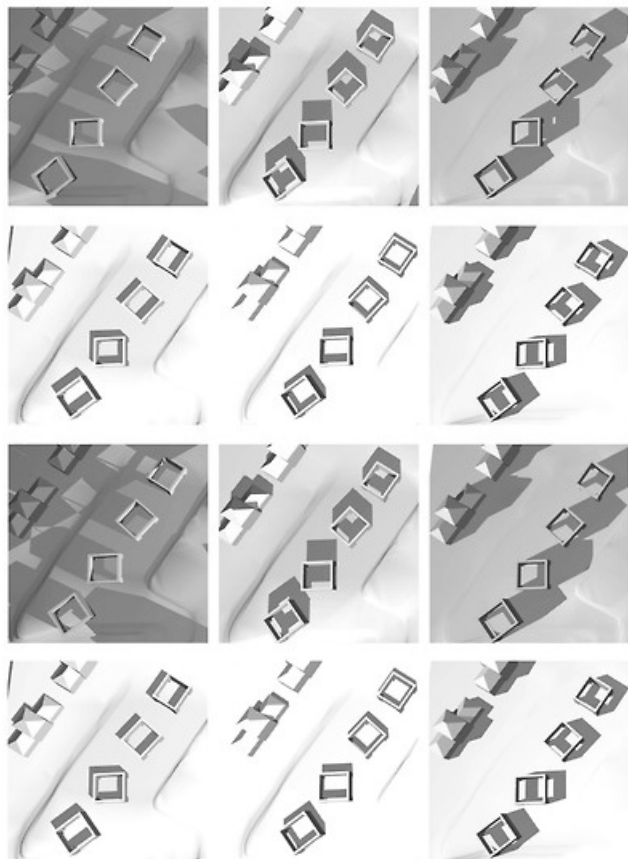
Bilde 2: Thulstrupgate er førende for et grid

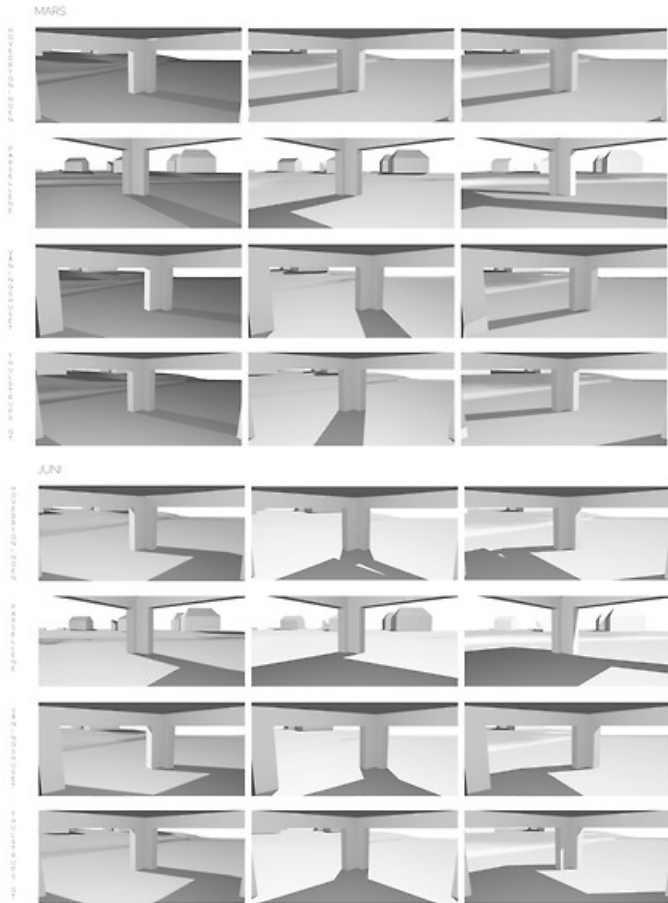
Bilde 3: Retningen på terrengfallet er førende for et system av avlange parseller

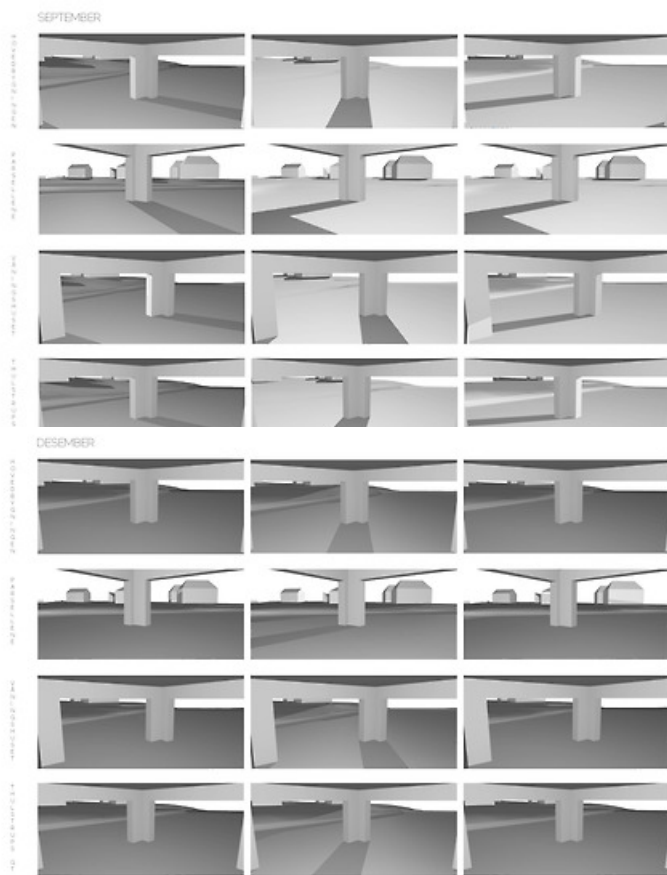
Bilde 4: Retningen på terrengfallet er førende for et grid

Bilde 5: Retningen på dagens parseller, de historiske åkerlappene og alleen er førende for en serie avlange parseller.

lysstudie fire forskjellige orienteringer

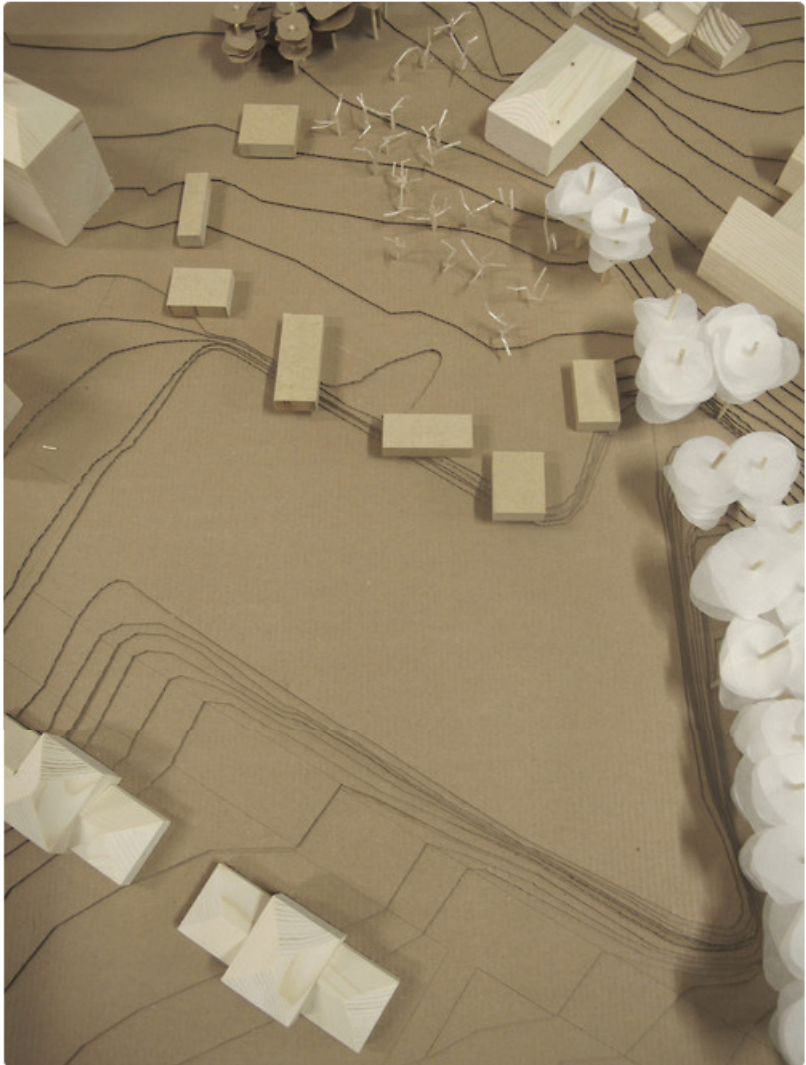

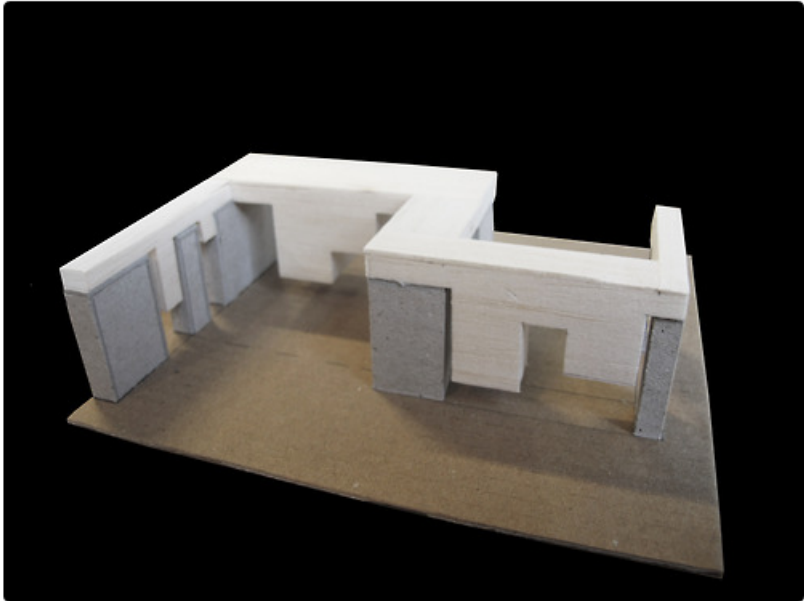
Lyskvaliteter ved fire ulike retninger for parsellene

I forbindelse med oppdelingen av tomten i parseller har jeg sett på hvilke konsekvenser de ulike retningene har for lysforholdene. Som det øverste bildet viser har jeg plassert en paviljongstruktur med viduer i tre retninger på tomten. Jeg har så rotert den etter de ulike retningene for å se hvilke lysforhold man får ved ulike tider på døgnet og året. **Som bilde 2-6 viser er det minimalt med forskjell i lysforholdene rent kvantitativt så lenge man forholder seg til mindre paviljongstrukturer.**

Rask modellskisse med de eksisterende parsellene, de historiske åkerlappene og alleen som styrende retning

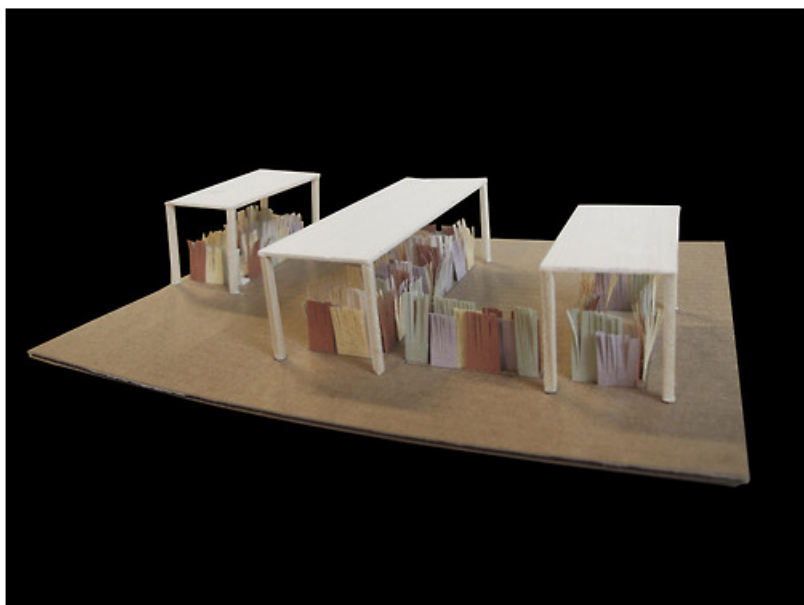
Bildet viser hvordan bygningene kan plasseres innenfor et parsellsystem. Resultatet er en struktur som framstår mindre rigid, og mer tilfeldig. Etter min mening tar planen opp i seg noe av den tilfeldigheten man finner i struktureringen av bygningene lengre øst på tomten (hovedhuset, våningshuset osv). Samtidig har den en frihet som står i sterk kontrast til den omkringliggende bebyggelsen. På denne måten bevarer området noe av sin egenart og åpenhet, samtidig som mindre rom og sekvenser dannes.

Konstruksjonsprinsipp

Jeg jobber med et todelt konstruksjonsprinsipp der tyngre varme kjerner bærer en lettere, uklimatisert | halvklimalisert trekonstruksjon. Mens de tyngre kjernene er satte og konstante, er den lette trekonstruksjonen fleksibel og plastisk i den forstand at barna selv kan gjøre endringer på den, modifisere den og skape rom i den.

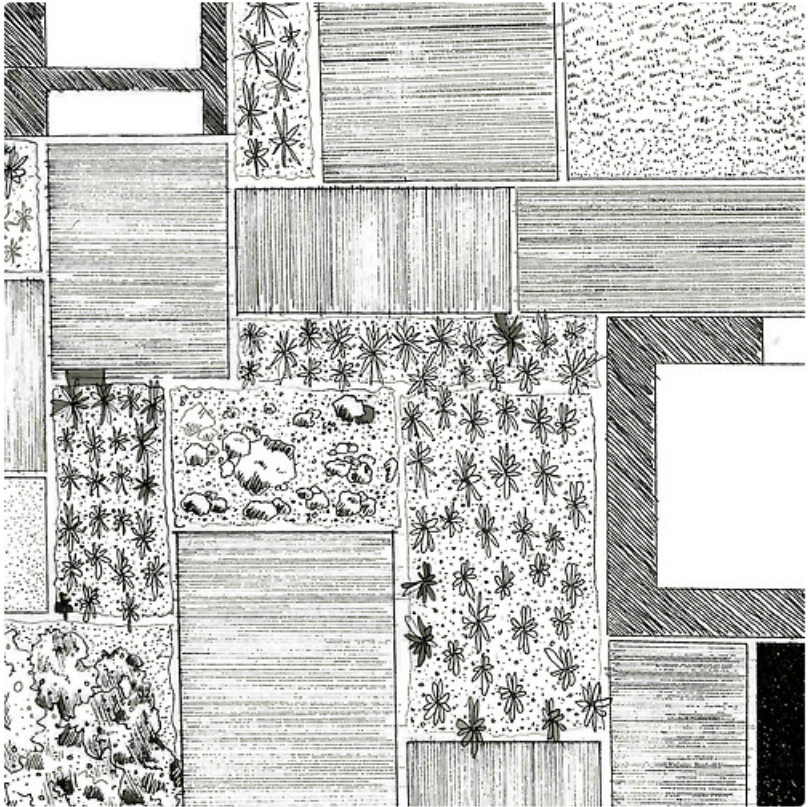

Landskapet og naturen som romlig avgrensinger

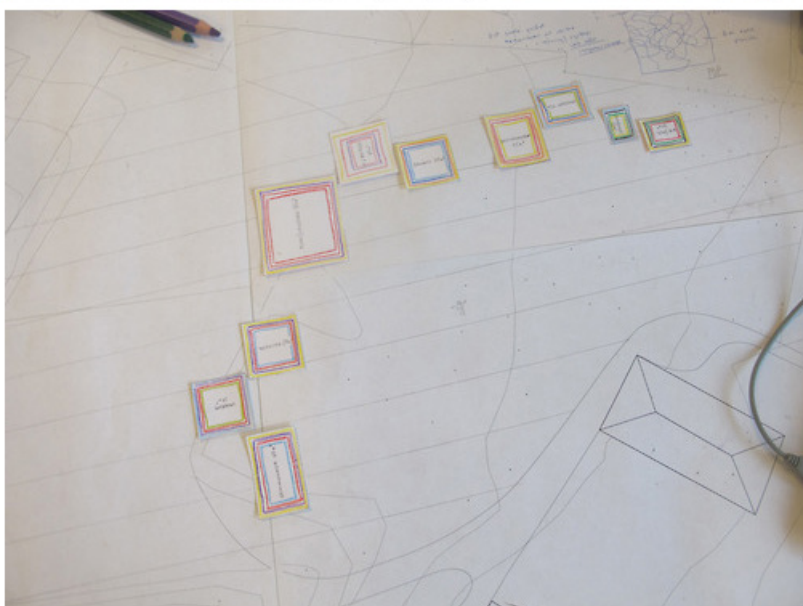
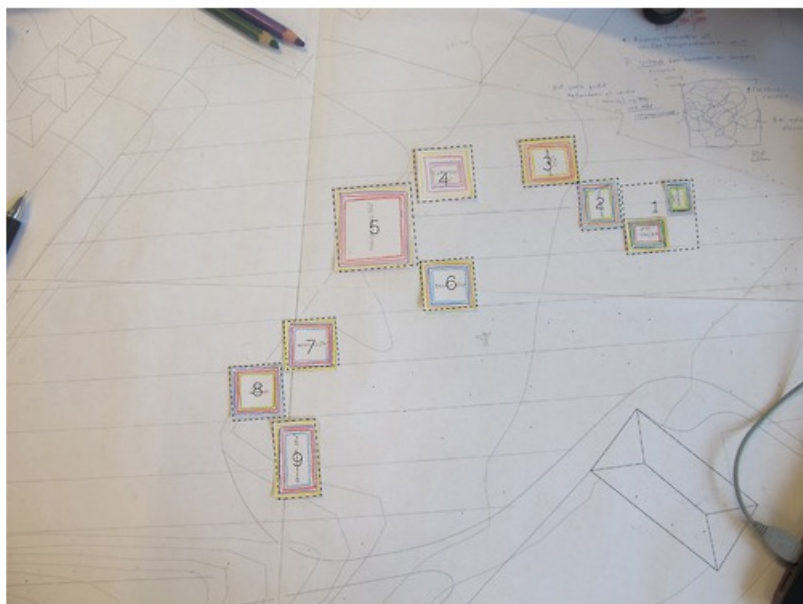
Kan terrenget, vegetasjon og planter utformes som bygningselementer? Som vegger, gulv, tak? Ettersom jeg jobber med "parsellen" | "åkerlappene" og "hagen" som ledebilde, ser jeg på muligheten for å jobbe enda mer aktivt med naturelementer. Hvordan kan rom føles som en åkerlapp? Kanskje et rart spørsmål, men jeg mener det er interessant å se hvordan man kan viske ut forskjellen mellom inne og ute, natur og bygning for å skape et tilbud med en unik nærhet til naturen og alle de mulighetene det medfører.

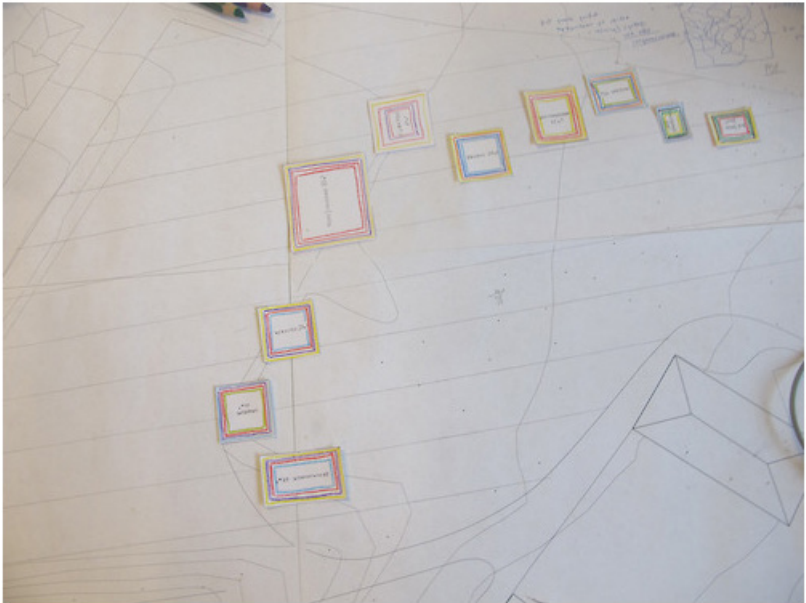
Bildene viser hvordan terrenget kan komme inn som vegg | gulv og hvordan beplantning og vegetasjon kan fungere som sonedelere eller vegger.

Skisse utsnitt av parsellene

mar 1 '14

Plassering av programmet innenfor åkerlappsystemet

Jeg jobber nå med å plassere programmet innenfor åkerlappsystemet. Tanker er at lekearealene legges i forbindelse med landskapstrekk jeg mener kan være med å bygge opp under kvalitetene og stemningen i de ulike rommene. Dette er fordelingen jeg per nå har valgt:

1. bibliotek | mediatek | hvilerom

legges innerst på tomten der det er roligst, opp mot lindeskogen der man kan jobbe vertikalt. kan de roligste sonene ligge oppe i trekronene?

2. sanserom:

Legges i overgangen mellom frukhagen, den lille toppen og lindeskogen.

3. Oppvisningsrom

Legges opp mot den lille toppen. Kan den lille toppen fungere som et naturlig amfi?

4. drivhus

Legges i nord på tomten med gode solforhold og i forbindelse med kjøkkenet og spiseområdet-

5. fellesrom | spise plass

legges som en stort felles hovedrom mot hovedadkomsten fra nordvest på tomten.

6. Kjøkken

legges i tilknytningen til dyrkingen vest på tomten og kan dermed brukes i forbindelse med innhøstning. Kort vei fra jord til bord. Man kan utnytte skråningen til å skape mer intime soner for spising og ro.

7. verksted | atelier | workshop

i tilknytning til den store åpne plassen i vest. gjør det lett å se for seg en utvidelse av verkstedet. har et potensiale som bruksareal etter stengetid og ligger derfor ut mot det offentlige.

8. vannrom

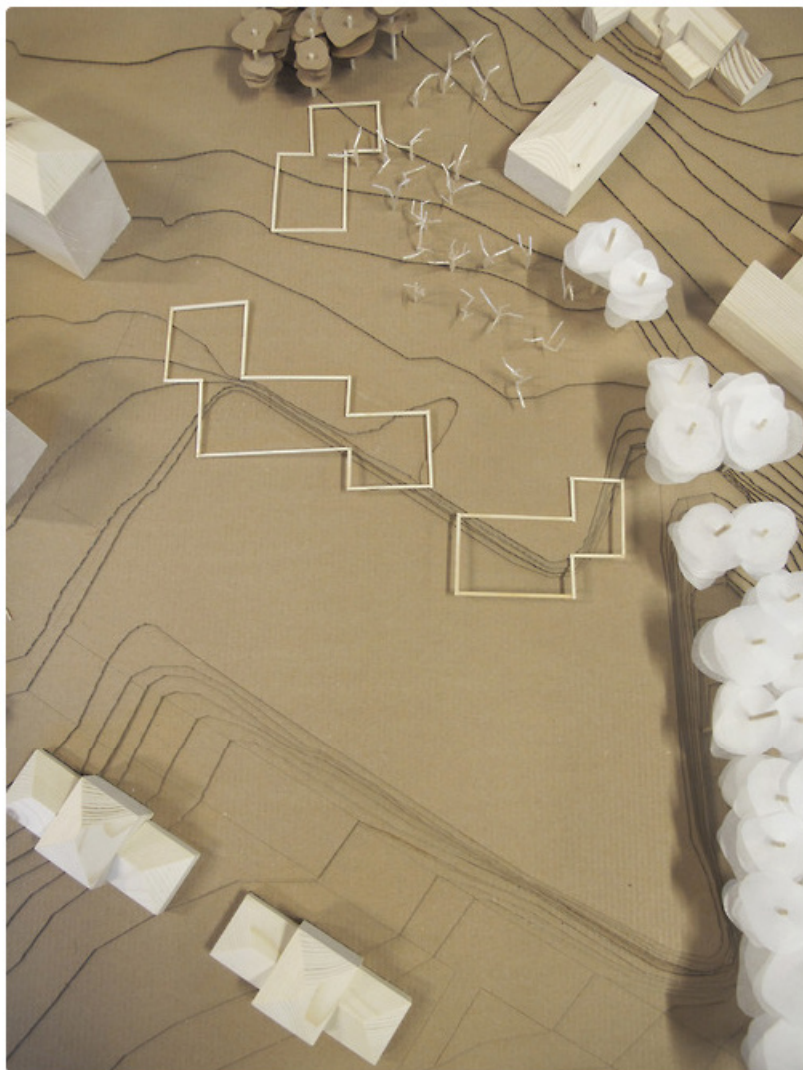
ligger i skråningen, noe som gir et potensiale for å utnytte tyngdekraften til å skape fosser, elveløp osv. skråningen kan også utnyttes til å skape vannhuler.

Bildene viser ulike forslag til hvordan funksjonene kan struktureres innenfor det nevnte systemet og de gitte premissene.

9. grovmotorisk

ligger i tilknytningen til den store skråningen, i den lille skråningen og opp

mot frukthagen som gir et mangfold av motoriske utfordringer.

Plassering av volumene

forslag til hvordan volumene kan plasseres på tomten for å skape rom

Beslutning angående klimatisering av funksjoner

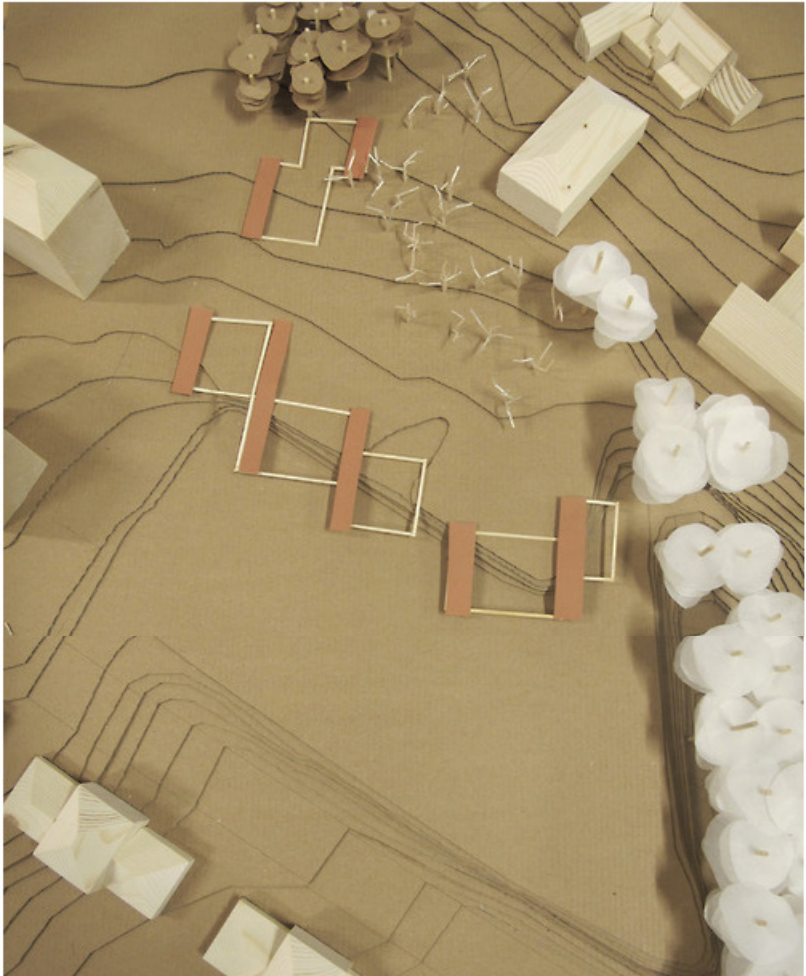
Etter mye diskusjon fram og tilbake har jeg bestemt meg for å legge alle felles oppholds- og lekesoner, selv de passive, i halvklimatiserte soner. Jeg vil derimot jobbe med en termisk differensiering innad i de ulike rommene, der deler av funksjonene legges inn i varme nisjer.

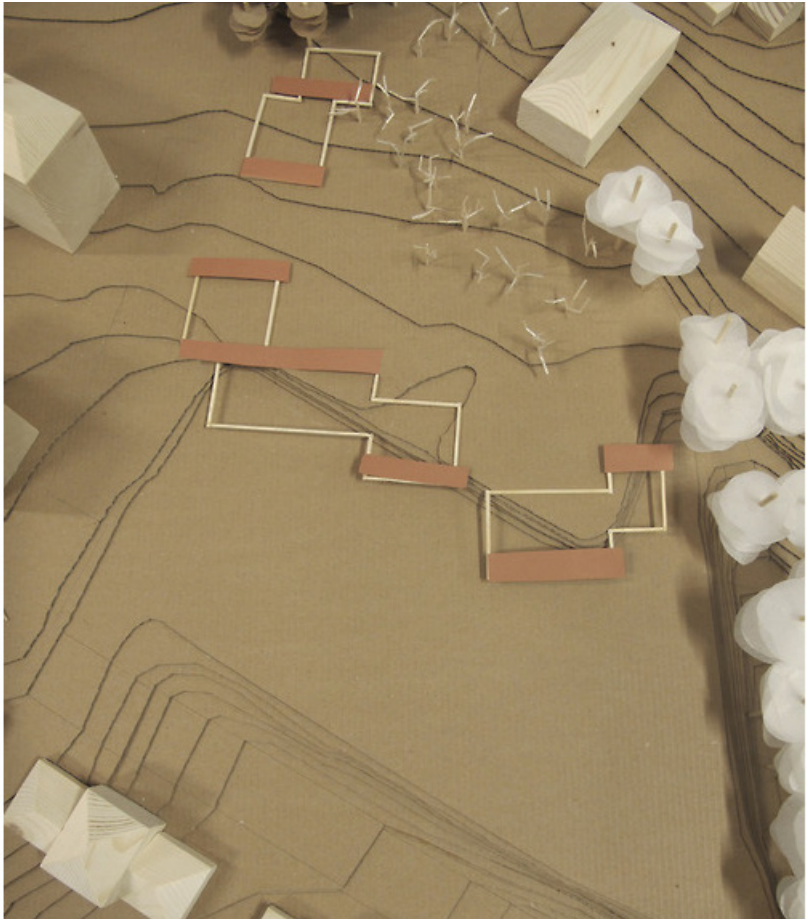
Her i vesten har vi forfulgt et oppvarmingsprinsipp der *hele* rommet varmes ved å heve lufttemperaturen. Jeg ønsker derimot å se på et mer behovsbasert og lokalt oppvarmingsprinsipp, der møblement og overflater man er i kontakt med i de passive sonene holdes varme, mens lufttemperaturen holdes lavere.

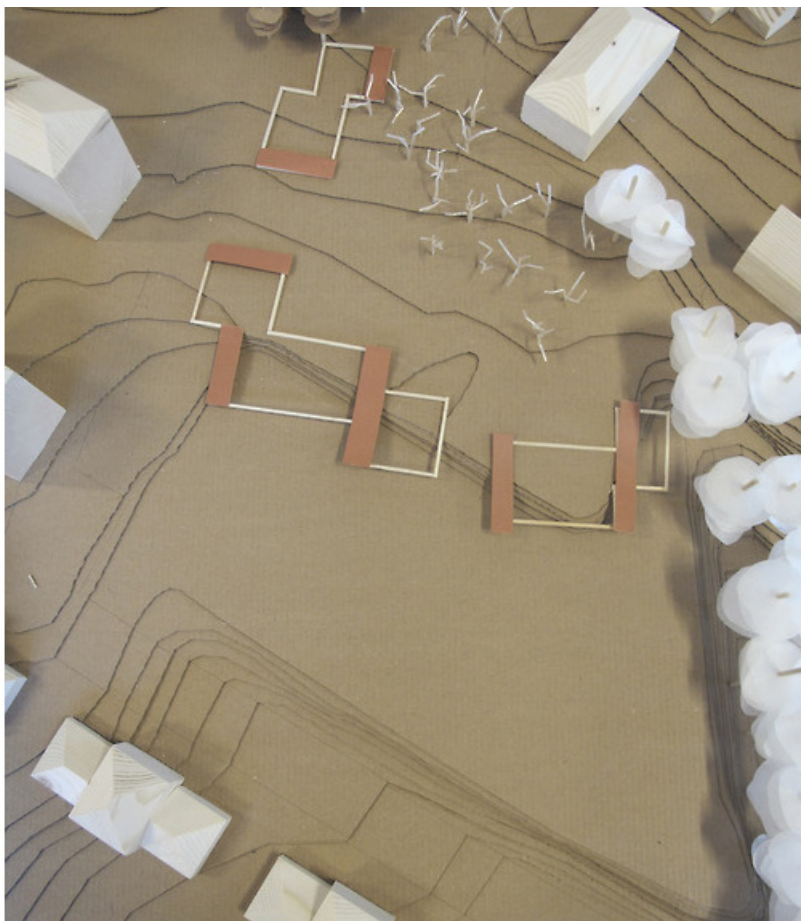
Denne tankegangen har sitt utspring i blant annet asia, der man både i japan og kina helt fram til i dag har utviklet og benyttet konsepter som følger dette prinsippet. Det øverste bildet viser det japanske kotatsubordet der en varmekilde er plassert under bordet, og et stort varmt teppe holder på varmen. Den nederste bildet viser en kinesiske kang - et hevet gulv, nisje eller seng som varmes gjennom et integrert rørsystem, som henter varme fra tilstøtende funksjoner som for eksempel kjøkkenet.

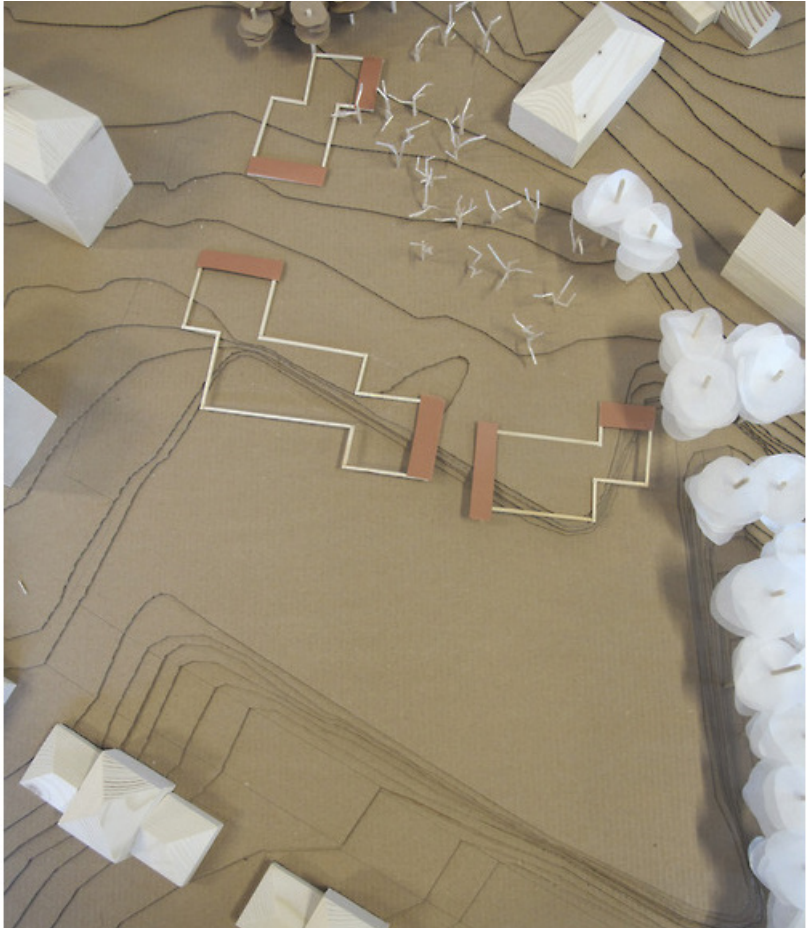
Jeg mener dette prinsippet er mer i tråd med den overordnede visjonen, der jeg gjennom en tettere kroppslig kontakt med naturen og landskapet, skaper et tilbud som i større grad utfordrer sansene. Tilbudet skal i tillegg fokusere på fysisk aktivitet, der barna i minimal grad skal være stillesittende eller inaktive. Det er derfor naturlig at oppvarmingsprinsippet tar opp seg dette, ved å basere seg på fysisk aktivitet som primær "oppvarmingskilde".

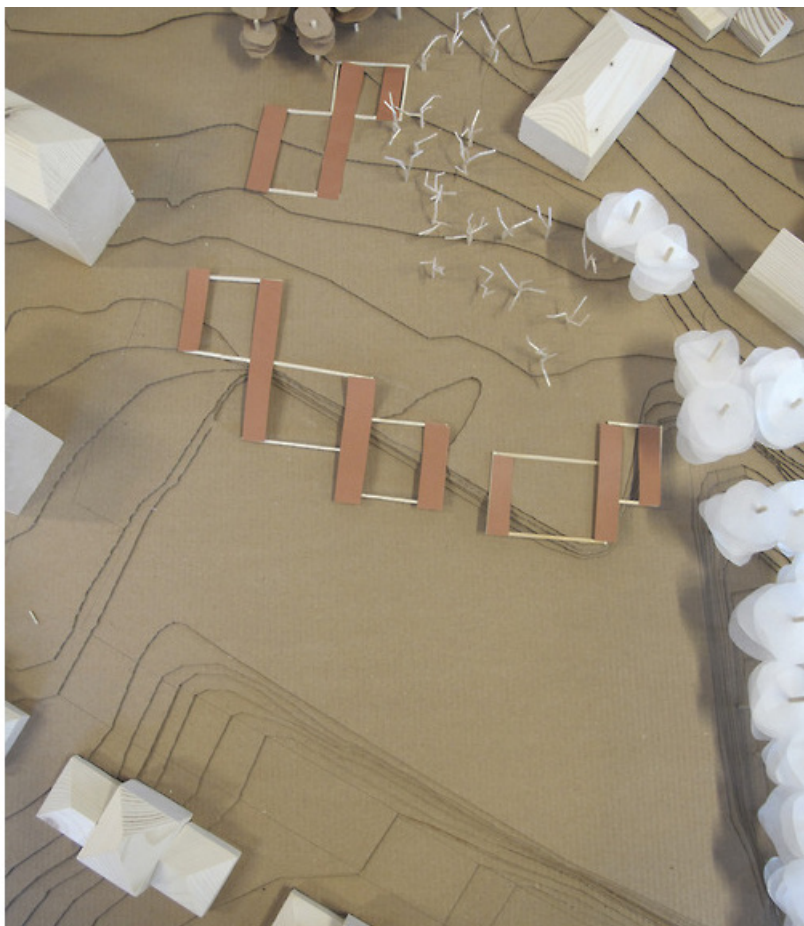
Det er derimot avgjørende at tilbudet tar vare på komforten for barna, selv når de ønsker å slappe av eller bedrive mer stillesittende aktiviteter. **Det er ikke intensjonen å skape et tilbud der barna må være i aktivitet for å være komfortable.** Fysisk aktivitet skal være lysbasert og egeninitiert. Jeg mener likevel at dette prinsippet kan ivarta dette aspektet også, men gi stillesitting og ro en forsterket sanselig opplevelse.

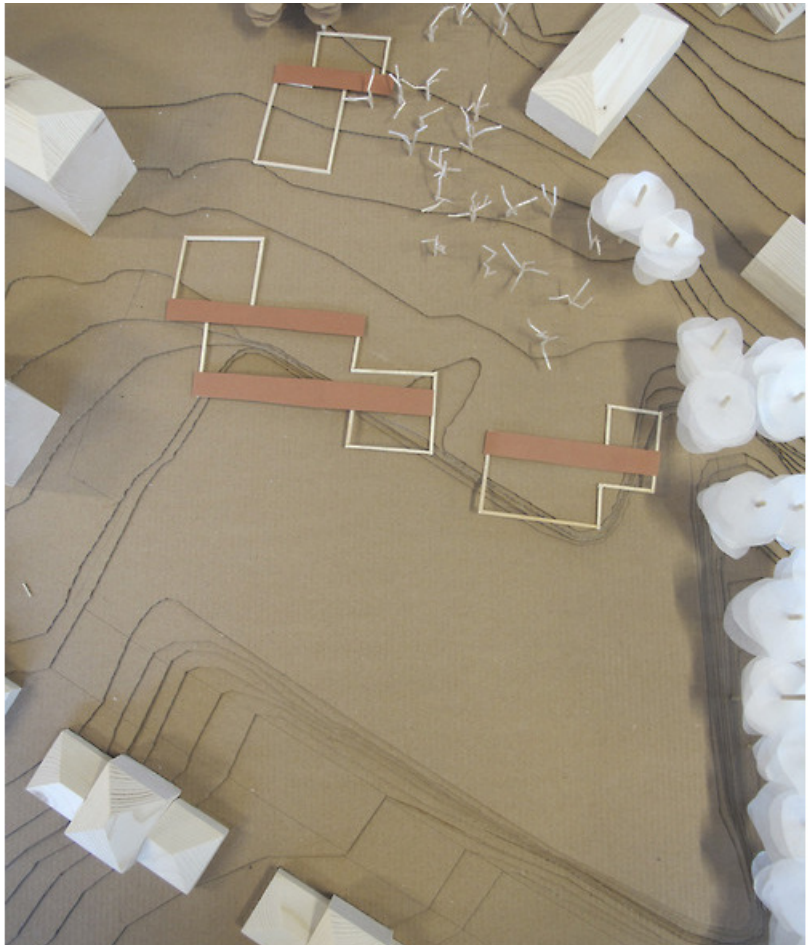

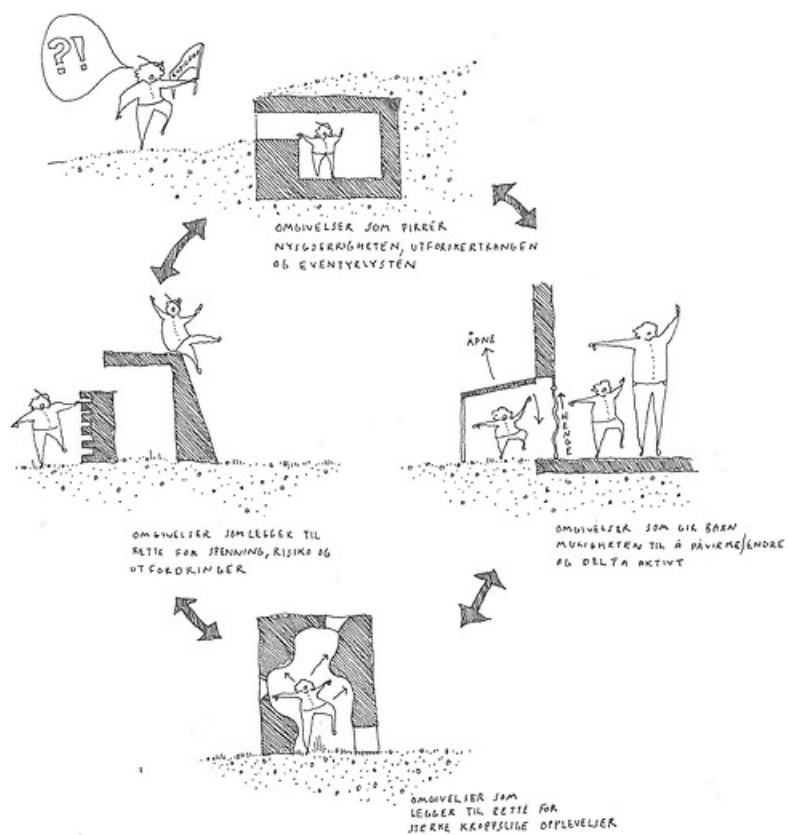

Vegger i landskapet

Jeg har nå gått bort fra den knukkede sammenhengende veggen, da jeg mener dette i mindre grad legger opp til en fri bevegelse og en følelse om at landskapet flyter gjennom bygningskroppen. Samtidig føler jeg den sammenhengende veggen skapte for definerte og lukkede rom, som i alt for stor grad distanserte brukerne fra naturen og det eksteriøre. Nå undersøker jeg hvordan vegger eller varme kjerner kan plasseres i landskapet innenfor parselstrukturen jeg har jobbet med.

De store linjene | en opprydding

Etter mange undersøkelser og mye arbeid er det på tide å ta et skritt tilbake for å se på helheten. Det første som slår meg er at problemstillingen framstår svært resultatorientert, og gir inntrykk av at jeg utelukkende jakter arkitektoniske grep som skal forbedre og utvikle småbarns ferdigheter. Problemstillingen setter altså i liten grad barnas behov, ønsker og drømmer i fokus, og uttrykker derfor det diametralt motsatt av mine egentlige intensjoner og visjoner.

Jeg har derfor omformulert problemstillingen slik at den i større grad er i tråd med og uttrykker de verdiene som ligger til grunn for oppgaven:

Det er mer nødvendig enn noen gang å finne arkitektoniske løsninger som sikrer en læringsarena for småbarn der lek, spenning, moro og livsglede står i sentrum! Dagstilbudet for småbarn skal ivareta barndommens egenverdi og legge til rette for læring som foregår på barnas og barndommens premisser. Den omformulerte problemstillingen er dermed slik:

Så hvordan kan våre fysiske omgivelser utformes for å stimulere til læring gjennom lek og fysisk utfoldelse?

På en side handler denne problemstillingen om hva man tilbyr. På den andre siden handler det om hvordan man utformer tilbudet så det engasjerer, inspirer og pirrer, slik at det faktisk brukes. For å spisse problemstillingen har jeg gjort et valg og ønsker gjennom min diplomoppgave å:

1. skape omgivelser som pirrer nysgjerrigheten, utforskertrangen og eventyrlysten.
2. skape omgivelser som gir barna muligheten til å oppleve spenning, risiko og utfordringer.
3. skape omgivelser som gir barna muligheten til å aktivt forme, endre og påvirke sine omgivelser.
4. skape omgivelser som gir sterke kroppslige opplevelser.

De store grepene

Jeg har sett på de store linjene i prosjektet for å se om de arkitektoniske grepene henger sammen med problemstillingen og intensjonene. Her er de hovedgrepene jeg har gjort og hvordan de relaterer seg til intensjonene:

1. Program

a. Sambruk mellom Lindern parsellhage og aktivitetshagen

- sambruket åpner aktivitetshagen opp og muliggjør nye sosiale relasjoner for barna; det være seg andre voksne, barn fra andre barnehager | skoler eller barn av andre brukere.
- Lindern parsellhage har medlemmer som sitter på mye kompetanse innenfor dyrking, som aktivitetshagen og barna kan dra nytte av.
- sambruket sikrer rikelig tilgang til dyrket mark som utvilsomt er et svært godt og viktig pedagogisk tilbud.
- den dyrkede marken legger til rette for en opplevelsesmessig og sanselig rikdom. Sambruket gir mulighet for et større mangfold og rikhet i planter og vekster enn en egen parsell ville gitt.

2. Plan | struktur | organisering

a. Utvisking av skillet mellom ute og inne

Ved å legge lekeområdene i halvklimaliserte soner | hager oppnår man en større bevegelses-, handlings- og opplevelsesfrihet for barna. At lekeområdene inne og ute vanligvis er plassert i ulike "renhetssoner" gjør at de ofte er svært adskilte områder. Vanligvis byr også overgangen mellom lekeområdene inne og ute på store utfordringer, spesielt for barn, da omkledding | påkledning | avkledning både er tidkrevende og vanskelig, og dermed barrieredskapende. De to lekeverdnene "inneverden" og "uteverden" er derfor svært adskilte, og kan derfor sjeldent oppleves som en helhet.

b. Samspill mellom bygning og terreng | landskap

Ved å viske ut skille mellom inne og ute, er det mer naturlig å se på spillet mellom bygningen og landskapet og hvordan man kan skape spennende koblinger og bevegelsesmuligheter.

c. En spredning av lekeområdene, der mulighetene *mellom* aktivitetssone er like viktig.

I stedet for å utelukkende fokusere på aktivitetssonene som inspirator og generator for lek og utfoldelse, prøver jeg gjennom en spredning av funksjonene å gjøre mellomrommet og bevegelsen mellom aktivitetene til en likeverdig opplevelse. Ved å skape spennende bevegelsesmuligheter med en rikdom i romlige sekvenser og opplevelsesmuligheter, kan en ferd gjennom tomten være et eventyr i seg selv.

d. Parsellstrukturen

Parselltankegangen har en symbolsk betydning, der de ulike funksjonsparsellene uttrykker noe levende som vokser og gror. Dette betyr at barna, de ansatte og andre brukere skal, som med en parsell for dyrking, ha muligheten til å påvirke og endre parsellen etter eget ønske og behov.

100 posts!

Da har jeg passert 100 blogginnlegg, men arbeidet stopper ikke her. Snarere tvert imot; det er nå det starter!

Hva betyr åkerlappene?

Jeg jobber med et system der hele området struktureres som åkerlapper. Men hva betyr det og hva oppnår jeg ved å gjøre det?

- for det første mener jeg man gjennom å strukturere hele området, ikke bare parsellhagen etter et åkerlappsystem, gir området en tydelig helhet, der strukturen binder de ulike delprogrammene på tomten sammen.

- ved å strukturere landskap og bygningsmasse etter det samme prinsippet viskes grensen mellom landskap | natur og bygning sammen- man oppnår en glidende overgang, der landskap og bygning forstås som et større sammenhengende landskap.

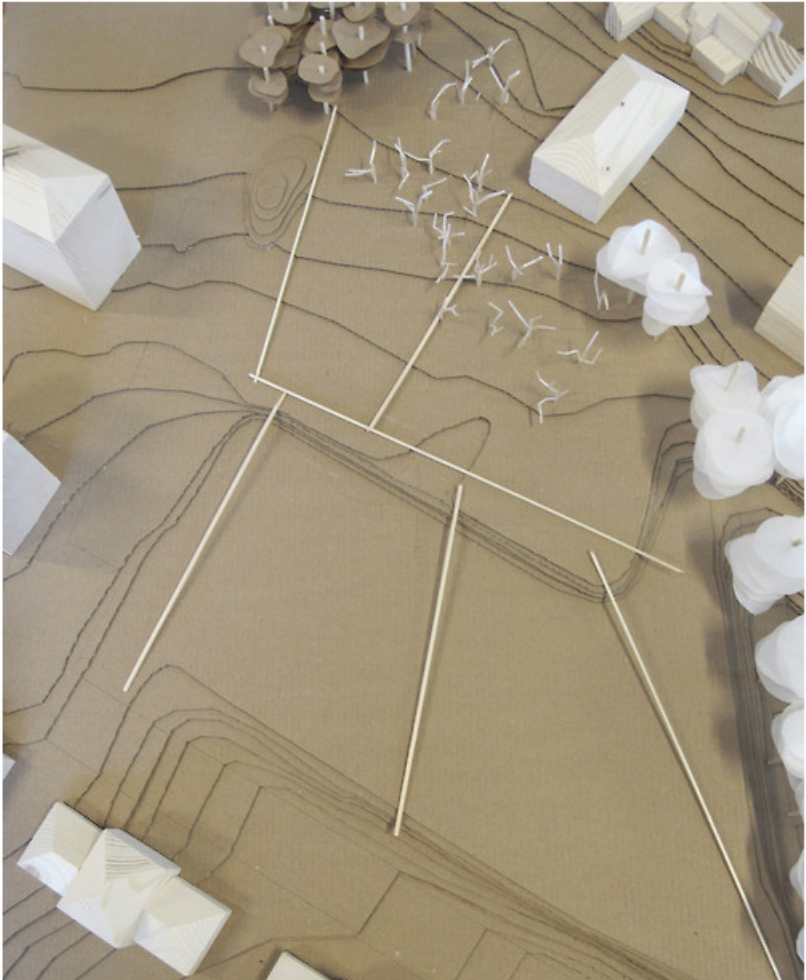
- man oppnår et lappeteppe av romlige situasjoner, der man innenfor et relativt rigid system kan oppnå et mangfold av situasjoner, sekvenser, overganger og dermed en stor opplevelselsesrikdom. Det tydelige systemet gjør det likevel enkelt å orientere seg.

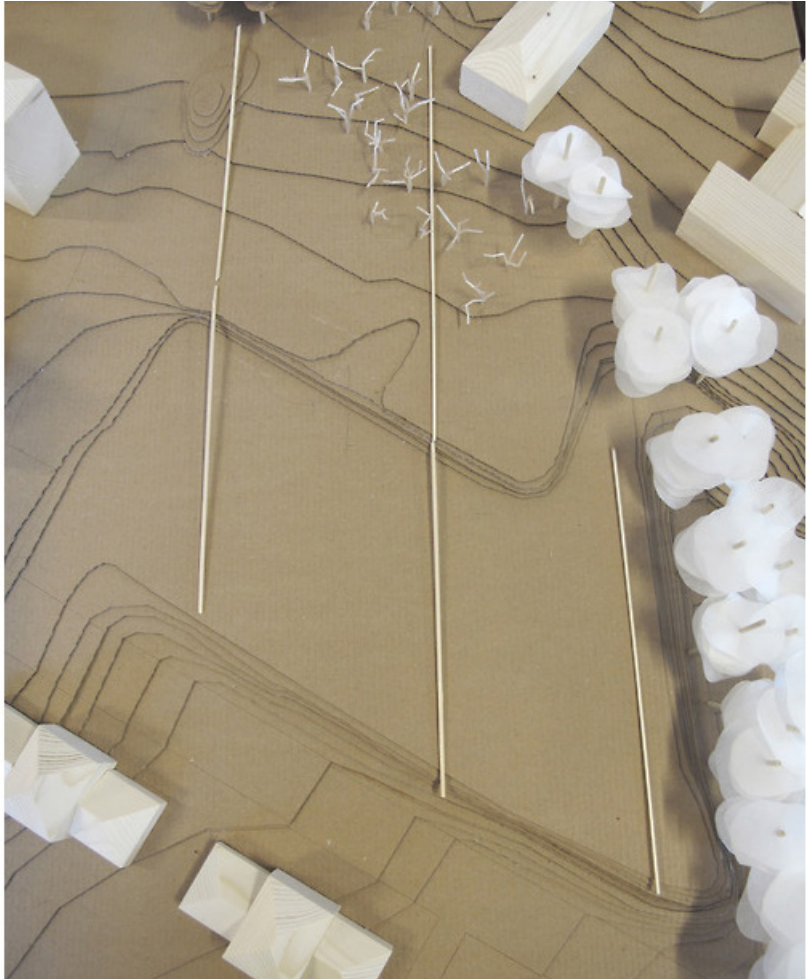
- Bygningsmassen og rommene brytes ned i mindre soner og områder som tar hensyn til barnas skala og størrelse. Området oppfattes som en helhet sammensatt av en serie mindre, men sammenhengende rom.

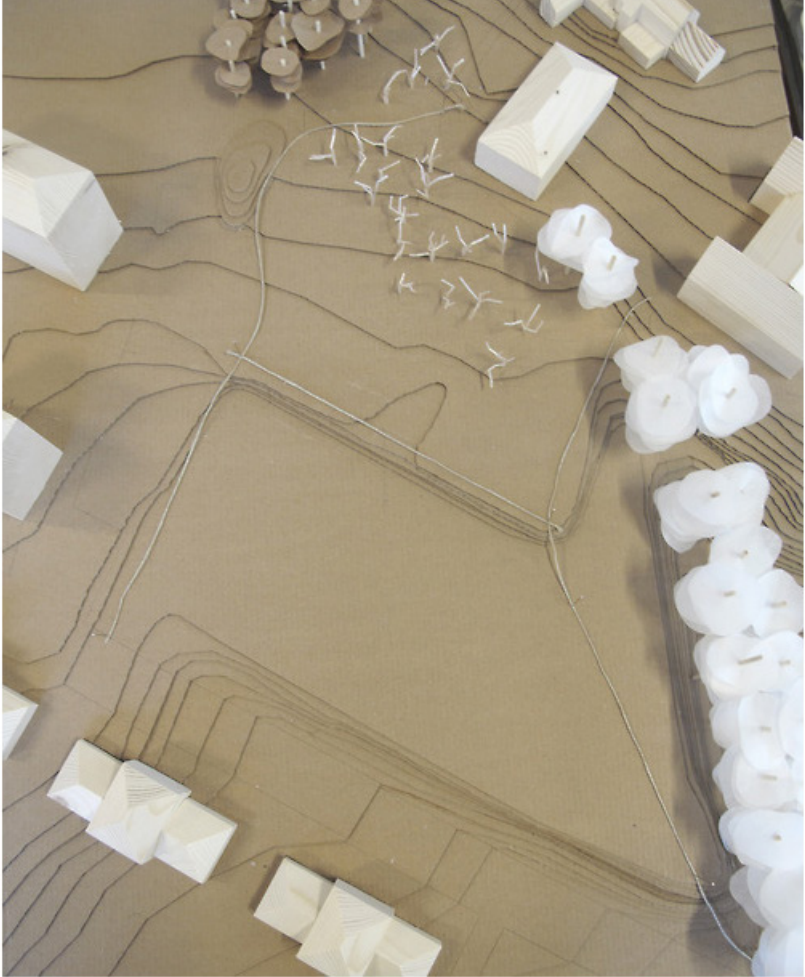
- parsellstrukturen strukturerer ikke bare området rent romlig, men kan også fungere som en eierskapsstruktur, der ulike parseller "tilhører" ulike personer og/eller grupper. Barna i de ulike avdelingen kan dermed føle et eierskap til utvalgte parseller.

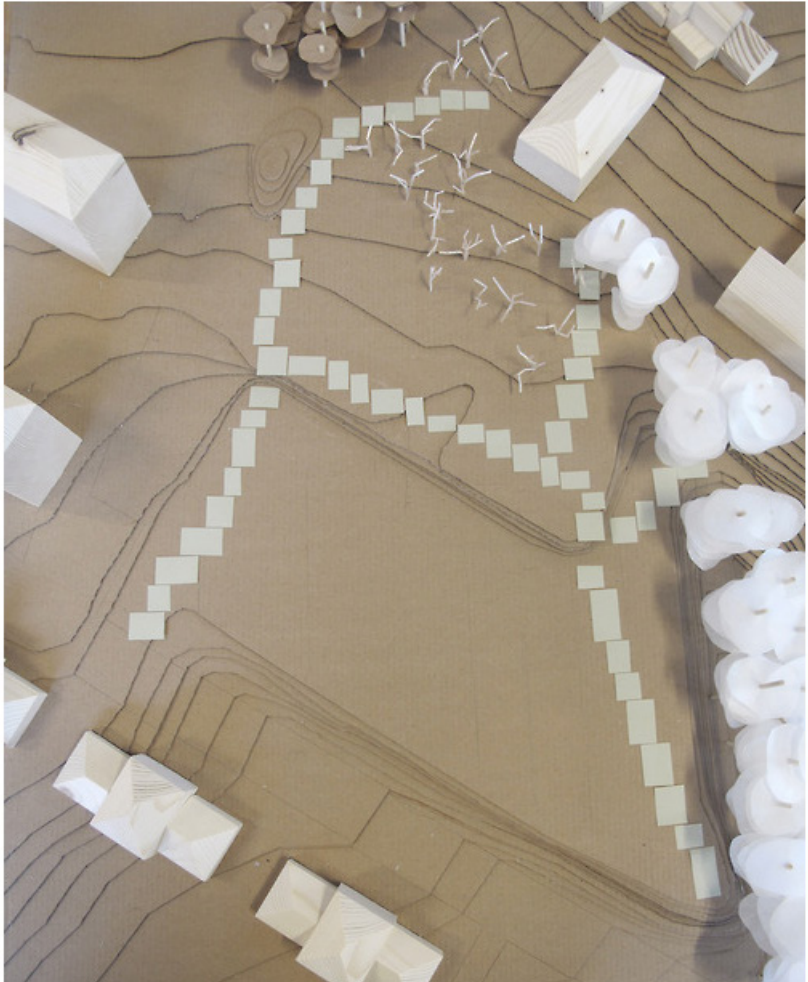
- parsellstrukturen har også en metaforisk og poetisk dimensjon. Parseller representerer noe levende og er et sted for liv og vekst; et jordstykke i endring. Det er derfor interessant å se på bygningen som en serie dynamisk jordstykker, som blir gjort levende og evigforandrende gjennom barna og brukernes interaksjon med dem. Bygningsparsellene er dermed ikke rigide, men bør kunne endres og påvirkes.

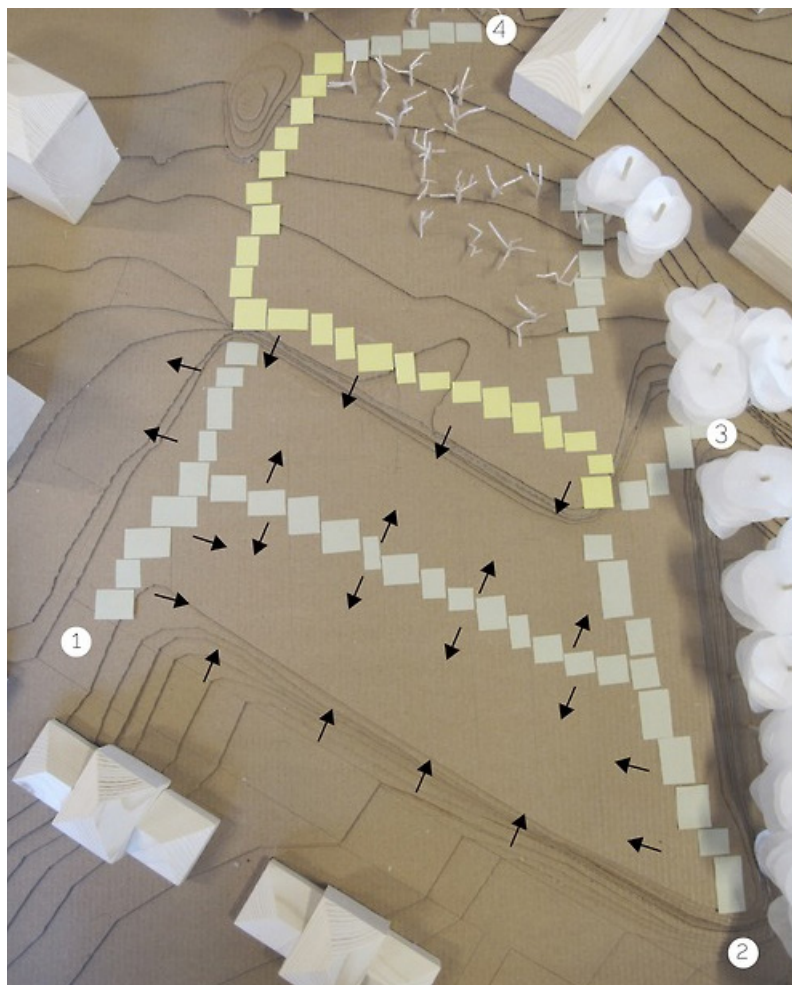
mar 6 '14

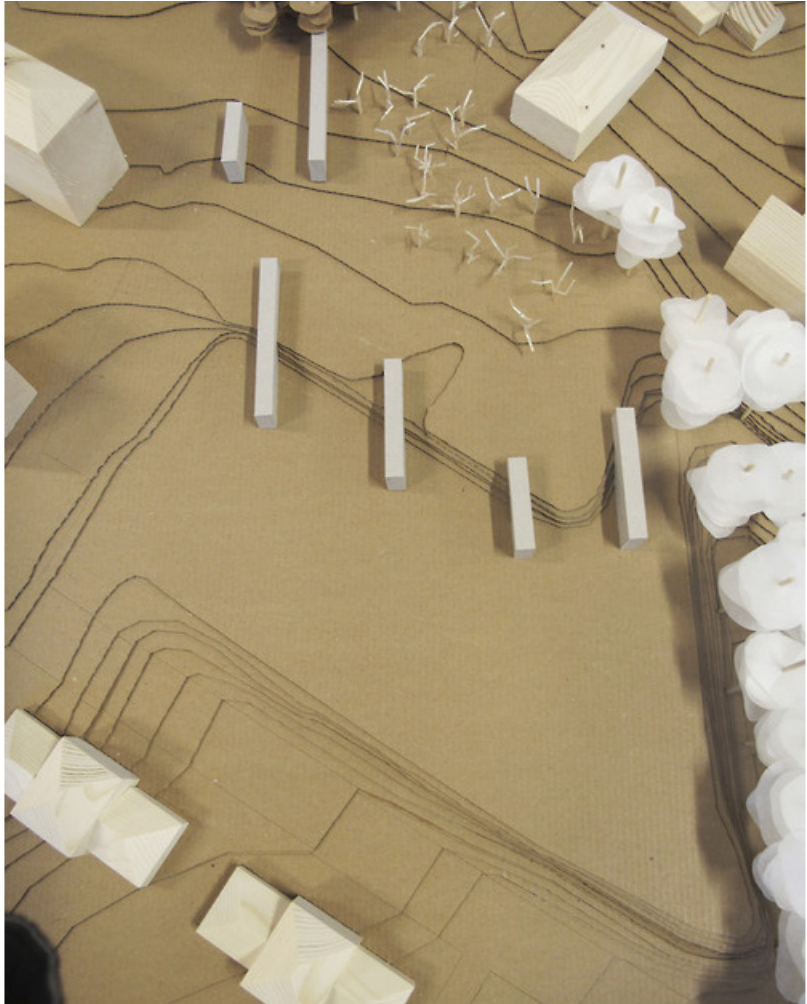

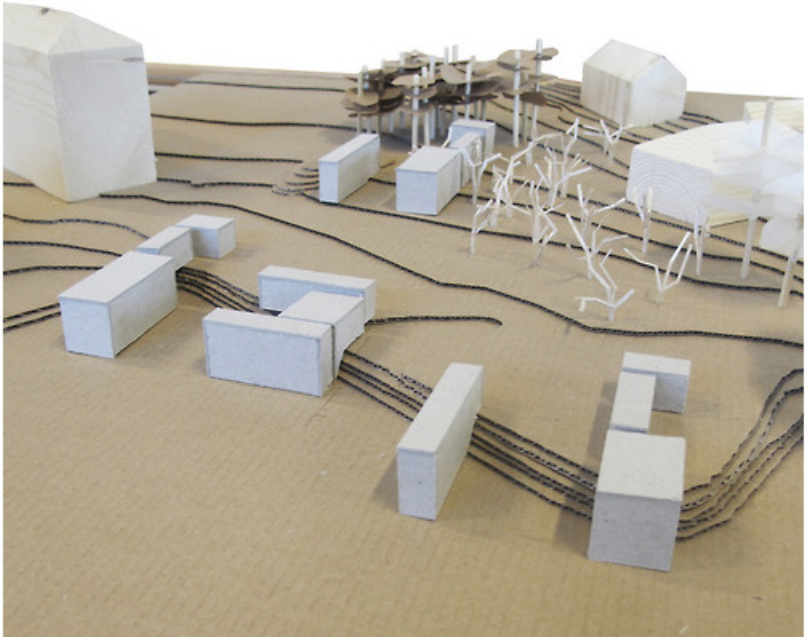
Bevegelse gjennom området

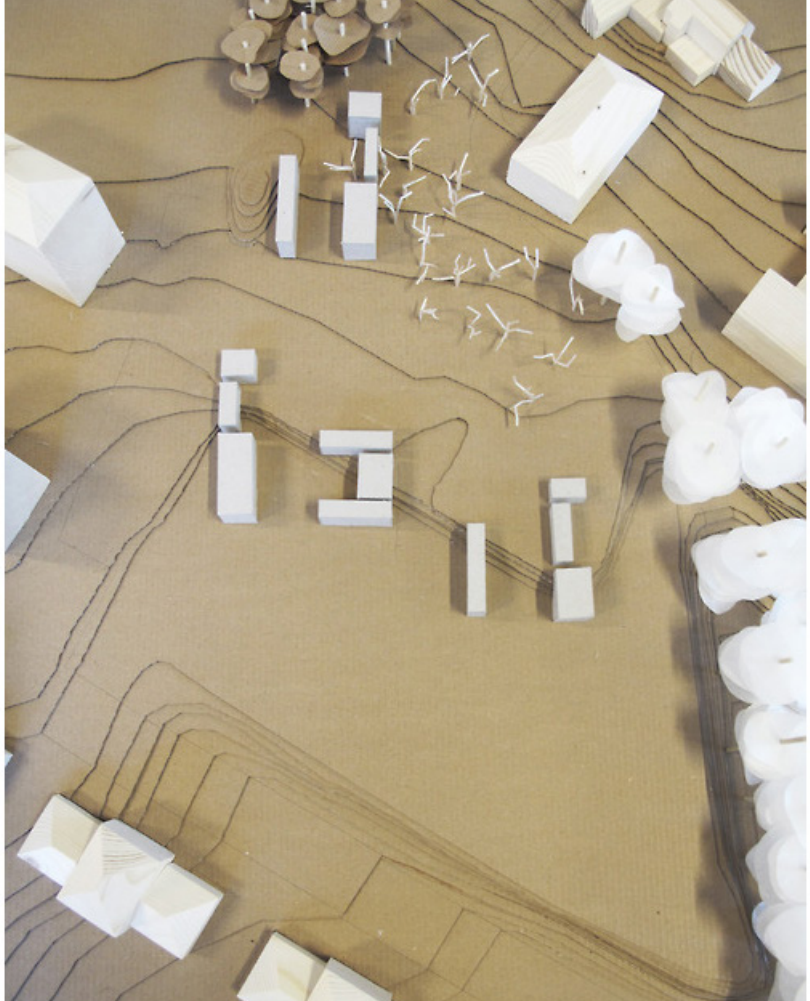
Jeg gjennomførte noen raske skissundersøkelser med bevegelse som tema. Det viktigste jeg fant ut var:

- tomten har fire adkomstpunkter det vil være naturlig å koble opp mot et bevegelsesystem.
- det bør være et stisystem som går gjennom området, for å gjøre de ulike områdene og funksjonene allment tilgjengelig og universelt utformet.
- bevegelsessystemet bør representere en overgang fra den målorienterte og effektive bysirkulasjonen.

Bilde fem viser det systemet jeg legger opp til, der pilen idikerer hvordan stiene distribuerer folk til de ulike parsellene. De gule stiene viser de som ligger i tilknytning til byggene til aktivitetshagen.

Linjer i landskapet

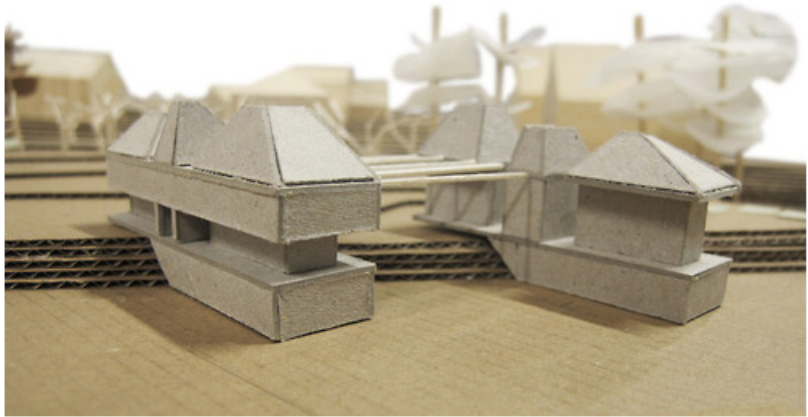
Det er mange måter å strukturere programmet og rommene på selv innenfor tanken om en parsellstruktur. I disse forsøkene har jeg sett på hvordan lukkede kjerner med toaletter, stellerom, støttefunksjoner, administrasjon og personalrom kan danne linjer i landskapet, som følger retningen på parsellene. Tanken var at det i mellomrommene mellom kjernene kunne være halvklimaliserte, aktive områder. Som modellene viser, var mellomrommene tenkt som svært transparente både visuelt og bevegelsesmessig.

Jeg syntes derimot at det ble noe ekstremt, med de store gjennomgående rommene mellom skivene og følte det manglet en romlig mellomting mellom de svært små, intime, lukkede og passive områdene og de helt åpne, store og aktive områdene. De to nederste bildene viser hvordan man ved å bryte opp de langstrakte veggene kan skape soner i mellom dem, som dermed skaper den etterlengtede romlige mellomsonen.

mar 6 '14

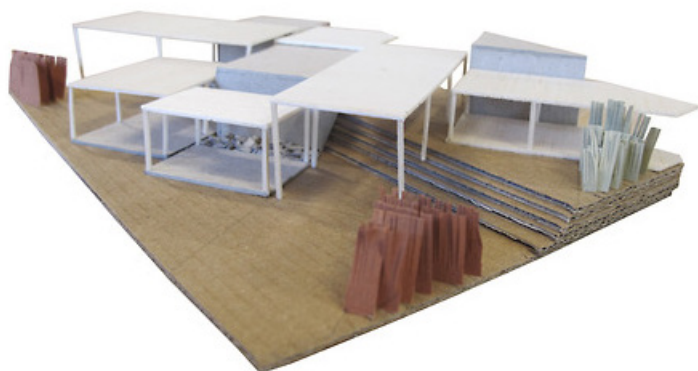

Utforming av skivene

Jeg har sett nærmere på hvordan skivene kan formes, og da hatt et spesielt fokus på takformer og hvorvidt den skal framstå som en langstrakt skive, oppbrutt vegg eller frittstående volum.

Et gjennomgående grep er en bevegelsesakse på utsiden av volumene som kan skape en interessant bevegelse ut fra skrenten. Denne bevegelsesaksen har i tillegg en visuell kobling mot de aktive rommene i mellomrommet. Selvom denne bevegelsen er interessant, gir det mye bevegelsesareal og en "dead end".

mar 7 '14

Åkerlapper definert av både gulv og tak

Jeg har undersøkt muligheten for å tenke hver parsell som en separat og individuell konstruksjon som sammen skaper et sammenhengende taklandskap. Tanken var å bryte strukturen ned i mindre soner som ivaretar barnas skala. Den lette takkonstruksjonen skaper en skog av søyler og definerer soner med ulike kvaliteter, funksjoner, lysforhold og opplevelsesmuligheten. Konstruksjonen var også ment å tydeliggjøre ønsket om en levende og evigendrende struktur, der man ved behov kunne legge til eller fjerne åkerlapper. Åkerlappene kan dermed sees på som en form for modul.

Konseptet byr derimot på enkelte utfordringer;

- hvordan skal takene danne en samlet klimaskjerm? Ved å bryte konstruksjonen opp i en serie individuelle og separate konstruksjoner, kan det potensielt bli både dyrt, upraktisk og komplisert å knytte det sammen. Dersom løsningen er komplisert, vil det ihvertfall ikke fungere i tråd med ønsket om en endrende struktur, da man rett og slett vil vegre seg for å legge til nye åkerlapper til systemet.

- at konstruksjonen **følger** åkerlappene skaper en barriere og overtydelig overgang mellom de ulike sonene, og da spesielt i overgangen mellom inne og ute. Ved å lage en lett klimaskjerm som kolliderer | opererer utenfor systemet forsterker man inntrykk av et åkerlappsystem som går uavbrutt gjennom området.

mar 7 '14

Taklandskapet | konstruksjonssystemer

Som nevnt byr oppbyggingen av bygget i en serie individuelle tak på en konstruktiv utfordring. Jeg har derfor sett på ulike måter å tenke takkonstruksjonen på:

Bilde 1: Viser en form for bypass-konstruksjon der bjelkene er gjennomgående å kobler de ulike parsellene sammen.

Bilde 2: Viser en konstruksjon der halvvegger stiver av hver av takkonstruksjonene, og samtidig danner svært definerte rom innenfor hver parsell. Veggene går derimot ikke helt ned til gulvet, men stopper i en høyde som gjør at barn kan både se og bevege seg under dem.

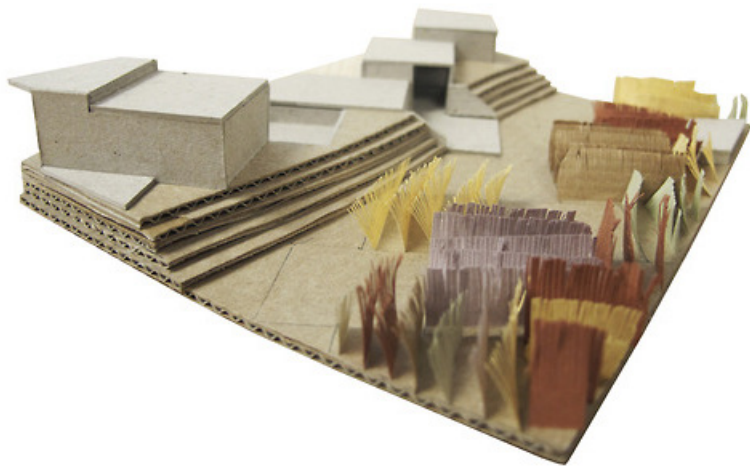
Bilde 3: Viser en konstruksjon der en av sidene har en massiv vegg. Når flere settes sammen, kan et stort mangfold av rom oppstå.

Utsnitt grindverks-konstruksjon

Den tradisjonelle vestlands-konstruksjonen grindverk, skaper gjennom skråavstivere i alle hjørnene en takkonstruksjon som er åpen i alle retninger. Jeg har i denne undersøkelsen sett på hvordan en slik konstruksjon kan utformes.

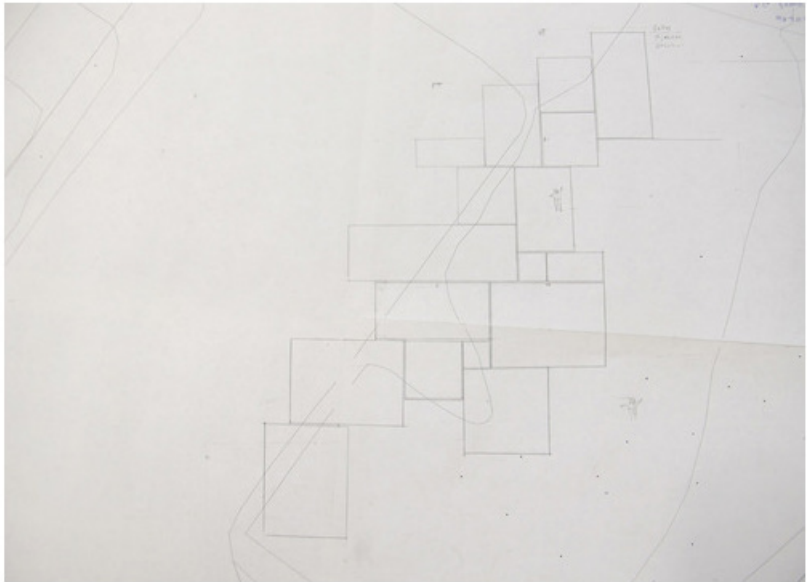
mar 7 '14

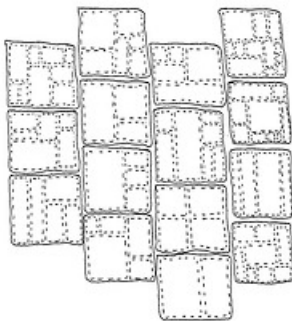
Parseller med en kobling til jorden

Etter å ha undersøkt en løsning med individuelle takkonstruksjoner, slo det meg etterhvert at denne tankegangen fjernet fokuset vekk fra parsellene, som etter min mening har en tilknytning og nærhet til jorden og bakken. Det slo meg også at konseptet la opp til en overdreven variasjon, der **både** bakken og taket, altså de to horisontale flatene, skulle endre seg fortløpende gjennom prosjektet.

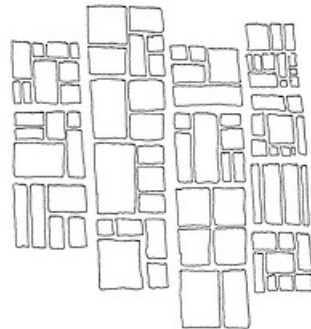
Jeg har derfor sett nærmere på hvordan hver parsell kan knyttes nærmere opp mot en opplevelse av bakken og landskapet. I dette forslaget er tomten delt inn i 25 kvadratmeters parseller med en halv forskyvning i forhold til hverandre. Tanken er at man i større grad jobber med bakken og landskapet ved å grave seg ned eller inn i det, eller vokser opp fra det. Alt av massive konstruksjoner er tenkt som jordvegger, med jord hentet fra stedet eller lokalt. Dette forslaget er tenkt med en enkel, lett og sammenhengende klimaskjerm som **ikke** følger parsellstrukturen.

DET LEVENDE | FLEKSIBEL | ENDERBAR

DET RIGIDE | FATTE | OVERDESIGNERE

——— ARKITEKT
- - - - - BÅNERE

Endring i planen!

Jeg har i de siste dagene jobbet med å tegne ut prosjektet, men har stadig støtt på nye utfordringer. Som det øverste bildet viser, var jeg i ferd med å bevege meg i retningen av en svært komplisert plan. Jeg valgte derimot å stoppe opp, da følgende slo meg:

1: Planen virker svært formal og konseptuell og er lite knyttet opp mot programmet. Det virker med andre ord mer som en komposisjonsøvelse enn en fungerende plan.

2. Oppdelingen er for finkornet! Ved å dele aktivitetshagen opp i såpass mange og små deler, er det stor fare for at det framstår overdesignet, gjennomplanlagt og rigid. Dette vil være fullstendig i konflikt med intensjonen om å skape et tilbud der barna og andre brukere **både føler og har muligheten til å påvirke sine omgivelser.**

3. En såpass finkornet oppdeling virker upraktisk.

4. Planen og oppdelingen mangler en struktur! Jeg mener det vil være mer fornuftig å finne et tydeligere system som samtidig gir rom for variasjon og rikdom. Det kan være en ide å finne en byggekloss eller en parsellstrørrørelse som går igjen, snarere enn å benytte seg av fem, seks eller syv forskjellige. Som den nederste skissen viser, kan man oppnå den samme rikdommen innenfor et betydelig mer satt system. **Forskjellen er at brukerne snarere enn arkitekten gir stedet rikdom, variasjon og mangfold.** Jeg mener derfor det vil være fornuftig å se på aktivitetshagen som en byplan, der jeg setter noen spilleregler for de fysiske omgivelsene brukerne selv skal skape.

① buffersone ② parsell ③ fellesfunksjoner ④ bevegelse

En ny planstruktur

Etter å ha delt opp tomten i et ortogonalt grid bestående av parseller på 5 x 5 meter, er det tydelig at denne strukturen blir for rigid. Den er absolutt den mest arealeffektive, men mangler en tydelig og god sirkulasjon. Enda viktigere er det at den framstår lite innbydende, nærmest fabrikk og storskala produksjonsmessig. Det er viktig at strukturen også tar opp i seg ønsket om å skape et offentlig rom der folk trives - et system som legger til rette for gode opplevelser.

Etter en samtale med John og Joachim har jeg bestemt meg for å undersøke muligheten for en mer organisk oppdeling, der tomten deles inn i større og formalt friere soner. Innenfor disse vil igjen de ortogonale åkerlappene være plassert. Det er flere fordeler med denne strukturen:

1. Skaper mindre soner

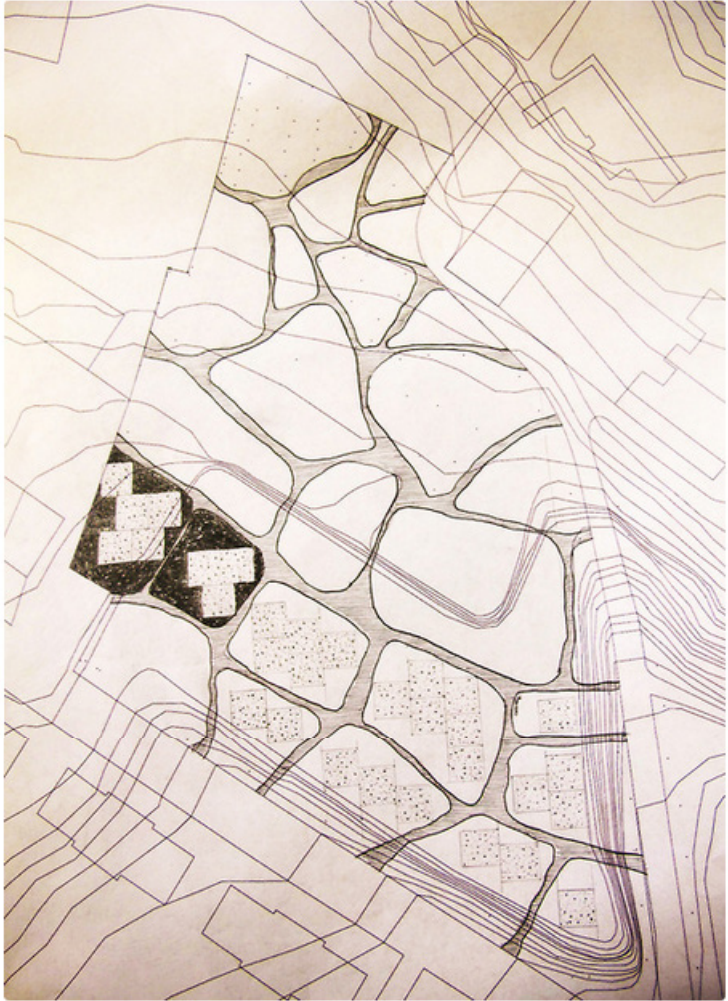
Området deles inn i mindre soner og gis dermed et tydeligere hierarki. Soneinndelingen skaper også en sosial struktur der hver åkerlapp-eier føler en sosial tilhørighet til andre innenfor den samme sonen. Hierarkiet på tomten vil dermed være noe slik:

1. tomten
2. sonen
3. parsell | åkerlapp

2. bevegelse

Ved å dele tomten inn i større soner, kan man legge til rette for bevegelse i mellomrommet mellom dem. Mellomrommet mellom åkerlappene og randkanten av sonene kan utformes som sosiale områder, eller vegetasjonbelter som danner en buffer mot bevegelseaksene. Dette gjør det enklere å se for seg bevegelse gjennom området, da folk slipper å føle at de bokstavelig talt trækker i andres salat.

De organiske formene danner også en friere og mer organisk bevegelse på området, som potensielt vekker mer interesse og spenning hos barna. Bevegelsessystemet representerer også en markant forskjell fra den i byen, og understreker dermed stedets rekreative og rurale preg.

Planutkast organiske soner

Den første gjennomtegningen av situasjonsgrepet avslørte et potensiale, men også flere svakheter som må bearbeides;

1. Det er alt for mange innganger til området. (hele 17 stykker) Flere av dem er direkte unødvendige og ender opp på steder man ikke kan forvente at folk verken kommer fra eller skal.

2. Det er ikke noe hierarki i inngangene. Det kan være fornuftig å gjøre de allerde nevnte hovedadkomstene tydeligere i planen

3. Det er alt for mange og små soner- de fleste har kun plass til en, to eller tre parseller av 25 kvadratmeter.

4. Forslaget viser et totalt areal på snaue 800 kvadratmeter dyrket mark, noe som er **mindre** enn det de har per nå, men spredt utover en **tre ganger så stort areal!**

5. Størrelsen på sonene, den organiske formen og tvangstrøyen at alle parsellene skal være 25 kvadratmeter gjør at det innenfor hver sone går bort svært mye areal til buffersone. Det vil være nødvendig å kna strukturen slik at arealeffektiviteten går opp. Jeg tror dette kan gjøres ved å gjøre sonene større, minke sirkulasjonsarealet og antallet stier, samt å potensielt se på parsellene og hvorvidt de kan være i ulike størrelser.

Det er igjen et spørsmål om hvor mye arkitekten skal planlegge. Kan det også være en ide å sette enklere regler, som gjør at parsellene innenfor sonene ikke styres av meg som arkitekt, men blir til gjennom brukernes behov?

Rikdom i arkitektens fravær

Tanken om at området og aktivitetshagen kan få sitt eget liv gjennom brukernes påvirkning, interaksjon og endring av strukturen begynner for alvor å bli et viktig tema i oppgaven. Det er utrolig inspirerende å se hvordan enkelte samfunn vokser fram med en rikdom, estetikk og fantasi, helt uten arkitekters påvirkning. Bildet viser en vertikal slum i Caracas, der fattige i byen har okkupert et uferdig høybygg og gjort det til sitt eget og skapt sine hjem og butikker innenfor byggets rigide konstruksjonssystem.

Slummen viser hvordan et strengt system, tegnet og designet av arkitekter, gir okupantene klare spilleregler, men samtidig stor frihet til å utforme sin "parsell" eller tomt. Spennende!

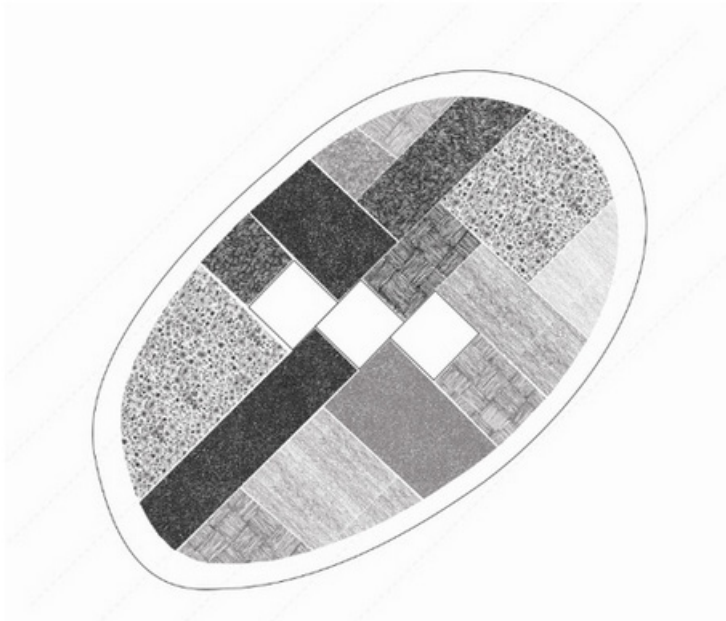

Tokyo | den levende byen

Tokyo er kjent for å ha en svært levende og dynamisk karakter, og er for alvor en by som opplever enorme og hyppige endringer innenfor den satte gatestrukturen. Denne filmen er fra venezia-biennalen og viser hvordan byen endrer seg over tid. Helt sykt!

Jeg mener det ville vært en kvalitet om aktivitetshagen og parsellhagen hadde noe av den samme karakteren, der brukerne føler en frihet til å gjøre endringer etter sine egne behov og ønsker.

System og strukturering av sonene

Bildet viser den nye strukturen jeg foreslår, der større organiske soner danner ulike opplevelses- og funksjonsområder. Dette er reglene jeg opererer med:

1. Det vil være en avstand fra ytterkanten av sonen til der dyrkingen eller andre funksjoner kan legges. Hvor stor denne avstanden er må jeg undersøke nærmere.
2. Fellesfunksjoner og bygg følger retningen på de gamle åkerlappene og alleene.
3. Innenfor dette systemet har brukerne full frihet til å dyrke fram sine egne egne åkerlapper- de kan selv bestemme form, størrelse osv. Bygningene / fellesfunksjonenes vil derimot skape en retning det vil være naturlig å følge i utparselleringen.

Begrepsavklaring

Jeg ser at jeg i løpet av prosessen har brukt **parseller** og **åkerlapper** om hverandre. Jeg vil derfor, både for min egen del og andre, forklare hva jeg legger i de ulike begrepene:

Åkerlapper er større områder | soner bestående av flere parseller.

Oppdeling av tomten i åkerlapper

Hovedtanken er å dele tomten inn i ulike åkerlapper med ulike funksjoner. Det er hovedtyper av åkerlapper;

1. Dyrking
2. Aktivitetshagen
3. Lek | rekreasjon

Et nettverk av stier åpner området opp for besøkende og deler området inn i ulike større åkerlapper. Grovt sett ligger dyrkings-åkerene i sørvest, aktivitetshage-åkerene i senter og nord, og rekreasjon og lekeåkerene i øst.

Bildene viser fire ulike alternativer.

Tilbakemelding og selvransakelse etter midtsemester

Først og fremst vil jeg uttrykke en personlig skuffelse over egen innsatt i forbindelse med midtsemesteren, da jeg på langt nær hadde et så ferdig uttegnet, gjennomarbeidet eller godt prosjekt som jeg hadde målsetning om. På mange måter ble midtsemesteren er "reality check" som avdekket store svakheter i prosjektet. Her er de viktigste tilbakemekdingene;

1. Prosjektet hadde en gjennomgående utydelighet i sin intensjon og målsetning og hva den bidrar med rent arkitekturfaglig. Det vil være avgjørende å avklare hvorvidt jeg ønsker å undersøke hvordan utformingen av våre fysiske omgivelser kan stimulere barn, eller om jeg jobber med et prosjekt som viser hvordan barnehager kan løses innenfor bykjernen. Slik som den er presentert nå, vaker den et sted midt i mellom og svarer ikke spesielt godt på noen av problemstillingene.
2. Prosjektet tar i liten grad opp i seg et par avgjørende praktiske aspekter. Dette er da spesielt knyttet til friheten strukturen gir barna. Prosektet mangler rett og slett noen klare fysiske avgrensninger som forhindrer barna i å forsvinne. Samtidig legger jeg opp til en serie spennende smårom og hjemmesteder i buffersonene rundt åkerlappene, som sammen med den store friheten gir utfordringer i forhold til oversikt og kontroll for de ansatte.

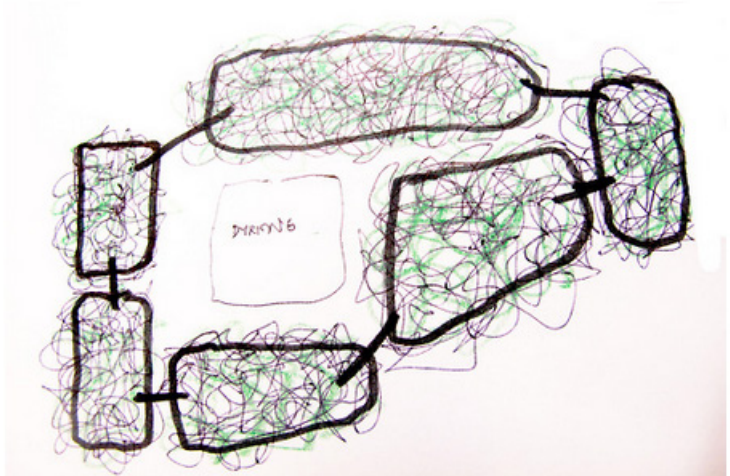
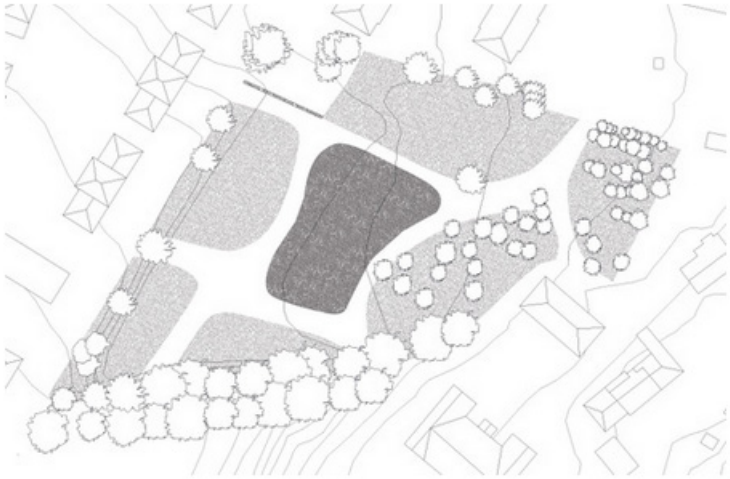
3. Løsningen viste ikke tydelig hvor man ankommer og leverer ungene

4. Utydelig strukturering. Sammensmeltingen mellom de to hovedprogrammene - parsellhage og aktivitetshage, skapte en utydelighet i hvilke området de ulike deltilbudene benytte seg av eller har tilgang til. Det hele virker veldig utflytende og uklart rent strukturelt.

5. Det formale og konseptuelle har tatt overhånd og blitt mer begrensende enn frigjørende. At hele området skal struktureres etter parseller gjør området svært rigid, satt og låst. Det er heller ikke tydelig hva jeg oppnår ved å benytte meg av den historiske strukturingsaksen for åkerlappene. Den kunne vel vært en hvilken som helst annen retning?

Egne vurderinger i etterkant:

Det slår meg at jeg har få gode argumenter for å utvide parsellhagen til 2000 kvadratmeter. At den en gang har vært så stor, er i seg selv ingen overbevisende grunn. At parsellhagen og dyrking har klare pedagogiske fordeler i forbindelse med barnehagen er udiskutabelt, men hvorvidt 2000 kvadratmeter er nødvendig er detso mer usikkert. Når jeg i tillegg ønsker å åpne området opp og gjøre det mer attraktivt og spennende er jeg usikker på hvor godt grep det er å utforme **hele** det offentlige rommet som en parsellhage, som egentlig er like begrensende i bruken som en idrettsbane, om mulig enda mer!

Revurdering | oppdatering av konsept og grep

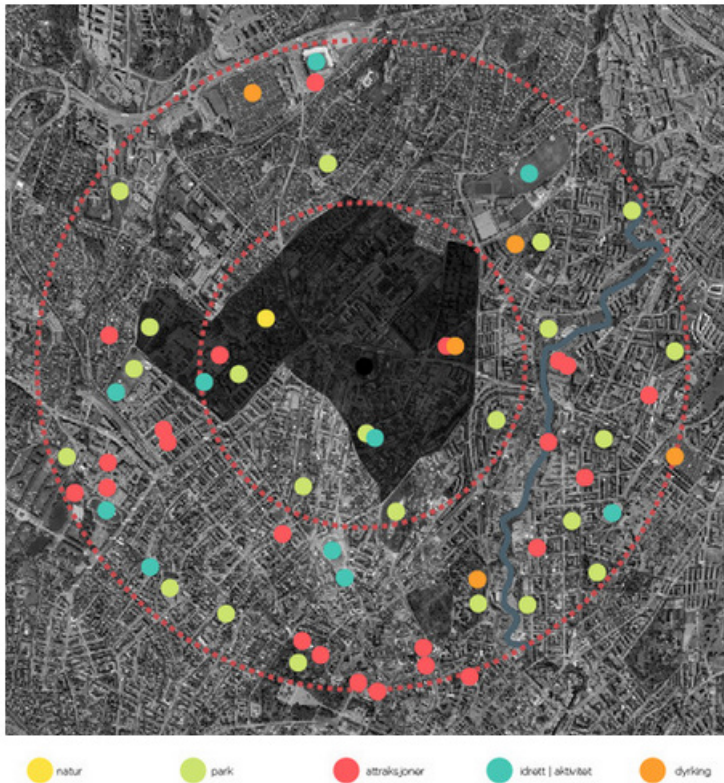
Etter midtsemester har jeg gått etter prosjektet i sømmene og kommet opp med et nytt grep. Den største utviklingen er at jeg har bestemt meg for å holde på parsellhagens nåværende størrelse på 950 kvadratmeter, men å beholde det totale offentlig arealet, inkludert parsellhagene, på 3000 kvadratmeter. Jeg mener det vil være overdrevent å mer enn doble det dyrkbare arealet. Å sette av en større andel av tomten til mindre spesifikke funksjoner vil være med å gjøre det mer attraktivt og allsidig. Samtidig vil terskelen for å entre området og benytte seg av tilbudene bli mindre, dersom man i større grad begrenser funksjoner som bringer med seg ett såpass sterkt eierskap.

Videre har jeg innsett av tomtens "inderfilet" og mest spennende områder for barn alle ligger i randsonen, der krattet, den lille toppen, det utfordrende og endrende terrenget, frukthagen, alleen og lindskogen ligger. Jeg ønsker derfor å plassere aktivitetshagen i hele randsonen av tomten, som en sekvens av åkerlapper | soner med ulike kvaliteter, karakter, tilbud og funksjoner. Hver åkerlapp vil være individuelt inngjerdet, men koblet sammen gjennom tunneller, broer eller andre lekende elementer slik at barna kan oppleve hele tilbudet som en helhet.

mar 18 '14

Nytt planutkast. Testet. Prøvd. Forkastet.

Attraksjoner for barn i nærområdet

Jeg sliter i disse dager med programmeringen og struktureringen av tomten. Skal tomten utformes som ett stort kveldsåpent tilbud for barn der dyrking inngår som en del av tilbudet, eller skal det være en todelt struktur, der parsellhagene og aktivitetshagen er separate? Eller skal tomten utformes som en offentlig park der et mangfold av funksjoner, deriblant en aktivitetshage for barn legges?

Som et ledd i å forstå tomtens kontekst bedre har jeg undersøkt hvilke tilbud for barn som allerede finnes i området. Jeg mener at det uansett er en styrke at aktivitetshagen tilbyr noe som ikke allerede finnes. Bildet viser hvilke attraksjoner som finnes innenfor en radius på to kilometer i luftlinje fra tomten (Ytre rød linje er to kilometer. Indre rød linje er en kilometer) Det mørke feltet viser Lindern delbydel.

Undersøkelsen gir noen interessant funn:

1. Det er reelt få attraksjoner og tilbud innenfor Lindern bydel, selvom området er sentrumsnært.
2. Det er relativt få tilbud innenfor en radius av en kilometer fra tomten.
3. Det er relativt få tilbud i umiddelbar nærhet nord for tomten

Undersøkelsen tydeliggjør Linderns store utfordring med å skape gode offentlige tilbud. Områdets plassering i den nordlige periferien av oslos indre bykjerne gjør at få attraksjoner legges hit. Nærheten til sterke aktivitets- og handelssentre som Majorstuen, Grünerløkka og Bislett gjør også at menneske- og kapitalmassen dras vekk fra området, og svekker områdets interesse og konkurransekraft. De mange offentlige institusjonene i området, som Lovisenberg diakonale sykehus, Ullevål universitetssykehus, Norges veterinærhøgskole og NRK marienlyst tar i tillegg opp mye areal uten å bidra med sosiale tilbud i det offentlige rommet.

På den andre siden viser undersøkelsen at tomten sentrumsnære beliggenhet gir relativt enkel tilgang til et hav av interessante tilbud for barn, inkludert store åpne parker, idrettsplasser, kinoer, museer, kreative verksteder, reptilpark og lekeland med ulike temaer. Hvis man utvider aksjonsradiusen og inkluderer områdets tilknytning til kollektivtrafikken er det kun fantasien, økonomien og personalressursene som setter grenser for hva barna kan oppleve.

Enda viktigere, analysen viser at det **allerede eksisterer en offentlig parselhage | skolehage i umiddelbar nærhet til tomten; Geitemyra gård og skolehage**. Den umiddelbare nærheten og likheten i program gjør det vanskelig å se for seg at tilbudet er nødvendig eller ønskelig fra kommunens side. Geitemyra har større tilgjengelighet på dyrket mark og tilbyr allerede et mangfoldig og spennende tilbud for barn og voksne i nærområdet og Oslo ellers.

Tilbake i arbeid

Den siste uken har jeg hatt ferie i forbindelse med et lenge etterlengtet besøk fra kjæresten. Jeg har derimot brukt tiden godt på å lade batteriene før innspurten og gjort meg mange refleksjoner jeg mener vil styrke prosjektet betydelig:

1. Til nå har jeg hatt et overdrevent fokus på å opprettholde og styrke en bevegelse gjennom området. Slik jeg ser det nå, er dette basert på en feilvurdering og misforståelse av stedet og konteksten. For det første er området på ingen måte en så viktig gjennomfartsåre som grepet gir inntrykk av. Snarveiene jeg la opp til gjennom området representere heller ikke store fordeler tidsmessig. Stiene gjennom området brøt også området opp i mange mindre områder, med mange mindre brukbare og gode oppholdssteder. For det andre mener jeg området trenger en møteplass og et oppholdssted snarere enn en vandrebasert park. Det vil derimot fortsatt være viktig å sikre området en god tilgjengelighet, da spesielt i vest langs hovedveien.

2. Parsellhager er ikke noe spesielt godt offentlig tilbud. Dersom jeg ønsker å skape et godt offentlig tilbud for nabolaget er parsellhage-tankegangen begrensende da;

- funksjonen er egentlig vanskelig å utforme som et fullgodt offentlig tilbud, da det strengt tatt krever avskjerming for å hindre skadeverk. At enkelte har eierrett til parsellene er også med å privatisere området, og kan skape en utilsiktet ubehagelighet for de som oppholder seg i området.

- funksjonen er plasskrevende og svært funksjonsbegrenset. I tillegg er parsellhagene svært sesongbasert. Hva skjer på vinterstid?

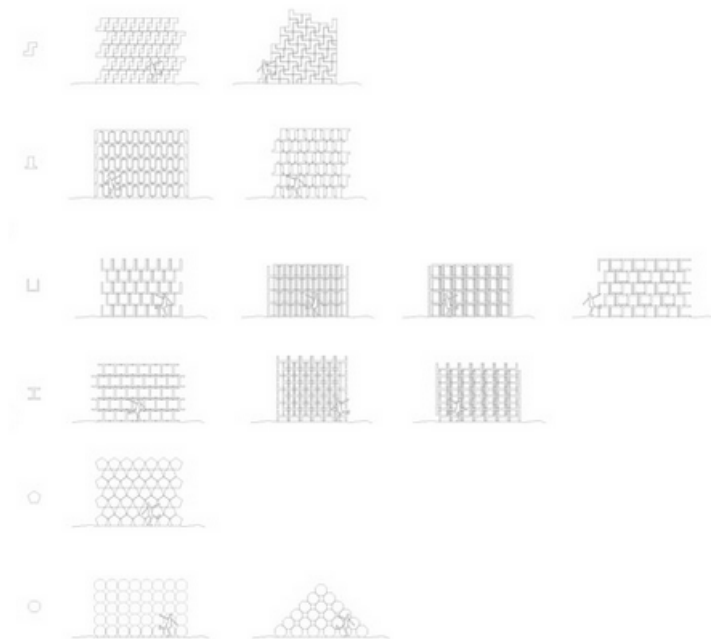
- det er et tilbud som de færreste har stor glede av. Per i dag, med sin størrelse på 950 kvadratmeter, er det kun 15 parseller!

3. Tomten ligger svært sentralt på Lindern og midt i mellom flere store institusjoner; Ullevål universitetssykehus, Lovisenberg diakonale sykehus, Eugene Hansens aldershjem og Norges veterinærhøgskole. Dette er institusjoner med mange mennesker, der mange søker et sted for å koble av eller ta en mental pause fra hverdagens utfordringer. Selvom flere av institusjonene har tilrettelagt for mindre rekreasjonsområder, er det å kunne finne et sted **vekk fra** arbeidspulten, sykehuset eller aldershjemmet en stor kvalitet som kan styrke følelsen av å koble av og å distansere seg fra hverdagen. Jeg mener dette er med på å styrke viktigheten av tomten som et godt tilgjengelig og anvendbart offentlig rom.

Institusjonene i området

Som bildet viser er tomten bokstavelig talt omringet av ulike insitusjoner som hver dag tar imot, behandler og rommer mange mennesker.

Massivkonstruksjon | Byggekløsser

Jeg jobber nå med å utvikle en byggekloss i stampet jord som skal danne utgangspunktet for hele prosjektet. Men hvordan skal den se ut?

Jeg mener det er interessant å jobbe med en konstruksjon der barna kan oppleve dens oppbygging og relatere til dens logikk. At konstruksjonen brytes ned i mindre komponenter som stables er et gjenkjennelig system, som i tillegg gir mange interessante muligheter.

Rent økonomisk er det også svært gunstig at så mye som mulig av aktivitetshagen utformes med ett element. Istedenfor å plassere standard lekeapparater på området, mener jeg også at det kan bli både mer spennende og potensielt billigere dersom man utformer dem med utgangspunkt i ett gjennomgående element. Jeg mener det er viktig at elementet ikke bare er strukturelt logisk, men gir muligheter for reliefvirkning, lysspill og utforskning og lek for barna.

Bildet viser en rask undersøkelse av flere former og hvilke muligheter det ligger i dem.

stampede jordblokker | jordsmonn

Tanken er å skape en konstruksjon som nærmest vokser opp av jorden - en menneskelig forming av jorden som allerede er på tomten. For å få til dette må jorden bestå av de riktige løsmassene. Stampede jordvegger består av leire, silt og sand, ispedd vann. For at konstruksjonen skal være stabil må bestandelen av leire i løsmassene ligge mellom 20-30 prosent.

Et søk i NGUs nasjonale løsmassedatabase viser at tomten består utelukkende av tykk havavsetning. Dette betyr at jorden primært består av nettopp silt og leire! Det vil være nødvendig å gjøre nærmere prøver for å konstantere det eksakte leireinnholdet, men i dette prosjektet legger jeg som en premiss at det ligger innenfor den nødvendige prosentandelen. Det vil med andre ord være fullt mulig å utforme aktivitetshagen med lokal jord. Dette gir mange fordeler:

1. Lavere kostnader knyttet til frakt og kjøp av materialer
2. En konstruksjon som danner et svært gunstig inneklima, også for astmatikere og allergikere
3. En konstruksjon med mye termisk masse. Dette er svært gunstig i et energi og miljø-perspektiv.

302 H

Prøvehull IV Surhetsprøve		
Jordart	Dyp m.	pH
Stolpeleire	1	6.2
— " —	2	6.4
Leire	3	7.5

NOB5

HAUKELID 1034B
1950-53

3034

Prøvehull II		Dyp m.	Vannhalt % ved 100°C	Organisk stoff % ved 100°C	H ₂	K	F	N	P	Ca	Mg	pH	u
Stolpeleire		1	22.8	22.2	0.01			0.22				6.5	1.22
— " —		2	25.9	20.5	0.01	0.01	0.01	0.22				6.4	1.22
Leire	unersøkt fast	3	22.0	20.5	0.01	0.01	0.01	0.22				6.7	1.22
— " —		4	22.6	20.2	0.01	0.01	0.01	0.22				7.2	1.20
— " —		5	24.8	20.1	0.01	0.01	0.01	0.22				7.0	1.01
— " —		6	27.5	20.2	0.01	0.01	0.01	0.22				7.2	1.02
Thorvald myrland	all leire	0	20.1	24.2				0.22				7.0	1.22

2111 Høket, (opprett i 1954)

NO85

Stor M		HAUKELID 10148 1954-55									
Prøvehull I		Thulstrøpsq Lageløig									
Jordart	Dyp m	Vann- innhold	Opptak av nutr. stoff	N	P	K	O	G	pH	...	
Stolpeleire	2	21.2	26.2	1990						6.7	1.76
"	3	26.8	35.8	2487	81	53	70			7.0	1.82
Leire	4	28.9	32.8	1721	19	35	30			7.1	1.82
"	5	28.6	30.1	150	11	38	30.3				1.81
"	6	27.7	29.7	161	22	39	16.4			7.3	1.89
"	7	25.6	29.8	91	9.2	15	1.6				1.82
"	8	26.6	27.9	27	9.5	22	1.1				1.89
"	9	28.8	30.2	69	2.0	35	1.7			7.2	1.89
"	10	26.7	28.2	207	2.7	30	2.6				1.84
"	11	28.6	26.9	59	5.9	33	1.8				1.82
"	12	27.6	28.1	122	7.0	26	3.1				1.87
"	13	28.1	27.0	120	10	32	3.0			7.2	1.87
"	14	28.7	27.1	169	13.0	30	1.8				1.79
"	15	28.5	27.8	109	12	32	2.6			7.3	1.79

305 H

Prøvehull III Surhetsprøve		
Jordart	Dyp m	pH
Stolpeleire	1.5	6.4
"	2.0	6.6
Leire	2.5	7.4
"	3.0	7.2

306 H

Prøvehull V Surhetsprøve		
Jordart	Dyp m	pH
	1	
Stolpeleire	2	6.4
"	3	6.5
Leire	4	7.2

307 14 NOB5

Prøvehull VII Surhetsprøve

Jordart	Dyp m	pH
	1	
Stolpeleire	2	6.6
Leire	3	7.4

308 H NOB5

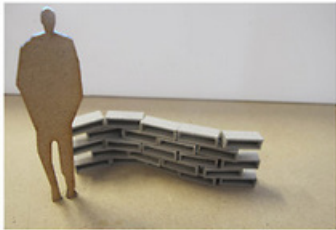
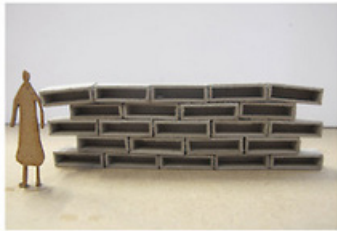
Prøvehull VI Surhetsprøve

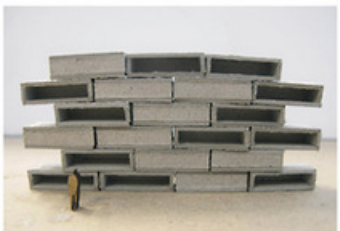
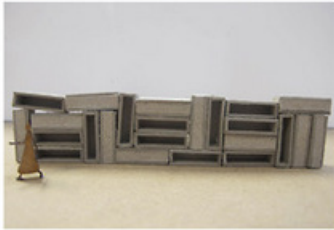
Jordart	Dyp m	pH
	1	
Stolpeleire	2	6.3
— u —	3	6.6
Leire	4	7.3

Mer presis informasjon om grunnforholdene

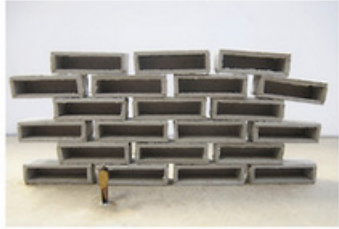
Etter å ha vært i kontakt med vann og avløpsetaten har jeg fått mer presis informasjon om grunnforholdene i området. Dessverre har de ikke foretatt noen borer på tomten, men som bildet viser, har de gjort flere på nabotomten i nord, noe som gir en god base for å anslå løsmassene på tomten. Dessverre kunne de ikke uten videre gi notebypøver med enda mer eksakt informasjon om løsmassene.

Slik jeg forstår der, styrker informasjonen jeg har fått oversendt sannsynligheten for at det er rikelig med de nødvendige løsmassene på tomten.

Undersøkelse modul

Hva skal utgjøre modulen og hvor stor skal den være? Jeg har relativt raskt undersøkt mulighetene som ligger i en avlang modul og sjekket ulike størrelser på den. Hver mulighet er testet i skalaene 1:20, 1:50, 1:100 og 1:200. Den testede modulen får ulike størrelser avhengig av skalaen;

1:20 = 40 cm * 16 cm * 12 cm

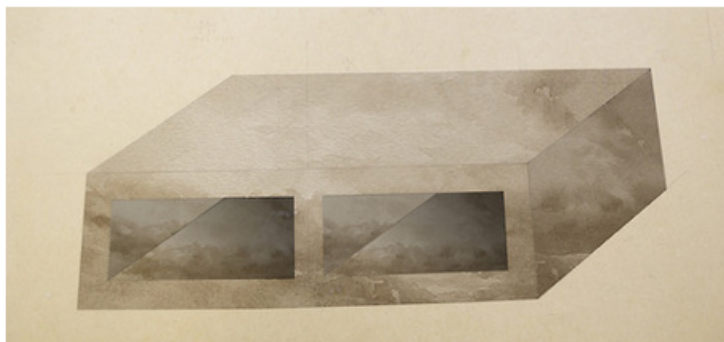
1:50 = 100 cm * 40 cm * 30 cm

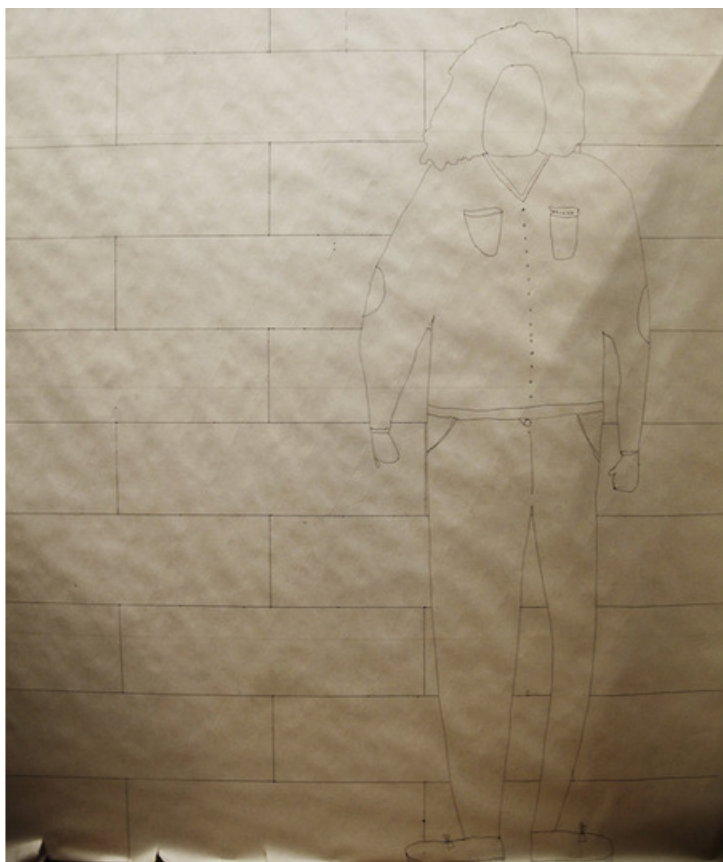
1:100 = 200 cm * 80 cm * 60 cm

1:200 = 400 cm * 160 cm * 120 cm

Det er blir fort ganske opplagt at de største modulene blir for store, tunge og begrensede. De to minste derimot er begge interessante.

mar 29 '14

Undersøkelser av stampet jordblokk 1:1

For å forstå størrelsen på byggeklossen i forhold til barnas størrelse har jeg jobbet med klossen i 1:1 på ulike måter;

- tegnet en aksonometri
- bygget en modell
- tegnet et veggutsnitt på 1.2 * 2.2 meter

Størrelsen jeg har jobbet med er 40 cm * 12 cm * 20 cm.

Jeg syntes proporsjonene på blokken ikke er spesielt gode, og de framstår muligens noe for store og tunge.

Stampede “plasstøpte” jordvegger kontra jordblokker

En av hovedgrunnene for valget av jord som byggemateriale er at jeg kan skape lekeområder og -apparater som er kontekstuelle og mindre forutsigbare enn de masseproduserte og standardiserte rommene og apparatene barnehager vanligvis har, selv innenfor samme budsjett, da materialkostandene er tilnærmet ikke-eksisterende.

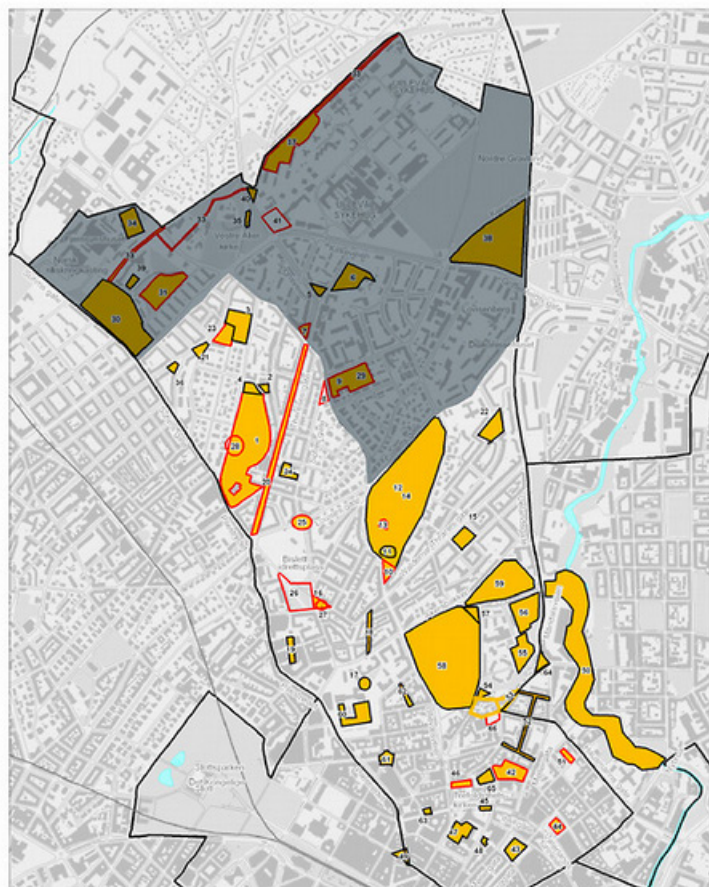
Dersom denne økonomiske tankegangen er viktig, noe det nå ser ut til, bør jeg muligens la kostnadsbesparelse være enda mer styrende i designvalgene jeg tar. **Hovedintensjonen er å sørge for at mest mulig ressurser går med på å skape inspirerte og stimulerende omgivelser for barna.**

Jeg har nå brukt mye tid på å utforme en byggekloss jeg selv mener er spennende uten å ta høyde for produksjonen av dem. Det viser seg derimot at produksjon av klossene er mer standardisert, både i forhold til størrelse og utforming enn jeg har regnet med, da utgangspunktet for produksjonen er maskiner med få muligheter for individuell tilpasning.

Dersom jeg ønsker å utforme min egen byggekloss krever dette, slik jeg forstår det, at man enten må håndlage dem eller produsere nye maskiner. Begge alternativene virker både dyrt og tidkrevende. Selv om jeg velger en byggekloss med standardiserte dimensjoner krever dette anskaffelse av flere svært dyre maskiner. Rent økonomisk virker det derfor til at "plasstøpte" stamperde jordvegger vil være det rimligste alternativet.

Det plasstøpte alternativet gir i tillegg større formal frihet.

mar 30 '14

Et lite attraktivt og nedprioritert offentlig område

Det er viktig å forstå stedet i en større kontekst, og hva utbygging på området kan bidra med. For å forstå dette bedre, har jeg sett på bydelens prioritering og satsing på oppgradering av offentlige plasser og torg fra 2006. Selvom referatet er reeltivt gammelt gir gjennomlesningen en pekepinn på området situasjon;

- området er nedprioritert som satsingsområde for opparbeiding av en offentlig plass

- selv innenfor Lindern bydel er det flere andre offentlige plasser | løkker | parker som har de samme tilbudene, men som er betydelig mer attraktive og benyttet av befolkningen. Her kan områder som "Idioten" (9), colletløkka (37) og lekern (31) nevnes. De er alle større åpne områder der barnehager tar opp deler av arealet, men som samtidig fungerer som attraktive rekreasjonsområder.

Hva er det som gjør området så lite benyttet og attraktivt?

Kan det være området plassering i et institusjonsområde som gjør det mindre attraktivt og benyttet, da spesielt fordi det er relativt få boliger i området? Er det den bortgjemte og lite sentrale plassering? Er det manglen på gode og attraktive tilbud? Er det området regulering til offentlig bygg som har hindret en utvikling av området? Eller er det kommunens erkjennelse av at bydelen allerede har et mangfold av gode offentlige plasser og torg, som gjør en satsing på området unødvendig?

Kommunens forslag

Etter å ha gjort litt research fikk jeg tak i kommunens planer for området. (De er dog svært skissemessige) Likevel mener jeg forslaget i liten grad legger til rette for et attraktiv offentlig tilbud eller tilbyr bydelens befolkning noe de ikke allerede har:

1. Man velger å beholde en idrettbane som sjelden brukes. Idrettsbanen føyer seg inn i en lang rekke fotballøkker i nærområdet. Den store tilgangen på slike baner er sannsynligvis også grunnen til at den stort sett står ubenyttet; det er flere langt mer attraktive, godt vedlikeholdte og gress- eller kunstgresskleddede baner i nærområdet. Så så lenge trengslen ikke er større, vil folk velge å spille andre steder.
2. Måten man disponerer området innebærer at parsellhagen forsvinner. Dette er uheldig fordi:
 - Parsellhagen er det som skaper mest aktivitet på området
 - parsellhagen har rent pedagogisk et stort potensiale i tilknytning til en barnehage
 - fjerningen av parsellhagen betyr slutten på en over 1000 år gammel tradisjon for dyrking, gårdsdrift, jordbruk og hagearbeid på området.
 - fjerningen av parsellhagen er i strid med kommunens eget ønske om en sterkere satsing på skole- og parsellhager som en del av Oslos tiltak for en bærekraftig by.

3. Plasseringen av bygget betyr at den spennende lindsbogen på tomtens østre del forsvinner. Jeg stiller meg undrende til hvordan man kan velge en løsning som betyr at en av de viktigste kvalitetene for barna forsvinner til fordel for et bygg. Jeg har vanskeligheter med å se hvordan man skal kunne kompensere for tapet av skogen i dette forslaget.

På mange måter mener jeg forslaget underbygger kommunens manglende satsing på området som et offentlig området ved å utelukkende fokusere på å løse barnehageplassmanglen bydelen står ovenfor. Forslaget viser i liten grad viljen til å tenke bredere på hvordan bygging av en barnehage kan revitalisere området og skape et spennende, lærerikt og attraktivt sted for barn, unge og andre besøkende. Denne løsningen bidrar ikke med noe nytt til bydelen, men føyer seg inn i rekken av parker og andre åpne sletter der inngjerdede standardiserte barnehager utgjør en del av området.

mar 30 '14

"Voksne har et stort behov for å systematisere og strukturere; Her skal man leke. Her skal man ikke leke. Her skal man være fysisk aktive. Her skal man tegne og male. Barn tenker overhodet ikke slik."

— fri gjendiktning av Siri piri

Tomt 55/22

Etter nærmere undersøkelser viser det seg at det utvalgte området for aktivitetshagen utgjør en del av den betydelig større tomten 55/22. Dette har i utgangspunktet få konsekvenser, men gir enkelte spennende muligheter som jeg mener vil styrke tilbudet:

1. Parkeringsplassen i tomtens sørvestlige hjørne, som jeg tidligere trodde lå på en annen tomt, kan nå benyttes som parkeringsplass for aktivitetshagen, og minimerer med det trafikken i Thulstrupsgate til et absolutt minimum. Dette har store fordeler:

- Det hindrer ytterligere trafikk i en allerede smal og enveiskjørt gate preget av gateparkering. Det vil med andre ord være betydelig mer praktisk å avvikle parkeringen på parkeringsplassen i det sørvestlige hjørnet, selvom dette medfører lengre gåavstand. Det vil derimot være en parkering for funksjonsnedsatte, varelevering og uttrykingsbiler i det nordvestlige hjørnet.

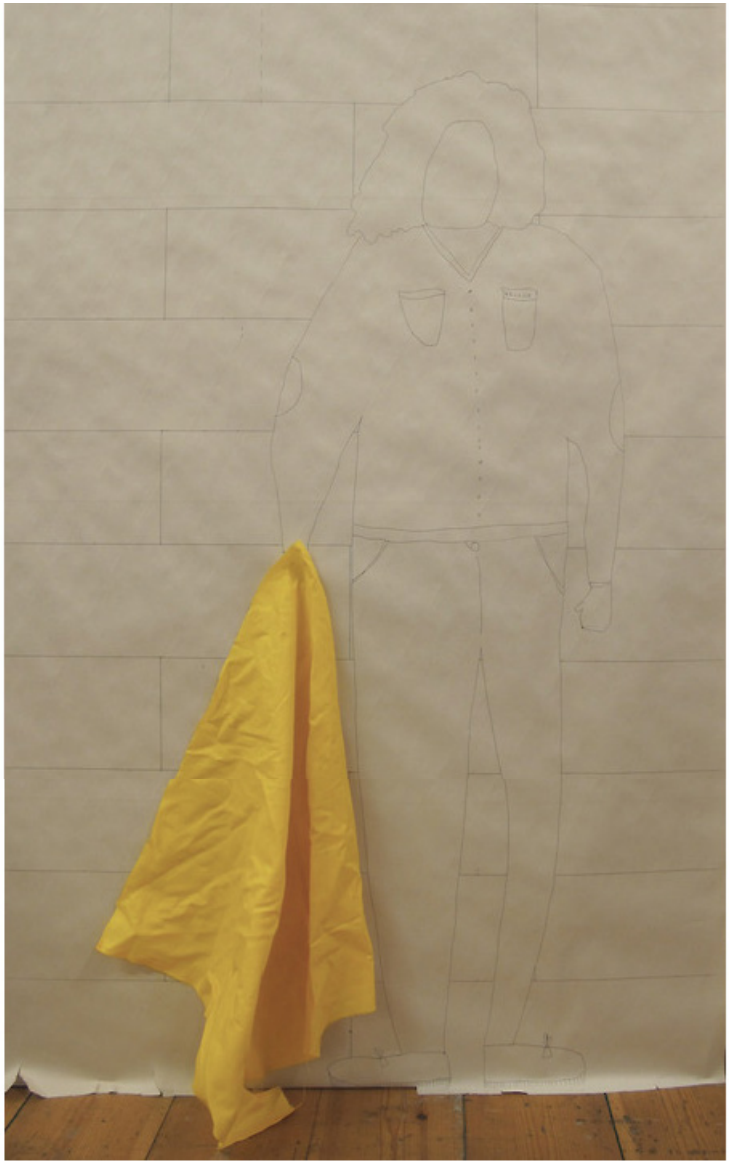
- Hovedadkomsten blir betydelig mer interessant og vakker, da den nå følger den historiske hovedadkomsten opp alleen. Deretter svinger man av og vandrer gjennom frukthagen og inn på det nye tunet dannet i et samspill av nye og eldre bygninger.

- den nye hovedadkomsten hindrer unødvendig vandring gjennom parsellhagen på tomtens vestlige halvdel.

- å gjøre Thulstrups gate til en gågate med minimal trafikk (kun trafikk til Thulstrupsgate 5B og tidligere nevnte unntak) vil stryke opparbeidingen av en offentlig park på tomtens vestlige del. Det kan bidra til å fjerne gateparkeringen og minimerer trafikken såpass betydelig at et gjerde ut mot veien vil være unødvendig. Dette vil åpne opp området og gjøre det mer inviterende, ettersom man fjerner betydelige barrierer og muliggjør en tydeligere og enklere adkomst til området langs hovedadkomsten langs Thulstrupsgate.

apr 1 '14

1:1 testing

tekstiler | barnas mulighet til å endre, påvirke og sette sitt preg på sine omgivelsene

Jeg jobber nå med en todelt struktur der konstruksjonsmaterialene gir ulike muligheter. Mens de massive jordveggene representerer noe konstant, er den lette trekonstruksjonen provisorisk, skiftende og dynamisk, da den gir barna muligheten til å skifte, endre og forme den etter eget ønske, behov og vilje.

Tanken er at trekonstruksjonen gir rom for barna til å skape egne rom og soner gjennom å sette oppe eller rive ned midlertidige vegger av tekstil. Grunnen til valg av tekstil er mange:

- materialet er så lett at barna kan flytte, henge opp eller gjøre andre endringer **uten** hjelp fra voksne.
- materialet finnes i et mangfold av typer med ulike farger, mønstre, motiver, taktilitet, transparens og kvaliteter. Gjennom bruken av tekstilmodulene kan de dermed stifte kjennskap til mange kjente og ukjente former, farger, objekter, dyr, mennesker, planeter, stjerner osv, men som en integrert del av leken.
- Arkitekter, barnehageansatte og pedagoger erkjenner ofte viktigheten av farger og former i barnas hverdag. Likevel oppfatter jeg implementeringen av dem i barnas fysiske hverdag som uinspirerende og "påklistret" - det framstår ikke som noen integrert del av utformingen men snarere som et desperat grep for å gi de fysiske omgivelsene et mer levende, spennende og barnlig preg. Gjennom dette konseptet utgjør derimot fargene, formene, mønstrene osv som en naturlig del av arkitekturen. Den er arkitekturen. Og barna har et fysisk og kroppslig forhold til dem gjennom deres lek og kontakt med dem.

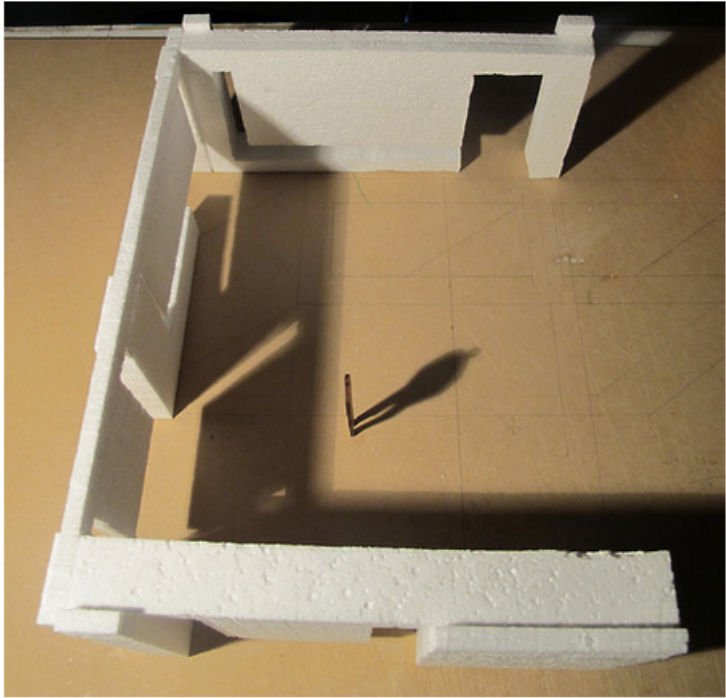
Det store bildet | helheten

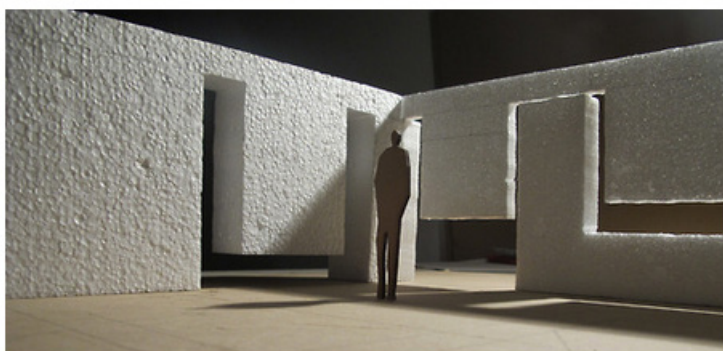
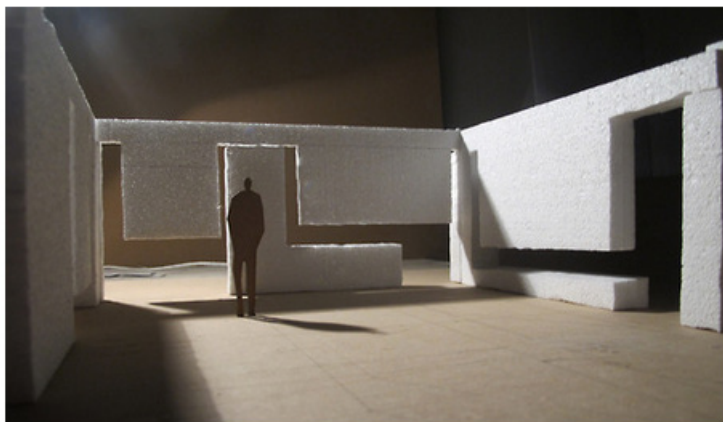
Jeg jobber nå med at prosjektet utformes innenfor noen av de samme premissene som dannet utgangspunktet for kommunens forslag. Dette går primært på arealmessige hensyn som:

1. At aktivitetshagens totale areal ligger innenfor rammen av kommunens forslag
2. At det totale fotavtrykket til bygningsmassen ligger innenfor de samme rammene som kommunens forslag, altså 500 kvadratmeter.

Bildene viser kommunens forslag til tomteavgrensning (1) og mitt forslag (2) De skraverte delene er like store, og sørger til tross for ulike avgrensning til at forslagenes totale størrelse er lik.

apr 4 '14

1:20 modell | studie av den "inhabited" vindskjermen

Prøvestamp 1:1

I helgen var jeg på tomten og benyttet anledningen til å ta med meg litt av jorden tilbake til Trondheim for å stampe en liten materialprøve. Selvom testen viste at jorden lett lar seg stampe til en komprimert, sammenlimt og stødig blokk, viser det seg likevel å være betydelig vanskeligere å få til en god materialprøve enn først antatt. Hovedproblemet var at deler av blokken løste seg opp. Slik jeg ser det ligger ikke grunnen i jordens manglende egnethet, men **min** manglende erfaring, planlegging og gjennomføring. Dette er problemer jeg må løse før neste prøvestamp:

- blokken løste seg delvis opp da jeg fjernet forskalingen. Dette skjedde fordi jeg fjernet den for tidlig (kun 5 minutter etter stampingen) og fordi jorden festet seg til den. Det kan med andre ord være lurt å vente noe lengre før jeg fjerner forskalingen. Samtidig bør jeg vurdere å smøre forskalingen med olje.

- jeg blandet inn vann, men har ikke sjekket godt nok hvilket blandingsforhold som er anbefalt. Etterhvert som blokken tørket opplevde jeg sprekke-dannelser, som kan indikere et for stort vanninnhold.

- blokken jeg stampet var kun 4.0*4.0*10.0 cm, og er dermed svært liten. Det kan virke til at man ved jordvegger har en klar minstegrense for hvor tynn og liten veggene kan være, da spesielt ved håndstamping. Når de blir for tynne har de større sjanse for å smuldre opp.

- For å få et godt resultat er man avhengig av å stampe jorden svært godt. Mer presist bør jorden stemples til omtrentlig 50 prosent av sin opprinnlige størrelse. I ettertid er jeg overbevist om at jeg ikke klarte dette, da et lite egnet stampeverktøy (en planke) og en skrøpelig forskaling som gikk opp i limingen på grunn av det store utadrettede trykket gjorde dette svært vanskelig.

Jeg akter å prøve igjen, men ser at det kan bli vanskelig å få til en liten prøvestamp av høy kvalitet.

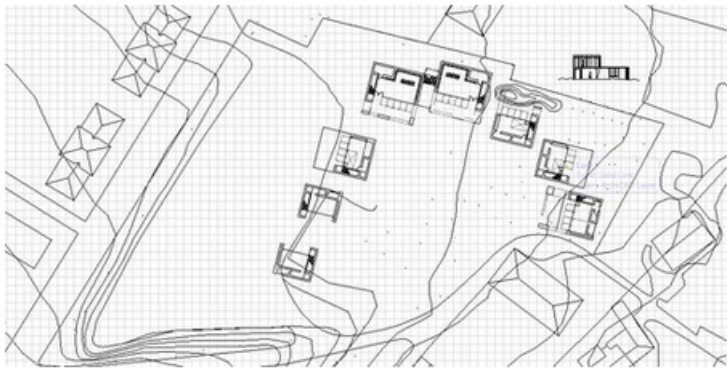

Vindundersøkelser

Jeg har idag undersøkt hvordan funksjons-vindveggene fungerer som nettopp vindbrytere. Jeg valgte primært å fokusere på den dominerende vindretningen da den selvfølgelig opptrer oftest, men også står for de kraftigste vindene - altså den vinden som kan forårsake termisk ubehag for barna. Da den dominerende vinden kommer inn på hjørnene av pavilljongene, vil det være viktig at nettopp disse gir beskyttelse. Jeg testet noen ulike løsninger der størrelsen på hjørnet varierte. Det viste seg raskt, og logisk nok, at desto større hjørne man skaper, jo mindre vind opplever man innenfor vindveggen.

Å skape lukkede og dermed skjermende hjørner vil være en viktig premiss for videre prosjektering av de uklimatiserte pavilljongene.

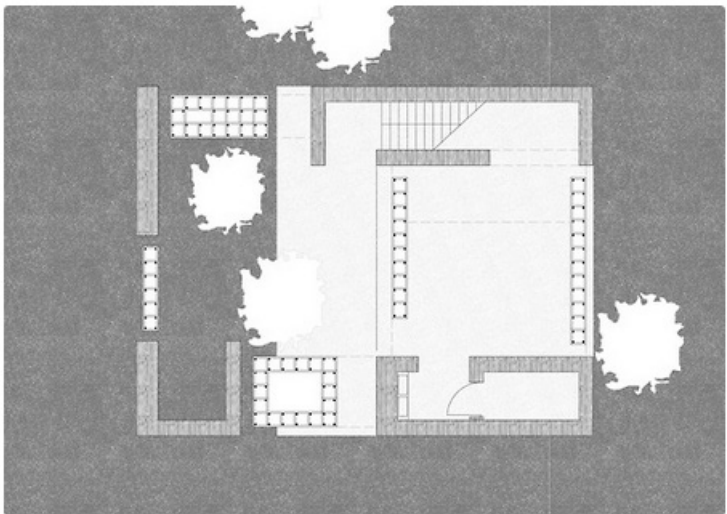
apr 9 '14

Prosjektet skrider fram

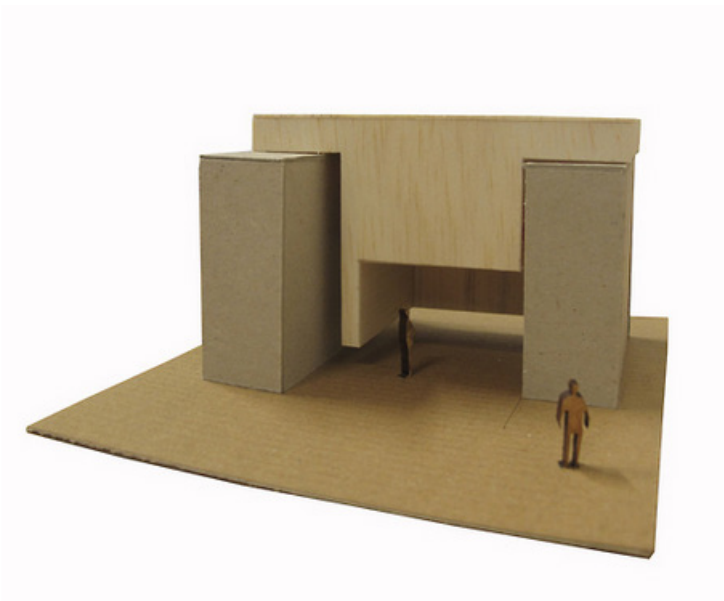
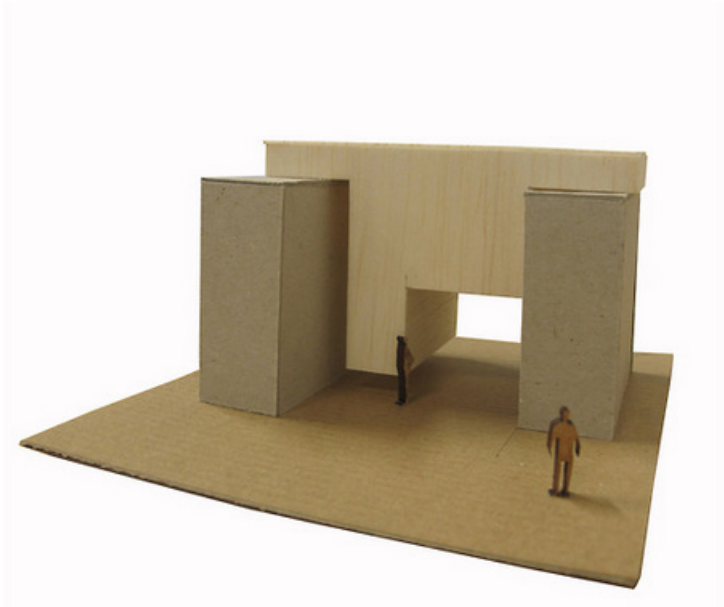
Jeg er nå i full gang med å tegne ut prosjektet. Som bildet viser har jeg valgt å tegne ut en struktur der en serie mindre pavilljonger danner et tun omkring en frukthage. De ulike pavilljongene "fanger" naturtrekk på tomten gjennom å danne mer eller mindre definerte værbeskyttede atrium.

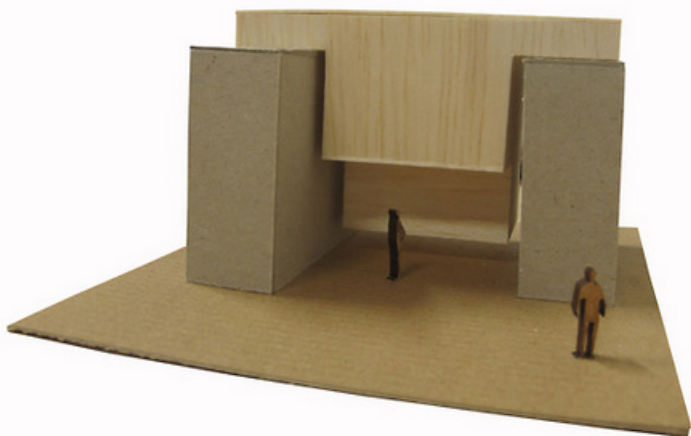
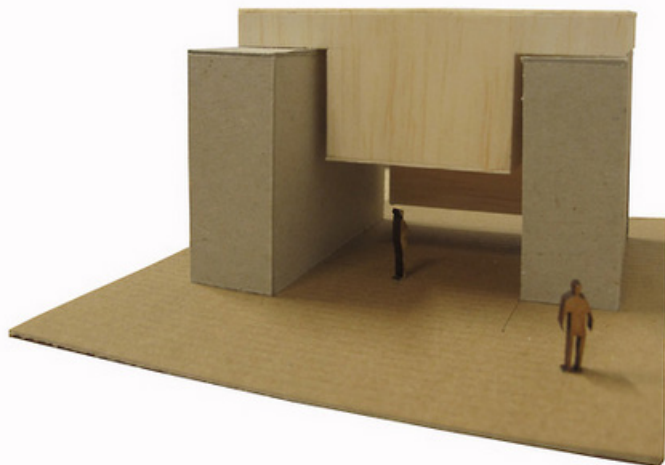
apr 11 '14

Plan biblioteket i frukthagen

Utkast av biblioteks-pavilljongen med forlag til layout-profil.

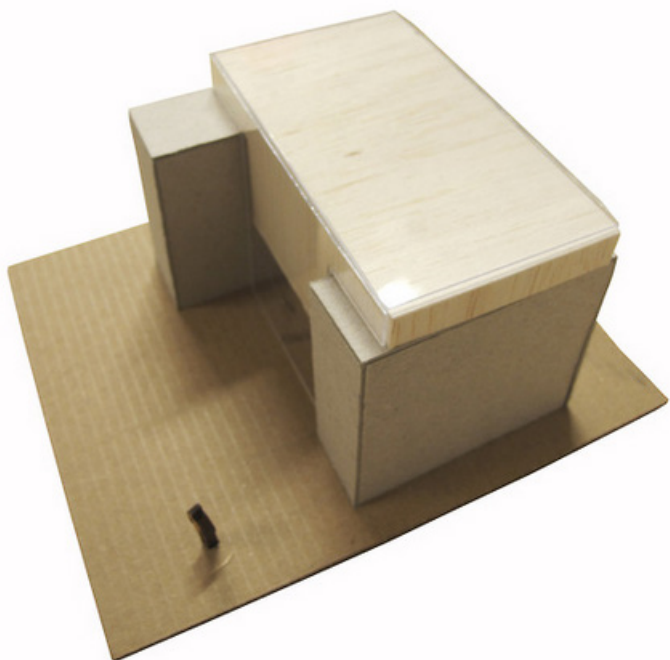
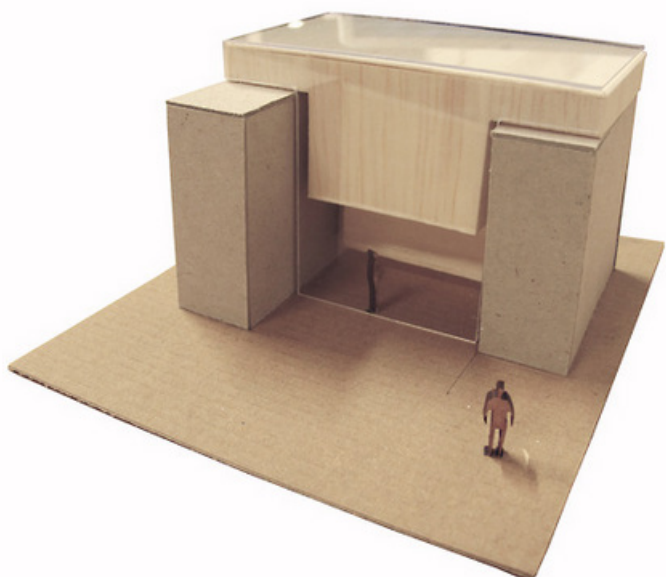

Romdannende hengekonstruksjon

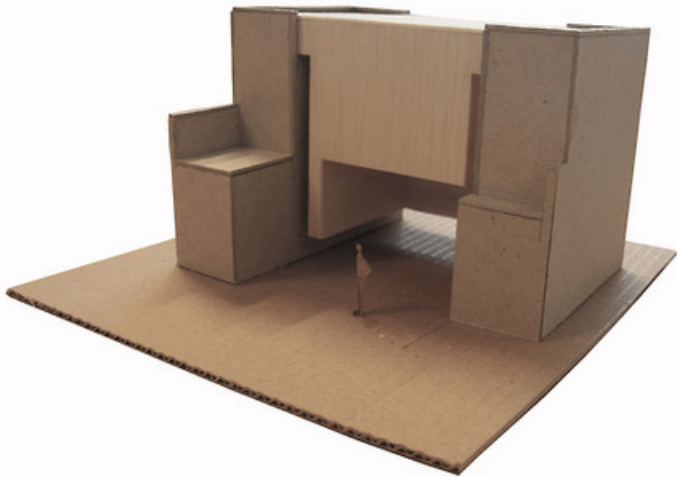
Etter at jeg endret trekonstruksjonen til et romlig fagverk har jeg fått nye muligheter til å skape rom og soner. Etter å ha jobbet mye i tegning, var det derfor fornuftig å endre til modellbygging for bedre å forstå mulighetene som ligger i denne konstruksjonen.

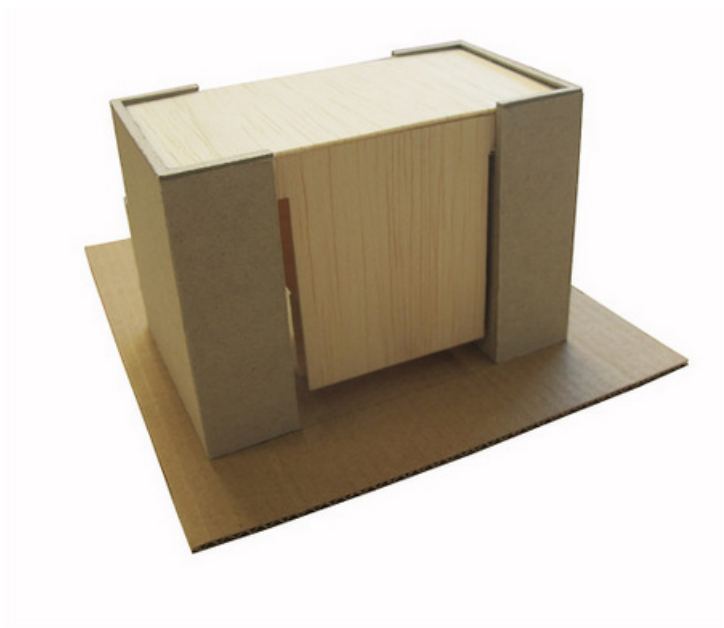
Bildene viser fire ulike forslag til "taket" til biblioteket.

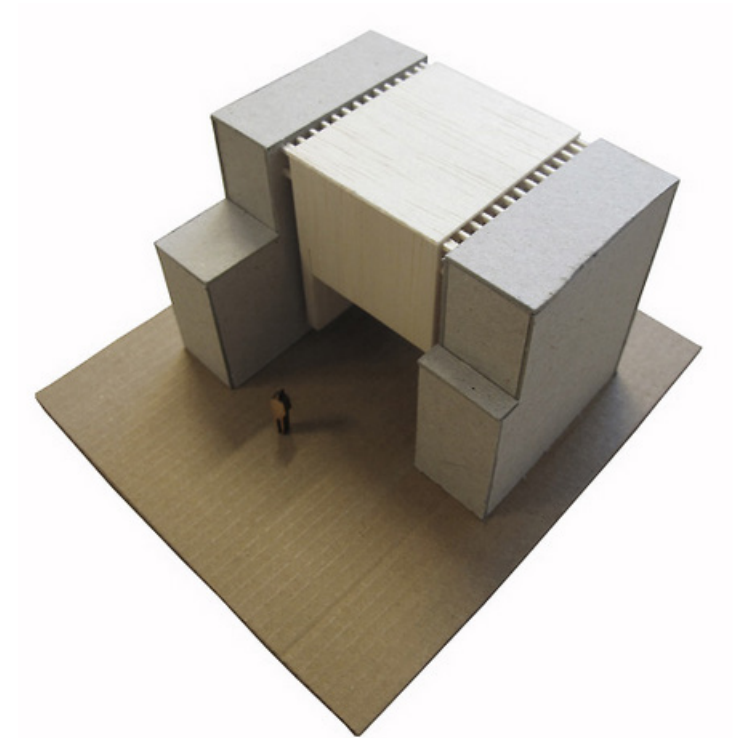
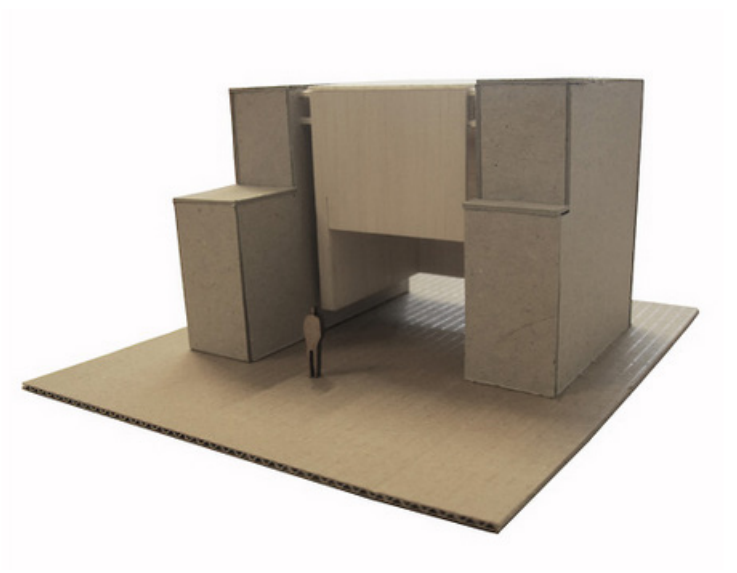

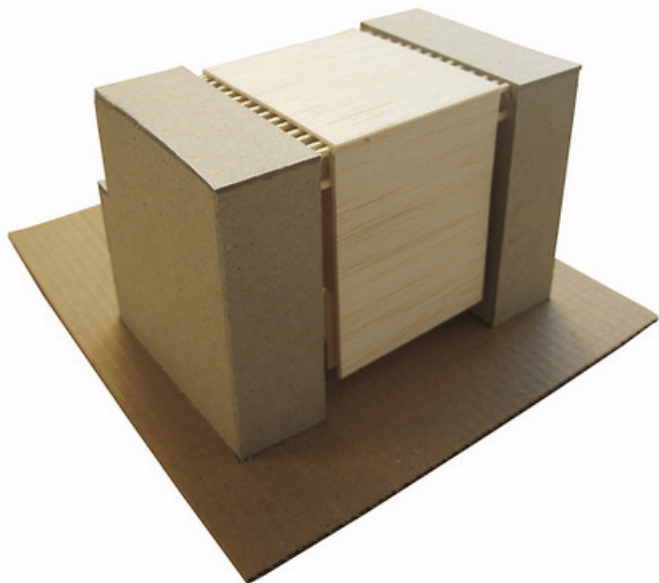
Forslag 1: Den lette trekonstruksjonen hviler oppå jordveggene og danner et tak for kjernene.

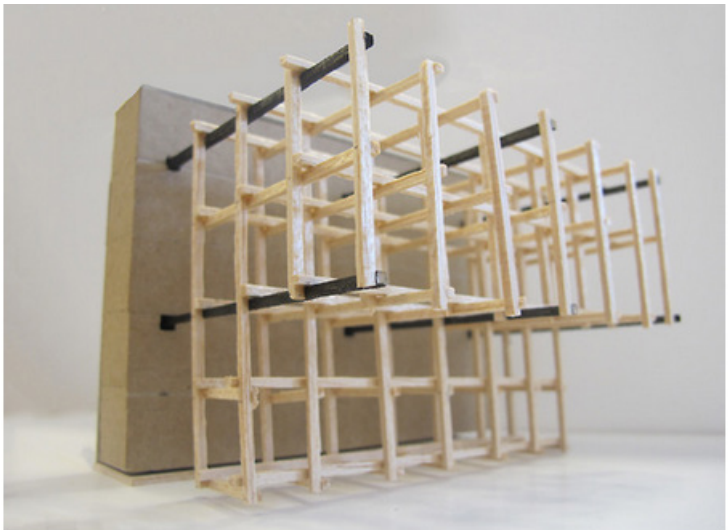
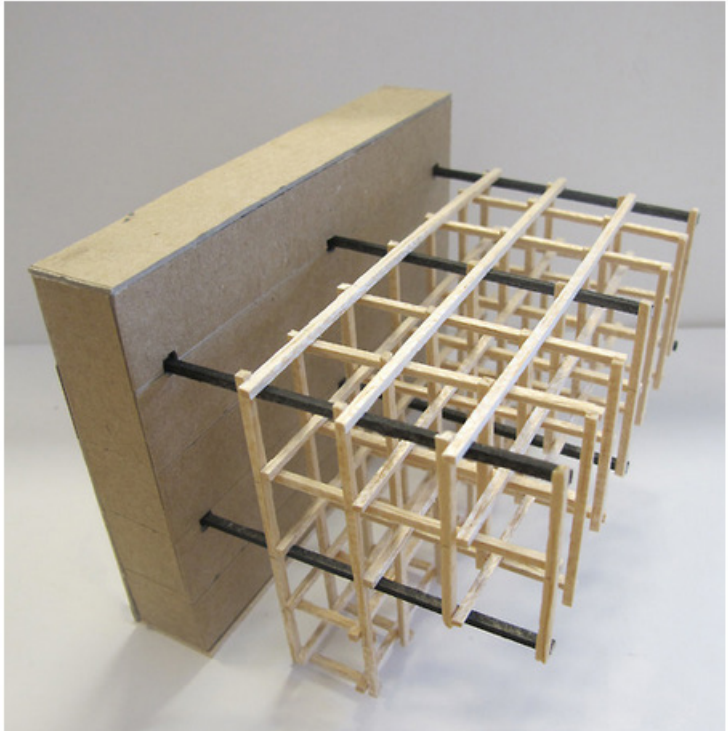

Forslag 2: Den lette konstruksjonen ligger oppå veggene. Den ytre jordveggen er derimot trukket helt opp, så det virker som trekonstruksjonen nærmest ligger inni jordveggene.

forslag 3: Den lette trekonstruksjonen er spent inn i de stampede
rdveggene og svever mellom dem.

Konstruksjonssystem | utsnitt modell 1:20

De siste dagene har gått med på å konkretisere hengekonstruksjonen. Dette er beslutningene jeg har gjort:

- Hengekonstruksjonen vil utformes som et romlig fagverk med senteravstand på 400 mm, da dette gir størrelser som passer barna godt, samtidig som den tette avstanden mellom de konstruktive elementene gir konstruksjonen større stabilitet.
- Konstruksjonen følger et "bypass"-system og er konstruert med 4.8 * 4.8 centimeters trevirke (2"2)
- Som modellen viser, vil stålbjelker med samme dimensjon som treverket "flettes" inn i det romlige fagverket hver 1.2 meter for å styrke og stabilisere konstruksjonen. Stålet fungerer også som en meglar mellom jordveggene og trekonstruksjonen.
- trekonstruksjonen vil hvile oppå jordveggene. Etter mye testing viser dette seg å være den beste løsingen da;
 - a. De jordstampede veggene trenger et tak og en beskyttelse fra regnet.
 - b. Å la den hvile oppå er den klart enkleste løsningen rent teknisk. Møtet mellom jordveggene og trekonstruksjonen representerer også møtet mellom det presise og upresise, noe som kan gi svært kompliserte møter, da spesielt hvis man velger å spenne inn trekonstruksjonen
 - c. Jordveggene er rene trykkkonstruksjoner og er dermed ikke egnet for å spenne en hengekonstruksjon inn i, da dette fort kan resultere i strekkrefter innad i jordveggen, som igjen kan forårsake sprekkdannelser og etterhvert svikt i konstruksjonen.

apr 14 '14

Testing av trekonstruksjonens dimensjoner 1:1

Jeg våknet i dag og var med ett usikker på om valget av senteravstand på 40 centimeter er korrekt. Er det kanskje for lite, trangt og smått? Jeg tok meg derfor, med hjelp fra Thao og Tarjei, tiden til å sjekke to ulike senteravstander; 40 og 50 centimeter.

Etter en kort diskusjon har jeg bestemt meg for å bevare senteravstanden på 40 centimeter. Jeg føler at den størrelsesmessig passer barnas dimensjoner og skala bedre, gir et mer stabilt konstruksjonssystem og gir en finmaskethet som lukker konstruksjonen noe og gjør det mindre sannsynlig at barna faller ut.

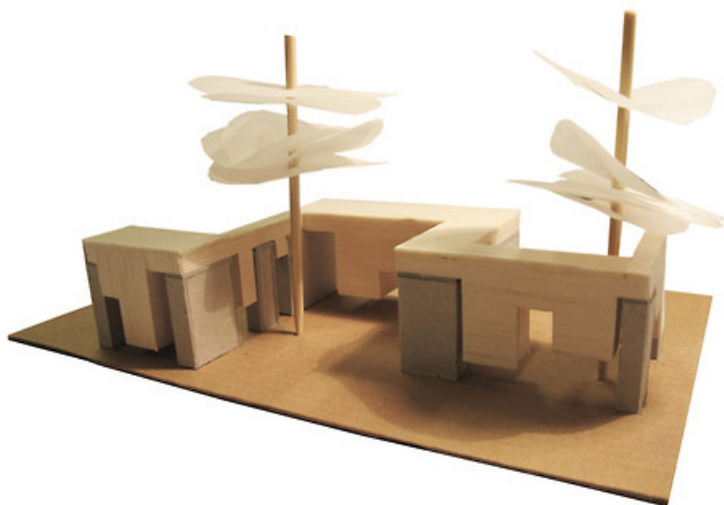
Da er forarbeidet printet og klart til levering.

Modellundersøkelser trekonstruksjon

Jeg sjekket raskt i modell hvorvidt trekonstruksjonen skal ligge i samme liv som jordveggene eller trekkes inn. Jeg bestemte meg raskt for å gå for den sistnevnte, dette løser noen teknisk utfordringer. Enda viktigere er det dog, at man ved å trekke trekonstruksjonen inn tydeliggjør at det er to elementer, får et lite takutstikk over hver av "lekeapparatene", gjør trekonstruksjonen lettere, tydeliggjør hvor det er innganger og skaper mer spenning. Hva er det i de nisjene?

apr 20 '14

Festeanordning for tekstiler

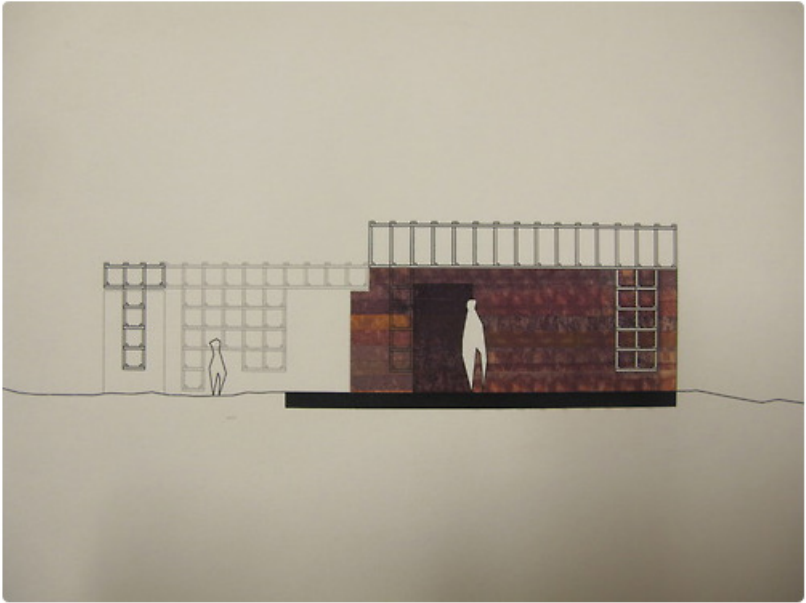
Tanken er at barna kan feste tekstiler til trekonstruksjonen og på den måten skape rom, gjemmesteder, soner og sette sitt eget preg på omgivelsene. For at dette skal fungere er man avhengig av at festeanordningen er såpass enkel at barna selv kan gjøre det. Samtidig er jeg opptatt av at det skal være et såpass enkelt system at det er fullt mulig for barna, de ansatte eller foreldre å lage nye tekstiler som kan benyttes.

Etter mye undring og prosjektering, har jeg valgt en løsning der det sys inn en gummistrikk i tekstilenes hjørner som enkelt kan tres | festes på en gummiplugg i trekonstruksjonen. Ved å teste løsningen i 1:1 fant jeg raskt ut at pluggen bør holdes så liten som mulig, slik at slitassen på strikken blir minst mulig, det oppstår en overlapp med konstruksjonen som lukker rommene mer, samtidig som det er enklere for barna å feste den selv.

I de siste ukene har jeg tenkt mye på hvordan jordveggene egentlig skal se ut. Hva slags forskaling skal jeg bruke? Skal forskalingen komme fram i veggens finish? Skal de ulike lagene med stampet jord artikuleres? Skal det legges til tilslag som gir jordveggene ulike nyanser?

Jeg har i den anledning tatt fram kontestiftene og undersøkt ulike farger innenfor "jord"- og "natur"-nyanser. Jeg mener det kan være spennende om veggene får noe av den samme karakteren som disse fargeprøvene, der de ulike lagene med stamping kommer tydelig fram som horisontale bånd. De ulike paviljongene kan gis ulik karakter gjennom å tilsette ulike tilslag | fargemidler som gir hver paviljong et ulikt fargespill. Så lenge man får et jordaktig inntrykk er jeg ikke redd for å legge til kraftige farger i jorden.

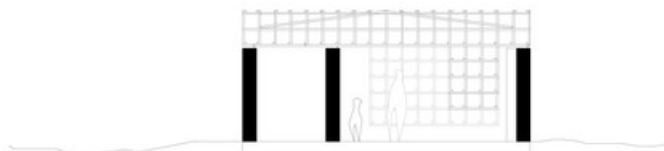
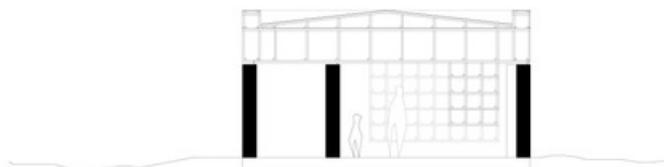
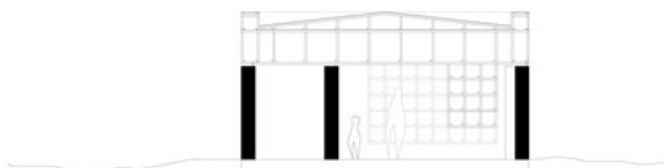
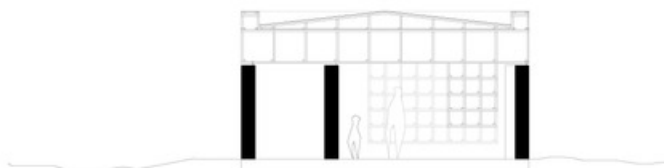
Snitt gjennom en av paviljongene med stampede jordvegger, der de horisontale stampe-lagene er tydelig artikulert gjennom ulike fargenyanser.

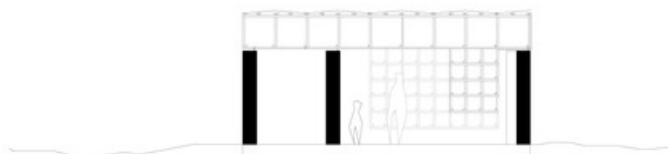
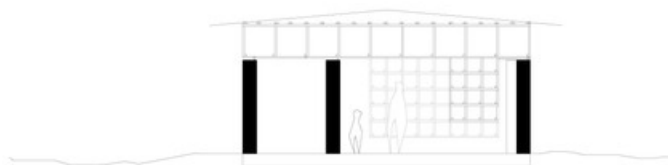
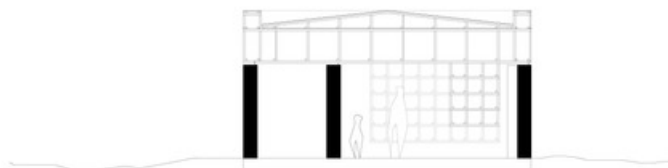

Test av kobling 1:1

Jeg tok meg tid til å lage festanordningen i 1:1 for å teste hvordan det fungerer, og da med spesielt fokus på at det skal være enkelt for barna å feste og ta av tekstilene. Det viste seg raskt at dette var svært enkelt, men at det om mulig kan gjøres enda enklere ved å forstørre radiusen på strikken noe.

En utfordring

I går, da jeg skulle tegne et teknisk snitt gjennom en av paviljongene oppdaget jeg en ny problemstilling; hvordan håndterer jeg vannavrenning. Jeg har brukt det siste døgnet på å undersøke ulike muligheter.

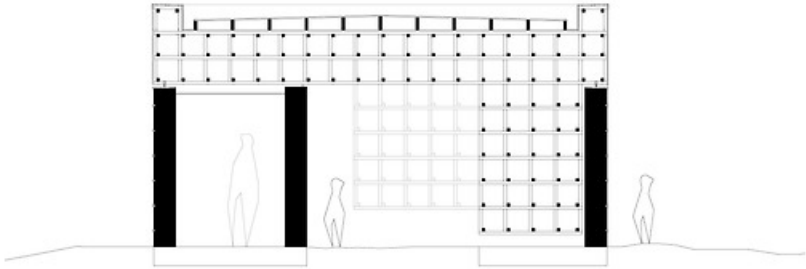

Scenen

I dag har jeg jobbet med paviljongen som skal fungere som oppvisningsrom og scene. Hovedideen er å legge bygget opp mot den lille høyden som allerede ligger der, slik at høyden danner den siste veggen i rommet, samtidig som høyden kan brukes som amfi ved skuespill eller filmvisninger.

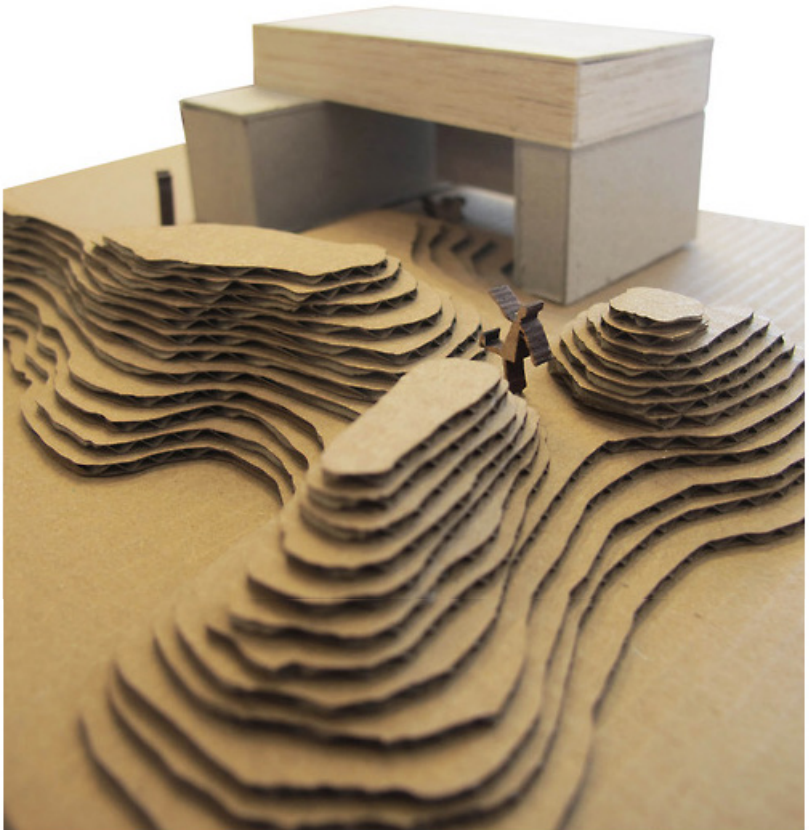
Mange av forslagene jeg har laget har resultert i et svært bygg som strekker seg ut. Jeg har derfor istedet prøvd å jobbe med høyden som et romdannende element. Modellen viser hvordan jeg ser for meg den lille høyden kan formes for å skape ulike rom, høyder, daler, skrenter og dermed ulike utfordringer og muligheter for barna.

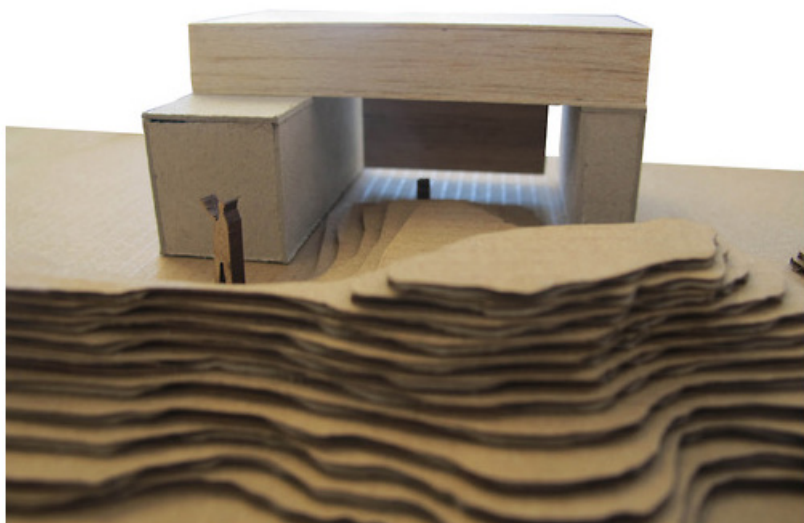
At høyden allerede eksisterer gjør at det skal mindre fyllmasse til for å skape en enda mer spennende topp.

Snitt paviljonene

Etter mange forsøk har jeg kommet fram til en løsningen på avrenningen.

Jeg har primært vært usikker på hvorvidt toppen skal danne en vegg mot oppvisningsrommet eller gå inn i rommet å danne et form for amfi. Etter å ha testet ut den sistnevnte i modell, er det tydelig at man ved å trekke landskapet inn under taket får en betydelig trangere og innenklemt situasjon. I tillegg blir rommet mindre tilgjengelig og svært lite fleksibelt i bruk. Videre blir toppen etterhvert veldig stor og dominerende.

Oppvisningsrommet | lydstruker

For rundt et år siden besøkte jeg Tokyo design week, der det blant annet var en utstilling av paviljonger med barndom som tema. Et av dem var en trestruktur man kunne løpe gjennom å slå på, bevege, puste på, trå på osv for å lage lyd. Veldig spennende!

